

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv

Martin Herups

Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

I sommermåneden tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 248

KØB**DANSK****ESBJERG****TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Centra: 72 (13 Ledniger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse HAZ SEN

Korresponderende Reder for

DANNEBROG

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61

Indehaver: J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LÆSESTUEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 1

1. januar 1961

28. Aarg.

Kystsikring paa en ny maade ved Klitmøller . .

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibshyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - Esbjerg

Marketenderiet

„NY HAVN“
ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Makinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet

TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Motorer
i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik
Telf. 666

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGDANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDEUafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284Jørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postg. 851.00
Kontortid 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyborøn Ald. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Telefon 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 1

1. Januar 1961

28. aarg.

Vi ønsker hinanden et godt nytår!

Og i dette ønske lægger vi saa meget.

Vi ønsker først af alt, at vort arbejde maa lykkes, der, hvor vi nu er sat hver især — i dette tilfælde altsaa indenfor redningsvæsenets rækker. Og saa har vi et ønske om at vi maa blive bevaret for alvorlige uheld og ulykker i en tjeneste, som nok kan indebære farer.

Det er jo ikke i solskin og medbør, der kaldes ud, men tværtimod altid naar der lurer farer og der skal reddes menneskeliv, til tider, som man siger, naar alle sunde er lukket.

Det kan være naar redningsmandskabet gaar til havs i redningsbaaden, eller naar han ene mand, eller to i følge, tager vagtørnen kysten rundt i mørke vinternætter, hvor storm og snefog, eller fejende regnbyger lægger sine hindringer og farer i vejen.

Vi ønsker et godt nytår for de ønsker i tjenesten, som redningsmændenes forening har frembaaret paa rette sted, og som det har og stadig vil være dette blads kæreste og mest naturlige opgave at belyse og understrege.

Det hænder vel, at der kan være lidt saltvandsprøjt og en antydning af bitterhed og saa mellem linjerne, naar der peges paa de mest selvfølgelige krav, der stadig staar uløste.

Det faar saa være — men for os vil det stadig være sagen, det drejer sig om, og der er vel næppe nogen, der vil benægte, at de problemer, som man indenfor redningsvæsenets mandskab ønsker løst mellem aar og dag, ikke virkeligt trænger til løsning.

Med naturlig baggrund i alt det nye, der kommer frem i vor tid, stiller ogsaa vore redningsmænd deres krav, som i mange henseender vil lette deres indsats, og ogsaa befordre

sikkerheden saavel for dem, som de mennesker, de er sat til at række en hjælpende haand.

Vi ønsker et godt nytår for saadanne rimelige ønsker opfyldelse, om muligt et bedre aar, end det, der nu ebber ud.

Det vil ikke siges, at der intet har været at takke for — men undskyld os, naar vi mener, at redningsvæsenet synes at være stedbarn, naar det drejer sig om at være paa højde med tidens krav.

Vi vil ikke ved denne lejlighed gaa i detaljer, men indskrænke os til i al almindelighed at haabe, og fremsætte det ønske for det nye aar i redningsvæsenet, at saa meget, som det er muligt, af det nye maa komme frem i det aar, der ligger foran os.

Og naar saa det er sagt, saa skal der ogsaa, og i samme aandedræt endda, udtales et ønske om stadig bevarelse indenfor rækkerne af det gamle.

Det lyder mærkeligt, og dog —.

Jeg mener bevarelse af det gamle mod, nedarvet fra dem, der sad i baaden før os.

Det gamle troskab mod redningsvæsenet som institution, og stoltheden over at staa i rækkerne med de traditioner, der har hundreedaarig historie.

— — —

Man skulle mene, at naar dette gamle og værdifulde blev søgt bevaret, saa ville samfundets pligt til at opfylde rimelige krav være selvfølgelig. — Aaret, der ligger foran os, vil give svar herpaa.

Vort synspunkt er klart: Til et dygtigt redningsmandskab hører det bedste redningsmateriel.

Et ønske om et godt nytår. Maagen.

Blaavand radiostation bør forsynes med et effektivt pejleanlæg

Fra norsk side foretages i denne tid, en udbygning af Nordsøens sikkerhedstjeneste, som ogsaa har stor og vital betydning for dansk fiskeri og skibsfart. Baggrunden for den øgede norske sikkerhedstjeneste er det tragiske forlis sidste vinter, ud for den sydnorske kyst, hvor det norske frugtskib „Elfrida“ forliste med hele sin besætning, uden at man fra land havde mulighed for at hjælpe skibet.

Ombord paa „Elfrida“ kunne man ikke opgive den nøjagtige position, og radiostationen kunne ikke med sit pejleanlæg pejle det nødstedte skib ind og dermed vejlede undsætningsfartøjerne.

Da alt, hvad der udrettes til fremme af sikkerheden maa interessere os, der har med søen at gøre til daglig, har vi forelagt dette vigtige spørgsmaal for føreren af redningskibet „F.V. Mortensen“, kaptajn Fjelde, der om pejling af det nødstedte skibe siger:

„Alt, hvad der kan gøres naar vi taler om pejling af nødstedte skibe, maa gøres og det kan ikke gøres for hurtigt — efter min opfattelse bør saaledes Blaavand radiostation, forsynes med et effektivt pejleanlæg, som kan pejle paa telefonfrekvensen 2172 kh. z. m. v.

Det er rigtigt, at „Elfrida“ forliste i december 1959, men der var omtrent paa samme tid endnu to sørgelige forlis, nemlig omtrent samtidig det tyske fragtskib „Mercur“ i samme omraade, ogsaa uden at man havde den nøjagtige position — og mandag den 24. oktober d. aa. forliste en tysk fiskekutter „Lissa“, men besætningen blev dog reddet af den tyske redningskrydser „Herman Appfel“.

Der var ogsaa et hollandsk skib nødstedt. —

Ja, det var samme dato at det hollandske fragtskib „Eriso“ udsendte nødmelding fra en position ca. 100 sømil fra den jyske vestkyst, paa højde med Thyborøn. Mange skibe, catalinafly m. v. gik til assistance, og det nødstedte skib blev pejlet fra Farsund i Norge, samt fra Norddeich og Elbeweser paa den nordtyske kyst. Der blæste en stormende kuling over Nordsøen og eftersøgningsarbejdet var vanskeligt. Positionen der var opgivet af det nødstedte skib, laa en 20-25 sømil sydligere end skæringspunktet for pejlingerne fra Farsund og Norddeich radiostationer.

Eftersøgningen gav til resultat, at et enkelt besætningsmedlem 6 timer senere, blev fundet i live i en vandfyldt drivende redningsbaad, og et andet besætningsmedlem omkom, da hjælpen naaede frem til en position, som laa ca. 5-6 sømil fra pejlingernes skæringspunkt — iøvrigt en naturlig afdrift, under hensynstagen til antal timers forløb og til vejrforholdene iøvrigt.

Ved sidste nødsituation ville en radiopejling

fra Blaavand radio have været af uvurdelig betydning.

Det kan se ud, som om billedet paa en maade ikke er fuldkommen, før Blaavand faar en radiopejlestation?

Ja, det kan man godt sige. I Farsund paa den sw-norske kyst, er der oprettet pejleanlæg, ligeledes i Norddeich og Elbe-Veser paa den nordtyske kyst, men pejlingerne fra Farsund og fra de tyske stationer har den ulempe, at de omtrentlig følger meridianerne ved pejlinger i nord-sydlig retning, hvorfor stedbestedelsen af et nødstedt skib — hvor minutterne er kostbare — kan blive behæftet med for store unøjagtigheder. Det vil ses af de viste skitser, at Blaavands radiostation er „the missing link“ og som vil være istand til at vise, paa hvilken bredde i Nordsøen, det nødstedte skib maa befinde sig.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. baadmand Frode Pallesen, Nørre Thornby, er afgaaet ved døden den 9. december d. aa.

Frode Pallesen der var født den 27. februar 1899, blev ansat som baadmand ved den daværende redningsstation „Nørre Thornby“ den 1. oktober 1930 og afskedigedes p. g. a. alder den 28. februar 1959.

80 aar

Fhv. opsynsmand, strandfoged Jens Martin Jensen, DM., Stenbjerg, fylder den 6. januar 80 aar.

Han overtog i 1920 stillingen som strandfoged efter sin far, og dermed den gamle strandfogedgaard. Fra 1930-51 var han opsynsmand, og en af de smukkeste redningsarbejder, i hans tid, var vel nok bjergningen af 14 mand i redningsstol fra den svenske damper „Manfred“.

For mange aar siden mistede J. M. J. sin hustru, men hans eneste datter holder hus for sin far, og er sammen med ham interesseret i, at bevare mest muligt af traditionerne i den gamle hyggelige strandfogedgaard i Stenbjerg.

75 aar

Fhv. baadmand Julius Peter Jacobsen, DM., Vesterø Læsø, fylder den 12. januar 75 aar.

70 aar

Fhv. baadmand Niels Anton Andersen, DM., Østerby, Læsø, fylder den 26. januar 70 aar.

Et par ord, kaptajn Fjelde, der belyser emnet i almindelighed.

Man maa jo være klar over, at der kan være mindre fejler behæftet ved pejlinger, bl. a. af omstændighederne ved, at den ved pejlingen bestemte stedlinie til det nødstedte skib er en storcirkelbue, og ikke et stykke af en kompaslinie, hvorfor det understreges, at det er af største betydning, at 2 eller 3, eller flere pejlestationer bestemmer det nødstedte skibs position, og mon det saa ikke ville være hensigtsmæssigt at nødarbejdet ledes fra et centralt sted i land, hvor hele arbejdet koordineres og ledes, hvor alle de i nødarbejdet deltagende skibes positioner kortlægges og meldinger samles, og hvorfra der kan træffes de nødvendige dispositioner ved udsendelse af fly af forskellig art, vejrforholdene og de nødstedte skibes positioner taget i betragtning.

Af skitserne vil fremgaa at saafremt: Farsund — Blaavand — og Norddeich, evt. Elbe-Veser. Farsund — Blaavand — Skagen. Farsund evt. Bergen — Kinnard Head og North Unst paa Shetlandsøerne samarbejder, kan man opnaa en ret nøjagtig stedbestedelse af et skibs position — hvis dette ikke er i stand til at opgive en nøjagtig deccaposition — i farvandsomraaderne, den nordlige Nordsø, østlige del af

50 aar

Baadmand ved redningstation „Grenaa-Havn“ Tronier Peter Krog Pedersen, fylder den 16. januar 50 aar.

Ansættelser og afskedigelser

Redningsstationen „Snogebæk“.

Baadmand Aage Pedersen er afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af november maaned.

Aage Pedersen, der er født den 24. februar 1915, blev ansat som baadmand den 1. december 1946 og har deltaget i redningen af 17 skibbrudne.

I den ledigblevne plads som baadmand er midlertidig ansat fisker Verner Pedersen.

Redningsstationen „Kirkeby“.

Baadformand Christen Holger Thygesen er p. g. a. alder afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af december maaned.

Chr. Holger Thygesen, der er født den 13. december 1897, blev ansat som baadformand v/stationen „Kirkeby“ den 1. juli 1946 og har deltaget i redningen af 8 skibbrudne.

Som ny baadformand er ansat baadmand Niels Christian Manø, der er 41 aar gammel og har været ansat ved stationen siden 1941.

I den ledigblevne plads som baadmand er midlertidig ansat Johan Martin Martinsen.

Nordsøen, samt Skagerak og endnu en bedre dækning af den sydlige og mellemste Nordsø, saafremt der oprettes een eller to pejlestationer paa den østengelske kyst, sydligere end f. eks. Flamburg Head, Kinnard Head, evt. tillige ved Tershelling eller Texel.“

— — —
Mon vi ikke, ogsaa med den sidste tids mange skibsforlis in mente, skulle tage den erfarne kaptajns ord op til overvejelse, og det vil sige i denne forbindelse, at faa udstyret Blaavand radiostation med det pejleanlæg, som vi forstaa vil bidrage til at skabe en tiltrængt bedre efterretningsmulighed for assistance til nødstedte skibe paa havet. *Maagen.*

„Tidsskrift for Redningsvæsen“

Ansv. Redaktør Jørg. Pedersen, Ydby St., Telf. Ydby 70.

Ekspedition:

Forretningsfører Gadgaard Nielsen, Lemvig, Telf. Lemvig 15.

Hovedbestyrelse:

Fmd. Wenzel Rasmussen, Havnevej 223, Grenaa, Telf. 337. — Kasserer Peder Munk Pedersen, Nørre Vorupør, Tlf. Nørre Vorupør 4. — Gustav Hallgreen, Roifsgade 139, Esbjerg, Telf. Esbjerg 375. — Jul. Tarbensen, Søndervig. — Kr. Styrbeck, Thorup Strand, Telf. Thorup Strand 3. — Jens Nygaard, Harbøre, Telf. Harbøre 71. — Aage Pedersen, Snogebæk, Nekse.

Strandfoged Augustinus Buhelt og hans efterkommere

ved P. Christensen.

Den 18. oktober var der forløbet 100. aar siden Aug. Buhelt, Asdal, døde, og da han i sin tid havde et kendt og anset navn i Vendsyssel, vil et par oplysninger om ham og hans virksomhed aabenbart kunne paaregne en del interesse, og det saa meget mere, som baade han og flere af hans efterkommere i stor udstrækning deltog i redningsforsøgene paa vestkysten.

Han var født 1788 i Bøhmen, hvorfra han udvandrede i begyndelsen af aarhundredet. En slægtsoverlevering gaar ud paa, at hans mor, som var enke, kun havde haft een søn foruden ham, og at denne var faldet i krigen. Af frygt for, at ogsaa den anden ville blive indkaldt til militærtjeneste, sendte hun ham til Hjørring, hvor en slægting var købmand. Hele vejen hertil tilbagelagde han til fods sammen med en kammerat. Som gammel mand fortalte Buhelt med graad i stemmen om alle de genvorligheder, han havde mødt undervejs, midt i den haarde vinter. En mørk nat for de vild og var lige ved at bukke under af sult og træthed, da de pludselig opdagede lys fra en afsidesliggende hytte. Her tog konen vel imod dem, gav dem mad og husede dem et par døgn, indtil de atter kom til kræfter. Denne kvinde var som en frelsende engel, udbrød han ofte, og saa græd han.

I løbet af faa aar kom han i tjeneste hos skudehandlerne i Asdal, blev senere skipper, og efter rederens død 1821 blev han selv skudehandler sammen med handelsmand og strandfoged Chr. Højer, Vesterklit i Tversted sogn. De drev i fællesskab skudehandel paa Norge og tjente gode penge, men omsider gik det galt. Sagen var, at Buhelt og Chr. Højer havde faaet en større sum penge til gode i Norge, og de sendte saa 2 skippere over med Chr. Højers skude for at inkassere deres tilgodehavende, hvilket ogsaa lykkedes. Paa hjemvejen blev de overfaldet af en frygtelig storm, masten knækkede, og skuden, der var uden ballast, forliste og kom til at ligge med bunden i vejret, medens begge søfolkene druknede.

Kun een af besætningen, en konfirmeret dreng, kom levende i land under dramatiske omstændigheder. Næsten alle pengene gik tabt. Det omtalte skib var jagten „Elisabeth“, der natten mellem 13. og 14. november 1831 drev ind som vrage ved Skiveren i Raabjerg sogn. Skibsdrengen sad et par døgn indespærret i lastrummet og reddedes paa den maade, at man med økse huggede hul i skibssiden. Begivenheden, der i sin tid vakte umaadelig opsigt, findes refereret i „Aalborg Stiftstidende“ 1831. Næste foraar tog drengen hyre med et fartøj fra Aalborg, der forliste paa sin første rejse, hvormed han fandt døden sammen med den øvrige besætning.

„Den dag“, sagde madame Buhelt, „blev Augustinus en fattig mand, og vi saa aldrig til velstand mere!“

Aug. Buhelt var en høj og smuk mand med skarpe ansigtstræk. Han havde lyst haar og bar altid fuldskæg. Han var paa grund af sin redelige færd og sin vedligeholdelse en anset mand. Hans smukke indsats ved talrige redningsforsøg paa vestkysten ydede ogsaa sit bidrag til, at alle saa op til ham. I Asdal traf han den kvinde, som blev ham en trofast hustru gennem 40 aar. Hun hed Maren Andersdatter, var født i Risør ca. 1795 og kom hertil i det første aarti af det 19. aarh. Faderen, Anders Knudsen, var i mange aar skipper, men bosatte sig senere i Ø. Risør, hvor han udførte lodstjeneste. En tid skal han ogsaa have været skipper for skudehandlerne i Vendsyssel. Men saa rantes hjemmet af en frygtelig ulykke, idet han druknede.

Enken, Maren Olesdatter, kunne omsider ikke holde hjemmet oppe, fordi fattigdom og anden elendighed raadede overalt i Norge. Det var jo i syvaarskrigens tid, da englænderne „stængte hver havn“, saa at korntilførslerne fra Danmark til sidst ganske udeblev. Under disse overordentlige triste forhold kunne enken selvfølgelig ikke klare dagen og vejen. Hun realiserede derfor sine faa ejendele og tog sammen med sine børn med en lille handelsskude til Vendsyssel og bosatte sig i Kjul i Asdal. Her købte hun en klitlod og opførte et hus, som hun kaldte „Træhøj“, og som blev i slægtens besiddelse over 100 aar. Familien paa „Træhøj“ var, skønt fattig, agtet og velset overalt. Døtrene betegnedes som jomfruer og kom i huset hos egnens bedste familier. Det var hos skudehandler P. Boltzersen, at Buhelt traf sin tilkommende hustru. Deres bryllup stod i Asdal kirke 1818, efter at brudgommen, der var katolik, havde afgivet en skriftlig erklæring, som gik ud paa, at eventuelle børn i ægteskabet skulle opdrages i den lutherske tro.

I aarene 1819-1836 fødtes deres 9 børn, der alle, ligesom forældrene havde det bedste lov paa sig i folks omdømme. Den ældste søn, Anders Buhelt, druknede ved Løkken paa den saakaldte forvarpne dag 18. april 1860, sammen med sine 2 svogre, brødrene Bach. Den næstældste, Marie Theresia, var gift med strandkontrollør og opsynsmand ved Nr. Tornby redningsstation Wilhelm Holst, Hirtshals. En søn, Frantz Florianus, druknede som ung med en skude fra Tornby. Hanne Louise, var gift med strandtoldbetjent Greisen, Tversted, der gjorde sig fordelagtig bekendt ved talrige redningsforetagender.

Blandt de øvrige børn kan nævnes Alovisius Buhelt, der overtog strandfogedbestillingen efter faderen.

Augustinus Buhelt og hustru har endnu en talrig efterslægt, spredt ud over vort land, og hvis enkelte medlemmer, hver paa sin vis har gjort sig fordelagtig bekendt.

Danske fiskere i Storbritanien

(fra bogen »De sejlede bare« af H. C. Røder)

m/s Tasmania var ankommet til Glasgow den 31. marts 1942. Som jeg tidligere har meddelt havde de danske i Storbritanien indsamlet en større sum penge til indkøb af „spitfires“. Til denne indsamling havde de danske fiskere, som nu drev deres erhverv under britisk flag, givet en samlet sum paa 2000 pund sterling. Der var ialt kommen 43 danske kuttere under britisk flag, og disse var bemandet med ca. 200 danske fiskere, hvilket vil sige at hver mand, havde givet over 190 kr. til jagerfondet. I slutningen af 1941 og i løbet af 1942 kom der endnu henved 100 danske fiskere til England, hvor de blev modtaget med aabne arme. 4 fiskere kom over paa en ganske morsom maade, idet de ude i nordsøen, havde reddet besætningen paa en amerikansk bombeflyvemaskine, som efter en mission over Tyskland, paa tilbagevejen var styrtet ned i „the drink“. De danske flyvere var strengt rationeret med petroleum til deres motorer, og efter at redningsforetagendet var lykkedes, ville de sætte kursen tilbage mod Jylland. Amerikanerne foreslog dem imidlertid at sætte kursen vestpaa mod England, og efter at have snakket lidt om det og have konstateret, at de ville have god medvind satte de kurs mod England, hvor de blev modtaget med begejstring. For at berolige deres familie i Danmark, blev det besluttet, at en af fiskerne skulle meddele dem deres ankomst til England, ved en udsendelse over den britiske radios danske afdeling. Nu er vestjydske fiskere ikke meget talende, men den yngste af de fire syntes at være lidt bedre skaar for tungebaandet end sine kammerater, saa han blev anmodet om at komme op i radioen og føre ordet. „men det kan ikke nytte noget“, sagde de gæve vestjyder, „ham kan vore familier slet ikke forstaa — han er fra Frederikshavn“.

De danske fiskere i England gjorde et fortjenstfuldt arbejde ved at passe deres daglige dont-drage til fiskepladserne ved Island, og der fra bringe rige fangster til England, hvilket gav et betydningsfuldt tilskud til landets levnedsmiddelsproduktion.

Hvor rige de hjembragte fangster var kan man forstaa, naar man faar at vide, at en ung energisk fisker med sin kutter i aaret 1941 havde hjembragt fisk for et beløb af 10.000 pund sterling, ellet 193.000 kr.

Vist tjente de gæve fiskere gode penge til sig selv, men det maa erindres, at det var ved anspændt, haardt arbejde og stor personlig risiko — og de var heller ikke bange for at dele deres gode fortjenester med andre. Nogle kuttere blev med deres besætninger brugt af marinen som en slags forankrede forpostskibe, alle med en spærreballon tilvejs. Disse fiskeres gager, som englænderne betalte, var ikke videre

glimrende, men saa fik de tilskud fra deres fiskende kammerater. Tillige har vi set at de til „Jagerfondet“ gav 2000 pund i 1941, men derved blev det ikke. Fiskerne havde deres tilflugtshavne paa vestkysten af England i Blackpool og Fletwood, og her blev de meget populære blandt befolkningen, som de paa mange maader viste sig gavmilde imod.

Den 29. decbr. 1940 holdt fiskerne et nationalt møde i Blackpool — omkrig aarsskiftet tog fiskerne gerne et par ugers ferie. Dette er egentlig et forkert udtryk, da der ikke var tale om, at de tog fri for at hvile sig, men de blev i deres engelske havne nogle uger for at efterse og reparere kutterne og fiskergrejerne, og benyttede saa lejligheden til at komme sammen og drøfte deres forhold, og ved det omtalte møde var der ogsaa over 200 deltagere, fortrinsvis fiskere, men ogsaa en del indbudte gæster. Blandt disse var den danske gesandt grev Reventlow, flere medlemmer af det danske raad, andre indflydelsesrige danske samt borgmestrene med fruer fra de to byer Blackpool og Fletwood.

Det blev et meget vellykket møde, og efter at flere nationale taler var blevet holdt af gæsterne, beredte fiskernes formand, skipper Erik Jespersen raadsmedlemmer en meget behagelig overraskelse ved at overrække grev Reventlow en gave paa 2500 pund sterling til det danske raads arbejde — dette vakte naturligvis begejstring hos de danske gæster. Efter mødet havde fiskerne inviteret til middag (risengrød, flæskesteg og æblekage) hvor Erik Jespersen med beundringsværdig ro og naturlig værdighed præsiderede og paa glimrende engelsk takkede dels de danske gæster for at være mødt, og i særdeleshed de engelske for al udvist gæstfrihed og venlighed mod de danske fiskere, under deres tvungne ophold i deres byer, og som et synligt bevis paa fiskernes opmærksomhed overrakte han hver af borgmestrene en gave bestaaende af 750 pund sterling til Fletwood og 250 pund til Blackpool til anvendelse efter deres skøn til de to byers velfærdsarbejde. Den 12. marts 1943 skænkede fiskerne yderligere byen Fletwood 25 pund.

De danske fiskere mistede 2 af deres kuttere under krigen. Den ene af dem var fiskerfartøjet „Annie“ af Frederikshavn 49 BRT, som sporløst forsvandt paa en fisketur i marts 1942 med sin 5 mands store besætning. Skipperens navn var Ole Larsen fra Frederikshavn. Det andet fartøj var „Grethe Mortensen“ af Esbjerg, 38 BRT. Dette fartøj var overtaget af den britiske marine, og der var ingen danske ombord i det, da det forliste i oktober 1944.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

Skibsforslis i Vesterhavet

Besætningen, 4 mand, i land ved Langerhuse

Et tysk fragtskib, M/S „Ran“ af Haren-Ems, sank den 23. december ud for Langerhuse paa den jyske vestkyst.

M/S „Ran“, hvis fører er kaptajn Herman von Lintel, var paa rejse fra Fursund til Emden med ca. 280 tons raa-moler. Da skibet var kommet ud gennem Thyborøn Kanal og befandt sig omtrent ud for Langerhuse i en afstand af ca. 5 sømil fra kysten, opdagedes det, at der var vand i maskinrummet.

Vandet steg hurtigt, og skibet, der ikke har radiosender, opsendte nødraketter, bl. a. de saakaldte faldskærmsraketter, der kan ses paa lang afstand. Nødsignalerne blev imidlertid ikke observeret, og da skibet ved 6,30-tiden havde taget saa meget vand ind, at det var lige ved at synke, maatte besætningen gaa i redningsbaaden og forsøge at redde sig ved at ro ind til kysten i den lille baad.

Det blev en drøj tur, som varede ca. 3 timer, og da baaden endelig naaede ind, var der saa stærk brænding, at baaden blev suget med ud igen og fyldt med vand. De fire søfolks kufferter og andre ejendele, som de havde med i baaden, blev skyllet udenbords, men baaden kæntrede ikke, og efter et par forsøg mere naaede alle fire velbeholdent ind paa stranden.

De var fuldstændig gennemblødte, da de kom op til fisker Chr. Flyvholm, Langerhuse, hvor de blev forsynet med tørt tøj og i det hele taget blev taget godt imod.

Hjem til jul

Skibsmægler Lehmann Jensen, Lemvig, blev underrettet og tog sig straks af søfolkene, bragte dem til Lemvig og sørgede for, at de blev forsynet med nyt tøj, da de jo havde mistet alt.

Dog heldigvis ikke livet, og det var alle lykkelige over, og der var stort set kun den tanke tilbage — at naa hjem til Leer i Østfriesland til jul, og ønsket fik de heldigvis opfyldt.

Kystsikring paa en ny maade ved Klitmøller . .

Autoværnets opfinder, fabrikant Rasmussen, Silkeborg, udklækkede for et par aar siden, en ny ide omkring sikringen af de udsatte punkter paa vore kyster, som vakte en vis opsig.

Som bekendt var havet for nogle aar siden meget haard ved forstranden ved fiskerlejet Klitmøller paa Thykysten, der en overgang truedes med noget i retning af katastrofe, da havet tog mere og mere graadigt af forstrand og klitter nord for landingspladsen.

Fabrikant Rasmussen kom her ind i billedet med sit forslag, der gik ud paa, at anbringe rækker af betonelementer i havstokken og paa forstranden, hvis opgave det skulle være at samle sand og lægge forstrand til.

Fremgangsmaaden ligner i nogen grad den metode man standser sneen med, naar den flyger.

Paa forsidebilledet ser man nogle trekantede rammer af jernbeton, der forbindes i hjørnerne med jernbetonbjælker, saaledes at der dannes enheder, der udlægges vinkelret paa kysten med flere enheder efter hinanden, som en slags høfder.

Det er jo givet at saadanne forsøg ikke giver store resultater fra dag til dag, men at man nærer en vis tiltro til opfindelsen, er der ingen tvivl om, og hvis den holder, blot i nogen maade, saa vil den faa sin betydning, dels fordi der hurtigt kan stilles saadanne elementer op, og dels fordi denne form for kystsikring givetvis er langt billigere, end den traditionelle hæftebygning.

Hvis man vil foretage en vurdering af stranden ved Klitmøller, siden disse elementer blev anbragt, saa er det helt eller tilsyneladende helt sikkert, at elementerne har samlet forstrand, og havet har ikke været oppe i klitten siden, dog dette sidste kan jo have andre aarsager.

Den største stranding i Skagens historie

Mt „Royal Arrow“ af London, der for en maanedstid siden uforvarende kom til at hænge paa Grenen, kom som det vil vides fri ved egen hjælp, efter at have staaet fast i nøjagtig 13 timer.

Tankeren, der tilhører olieselskabet Mobiloil London, var et stort skib, det største, der nogensinde har gæstet Skagen Rev, og at det kom fri ved egen hjælp, betragtes af de fleste som noget af et under.

„Royal Arrow“, der er paa 34000 tons, havde 24.000 tons olie i lasten, og man havde siden strandingen uafbrudt brugt skruen for at komme fri, og disse bestræbelser kronedes altsaa ogsaa med held til glæde for skibet og sikkert ogsaa til nogen skuffelse for de Svitzerfartøjer, der var gaaet til assistance, og laa parat til at øve en indsats, der i dette tilfælde kunne have indbragt en masse rare penge for, at trække det kostbare skib og dets værdifulde last af olie fri af grunden.

Hvordan strandingen er sket har man en formodning om, idet man mener, at „Royal Arrow“ maa have taget fejl af Skagen vest fyr, og Skagen Rev fyrskib — begge viser rødt lys omend med forskellig lyskarakter, og er derpaa holdt lige ned mod lodsbaaden, der var paa vej ud med lods, uden at man ombord har bemærket Skagen Rev fyrskib, der laa ca. to sømil længere ude nordøst for strandingen.

Da strandingen kom ud paa dybt vand, prøvede man skrue og rorgrejer, der var intakte, og skibet fortsatte derpaa med kurs mod Store Bælt for at gaa til Østersøen.

Da »Esperance« af Emden strandede ved Hirtshals. -

Ladningen bestod af 188.000 pd. ris.

Den 19. november 1860 om formiddagen gik der en haard nordstorm med tykning, regn og slud ind over vestkysten, og paa samme tid kæmpede skonnertgalaten „Esperance“ af Emden bravt for at holde sig klar af revlerne ved Hirtshals, hvad den dog ikke formaaede, men maatte kapitulere ved 10 tiden, da den tog land ved Kjøl Aa, en halv mils vej øst for Hirtshals.

Ridende bud til Thorby redningsstation

Saa snart skibet var observeret blev der sendt ridende bud til opsynsmanden ved Thornby redningsstation, idet man vist tvivlede om, at det paa grund af den oprørte sø ville være muligt med de tilstedeværende baade at redde besætningen.

Da imidlertid faren var meget overhængende for de skibbrudne, blev en fladbaad straks sat i søen og bemanded og uagtet den dermed forbundne øjensynlige livsfare, gjordes to forsøg paa at naa skibet, men begge disse forsøg mislykkedes, idet baaden af de høje braadsøer fyldtes med vand.

Man gav ikke op — og ved et nyt forsøg reddedes kaptajnen og kokken

Dette afskrækkede dog ikke de ufortrødne redningsmænd, der atter begav sig ud, og denne gang lykkedes det dem at naa skibet, men kun kaptajnen og kokken var saa heldige at komme i baaden — da denne fyldtes af en braadsø, og maatte stræbe at naa land, inden en ny ville kæntre den. Kaptajnens fortvivlelse over, at hans kone ikke var kommet med i baaden, var saa stor, at han med magt maatte forhindres i ikke at springe overbord.

Der blev øvet redningsdaad af Søren Løth og nyt redningsmandskab.

Enskønt nu baadens mandskab var saa udmattet at det ikke kunne deltage i flere redningsforsøg ville dog Søren Løth af Hornetorp, der havde ledet de tidligere forsøg, ikke opgave haabet om at bringe hjælp til de øvrige ulykkelige ombordværende og han gik efter at have faaet sit baadmandskab kompletteret atter ud.

Denne gang blev det modige forehavende kronet, med held. De paa skibet ombordværende, kaptajnens kone, styrmanden og matroserne bragtes alle velbeholdne, men meget forkomne i land.

Om skib og ladning meldes der intet om i denne beretning hentet fra minderubrikken i Vensyssel Tid, — men det gik sikkert tabt, som saa meget andet ved strandinger i hine tider.

Men hvad der var vigtigere — menneskelykke reddedes af uforfærdede fiskere med det skrøbeligst tænkelige materiel.

Maagen.

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Sels. Guld. Øbre. Optik
1854
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK
TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harbøre - Thyborøn

LEMVIG FISKEAUKTION
statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 604

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603

Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594

Filial: Thyborøn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler

LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thyborøn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

En stranding for 135 aar siden ved

Aalbæk — —

En værdifuld last blev bjerget

Vendsyssel Tidende opfriskede for nogen tid siden en gammel stranding, der fandt sted ved fiskerlejet Aalbæk for 135 aar siden. Det drejede sig om rufskibet „Hetgoed Berluet“ af Pocklo, kommende fra St. Pedersborg og bestemt for Rotterdam. Under dens dæksplanker gemte der sig en usædvanlig kostbar last, der omtales, medens man intet hører til skibets besætning, som dog formentlig er blevet reddet.

Ladningen bestod af 380 skipd. kobber, talg, svineborster, hestehaar, ravndug, hørfrø, dun m. v., samt en del fra h. m. kejseren af Rusland eller højstaaende ministre afsendte sager til deres kgl. højheder, prinserne af Oranien og Vassau.

Det hedder i beretningen:

„Af det sidste er 8 kasser blevet ilandbjerget og ført hertil (Frederikshavn) for at opbevares og konserveres. Da vejret vedvarende har været stormende, og fortaget staar under vand har intet af betydning kunnet bjerget — men den virksomme og driftige strandingskommisær hr. konsul og grosserer Rasmus Bergen, tager sig med al mulig iver af denne særdeles kostbare ladnings frelse, og han har sørget for, at den for sit kendskab til og duelig i bjergningsvæsenet bekendte Jacob Übersax er stillet i spidsen for bjerningen.

Danske fyr skal automatiseres

I den kommende tid skal en række danske fyr automatiseres. Chefen for fyr- og vagervæsenet, kommandørkaptajn A. Legind, er netop vendt hjem fra USA, hvor han har deltaget i et internationalt møde for fyradministrationer. Her drøftedes bl. a. automatiseringen, som er i gang i en lang række lande paa fyrvæsenets omraade, og som nu ogsaa kommer til at præge de danske fyr.

Der arbejdes allerede med planer om automatiseringen af Nordre Røse fyr ud for København, som for fremtiden bliver automatisk og fjernstyret fra Drogden fyr. Den samme proces skal gennemføres med en række andre fyr i de næste aar, saa de danske fyr enten bliver ubemandede eller faar besætningerne reduceret, f. eks. fra tre til én mand.

Automatiseringen vil finde sted i takt med den naturlige personaleafgang, saa der ikke bliver brug for at afskedige nogen i fyrvæsenets tjenste.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

HIRTSHALS

**Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI**

Alt i Nybygninger
samt Reparationer

Hirtshals . Telefon 132

**A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk**

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK

Filial af A/S Hjørring Diskontobank

Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgelig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paaleg

»VIOLA«

Telef. 74 **CARL JENSEN - Hirtshals**

Frukt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK

HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

*Marsø
Støbegods*

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geismas - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion

Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsprovantering . Etableret 1909

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

RESERVERET

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri

Telefon 4 12 01

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 48

SKAGEN

AKTIESELSKABET

SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED

Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri

Thisted . Telefon 94

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429

v. E. Nielsen og G. Eriandson

Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen

Statsautoriseret

Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dæksmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn

Telefoner: 564 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn

Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæreri

Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere

Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

A/s Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

Marstal Træskibsværft

v/ Søren Andersen og Sønnen . Marstal

Alt i Nybygninger og Reparationer

Andersen & Jensen
Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion
(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups
Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM
med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

I sommermåneden tillige dagture flere af ugens
dage saml. hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPSKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB

DANSK

ESBJERG
TOVVÆRKSFABRIK A/S
Telefon 4000

C. K. HANSEN

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon-Central: 72 (13 Ledniger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse HAZ SEN

★
Korresponderende Reder for

DANNEBROG

Skaarup & Salskov
Smøde- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61
Indehaver: J. Salskov

Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant
★
Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR.-LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LÆSESTUEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 2

1. februar 1961

28. Aarg.

Da Göteborgs juleappelsiner strandede ved Ågger...

Se artiklen inde i bladet

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

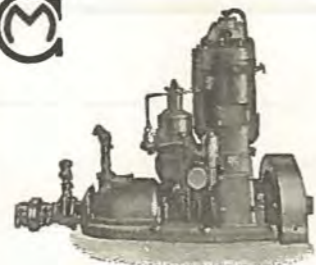
Væsen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - EsbjergMarketenderiet
„NY HAVN“
ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Makinfabrik
v. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet
TORM
KøbenhavnBrugsforeningen
»FREM«
Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, EsbjergAKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNIEsbjerg Vestjysk Krystal Isværk ^{a/s} Telefon 66Motorer
i Størrelserne
25 - 330 HKGrenaa Motorfabrik
Telf. 666DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDEUafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284Sparekassen for Lemvig og Omegn
Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851.00
Kontortid: 9,30 - 11,30 og 14 - 16
Fredag 9,30 - 11,30, 14 - 17,30, Lørdag 9 - 12
Thyborøn Ald. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGJørgen Hansens
Skibssmedie
v. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233Carlsen & Aaens
Vaadbinderi
Hirtshals - Tlf. 180

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.
Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 2

1. februar 1961

28. aarg.

Hvad sømanden tænkte

Vi tillader os at gengive en leder-artikel fra „Jyllands-Posten“, der i flere artikler i den seneste tid har kritiseret den langsomme udvikling indenfor nybygningsprogrammet.

Det begyndte som en god og fornuftig ting: En gren af administrationen viste sig villig til at høre paa mennesker, som har forstand paa en sag.

Lidt pudsigt er det unægtelig, at man er nødt til at anerkende denne sunde fornuft. Det er nemlig kun de sjældne tilfælde, man yder anerkendelse.

Men efter denne fortræffelige begyndelse er sagen om den nye redningsbaad til Klitmøller Redningsstation unægtelig blevet formgivet efter det sædvanlige statsadministrations-mønster: forsinkelser, udsættelser, rettelser, tilsyn og inspektioner og ubesvarede henvendelser.

I 1957 gav Redningsvæsenets øverste myndighed, forsvarsministeren, tilladelse til, at redningsmændene ved Klitmøller selv skulle faa lov til at yde raad og give forslag ved konstruktionen af den nye baad, de havde behov for. Storartet og altsaa besynderligt sjældent.

Skibsbyggere i Thisted udarbejdede en model, og i 1959 blev den og detailplaner indsendt til Orlogsværftets godkendelse. Nye tilsyn, nye undersøgelser foretaget af et privat firma (Finansudvalget maatte bevilge 35.000 Kr. hertil) og nye drøftelser og ændringer fulgte.

Men siden september har Klitmøller-redningsfolkene intet hørt. En afdelingschef i Forsvarsministeriet indrømmer, at det har varet noget længe, og foreholdt — som det hedder i rets sproget — at for redningsfolkene er dette en hastesag, svarede han, at det „vil jo saa ethvert forslag være“.

Det var rart, om centraladministrationens embedsmænd og de ansvarlige ministre kunne komme ind paa den tankegang, som hersker i det private erhvervsliv, at enhver sag er en hastesag.

Skibsbyggeren i Thisted, som har andet at bestille, venter. Redningsfolkene i Klitmøller venter. Men der er andre, som ikke venter. Det er stormen, braadsøerne, revlerne. De er parat.

Langs vor farlige vestkyst gaar en stærk og udsat trafik. Det gælder menneskeliv, at vort redningsvæsen er i orden og godt.

Men hverken 13 maaneders ventetid paa en undersøgelse eller 4 maaneders ophold i en brevkurv paa Slotsholmen fremskynder sagen, tør man sige. Hvad er i grunden meningen med dette smøleri? Ingen kan formentlig placere ansvaret, den melodi kender vi.

Det skulle ikke undre, om de mænd, hvis erfaringer og hvis indsats — ofte under stor personlig fare — er det afgørende positive moment i sagen, snart raabte, saa det kan høres over det ganske land.

De kunne da passende bruge ord, som en gæv sømand, der i et digt af Drachmann rives over bord, anvendte. Han blev spurgt, hvad han tænkte, medens han laa alene i bølgerne og stormen. Hans svar er maaske lidt ramsalt for de fine sale paa Slotsholmen — men det rammer, og det er salt:

— Jeg tænkte: „Hvor dølen bli'r jollen af?“

Slægtstraditioner i et barskt naboskab

En 80-aarig i strandfogedgaarden i Stenbjerg, Thy.

Et hjems lunhed og stilfærdige traditioner kan udmærket trives i naboskab med et brysk element som det vilde Vesterhav, og i strandfogedgaarden i Stenbjerg i Thy er det for en stor del netop havet, der har skabt traditionerne. Dels med sin dramatik, dels med mere fredelige hændelser paa kysten. Strandfogedgaarden er aarhundredgammel, og strandfogden selv rækker godt op efter den i alder. Han hedder Jens Martin Jensen, og han fyldte 80 den 6. januar, men han regner da selv med at skulle bestride hvervet nogle aar endnu, bistaet af datteren Karen. For redningsvæsenet har Jens Martin Jensen, der er dannebrogsmænd, været opsynsmand i 20 aar. Dette hverv tog han afsked med i 1951, men strandfoged har han været i 40 aar, og der hører et betydeligt landbrug til gaarden, saa alt i alt var det en omfattende gerning. Jens Martin Jensen overtog efter sin far, da denne var blevet til aars.

Redningsaktion, der er glædelig at mindes

Nu alene det at være redningsmand.

— Men det har jeg da været glad for, siger Jens Martin. Det er altid skønt, naar man kan være med til at give en haand, hvor det kniber, og hvor ens medmennesker er i nød.

— Den slags lejligheder har der jo nok været?

— Det har der. Jeg tænker f. eks. paa bjergningen af besætningen paa det svenske skib „Manfred“, der i tæt taage og svær sø strandede syd for stationen her. Ved den lejlighed bjergede vi alle 14 mand med redningsstolen. Man mindes den slags med glæde, naar det lykkes.

— Og saa strandfogedtiden. Den har vel ogsaa erindringer nok?

— Ja, det er jo omkring de fyrretyve aar nu, men selv om æ been blywver nøj styw', ja, saa ville jeg jo nok blive ved nogle aar aar endnu. Det er vi levet ind i gennem flere slægtled.

De, der ikke kunne fortælle, hvorfra de kom

Jens Martin ser sig om i den hyggelige stue, hvor væggene har billeder af henfarne slægter, der har virket her som han selv. Jo, fortsætter han, der er vel baade mørke og lyse minder, alene i min tid. Jeg har fundet flere fremmede

søfolk, som havet havde sendt ind paa stranden, og som ikke mere kunne fortælle om, hvorfra de kom. Det gjaldt for dem allesammen, at de fik den henfart, som er skik herude, hvor vi alle er saa afhængige af havet og de vilkaar, den byder os.

— Og lyse minder?

— Jo, dem har vi. Ogsaa rent materielt. Engang i tyverne drev der planker for 6000 kr. ind her i strandenet. Forhistorien er fra femmasteren „Herzogin Cecilie“, der flere aar forud havde en stranding ved Vorupør. Senere forliste denne prægtige clipper totalt ved den skotske kyst paa en rejse fra Canada til Europa, og dens ladning af det fineste, canadiske træ drev omkring i Nordsøen bagefter. Og noget af det kom altsaa ind her. En anden stor inddrift, husker jeg, var paa 10.000 stykker props.

Ænder i rødvin

— Og saa maa jeg vel hellere frem med historien om vinen, siger strandfogden og smiler. Engang var der kommet fire tønder vin ind paa stranden, den største saa tung, at vi maatte have fremmed hjælp for at faa den kørt hjem fra havet. Der var 800 liter i den, og da man havde solgt tre af tønderne, stod den tilbage, men saa var der en øvrigheds-person, som ved smagsprøve havde fundet ud af, at tønden med de 800 liter rødvin havde trukket vand. Den maatte ikke sælges.

Der var ingenting at gøre, fortsætter Jens Martin. Den blev lagt om paa æ si'e, æ spuns taan aa, aa æ dejlige vin lawed' en hel sø! Den fik vore ænder øje paa, og de var ogsaa de eneste, der fik godt af vinen. Først baskede de sig i den, saa smagte de paa mosten, og de blev saa fuld, saa fuld!

I samtalsens løb er der et og andet, som Jens Martin maa have datterens bistand til. — Det mo do ka howw', Karen!

Og det kan hun, for hun er gennem mange aar fuldt fortrolig med alle begivenheder og foretagender i strandfogedgaarden. Talen falder paa, hvad der skal ske med bestillingen, naar Jens Martin maa lægge op.

— Til den tid er der vel nok om det, siger han stille.

Ønsker for slægtstraditionen

Men hvorfor ikke datteren? Det er vel ikke utænkeligt, for der findes jo kvindelige strandfogeder. I hvert fald er der ingen tvivl om, at far og datter er fælles om at synes, at det godt kunne være løsningen, saa en gammel slægts-tradition kunne fortsættes. Og hvem skulle være imod det? Da ikke havet, som det jo først og fremmest vedrører, og som synger sin dybe bas til den tudende sydvest omkring gaarden, da strandfogden følger til dørs.

Maagen.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. betjeningsmand Christian Otto Finne, Hasle, er afgaaet ved døden den 3. januar.

Chr. O. Finne, der var født den 22. juli 1880, blev ansat som betjeningsmand ved redningsstationen „Hasle“ den 1. januar 1923 og afskedigedes p. g. a. alder og svagelighed den 30. september 1940. Han havde deltaget i redningen af 9 skibbrudne.

Fhv. baadformand Hans Johnsen Thuesen, DM., Blaavand, er afgaaet ved døden den 7. januar.

Hans Johnsen Thuesen, der var født den 25. september 1871, blev ansat som baadmand ved redningsstationen „Blaavand“ den 1. oktober 1905 og som baadformand den 1. oktober 1922 og afskedigedes paa grund af alder og svagelighed den 1. oktober 1931. H. J. Thuesen havde deltaget i redningen af 39 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset og redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

25 aars jubilæum

Baadmand ved redningsstationen „Tuskær“ Jens Ruby Jensen kan i dag, den 1. februar, fejre 25 aars jubilæum i redningsvæsenets tjeneste.

85 aar

Fhv. baadmand Niels Jerne Outzen, Sønderho, fylder den 7. februar 85 aar.

75 aar

Fhv. betjeningsmand Jens Marius Jensen, Fjand, fylder den 6. februar 75 aar.

70 aar

Fhv. baadmand Frederik L. Simonsen, Løkken, fylder den 15. februar 70 aar.

Fhv. baadmand Jens Chr. Edv. Jensen, N. Tornby, fylder den 17. februar 70 aar.

Fhv. baadformand Oscar Emil Wiis, Vesterø, fylder den 22. februar 70 aar.

50 aar

Baadmand ved redningsstationen „Flyvholm“ Mads Nielsen, Vrist, fylder den 2. februar 50 aar.

Robins belønningslegat tildelt mandskabet ved redningsstationen „Hirtshals“.

Mandskabet ved redningsstationen „Hirtshals“ er tildelt „Emile Robins legat til fordel for mandskabet i det danske redningsvæsen“ for aaret 1960 som belønning for dets forhold ved redningsforetagendet den 27. september 1960 i anledning af motorskibet „Rhein“s af Duisburg's stranding mellem Tversted og Hirtshals.

Legatet tildeles mandskabet ved den redningsstation, som i det forløbne aar har været udsat for størst fare.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Rindby“.

Baadmand Niels Andreas Iversen er paa grund af alder afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af januar.

Niels Andreas Iversen, der er født den 4. januar 1898, blev ansat som baadmand den 1. oktober 1927 og har deltaget i redningen af 46 skibbrudne.

I den ledigblivende plads som baadmand er midlertidig ansat Møgnus Lauridsen.

Redningsstationen „Tisvildeleje“.

Betjeningsmand Jens Sigurd Pedersen er paa grund af alder afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af januar.

J. Sig. Pedersen, der er født den 16. januar 1898, blev ansat som betjeningsmand den 1. oktober 1942, og har deltaget i redningen af 11 skibbrudne.

I den ledigblivende plads som betjeningsmand er midlertidig ansat fisker Erik Peder Aksel Pedersen fra 1. februar.

Foreningen af danske redningsmænd

Under henvisning til tidligere korrespondance, senest foreningens skrivelse af 2. oktober 1960, angaaende forhøjelse af timebetalingen for strandvagtstjeneste skal man meddele, at finansministeriet ved skrivelse af 3. januar 1961 overfor forsvarsministeriet har tiltraadt, at det nævnte vederlag med virkning fra 1. september 1960 forhøjes til ialt 5,50 kr. pr. time, saaledes at den hidtidige ordning, hvorefter der blev ydet natpenge efter de for statens tjenestemænd gældende regler, samtidig forfalder.

Finansministeriet har samtidig givet tilslutning til, at timelønnen fremtidig dyrtidsreguleres efter de gældende regler for ufaglærte arbejdere paa landet — for tiden 5 øre for hver 6 points pristallet stiger over 447 eller falder under 452.

Endelig har finansministeriet tiltraadt, at der til sin tid sker en forhøjelse af timelønnen svarende til den forhøjelse, der eventuelt maatte blive gennemført for ufaglærte arbejdere paa landet i forbindelse med afslutningen af nye overenskomster.

Forsvarsministeriet har samtidig hermed anmodet redningsvæsenet om at foretage det videre fornødne med henblik paa regulering af betalingen for strandvagtstjeneste i overensstemmelse med foranstaaende.

P. m. v.
R. Larsen.

Skagen fiskeauktion i decbr. maaned 1960

9.493,518 kg — 5.473.349,78 kr.

Da Gøteborgs juleappelsiner strandede i Agger.

Den øde vinterklit fyldtes med sydens sol og duft, og børnene kom i slaraffenland.

Juleeventyret — det helt store — det, man endnu snakker om i de lange vinteraftener 50 aar senere, kom til Agger den 28. december 1909 kl. 19.45, da det gode skib „Gallia“ af Gøteborg paa rejse fra Middelhavet til hjembyen med sydfrugter ved et sørgmodigt vræl med dampfløjten lod forkynde, at det var strandet udfor Lodbjergs lerbakker. 15 mand blev reddet, skibet blev vrag, ladningen blev bjerget. Den vinter glemmer man aldrig i Agger.

Vester Agger Redningsstations strandingsprotokol er gennem aarene ført med megen omhu, og enkelthederne ved hver eneste stranding er nedfældet i protokollen kort, klart og fyndigt med angivelse af, hvad man havde i brug af baade og redskaber. Stationen skulle jo staa til regnskab for materiel og mandskab overfor redningsbestyreren i Lemvig, og den beretning, som konstitueret opsynsmand Martin Madsen gav efter „Gallia“s stranding, kan tjene som et forbillede for, hvor kort og klart det kan siges.

Nu er protokollen i den nuværende opsynsmand Laurs Laursens varetægt. Der er føjet mange sider til siden aaret 1909, men Laurs Laursen blader tilbage i de gulnede sider, hvor følgende staar at læse:

„Aar 1909 den 28. December Kl. 7³/₄ meddelte den udsendte Strandvagt Mads Iversen mig, at et Dampskib var strandet paa Agger nordre Strand ca. en halv Mil nord for Stationen. Jeg tilkaldte straks Stationens Mandskab samt 7 Par Heste til Transport af Redningsbaad og raketaffarat. Ankommet til Stedet blev Redningsbaaden straks sat i Vandet og roet ud til Skibet, som stod midt paa Revlen ca. 300 Alen fra Land med Forstavnen ind mod Land. Ved Hjælp af en Line fik Redningsbaadens Mandskab Forbindelse med Skibet, Mandskabet erklærede sig straks rede til at forlade Skibet. Der var 15 Mennesker ombord, og 13 Mand og 2 Kvinder forlod Skibet og blev optaget i Redningsbaaden. Vinden var Sydvest med jævn Kuling og urolig Sø. Skibet var Dampskibet „Gallia“ af Gøteborg, 600 Bruttoregister-ton, ført af Kaptein Gustav Bengtson, paa Rejse fra Cadix i Spanien til Gøteborg. Aarsagen til Strandingen var Taage“

Saa følger i protokollen en lige saa knap og klar besked om, hvordan redningsbaad og andre grejer blev bragt paa plads i redningshuset, og Martin Madsens underskrift er ledsaget af vitterlighedsvidners. Man skulle have det saadan, at man overfor øvrigheden til enhver tid kunne redegøre for, hvad der var foretaget. Store vær-

dier stod paa spil ved strandingerne, og det var ikke mindst af betydning at faa fastslaaet, om et strandet skibs kaptajn havde ønsket at komme i land med samt sine folk.

Taage og strøm førte til »Gallia«s undergang.

Opsynsmand Laurs Laursen kan supplere den knappe beretning i protokollen.

— Om jeg husker strandingen, siger han? Jo, ganske tydeligt. Jeg var 19 aar dengang og var paa jagt 4. juledag om eftermiddagen nord for Agger. Jeg havde nok hørt en dampfløjte fra et skib, som efter lyden at dømme var altfor nær ved kysten. Taagen stod saa tæt som en mur, men lyden af dampsirenen kom ustandseligt rullende ind over land. Jeg hørte det sidste signal fra skibet, da det var kommet noget nord for Agger. Saa tav dampfløjten, og saa var jeg næsten sikker paa, at skibet var strandet, som det jo ogsaa viste sig at være tilfældet.

Taage har altid været sømandens og fiskerens værste fjende, siger Laurs Laursen. Taage og strømsætning har ført til mange forlis her paa vor kyst, og det var taagen, som blev „Gallia“s undergang. Jeg husker saa tydeligt, at da mandskabet var taget i land, blæste det op. „Gallia“ vendte bredsiden til kysten og stod nogle dage og rovsede frem og tilbage paa den stenede bund. Da det igen blev vejr til at komme ud til skibet, stod det næsten paa tørt land med bunden revet op af de mange overhalinger paa stenene.

Sydens sol fyldte klitten med vellugt.

Om det, der siden skete den vinter, ved mange i Agger at fortælle, og der kommer smil i øjenkrogene, naar man tænker tilbage paa „Gallia“ og dens kostelige last af juleknaas.

I skibspapirerne stod der kort og godt, at skibet var ladet med sydfrugter. Det var meningen, at ladningen skulle have været i Gøteborg inden jul, men „Gallia“ var forsinket paa rejsen af storm og taage, og nu gik det altsaa saadan, at Gøteborgs juleappelsiner strandede i Agger, og at bjergningslauget skulle paatage sig at tømme skibet for ladningen.

En dag først i det nye aar blev de skalkede luger paa „Gallia“s allerede rustrøde dæk saa aabnet, og en bedøvende vellugt af sydens sol og frugter slog fiskerne i møde. Man saa for sine øjne en herlighed, som man knap nok før havde hørt tale om i det fattige Agger. Der var appelsiner og citroner i kasser, nødder og mandler i sækkevis, figner i bastkurve, blaaduggede rosiner i andre trækasser og vin i fade, som var større end den nærmeste proprietærgaards største ajletønde. Allernederst i skibet laa der lange kasser, som var fyldt med lakrids. Ganske vist var havvandet trængt ind i den nederste del af lasten, og naar en kasse lakrids blev hejset op fra skibet, fossede det ud med det sor-

teste, søde lakridsvand, men noget af det kunne da spises.

Det var som slaraffenland.

Rygter om en stranding har altid kunnet løbe paa lette fjed langs kysten, men intet kunne staa maal med rygterne om, hvad „Gallia“ rummede, og saa viste det sig endda at være den rene, skære sandhed.

Der blev i de nærmeste dage en valfart til kysten, som man aldrig havde set mage til, og det duftede i dagevis i klitten af appelsiner og citroner og anden herlighed. For at faa skibet losset, blev der opstillet et stillads langs skibssiden, og bjergningslauget antog derefter alle omegnens vogtmænd til at køre lasten ind til Agger. Det skulle jo gaa stærkt, for det var vintertide, og havet kunne rejse sig igen naar som helst og tage den dyrebare last med sig ud.

— Og der blev arbejdet med liv og lyst ved det strandede skib. Det kunne jo ikke undgaaes og blev ikke undgaaet, at en kasse appelsiner engang imellem skiltes, saa hundreder af gule frugter trillede ud paa stranden. Voksne og børn spiste appelsiner efter en større maalestok, og naar man var trætte af appelsiner, var der nødder og rosiner at falde tilbage paa. I de dage gik man rundt med mandler i den ene bukse-lomme og rosiner i den anden, og snus og skraa maatte vige den faste plads bag kindtænderne til fordel for sydens frugter, som blev kværnet sammen i himmerigsmundfulde af hidtil ukendt velsmag. Da et af vinfadene blev taget op af lasten, ramlede tønden mod skibssiden, saa den søde druesaft fossede ud. Men den gik ikke til spilde. Der var tørstige sjæle nok, som var villige til at lægge mund til lækagen, og paa den maade fik man reddet noget af fadets kostelige indhold. Det rummede vistnok 800 liter.

I de dage, hvor der blev losset, oplevede man det rene og skære slaraffenland. Mange børn havde knapt nok smagt appelsiner før, men nu fik de lejlighed dertil, for de kasser og sække, som gik itu under skyndingen, blev delt ud.

Og saa kom auktionsdagene.

„Gallia“s kostelige last blev tømt, og kasser, sække og vintønder anbragt i salen paa badehotellet og hvor man ellers havde plads. Den del af ladningen, som var beskadedet, blev senere kørt til Krik Bro og hentet af et svensk skib, og der blev holdt auktion over resten. Igen begyndte slaraffenlivet. Der var mange, mange dejlige varer, som kun var en lille smule beskadedet, og nu blev de solgt ved alle tiders strandingsauktion, der varede hele to dage i træk. Ved samme lejlighed solgtes „Gallia“s inventar ligefra skibsklokke og ankerkætting til kahyststole, og senere blev selve skroget solgt til op-hugning. Da man begyndte at skære skibet i stykker, fandt køberne endnu en tønde rom i et skjult rum. Det var nok en privat tønde, som en af de svenske søfolk skulle have med hjem til vinterkulden, men nu havnede den hos kø-

berne og faldt i gode hænder, efter hvad der fortælles.

Nu fiskes der hummer i »Gallia«s skrog

Saa gik den vinter, og vaaren kom igen. Tilbage paa straden ved Lodbjerg stod „Gallia“s rustrøde dampkedel og kølen. Skroget var skaa-ret i stykker ned til kølen, som man ikke kunne gøre noget ved. I nogle aar blev kedlen staaende i havstokken, men hav og strøm blev ved at gnave af kysten, og en dag laa „Gallia“s sørgelige rester et stykke til havs. Fiskerne ved endnu paa en prik, hvorfor skroget altid har været et godt tilholdssted for hummer, og gamle strandfoged Chr. Poulsen har fanget masser af hummer paa dette sted. De dyrebare skaldyr vil gerne holde til inde i „Gallia“s kedel, hvor de rumsterer rundt for undertiden at gaa i de tejner, som opstilles udenom med tilhørende lokkemad.

Bakken, hvorunder skibet strandede, fik navnet „Gallia“-bakken. Ogsaa den er forlængst taget af havet, men bagved er der nye bakker, som ustandseligt bliver skaaet ned af sø og strøm, og de hedder allesammen „Gallia“-bakken ligesom de andre gjorde det.

Saadan set er der ikke saa meget tilbage af det gode skib, hvis forlis fik Gøteborgs juleappelsiner til at ende paa en barsk vestjysk strand, men minderne om den jul og de glade losningsdage har man da tilbage, og naar navnet „Gallia“ bliver nævnt, tændes der smil i øjnene hos de ældre Aggerboer, der oplevede appelsin-eventyret som børn eller som unge.

Naa jo, „Gallia“ — det var jo det med appelsinerne. Og den historie bliver der saamænd nok spundet en ende om ogsaa i denne jul.

B. S.

LEGAT

Af »Skibsfører Lauritz Villiam Dam's legat« vil der paa legatsifterens fødselsdag den 26. april blive uddelt nogle portioner til:

- 1) trængende efterladte, enker eller børn af mænd i kongeriget Danmark, der har sat livet til under forsøg paa at redde menneskeliv ved skibsforslis, og
- 2) under særlige omstændigheder til personer, der er blevet helt eller delvis erhvervsudygtige under forsøg paa at redde skibbrudne eller i havsnød værende mennesker, samt saadanne enker eller efterladte børn.

Personer, der mener at opfylde de anførte betingelser, kan faa ansøgningskema udleveret ved skriftlig henvendelse til **Bestyreren af Redningsvæsenet, Overgaden o. Vandet 48 C, København K.**, til hvem skemaerne tilbagesendes inden **1. marts 1961.**

Niels Hansen,

Bestyrer af Redningsvæsenet.

En 85 aars dag

Skonnert »Haabets« stranding ved Gl. Skagen

Den 20. januar 1876 om morgenen kl. 8 anmeldtes til opsynsmanden ved redningsstationen „Gl. Skagen“, at et skib var strandet ca. $\frac{3}{4}$ mil vestfor Gl. Skagen.

Det blæste en WSW-storm med regntykning. Redningsmandskabet og transporthestene gav efter tilsigelse meget hurtigt møde, og kl. 8 $\frac{1}{2}$ afgik man med raketapperaterne, medens redningsbaaden kom bagefter.

Ved ankomsten til strandingsstedet saas skibet liggende halvt kæntret paa indersiden af 2. revle, hvor braadsørerne slog over det. 6 mand sad fastsurret i rigningen.

Saa snart raketapperaterne var aflæst sendte opsynsmanden uopholdelig hestene og mandskabet tilbage for at fremskynde redningsbaadens transport, medens han selv ved assistance af en del tilstedeværende fiskere betjente raketapperatet. Der affyredes en raket, hvis line faldt over fløjknappen paa stortoppen, hvor der sad 2 mand i salingen, men ingen af dem var i stand til at entre op efter linen, og kort efter blæste den fri i læ af skibet.

En anden raket affyredes, og denne gang faldt linen over mærseraaen og opfangedes straks af de i mærset og bramsalingen siddende 4 mand. Stjerteblokken med line blev stukket paa, og de ombordværende begyndte at hale ud, men det viste sig snart at være umuligt for dem paa grund af den haarde østløbende strøm.

Redningsbaaden kom nu og blev kørt et godt stykke vestfor strandingsstedet for at have tilstrækkelig driverum, og den satte i søen der, bemanded med hele sin faste besætning, 12 mand. Søen gik meget højt, men efter en anstrengende roning lykkedes det dog at komme ud i nærheden af skibet, hvor redningsbaaden ankredes op for begge ankerdræg.

Skibet var nu aldeles kæntret og laa med masterne langs vandet. Masterne dukkede stadig op og ned, saa det var forbundet med stor livsfare at komme i saadan forbindelse med vraget at der kunne reddes af de i mærset siddende folk. Redningsbaaden kom ved forsøgene saaledes en gang ind under rigningen, og hvis det ikke var lykkedes at kappe løs, ville redningsbaaden været gaet under.

Det lykkedes til sidst at faa kastet liner og kastedræg hen til de skibbrudne og endelig efter store farer og anstrengelser at faa 3 mand ned i redningsbaaden.

I fokkevantet sad endnu en mand, som var saa forkommen, at han slet ikke kunne gribe de tilkastede liner, hvorfor baadmand *Christian Rasmussen* vovede sig med en line ned til ham. Efter stor anstrengelse og under øjensynlig livsfare i den stærke brænding, som stadig slog over ham, fik han manden kappet los fra rigningen og an-

bragt 2 liner paa ham, hvorved han halede ind i redningsbaaden. Men desværre var livet næsten udslukt, da han kom ind, og under transporten til kvarter døde han.

Under dette redningsarbejde, der medtog ca. 1 $\frac{1}{2}$ time, var de to mand, som opholdt sig i stortoppen, skyllet bort og omkommet.

Da redningsbaaden ikke kunne komme dem nærmere, forinden redningen var fuldendt af de i fokkerigingen siddende, var der oftere tilkastede de to mand liner, men de var saa forkomne, at de slet ikke tog efter dem.

Ankertovet kappedes derefter, og redningsbaaden holdt til land, som heldigt naaedes kl. 11 $\frac{1}{2}$ formiddag.

Det strandede skib var skonnerten „Haabet“ af Rønne, paa rejse fra Burntisland til hjemstedet med kul.

For dette vanskelige, dygtigt udførte redningsarbejde modtog redningsmandskabet ekstrabelønning og ovennævnte baadmand *Christian Rasmussen* tildeltes Dannebrogsmændenes hæderstegn.

S. L.

Fast vejr- og redningsskib i Nordsøen

Den nordiske vejr- og redningstjeneste i Nordsøen bliver antagelig efterhaanden permanent. Den norske trawler „Eystein“ skal indtil 1. april have station paa positionen 56 gr. nord og 3 gr. øst. Tidligere har et andet norsk skib været beskæftiget i denne særlige tjeneste, „Nordsyssel“, og erfaringerne er saa gode, at der nu fortsættes med „Eystein“, og man regner med at udstationeringen af et saadant skib bliver en varig ordning.

„Eystein“ bliver som „Nordsyssel“ forsynet med redningsgrej og vil hurtigt kunne yde hjælp til nødstedte skibe i Nordsøen i samarbejde med redningstjenesten paa land. Desuden skal „Eystein“ tage vejrobservationer til brug for kystlandenes meteorologiske stationer. Yderligere kan det indgaa i kæden af radiostationer, som bruges ved lokalisering af savnede skibe.

Skibet administreres af den norske søredningstjeneste, og driften betales af kystlandene ved Vesterhavet, Norge, Sverige og Danmark samt Vesttyskland.

Faren paa havet - -

Det er ikke saa sjældent, at der sker alvorlige paasejlinger af fiskekuttere paa havet, til trods for at lanterneføringen har været i fineste orden. —

Senest er det gaet ud over Esbjerg-kutteren „Grete Thygesen“, der forleden sank efter en paasejling af den hollandske trawler „Emma Wilhelmina“. Men heldigvis bjergedes besæt-

ningen paa 3 mand, der blev landsat i Esbjerg efter først at være optaget af trawleren, og derefter overført til en Esbjerg kutter.

En Hirtshals-kutter „Brunbjerg“ blev ligeledes paasejlet af en engelsk motorskib „Albino“. Ogsaa ved denne lejlighed kom de ombordværende fiskere fra det med livet i behold, og kutteren slæbtes i havn med alvorlige skader.

Det virker lidt nedslaaende, at se saadanne meningsløse paasejlinger stige i tal, paa samme tid som der opfindes finere og finere instrumenter til nautisk hjælp.

Mon ikke at der fortsat maa tænkes paa, at den menneskeligeaarvaagenhed er en afgørende faktor under sejladsen, og at den maa der ikke slækkes paa, hverken paa skibe eller kuttere.

Fiskeriaarbogen

Fiskeriministeriet har udsendt 68. aargang af fiskeriaarbogen under redaktion af kontorchef Nørgaard.

Det er en bog som alle fiskere og andre med interesse for fiskerierhvervet bør komme i besiddelse af.

Af dets stadig rigere indhold nævner vi:

Regler for sejlads, herunder de internationale søvejsregler, og regler for sejlads i visse danske farvande, udførlig fortegnelse over radiostationer med nærmere vejledning, fyrttegnelser, havnereglementer, farvandsafmærkninger, oplysning om redningstjenesten, fiskerilove, regler for skibes udstyr m. m., fortegnelse over fiskefartøjer paa 5 tons og derover, regler for opnaelse af laan til bygning af fiskefartøjer m. v., almanak, nautisk almanak med tabeller, praktiske vink i tilfælde af ulykker ombord og oplivningsforsøg.

Ud over det nævnte indeholder bogen et væld af andet omkring fiskeriet herhjemme, ved Færøerne og Grønland, og en udførlig omtale vedr. behandling af fisk ombord, saa det kan blive den kvalitetsvare der tilstræbes.

Aarbogens pris er ogsaa i aar 10 kr.

Et evt. overskud gaar til det kulturelle fond.

Vi gentager, at det er en bog, der burde findes paa ethvert fartøj og læses af enhver fisker og fiskeriinteresseret.

J. P.

Søfartens bibliotek

Af aarsberetningen der nylig er udkommen, fremgaar det, at der læses meget i fritiden ombord i skibene, hvorfor trangen til vedligeholdelse, og fornyelse af bogbestanden, jo er selvfølgelig. Man haaber derfor, at kredsen der yder økonomisk støtte til biblioteket, maa vokse

LEMVIG

E. SMEDGAARD
Sels. Guld. 1853. Øbr. Optik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777

Kontorer i

Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thyborøn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 504

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603

Al Slags Vaad og Travi leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVERKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594

Filial: Thyborøn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler

LEMVIG - - - TELEFON 248

Filialer i Thyborøn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

i omfang. Der har i det forløbne aar været udstationeret biblioteker i 353 af handelsflaadens skibe ialt 31.313 bøger — desuden har der været udsendt bøger til 46 marineskibe, og andre statskibe, og til 12 sømandsskoler.

Af statistikken fremgaar det at der har været registreret godt 86000 udlaan.

Der har i 1959-60 været indkøbt bøger for 47.000 kr. bibliotekets samlede bogbestand udgør lige ved 50.000 bind.

Bibliotekets samlede udgifter har andraget 139.788 kr., medens indtægterne har været 137.382 kr., hvilket betyder et underskud paa 2.400 kr.

Da bøger og læsning betyder saa meget, for sømændene paa de lange rejser, vil vi gerne lægge et godt ord ind for at man betænker søfartens bibliotek.

Som ny formand er valgt dir. B. Goth-Bendtzén, istedet for skibsreder Knud Lauritzen, der var med til at stifte biblioteket, og har været formand siden stiftelsen i 1939.

Redningsbøsserne

I de ved redningsstationerne ophængte bøsser til gaver er der i 1960 indkommet nedenanførte beløb:

Skagen-Havn ..	27.70	Overført ..kr.	479,64
Gl. Skagen	10,80	Hennegaard ...	10,00
Kandestederne .	0,00	Vejrs	0,00
Hirtshals	15,00	Blaavand	1,32
Lønstrup	46,70	Esbjerg	50,00
Løkken	14,52	Rindby	12,00
Slette-Strand ..	31,27	Sønderho	13,35
Thorup-Strand .	1,99	Manø	53,35
Lild-Strand	8,65	Kirkeby	22,00
Vigsø	6,00	Sæby	8,00
Hanstholm	27,85	Hals	5,12
Klitmøller	25,00	Grenaa-Havn .	18,00
Nr. Vorupør ..	20,00	Østerbye	10,50
Stenbjerg	22,75	Vesterø	23,25
Lyngby	8,00	Anholt-Havn ..	7,00
Vester-Agger ..	3,10	Odden-Havn ..	19,00
Thyborøn	17,11	Tisvildeleje ..	12,00
Flyvholm	15,00	Stevns	0,00
Liløre	6,00	Aalebæk	6,00
Ferring	15,00	Klintholm-Havn	48,25
Tuskær	26,85	Gedser	15,00
Thorsminde ...	27,00	Snogebæk	68,43
Fjand	1,80	Rønne	2,36
Vedersø	9,00	Hasle	12,00
Søndervig	2,40	Allinge	12,00
Hvide-Sande ..	74,00	Gudhjem	12,00
Bjerregaard ...	4,15	Svaneke	18,00
Nymindegab ..	12,00	Christiansø	12,00

overføres 479,64

Ialt kr. 952,57

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

HIRTSHALS

Hans Svendsens SKIBSBYGGERI

Alt i Nybygninger
samt Reparationer,
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus Hirtshals Isværk

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK

Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgelig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals

Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK

HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Morsø
Støbegods

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statautoriseret v. Aage Geismas — Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1809

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

RESERVERET

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 1201

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 1345

SKAGEN

AKTIESELSKABET SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED

Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dækmaskineri spec. for Fiske/artejer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 664 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn

Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæveri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

A/s Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A

TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

Marstal Træskibsværft

v/ Søren Andersen og Søner . Marstal
Alt i Nybygninger og Reparationer

Andersen & Jensen
Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion
(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups
Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

I sommersæsonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPKIBSELKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB

DANSK

ESBJERG
TOVVÆRKSFABRIK A/S
Telefon 4000

C.K. HANSEN
Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (13 Ledniger)
Høveri-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse HANSEN

★
Korresponderende Reder for

DANNEBROG

Skaarup & Salskov
Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61
Indehaver: J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**
★
Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR. - LEMVIG

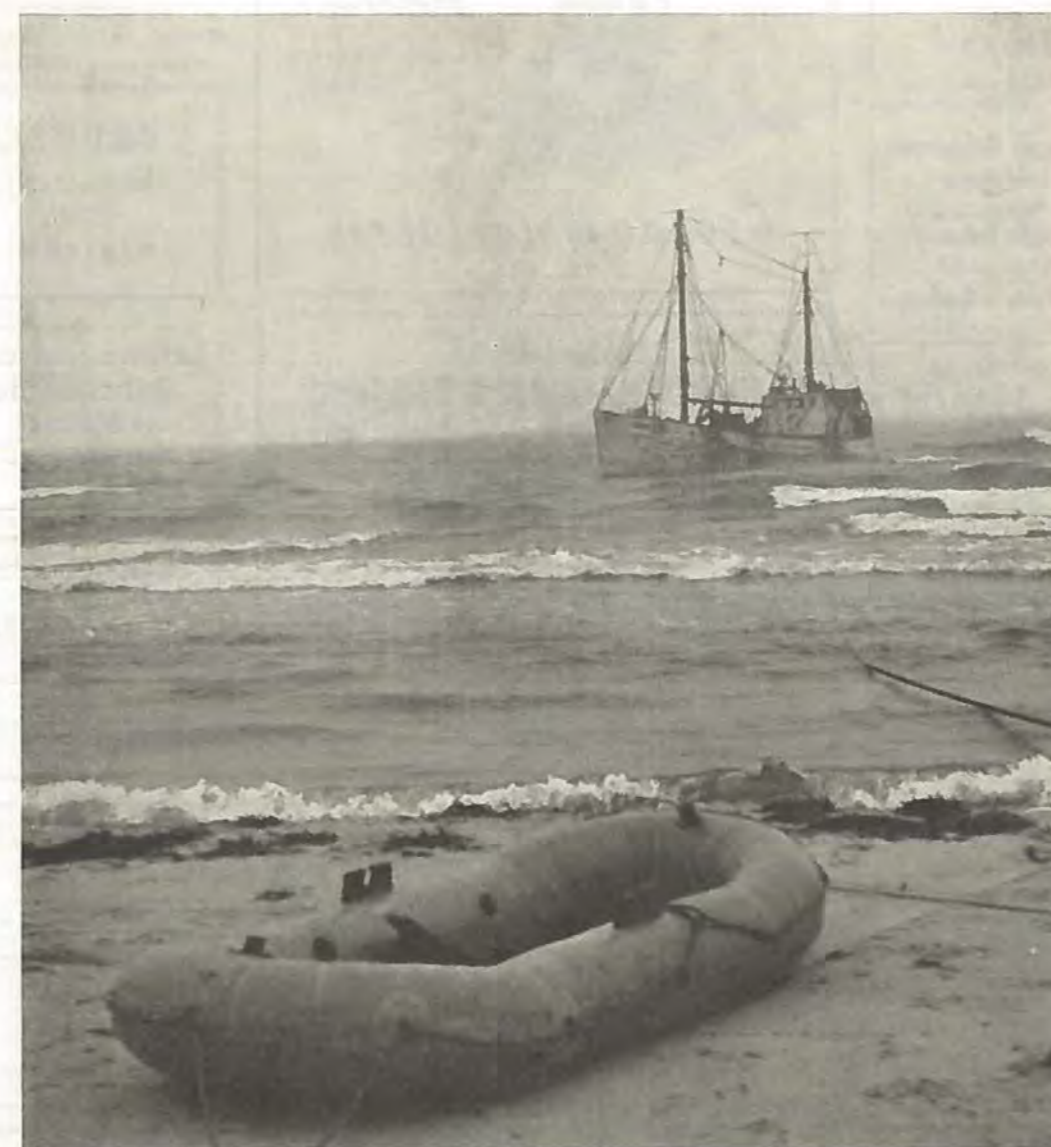
TIDSSKRIFT FOR REDNINGSVÆSEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 3

1. marts 1961

28. Aarg.

Tysk fiskekutter, »Stettiner Haff«, strandet paa Boderne paa Bornholm

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

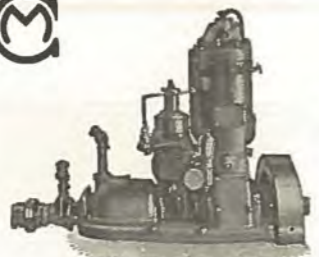
Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - Esbjerg

Marketederiet

„NY HAVN“

ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Maskinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og Reparation

Motorer

i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. 666

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig.
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fløistræde 24 - København K - Telefon Central 8284

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851.00
Kontortid: 9,30 - 11,30 og 14 - 16
Fredag 9,30 - 11,30, 14 - 17,30, Lørdag 9 - 12
Thyborøn Afd. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12Damp-
skibsselskabet

TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk ^{a/s}

Telefon 66

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen- statsaut. -
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGJørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vædbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 3

1. marts 1961

28. aarg.

Redningsskib og redningsbaad

Et af punkterne, der var til behandling paa det nylig afholdte formandsmøde i „Vestjysk Fiskeriforening“, var redningsvæsenets effektivisering, idet man som rimeligt er, fandt at det gaar for langsomt med udviklingen indenfor nybygningsprogrammet.

Denne kendsgerning har sin baggrund i, at man ikke er længere end paa papiret med nybygningsprogrammet, der, som det vil vides, blev vedtaget saa tidligt som i kommissionsbetænkningen af 1954.

Med denne langsommelighed in mente forstaaer man bedre, at de forskellige havnebyer forlængst er begyndt at konkurrere om, hvorvidt det nu skal være Esbjerg, Hvide Sande, eller en helt tredje station, som lykken vil tilsmile med en ny og ved samtlige pladser mere end tiltrængt redningsbaad. Det kan ellers ikke siges at være vore redningsmænd og fiskeres mentalitet at konkurrere om den „redningsbælte“, der smides ud — men det fortæller en smule om i hvor høj grad der tiltrænges et nyt redningsmateriel.

Man kan just ikke sige, at problemet er flate-rende for de myndigheder, der har ansvaret for den underforsyning af moderne materiel, som er saa udtalt.

Man har ligeledes i aarevis fra fiskerierhvervets side krævet et redningsskib stationeret i det nordlige Nordsø, som støtte for den voksende fiskerflaade og intensivning af fiskeriet i de udstrakte farvande.

Formanden for Esbjerg Fiskeriforening, fiskeskipper Knud Schrøder, der er medlem af det af Fiskeriministeriet nedsatte udvalg, der skulle undersøge skibsmateriellet indenfor samme ministerium, tog paa omtalte møde til orde imod at der nu pludselig er kommet tvivl ind i billedet om hvorvidt et redningsskib er nødven-

digt, hvad han ellers havde grund til at mene man i udvalget stort set var enige om.

Nu ønsker man statistiske undersøgelser iværksat, der dog ingenlunde forrykker den kendsgerning, at det store behov er tilstede for redningsskibet, men tiden trækkes ud, flere udvalg kommer til, og behovet vokser for det redningsskib, som hele erhvervet spejder levende efter.

Hvis man kort skal resumere stemningen paa det omtalte fiskermøde, hvor kyst og søgaaende fiskeri var repræsenteret fra Højer i syd til Hirtshals i nord, saa maa det være med følgende sætninger:

Det er fiskeriets folk og redningsvæsenets mandskaber, der føler hvor skoen trykker, og det ville være baade forsvarligt og rigtigt, om den praktiske og sagkyndige vurdering nok saa meget som papir og statistik blev lagt til grund for en hurtig vurdering af de virkelige forhold, der raader i den redningstjeneste, som maa og skal løses, og som er saa dødsens afhængig af tilstrækkeligt effektivt og moderne materiel.

Naar der saa iøvrigt nu og da fra erhvervets folk, ivres imod tingenes langsomme gang, saa tror jeg ikke, at kritikken som saadan er vendt imod personer — slet ikke.

Det, som man ønsker, er det ganske enkle, at de, der har myndighed og magt, maa forstaa, at REDNINGSBAADEN og REDNINGSSKIBET i visse tilfælde, naar elementerne slaar sammen, er den eneste menneskelige mulighed for hjælp, til de tusinder, der har deres virke paa havet i aarets 12 maaneder.

At gøre vilkaarende bedre for disse havets farende folk — ja, det er det, vi vil bryde en lance for — og allerhelst i den fællesskab og gode forstaaelse, der alene fremmer arbejdet.

Til dette initiativ ønsker vi den bedste medvind.

Maagen.

Et af de vanskeligste og farligste redningsforetagender ved Skagen

Kutter »ALMUTH« af Bremen 27./10. 1900

Den 27. oktober 1900 formiddag kl. 7 $\frac{1}{4}$ modtog redningsstationen „SKAGEN“ telefonisk meddelelse om, at der var strandet et skib paa NO-revet. Det blæste en sydøstlig storm med høj sø, og der var meget stærk nordgaaende strøm.

Mandskab og transportheste blev tilsagt til møde ved den paa Grenen værende redningsstation, og mødte hurtigt, og redningsbaaden transporteredes saa langt ud paa Grenen som muligt, her sattes den i søen, klar til at gaa ud.

Man saa da, at det strandede skib var sunket saa dybt, at der ikke var noget af skroget at se, kun begge master var synlige. Besætningen sad i stormasten under salingen i luv vant. Skibet stod omtrent 700 favne fra land.

Man kunne se, at redningen af besætningen ville blive endog meget vanskelig, hvorfor opsynsmanden pr. telefon lod tilkalde redningsbaaden fra Gl. Skagen, ligesom stationen Skagens egen redningsbaad ogsaa blev foranlediget transporteret ud paa Grenen for at være klar, hvis det første forsøg med Grenens redningsbaad skulle mislykkes. Kl. 8 gik saa denne ud, og mandskabet kastede paa formandens opfordring straks olietrøjerne for at kunne ro kraftigere.

Efter at have roet i ca. 1 time gennem stadt braad fra alle sider, var baaden kommen strandingen paa 100 favne nær, men mandskabet var en del udmattet, hvorfor baaden blev opankret i nogle minutter for at folkene kunne faa tid at trække vejret. Ankeret lettedes igen, og der toges fat med fornyede kræfter, men uagtet alle anstrengelser kunne baaden ikke roes frem imod sø og strøm, og den maatte atter opankres.

Paa opsynsmandens opfordring lagde mandskabet nu redningsbælterne og tøjet paa overkroppen indtil skjorten, alle kræfter lagdes i, og man kom nu strandingen paa ca. 50 favne nær, men der maatte da paany ankres, for at folkene kunne udpuste.

Lodsdamperen „Skagerak“ saas nu komme rundt revet om imod redningsbaaden, og man saa, at der veksledes signaler med Skagens fyr, hvor fyrmesteren havde hejst signal: „Hjælp redningsbaaden!“

For 3. gang lettedes ankerdræget, forsøget optoget paany, og man kom da ogsaa vraget lidt nærmere, men da man kunne se, at dette endnu ikke kunne naaes og lodsdamperen var

i nærheden, besluttedes det at holde ned til denne og lade den bugsere redningsbaaden rundt revet op til luvart af vraget.

Efter samraad blev man enige om, at opsynsmanden, kaptajn P. K. Nielsen, der som lodsdamper var nøje kendt med revet, og da vrage af to dampskibe skulle passeres saa nær som muligt, skulle gaa ombord i lodsdamperen og udse det mest passende sted, hvor redningsbaaden bedst kunne gaa ned til vraget, hvorefter damperen skulle gaa rundt revet igen og paany slæbe redningsbaaden op, hvis det første forsøg skulle mislykkes.

Kl. 10 begyndte bugseringen, og 600 favne til luvart kastedes los, og der roedes for vinden ned gennem braaddet, efter at redningsmandskabet paany havde taget redningsbælterne paa. Et stykke til luvart af det sunkne vrak kastedes ankeret, men det var temmelig langt derfra, saa der maatte paastikkes et drægstov yderligere. Ved at kaste et dræg over i skibets læ vant fik man forbindelse, og da skibet hældede meget over, kunne besætningen fire sig ned fra toppen i klyverfaldet, og naar redningsbaaden skares ind mod vraget lade sig falde ned i denne. Paa denne maade gik redningen hurtig, efter at først skibsdrengen, der var meget forkommen, og kaptajnen, der havde faaet en tommelfinger brækket, var kommet ned, og klokken 11 var hele besætningen — 5 mand — reddet.

Ankertovet blev saa frastukket, og der roedes ned til den i nærheden liggende lodsdamper, som tog redningsbaaden paa slæb ind under land, hvor opsynsmanden paany gik i baaden, og den landede heldigt kl. 11 $\frac{1}{2}$ formiddag.

Under redningsforsøget havde redningsbaaden hugget mod vraget og faaet en del skade paa roret, ligesom der mistedes en del materiel og brækkedes flere aarer, ligesom redningsbaaden, der næsten til stadighed var fyldt med vand, ogsaa fik nogle af sine læseventiler slaaget itu af søen.

Det strandede skib var kutter „Almuth“ af Bremen paa rejse fra Gøteborg til London med flasker. (Af hvis aarsag vraget af fiskerne siden altid kaldtes „Flaskemaj“ (Flaskemanden).

Det var et af de vanskeligste redningsforetagender, der var heldigt udført ved Skagens redningsstation, og redningsmandskabet modtog ekstrabelønninger saavel fra den danske som den tyske regering, sidstnævnte gav som hædersgave til opsynsmanden en smuk marinekikkert og formanden et gulduhr.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. baadformand Poul Thøgersen, DM, Agger, er afgaaet ved døden den 8. februar.

Poul Thøgersen, der var født den 22. januar 1866 og saaledes blev 95 aar gammel, blev ansat som baadmand ved redningsstationen „Vester-Agger“ den 1. novbr. 1889, som baadformand den 1. oktbr. 1923 og afskedigedes paa grund af alder den 1. novbr. 1931.

I tjenestetiden, 42 aar, deltog han i redningen af 371 skibbrudne. Poul Thøgersen var dekoreret med Dannebrogskorset, fortjenstmedaljen i sølv og redningssvæsnets jubilæumsmedalje.

80 aar

Fhv. baadmand Thomas Fr. Poulsen, Hals, fylder d. 15. marts 80 aar.

75 aar

Fhv. baadmand Niels Marinus Chr. Johansen, Slettestrand, fylder den 28. marts 75 aar.

70 aar

Fhv. baadmand Hans Lodberg Tarbensen, R. Hvide Sande, fylder den 8. marts 70 aar.

Opsynsmand v/ r/st. „Vester-Agger“ Laurids Valdemar Laursen, DM., fylder den 13. marts 70 aar.

60 aar

Baadmand ved r/st. „Vedersø“ Peder Jeppesen, fylder den 13. marts 60 aar.

Fhv. baadmand Thomas Chr. Thomsen, Gl. Skagen, fylder den 20. marts 60 aar.

50 aar

Betjeningsmand ved r/st. „Ferring“ Emil Jensen Aalborg, fylder den 21. marts 50 aar.

Betjeningsmand ved r/st. „Allinge“ John Peter Robert Petersen, fylder den 27. marts 50 aar.

Det tyske søredningsselskab

har faaet leveret to nye redningskrydsere, der betegnes som de hurtigste i verden og praktisk talt ude af stand til at synke eller kæntré. Udstyret er naturligvis fuldt moderne og omfatter bl. a. redningsflaader, raketter, lyskastere, olieanlæg for dæmpning af høj søgang, og desuden en motordrevet redningsbaad, der kan søsættes fra en sliske agter og gøre en fart af 8 knob. Den ene af de nye krydsere har sin basis ved Burgstaaken paa Fehmern, den anden har Bremerhaven som basis. Med disse to nybygninger raader det tyske søredningsselskab nu over 5 moderne krydsere af denne type, 10 motorredningsbaade, der er stationeret i land, 10, der til stadighed befinder sig til søs, 4 raketstationer og 11 faste radiostationer.

Et alvorsord til vore fiskere - om Radiofoni

Naar man som fisker har en radiosender ombord, saa har man en vis ret til at bruge den, men derimod ingen som helst ret til at misbruge den, og derved være til hinder for andres korrekte anvendelse af dette fine apparat, der er givet os i hænde. Vi har før understreget det ansvar, der følger med hver eneste radioinstallation, vi har paapeget den misbrug, der finder sted, og vi gør det endnu engang — i dette tilfælde efter anmodning fra Blaavand Radio gennem Esbjerg fiskeriforening.

Det drejer sig om, at en del Esbjergkuttere, der er paa fiskeri i Østersøen, alt for ofte benytter Blaavand Radios arbejdsfrekvens, der er 2065 kHz. Det er muligt, at de samme fiskere mener, at afstanden til Blaavand er saa stor, at de ikke virker forstyrrende — MEN DET GØR DE, og det i højeste grad, siger bestyrer Suhr paa Blaavand, og det gør det ikke bedre, at der tales længe, ofte om ting, der ingen som helst skade tog af at vente til mere passende lejlighed.

Lad os en gang for alle slaa fast, at vi har en radiofrekvens, som vi maa bruge til nødvendige samtaler, og at gaa ind paa andre er ulovligt.

Det er ingen ny oplysning, det ved vore fiskere godt, bl. a. fra den kontrakt som er indgaaet med Post- og Telegrafvæsenet ved installation af senderen.

Den respekt og det gode forhold, der hidtil har været mellem vore fiskere fra Vestkysten og vore venner paa Blaavand Radio, den kan vi gøre vort til at udbygge ved ombord paa kutterne, hvor de end befinder sig, at opøve mere af det man forstaar ved radiokultur.

Det skulle nødig gaa saadan, at der paa grund af misbrug af et saa umisteligt gode som radioen i fiskernes hænder, blev skredet ind fra myndighedernes side, til skade for alle fiskere — ogsaa for dem, der igennem brug af radioen viser, at de ikke blot har ret, men ogsaa en pligt.

Og saa iøvrigt en venlig hilsen til alle fiskere, der har radio ombord — ogsaa dem, der ligger vinteren over i Østersøen.

jp.

Han var med til at redde 371 menneskeliv

Sognefoged, strandfoged og fhv. baadformand ved redningsstationen Vester-Agger, Poul Thøgersen, er afgaaet ved døden, 95 aar gl.

Med hans bortgang er forsvundet en typisk og stout repræsentant for de gamle vestkystfiskere, og han havde en særdeles smuk indsats bag sig, som ikke alene var til ære for ham, men ogsaa for den stand, han tilhørte.

Selv var han af gammel fiskerslægt, og var selv havfisker fra sin tidligste ungdom. Fra 1889 og til 1931 var han ansat ved det hjemlige redningsvæsen, og det var i et tidsafsnit, hvor det ikke hørte til sjældenheder med strandinger paa den jyske vestkyst.

Sammen med sine kammerater var Poul Thøgersen i sin redningsmandstid med til at redde ikke mindre end 371 menneskeliv fra havet.

Han var en modig og djærv mand, der aldrig veg tilbage for at tage ud, selv under de vanskeligste forhold, og for den, der kunne faa den gamle redningsmand til at lukke sig op, kunne han fortælle med lune og humor - men han var en yderst beskedent mand, der kun nødig saa sit navn og indsats omtalt. Han var en afholdt og respekteret mand i sin by.

Poul Thøgersen var for sine fortjenester dekoreret med dannebrogsmændenes hæderstegn samt flere hædersbevisninger.

Tysk fiskekutter, »Stettiner Haff«, strandet paa Boderne paa Bornholm —

Den 11. febr. gik den tyske fiskekutter »Stettiner Haff« paa grund i ret haard blæst og oprørt sø.

Grundstødningen skete om natten ved 2,30-tiden, og der blev sendt bud til opsynsmand Aksel M. Pedersen, der straks alarmerede redningsmandskabet, der efter at have læsset materiellet paa en lastvogn, ankom man til strandingsstedet der ligger 18 km fra stationen ved 3,40 tiden.

Strandingen stod ca. 100 meter fra land og huggede haardt i grunden.

Efter at have rigget et belyningsanlæg op, og var klar til at sende raketten ud til strandingen, observerede man inde fra land, at en gummiflaade med 2 mand i, var paa vej ind imod kysten og de naaede ved redningsmandskabets assistance velbeholdent i land.

Man foretrak at benytte gummiredningsflaaden —

Efter et par forsøg med udskydning af raket blev der opnaaet forbindelse med det strandede fartøj, men det saa ikke ud til at resten af besætningen - to mand - ville iland i redningsstolen.

Efter at have ventet paa deres reaktion i en halv times tid, gik de to mand i en gummiflaade, hvorefter de ved hjælp af ud- og indhælerlinen halede sig ind mod kysten, men ca. 15 meter fra denne kæntrede gummiflaaden, og de faldt begge i vandet. Redningsmandskabet, der holdt sig klar til at tage imod dem, fik derefter dem begge reddet i land i god behold.

Omselve aarsagen til strandingen angives taage.

Strandingen fandt sted paa sandgrund, saa man regner med at faa den bjerget, selvom skibet straks bordfyldtes med vand.

Kutteren var om morgenen sejlet fra Travemünde med henblik paa at fiske ved Stolpebanke; i den tætte taage er den kommen for langt ind og havde taget stenrevet udfor den lille havn ved Boderne.

Hollandsk skib strandet paa Nordre Aggertange

Ankerkættingen sprængtes og skibet drev hjælpeløst ind mod kysten —

Det hollandske motorskib »Sonja D«, som var paa rejse til Skive med kunstgødning, strandede under stormen først i februar paa Nordre Aggertange overfor Thyborøn havn. Skibet, som laster 550 tons, var ankret op i kanalen for at vente paa, at vejret skulle bedres. Da orkanen var paa sit højeste, sprængtes ankerkættingen, og motorskibet drev derefter hjælpeløst over mod Thysiden af kanalen og gik paa grund.

Det kom til alt held til at staa paa et nogenlunde beskyttet sted og løb ikke ind i en hofde. Skibet er senere bragt flot.

Forbrændingsulykke ombord paa Esbjergkutteren »Quest«.

Læge, fly og redningsskib til hurtig hjælp —

Da Esbjergkutteren »Quest« onsdag den 25. januar laa paa sin fiskeplads ca. 150 mil ude i Nordsøen, kom fiskeskipper Ebsen og bedstemand Knud Hansen slemt tilskade, og paadrog sig alvorlige forbrændinger ved en eksplosion, idet en stikflamme skadede dem i ansigt, paa hænder og arme.

Straks efter, at ulykken var rapporteret fra kutteren, lagde redningsskibet »F. V. Mortensen« der var paa vej hjem til Esbjerg med en havarist, kursen om efter at have overdraget bugseringsopgaven til en anden Esbjerg-kutter — og begav sig udefter mod »Quest's« opgivne position.

Senere gik en catalina paa vingerne for nærmere at lokalisere redningsdamperens øjeblikkelige position, og i mellemtiden havde en helikopter afhentet læge Biern, Esbjerg, der blev fløjet ud og sat ombord paa redningsdamperen.

Med lægen ombord stævnedes saa »F. V. Mortensen« de sidste sømil ud til de forulykkede fiskere ombord i »Quest« som naaedes ved 22-tiden.

Trods svære forbrændinger stod skipper Ebsen selv ved roret, og overstyrmand Loschenkoll oplyste senere i en samtale med »Vestkysten« at den skadede fisker udførte et beundringsværdigt sømandsarbejde ved straks da redningsbaaden slækkede op, at lægge sin kutter op ved første forsøg paa siden af redningsskibet trods de svære dønninger der gik.

Straks efter at de to fiskere var kommet ombord, kom de under lægebehandling — og nu returnerede redningsdamperen mod Esbjerg, der naaedes den følgende morgen ved 10-tiden, hvor de to fiskere blev indlagt paa Centralsygehuset.

Eksplosionen, hvorved fiskerne blev forbrændt, raserede baade lugaf og kahyt inden man naaede at faa ilden slukket.

Ogsaa med denne ulykke som baggrund, maa man prise det fine samarbejde, der raader mellem læge, redningsskib og flyvevæsenet, — et samarbejde, der i højeste grad værdsættes af søens folk.

Da skonnerten »María« af Stock- holm strandede ved Harboøre —

Den 4. oktober 1861 strandede skonnerten »María« af Stockholm ved Harboøre, og i den svære sø og urolige vejr kom skibet til at staa ca. 100 alen fra land, hvor bølgernes overbrød det. Masterne var kappet og under de herskede forhold maatte skibets 8te mands besætning klamre

sig til enhver nogenlunde fast genstand, for ikke at blive skyllet overbord. Redningsmandskabet fra Harboøre havde forgæves gjort flere forsøg for at faa etableret forbindelse med skib og land med raketmateriellet, og aftenen nærmede sig, og dermed udsigten til undergang for det nødstedte mandskab.

Da nøden var størst — var hjælpen nærmest.

I dette kritiske øjeblik tilbød en tilstedeværende mand, dykker Lars Sand Pedersen, at vove det sidste forsøg til de ulykkeliges redning.

Han tog en line om livet, hvis ene ende holdtes af de paa stranden staaende mænd, og med en kort hage i haanden begyndte han den vovelige vandring ud til vraget.

Han benyttede det rette øjeblik, og det ophold der var efter at en række søer havde overskyllet vrage og strand, til at naa ud saa nær skibet, at han med den medbragte hage fik fat i et fra skibet udkastet toug.

En voldsom sø brød over ham og rev ham omkuld, men han blev halet ind paa land, stadig med hagen fastknuget i sine hænder.

For den daad fortjente han hæder — og han fik den.

Nu var da forbindelsen istand mellem vraget og land — redningsstolen blev sat i bevægelse og 8te mand derude fra skibet blev reddet.

Men selv paa et sted som Harboøre, hvor skibsbrud og forlis var hyppige begivenheder i de dage, vakte denne mands sjældne mod og opofrelse, den største opmærksomhed og efter, hvad en beretning fra gamle dage i Lemvig Folkeblad beretter, indsendte justitsministeren en allerunderdanigst beretning om den kjække mands daad og ved allerhøjestes reskript benaaede hs. majestæt, dykker Lars Sand Pedersen af Harboøre med dannebrogsmændenes hæderstegn.

Tre søfolk reddet gennem brænding ved Hanstholm

To snarraadige Hanstholmboere halede tre fiskere fra en nødstedt kutter gennem brændingen med line.

I nattens mulm og mørke, mens vindmaalen paa Hanstholm Fyr viste orkanagtig storm, udspillede der sig ved Hanstholm havnemole en dramatisk redningsaktion, hvorved tre fiskere blev reddet i land fra en synkende kutter af to Hanstholmboere, som halede de nødstedte søfolk gennem brændingen én efter én.

De to Hanstholmboere, mekaniker Børge Toft og fyrpasser Niels Arildsen, var gaaet ned til havnen for at se til en baad, de har

liggende, og de blev da opmærksomme paa fiskeskutteren „Furbo“ af Hirtshals, der havde søgt læ ved havnemolen, men alligevel var kommet i vanskeligheder og nu udsendte nødraketter.

Kastet rundt som en bold —

Mekaniker Børge Toft løb straks til den nærmeste telefon for at komme i forbindelse med redningsvæsenet, mens fyrpasser Arildsen signaliserede til kutteren med en lygte. Lidt efter kom Toft tilbage og de to mænd vadede ud i vandet.

Gang paa gang blev de slaaet omkuld af vandmasserne, men alligevel lykkedes det dem at faa fat i en line, som blev kastet ud fra kutteren, der blev kastet rundt som en bold, og det lykkedes dem derefter at trække de nødstedte søfolk gennem brændingen og paa land én efter én.

Turen gik nu til det nærmeste hus med de gennembløede og forfrosne søfolk. Herfra blev kørt til opsynsmand Chr. A. Harbo, hvor de fik tørt og varmt tøj paa.

Fortøjningstrosse bremsede skruen

De tre søfolk, hvis navne er Verner Christensen, Eigil Christensen og Jens Chr. Christensen, har overnattet hos Chr. A. Harbo, og de fortæller, at de havde fortøjet baaden ved havnemolen og var gaaet til køjs ved 20-tiden, men kl. ca. 21,30 sprang fortøjningstrossen.

Man forsøgte omgaaende at faa sat motoren i gang, men den iturevne trosse gik ind i skruen og bremsede denne. Ankeret blev smidt ud, men det kunne ikke holde baaden i den orkanagtige storm. Alt lys blev tændt, og der blev sendt tre nødraketter op, og disse blev altsaa heldigvis observeret af Arildsen og Toft.

Udover det kolde bad har de tre søfolk ikke taget nævneværdig skade af den uhyggelige oplevelse. En af dem har dog forstuvet en ankel.

Meld jer som borgere paa Torvet

I en tale til unge fiskere paa fiskerhøjskolen i Middelfart udtalte fiskeriminister A. C. Normann følg.:

Jeg advarer jer, sagde Normann, imod at lægge jer saa fast paa den faglige og formelle dygtiggørelse alene, at I overser værdien af at højne sansen for den personlige udvikling iøvrigt. Saa bliver tilværelsen let for kølig og ensidig.

Har I tænkt paa, hvor faa fiskere, der har faaet plads i folkevalgte forsamlinger, der styrer landet.

I de 112 aar, siden vi fik vor frie forfatning, har af fiskere kun 3, nemlig kutterfører M. C. Jensen, Martin Larsen, Munkebo, og denne skoles medstifter og varme fortaler, Severin Hansen, haft sæde i rigsdagen. Saavidt jeg kan se, er der ingen fiskere i noget amtsraad efter

Axel Henriksens død, medens der dog er enkelte, der har hævdet sig fint i by- og sogneraad, saaledes er borgmesteren i Skagen fisker, og de to hovedorganisationers formænd: Lodberg Jensen og Niels Bjerregaard er betydende medlemmer i byraadene i Esbjerg og Frederikshavn. Men ellers er det smaat med fiskernes repræsentation i organer, der dog er medbestemmende for fiskernes vilkaar, dels igennem lovgivning, laaneordninger og bevillinger, dels paa andre maader, f. eks. vedrørende havneforhold og afsætningsforhold.

Hvor vanskeligt det end er for fiskere, der tilbringer saa megen tid borte fra hjemmet, saa bør man forsøge at faa flere begavede fiskere til at interessere sig for og eventuelt lade sig uddanne til deltagelse i offentligt arbejde, ikke alene i fagets organisationer, hvor man allerede er godt repræsenteret, men ogsaa i de folkevalgte raad.

Fra vuggen til graven er jeres vilkaar afhængig af den politik, der føres, den har været medbestemmende for jeres hjem standard, den bestemmer over skolen, bestemmer tjenestetiden, fastsætter skatterne, boligpolitikken, fiskerigrænserne o. m. m. og til sidst folkepensionen.

Derfor, overlad det ikke udelukkende til andre, at tage ansvaret for det fælleshele, I er saa afhængig af hver eneste dag i jeres liv, men følg i den udstrækning jeres fags særlige vilkaar muliggør det, Johs. V. Jensens opfordring til de unge: „Meld jer som borgere paa Torvet“.

Da englænderne stjal vore „stolte svaner“

Efter 1807 blev der straks indført forbud mod eksport af dansk egetræ. De tabte skibe repræsenterede dobbelt saa meget egetømmer, som der i dag findes i Nordsjælland.

Det vil nok undre, at skibningstræ stadig hører til dansk skovbrugs værdifulde varer. Der hugges aarlig 50.000 kubikmeter egetræ, hvoraf 12.000 kubikmeter til fiskeskuttere og mindre fragtskibe.

I Handels- og Søfartsmuseets aarvog 1960 har forstkandidat P. Chr. Nielsen skrevet om skibets krav til skoven. Det er egentlig kun i de sidste hundrede a to hundrede aar, at krigsflaaderne har været uafhængige af skovbruget og alle danske egeplantninger fra før midten af forrige aarhundrede kan med rette kaldes flaaeskov.

Forfatteren følger udviklingen paa dette omraade herhjemme (og i Norge) fra vikingetidens og middelalderens sorgløse rovflugt over ene-

voldskongernes hyppige, men vist temmelig for-gæves forordninger om at fare frem med lempe og frem til det rationelle skovbrug, der vandt indpas samtidig med landboreformerne.

Flaadens ran den 20. oktober 1807 (36 linieskibe og fregatter) og kampene i nærmeste tid derefter samt opbringningen og beslaglæggelsen af 500 koffardiskibe betød et tab af næsten 450.000 kubikmeter egetræ. Der blev straks indført eksportforbud for egetræ, og en rationel nyplantning blev sat i værk.

Paa Jagt- og Skovbrugsmuseet i Hørsholm har man beregnet, at de nordsjællandske statskove indeholder 260 større og mindre bevoksninger med eg over 100 aar. Det samlede areal er 740 og den samlede egemasse 216.000 kubikmeter — eller netop hvad der skulle til for at bygge 19 linieskibe og 17 fregatter.

Aarbogen indeholder en udførlig omtale af fyrvæsenets 400-aarige historie. Desuden kortere bidrag om Danmarks ældste damper „Hjeilen“ der fylder 100 aar til næste aar, om Eiderkanalen fra 1784, der var sin tids største kanal-anlæg i Europa og trafikeredes af indtil 4500 skibe om aaret, og om Sønderborg som søfartsby. Ligesom Flensborg og Aabenraa var Sønderborg i ældre tid hjemsted for en stor sejl-skibsflaade, der foruden de nære farvande be-sejlede Østen, Vestindien og Sydamerika.

Kong Christian X, og den svenske fiskerkone.

Historien er ca. 50 aar gl. og hidrører fra et besøg, som vor gamle konge da aflagde i Stockholm — En morgen gik majestæten en morgentur ned paa Stockholms fiskeboder, og saa der en dejlig stor gedde, som tiltrak sig hans opmærksomhed.

— Den køber jeg, sagde kongen til fiskerkonen.

— Nej da, er De dansk? sagde fiskerkonen, saa kender De vel skomager Søren Jensen paa Amager?

— Ja, jeg synes jeg har hørt navnet før, svarede kongen smilende.

— Ja, det tænkte jeg nok, sagde kongen, han er min svoger.

— Jeg skal nok hilse ham, naar jeg kommer til København igen, lovede Kong Christian. Det var Søren Jensen han hed — ?

— Ja ja, han bor lige ved Røde kro. Hils ham mange gange fra Amalie Lundstrøm, og sig til ham, at Sofie fik tvillinger i sidste uge, og at Johan klarede sig godt paa sessionen — han blev kasseret for platfodethed.

— Det skal jeg gerne gøre, sagde kongen, og noterede hastigt et par ting ned paa sin mænet. Og hvor meget koster saa gedden?

— Den skal De sandelig ikke give noget for.

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Sølv . Guld . Søbrø . Optik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 208

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thyborøn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen Th. 335 - Auktionskontoret Th. 613 - Privat 604

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603

Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 694

Filial: Thyborøn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler

LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thyborøn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

Tror de, at jeg vil have betaling af en saa elskværdig herre, som vil hilse Søren fra mig? Tag De bare gedden, og slid den med helsen! Kongen tog en pengeseddel frem, — men der var ikke tale om at han maatte betale fisken. Konen pakkede gedden ind i en avis, og stak den resolut ind under armen paa kongen, som med et stort smil sagde farvel til Amalie Lundstrøm.

Men en time senere kom der en lakaj fra slottet, med et brev til fru Lundstrøm, og stor blev hendes forbavselse, da hun aabnede konvolutten og fandt et fotografi af kongen, hvor-paa denne havde skrevet: „Til min kære fru Amalie Lundstrøm med ærbødig tak for den dejlige gedde“.

Deres Christian Rex.
Min kone beder hilse.

Grækenland hører til de store søfartsnationer

Mange skibe overflyttet fra »bekvemmelighedslandene« som Panama og Liberia

Græske skibsrederes overflytning af en række skibe fra „bekvemmeligheds“-lande som Panama og Liberia har i indeværende aar ført til, at Grækenland paa det nærmeste har fordoblet sin handelsflaade og nu maa tælles blandt de store verdensnavne.

Ifølge de nyeste opgørelser fra Lloyds i London sejler ikke færre end 767 skibe i dag under græsk flag, og tonnagen ligger nu godt og vel paa 4.5 millioner tons, en stigning paa ca. 2,3 millioner tons i 1960. Over for Lloyds-skibsregistrets indberetninger hævder græske søfartskredse imidlertid, at tonnagen allerede har overskredet de 5 millioner tons.

USA og England ligger stadig i spidsen

— Paa trods af en mindre tonnagedgang (450.000 tons) er USA fortsat verdens største søfartsnation med ialt 28.837.000 tons paa havene. England er stadig paa andenpladsen med 21.130.000 tons. Med 5.264 skibe over 100 tons er Storbritanien landet med de fleste skibe overhovedet. Tonnagetallene for en række af de større skibsnationer ser iøvrigt saaledes ud:

Norge 11.203.000.
Japan 6.931.000.
Italien 5.122.000.
Holland 4.884.000.
Frankrig 4.808.000.
Vesttyskland 4.536.000.
Sverige 3.746.000.
Sovjetunionen 3.429.000.
Danmark 2.269.000.
Spanien 1.800.000.

HIRTSHALS

Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI
Alt i Nybygninger
samt Reparationer
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk
Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK
Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37
God borgelig Middag - Pæne Værelser
Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals
Frukt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation
Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Marsø
Støbegods

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geismas — Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1909

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 18-18
Telegramadresse: »Saxbergships«

RESERVERET

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 1201

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 45

SKAGEN

AKTIESELSKABET SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen
Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dækmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 584 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæveri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

Marstal Træskibsværft

v/ Søren Andersen og Søner . Marstal
Alt i Nybygninger og Reparationer

Andersen & Jensen
Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion
(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv

Martin Herups
Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM
med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

sommersæsonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPSKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 248

KØB

DANSK

ESBJERG
TOVVÆRKSFABRIK A/S
Telefon 4000

C. K. HANSEN

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (13 Ledniger)
Hjælp-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse HANSEN

★
Korresponderende Reder for

DANNEBROG

Skaarup & Salskov
Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61
Indehaver: J. Salskov

Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant
★
Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

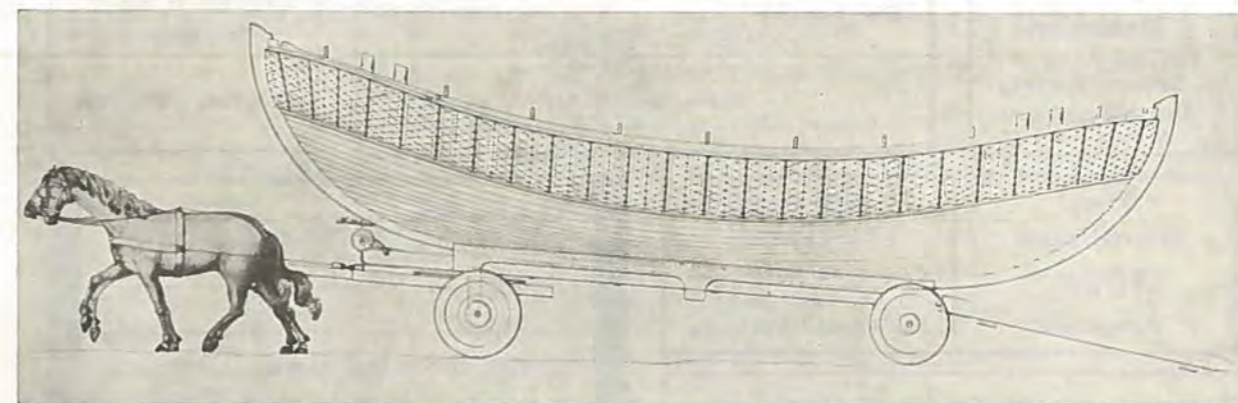
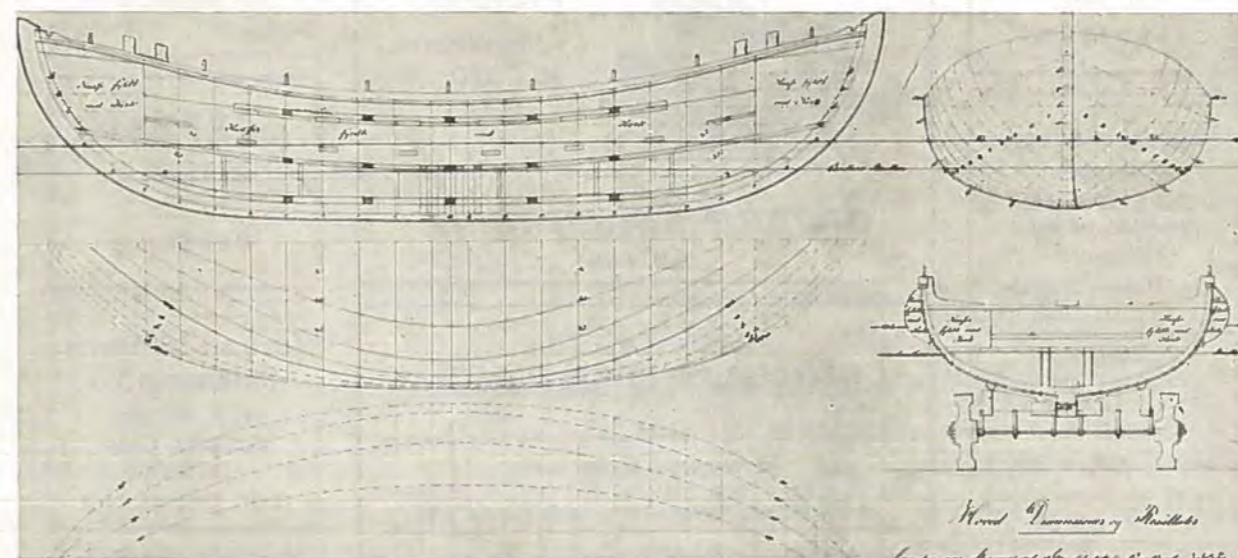

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 4

1. april 1961

28. Aarg.

1. Tegning af roredningsbaaden fra »Foreningen til Søfartens Fremme« — bemærk den ret tunge transportvogn (1846).
2. Tegning af transportvognen med redningsbaaden (1846).

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

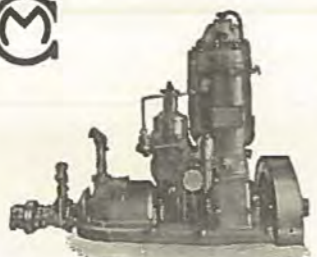
Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - EsbjergMarketederiet
"NY HAVN"ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Maskinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet
TORM
KøbenhavnBrugsforeningen
»FREM«
Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, EsbjergAKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Telefon 66

Motorer
i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. 666

DANMARKS

HANDELS- & SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central *8284

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851.00
Kontortid 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyboren Ald. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 18,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, KøbenhavnHirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
- statsaut. -
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGJørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 4

1. april 1961

28. aarg.

Jeg er ikke i tvivl om, at Redningsvæsenet
fortsat vil have en stor opgave at løse

Opsynsmand Laur Laursen, Agger tager afsked efter 40 aars tjeneste

Det var en af de sidste dage i marts med frisk og solrigt vejr, efter en haard nordvesten kuling, og dønningerne fra denne kommer uaf-ladeligt rullende ind imod høfterne udenfor Ag-ger by. Men sementblokkene ligger støt og sikkert, omgærdet med masser af granitblokke, hentet ned til os fra kyster, der er haardere end vore.

Egentlig var det nu ikke i denne omgang høfderne, vi skulle studere, men derimod prøve paa at faa en snak med opsynsmanden paa sted-et, mens han endnu er fungerende, for om nogle dage takker han af, efter 46 aars tjene-ste ved det stedlige redningsvæsen.

Det er en behagelig overgang fra den skarpe martsvind at sidde bænket med ham og hans søster ved kaffebordet i hyggelige omgivelser med pragtfulde blomster arrangeret rundt i stuen, og masser af gaver fra nær og fjern — alt-sammen sigende noget om en 70 aarsdag, der nys er overstaaet, og et farvel fra tjenesten, der venter.

Da søndagsgæsterne fra havet forstyr-
rede gudstjenesten i Agger kirke

Uden at være alt for indiskret røbes det, at opsynsmand Laursen er kendt for sine gode cigarer, og da vi efter kaffen har faaet ild til disse, fortæller han paa min opfordring om et par hændelser fra hans redningsmandstid, der altsaa har spændt sig over en lang aarrække, idet han blev ansat som baadmand den 1. ok-tober 1914, som formand den 1. maj 1935 og som opsynsmand 1. oktober 1952, og trækker sig tilbage 1. april d. a.

Han fik lov til at redde 143 menneskeliv gennem aarene, og som en velfortjent paaskøn-nelse har han faaet tildelt Dannebrogskorset og redningsmændenes jubilæumsmedalje.

Den første gang jeg gjorde tjeneste i red-ningsbaaden, fortæller han, var den 15. novem-ber 1914 om eftermiddagen, hvor mange af redningsmændene, da der blev slaaget alarm,

sad i kirken til gudstjeneste — man fik paa dette tidspunkt øje paa en lille baad med hvid sejl, der kom ret ind mod land ude fra havet.

Det blæste en kuling af nordvest, og der var svær sø saavel til land som paa revlerne, og vi var derfor straks klar over, at den frem-me baad skulle have omgaaende hjælp, for at komme velbeholdent over revlerne.

Der gik ilbud til alle redningsmænd, ogsaa de, der sad i kirken, og der blev sat 3 fare-signaler til orientering for det fremmede fartøj, og saa snart de 8 heste var spændt for red-ningsbaaden, gik det alt hvad remmer og tøj kunne holde ned mod stranden.

Men da en haard storm dagen før i forbin-delse med hav og strøm havde dannet en 3 alen dyb skrænt før man kunne naa selve stran-den, saa maatte baaden tage denne rutsjetur, før den blev forsøgt udsat.

Vi var heldige og kom fri af land ved før-ste forsøg og passerede revlerne uden altfor svære søer, og velkommen ud i frit farvand mødtes vi da med den fremmede baad, som vi tilkastede en fangline og fik mandskabet vel-beholdent over i redningsbaaden.

De bestod af fire søfolk, styrmand, maskin-mester og to matroser.

De fremmede fra havet

Vi landede heldigt med redningsbaaden, mens skibsbaaden lidt senere drev ind paa stranden med bunden i vejret.

De reddede søfolk var fra det norske skib „Roisheim“ af Kristiania, der laa 16 sømil til havs med nedbrudt skrueraksel, og det var de fire søfolks opgave at søge laad og faa rekvi-reret Svitser. — Det var jo, smiler opsyns-manden, i de tider, da der ikke var noget saa moderne som radiotelegrafi. — I dag ville det have være ulige lettere at have kontakten Blaa-vand, nu maatte „budet“ over revlerne, koste hvad det ville.

Naar denne redningsindsats blev saa lang-

strakt som tilfældet var, skyldtes det, at vi paa hjemvejen kørte i et kvehul på stranden, saa forvognen og de første 4re heste dumpede i, saa baadens forkøl stod paa stranden, og man kunne kun se halsene, og ørerne af hestene. Det tog adskillige timer at få trukket vogn, og heste op, og naa tilbage til stationen.

En anden stranding, hvor kaptajnen ogsaa var efter svitzer-assistance.

Det er nu ganske sjovt siger Laur. Laursen, der ligger 45 aar mellem de to hændelser, og dog er der en paralel mellem dem.

Det var i 1959 da det hollandske motorskib „Handsbosch“ fra Schooldam, strandede og løb helt op paa stranden mellem Agger og kanalen. Vi var klar over at der var tale om en stranding, og jeg sendte en redningsmand syd over stranden, for nærmere at stedfæste strandingsstedet — imens gik jeg til telefonen for at snakke med nabostationen Thyborøn. I den anden ende af linien blev jeg da præsenteret for en fremmed stemme, og det var nu ikke min kollega i Thyborøn, men Kaptajn J. Lettinga, der var strandet med sit skib, og nu var fundet op i alarmeringshuset, der laa overfor strandingsstedet.

Jeg kunne fortælle ham at assistance var under vejs, og for at gøre historien kort, kom skibet ud et par dage efter, med besætningen kaptajnen, hans hustru, og tre mand, i god behold — iøvrigt kendte denne kaptajn redningsvæsenet udmærket, da der ogsaa i hans hjemby i Holland var et lignende kystredningsvæsen.

Der vil altid være brug for et redningsvæsen paa vore kyster.

Og nu tager du saa afsked, og har sikkert et ord paa falderebet.

Nu har jeg jo sagt hvad jeg saadant har at skulle have sagt, indenfor redningsvæsenet, men jeg kan godt tilføje, at det er min overbevisning, at trods vor tids tekniske landvinding, vil der fortsat være god brug for et redningsvæsen — og hvad angaar nedlægning af baadstationer, saa tror jeg man skal betænke sig, da det jo stort set ikke er et pengespørgsmaal, idet hele redningsvæsenets budget ligger paa ca. 2 mill. kr., og det ved vi er ikke mere end hvad et enkelt jettfly koster samfundet.

Og en anden ting vil jeg ogsaa gerne have sagt, om de stationer som ingen baad har, men betjener sig ved raketmateriel.

Her skal man ikke generalisere m. h. t. mandskab, for det er en kendsgerning, at der er stationer, hvor 6 mand er for lidt til betryggende betjening, naar faren er over os, og der skal handles hurtigt for bjergning af menneskeliv.

Der siges nok at vi kan tage lejet mandskab, men hvor er de, naar de skal bruges. Der bør

ansættes 8 mand ved enhver raketstation, først da er det mest nødtørftige behov dækket, og det er uklogt at spare i det stykke.

— — —
Vi tager afsked med Laur. Laursen, der følger til dørs, og vi betragter et øjeblik det blaa hav, over en lavning over dæmningen, og paa en bemærkning fra mig om, at der har han øvet sit virke, svarer han — ja, og jeg er da ikke færdig endnu — nu bliver der mere tid, jeg skal have mine hummertejner færdig, for det er jo snart hummertid.

Maagen.

En 80 aars dag

S/S »MIZPAH«s strandig ved Skagen
20. april 1881

Den 20. april 1881 om aftenen kl. 9 $\frac{1}{2}$ blev det meldt til redningsstationerne „SKAGEN“ og „GL. SKAGEN“, at der var strandet et større dampskib omtrent midtvejs mellem stationerne.

Det blæste en snestorm med meget høj sø. Baadformanden og 3 af mandskabet ved stationen Skagen var bortrejst, men andre mænd traadte i deres sted, og redningsbaaden førtes hurtigt til strandingsstedet og sattes ud. Det voldte besvær med at komme klar af et i strandkanten liggende vrage, og en af mandskabet kom ikke med, da han maatte springe i vandet for at klare baaden fri af vrage, og han kunne ikke senere komme om bord.

Redningsbaaden gik godt ud over revlerne, men da det strandede skib stod lige ved vrage af at stort dampskib, som var strandet et par aar tidligere, var det forbundet med megen livsfare at nærme sig skibet, hvorfra besætningen hele tiden skreg om hjælp, og dampfløjten lød ustandselig.

Der blev hele tiden holdt skarpt udvig efter vrage, der laa lige i vandkanten, men det var umuligt i mørket at se noget særligt, da søen brød overalt.

Da redningsmandskabet var kommet det strandede skib nær nok, blev ankerdrægget kastet, men det kunne ikke holde; der maatte derfor roes op igen, og denne gang var det saa heldigt, at drægget blev sat i det gamle vrage, og da holdt det godt.

Efter megen besvær lykkedes det redningsbaaden at komme op paa siden af skibet og faa 9 mand, som sad i fokkerigningen og paa bakken, ned i redningsbaaden. Det besluttedes da at gaa i land med disse, der var meget forkomne, idet man forstod at besætningen bestod af ialt 22 mand, og disse kunne dog ikke være i redningsbaaden paa een gang.

Redningsbaaden kom da lykkelig i land kl. 2 om natten; her erfarede det, at det var ble-

Mands Minde

84 aar

Fhv. baadmand Niels Thygesen, DM., Esbjerg, fylder den 29. april 85 aar.

70 aar

Fhv. baadmand Chr. M. Nielsen, Kirkeby, fylder den 2. april 70 aar.

Fhv. baadmand Karl Jensen, R., Løkken, fylder den 12. april 70 aar.

Fhv. baadformand Vilhelm Damgaard, DM., Løkken, fylder den 14. april 70 aar.

60 aar

Betjeningsmand ved redningsstationen „Christiansø“ Frederik Bennebalde fylder den 7. april 60 aar.

50 aar

Baadmand ved redningsstationen „Odden-Havn“ Richard Peter Petersen, fylder den 22. april 50 aar.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Vester-Agger“.

Opsynsmand Laurids Valdemar Laursen, DM., er efter ansøgning paa grund af alder afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af marts maaned.

I den ledigblevne stilling som opsynsmand er ansat stationens hidtilværende baadformand Niels Kristian Ruby, der er 51 aar gammel og har været ansat ved stationen siden 1. oktober 1936, heraf som baadformand fra 1. oktober 1952.

vet forsøgt at sætte skibets baad ud, og der var gaaet 8 af besætningen samt 1 passager i denne, men den var kærtret, og alle de iværende mennesker druknede. Om bord var der endnu 4 af besætningen, men nu var Gl. Skagens redningsbaad klar til at gaa ud.

Stormen var tiltaget meget, men det lykkedes dog at komme ud med redningsbaaden. Med nød og næppe undgik den at komme paa det farlige vrage, og efter store anstrengelser og ansporet af de skibbrudnes nødraab kom redningsbaaden ud til skibet, der nu var brækket midt over. Søen brød hen over det, saa det var umuligt til tider at se de skibbrudne. Een af dem skylledes over bord, men han opfiskedes i bevidstløs tilstand af redningsbaaden, og det lykkedes ogsaa tilsidst ved tilkastede liner at redde de 3 andre i redningsbaaden, som derefter gik til land, som heldigt naedes kl. 4 $\frac{1}{2}$ morgen. Men den ene af de 4 mand,

der var fisket op i bevidstløs tilstand, afgik kort efter ved døden.

Det strandede skib var dampskibet „Mizpah“ af Liverpool, paa rejse fra hjemstedet til København m. fl. steder med stykgods.

For dette redningsforetagende modtog baade mandskabet ved Skagen og Gl. Skagen pengebelønninger af den danske regering og af Board of Trade, London, ligesom sidstnævnte foranledigede, at den fungerende formand for Skagens redningsbaad, Niels Jensenius Christensen, fik en engelsk guldmedalje, og de tre frivillige redningsmænd, som deltog i virksomheden, nemlig Niels A. Nielsen, Chr. Hjorth Pedersen og Henrik Pedersen, fik hver en engelsk sølvmedalje.

Af »Fru Julie Augusta Ovesens legat til fordel for trængende fiskere ved Vestkysten eller disses enker« vil der paa legatstifterens fødselsdag den 22. juni blive uddelt nogle legatportioner til:

- I) Fiskere ved vestkysten, som paa grund af alder eller helbred er trængende til understøttelse.
- II) Enker eller fiskere ved Vestkysten, fortrinsvis saadanne, hvis mænd eller forsørgere er omkommet under udøvelse af deres erhverv, eller som er omkommet under hjælp til skibsbrudne eller lignende omstændigheder.

Personer, der mener at opfylde de anførte betingelser, kan faa ansøgningsskema udleveret ved skriftlig henvendelse til legatbestyrelsens formand, landsretssagfører Rudolf Sand, Nørre Søgade 7, København K, til hvem skemaerne tilbagesendes inden den 1. maj 1961.

Legatbestyrelsen.

Radio til fire redningsbaade

Redningsbaadene i Løkken, Slettestrand, Thorup og Lønstrup faar i den nærmeste fremtid installeret radiomodtagere og sendere ombord. Det er en længe tiltrængt installation, idet det er af stor værdi for redningsbaadenes mandskab, at man kan sende og modtage besked til og fra redningsstationerne i land, naar baaden deltager i redningsarbejde.

Løkken redningsbaad har som den første faaet foretaget installationen, og de øvrige baade faar det en af dagene.

Om bygning af de første danske redningsbaade

Fra en interesseret ven af redningssagen har redaktionen faaet tilsendt nedenstaaende uddrag af „Foreningen til Søfartens Fremme“s jubilæumsbog (1894), hvori oprindelsen til de første redningsbaade herhjemme er bragt. — Trods det, at det nu er over 100 aar siden, saa vil det sikkert interessere redningsfolkene og andre læsere af tidsskriftet at læse om de gamle forhold. — Fra anden haand er det lykkedes at fremskaffe tegninger af de første danske ro-redningsbaade, som illustrationer til den gamle beretning. Red.

„I tidligere dage var vort redningsvæsen i høj grad forsømt; naar det var muligt gik de modige fiskere ud i deres egne aabne baade for at bringe redning, men kun altfor ofte naaede de først land igen, naar de som lig skylledes op paa stranden, og kun altfor ofte maatte de nøjes med fra bredden at være uvirksomme tilskuere til de ulykkelige skibbrudnes sidste, haabløse kamp for livet, fordi det var halsløs gerning med deres fiskerbaade at forsøge at stævne den mægtige brænding.

Da var det, at kaptajn O. M. Bech i 1846 fremsendte et forslag til bestyrelsen for Foreningen af Søfartens Fremme om at virke for anskaffelsen af en redningsbaad eller andre redningsmidler paa Jyllands vestkyst, i lighed med hvad man havde udført flere andre steder, og da bestyrelsen med kraft og interesse optog dette forslag og bragte det til udførelse, kom „Foreningen til Søfartens Fremme“ til at nyde den ære, at være den første, som paabegyndte anskaffelsen af redningsanstalter her i landet og saaledes saa at sige blev stifteren af det senere saa meget udvidede og nu saa velordnede redningsvæsen i Danmark. Det engelske redningsvæsen, som alle ede dengang begyndte at udvikle sig temmelig stærkt, blev foreningens forbillede, og ligesom alt redningsvæsen i England er anskaffet og vedligeholdes ved private midler og bestyres af et privat selskab, saaledes har man muligvis ment, at det samme kunne blive tilfældet hos os, hvorfor de første redningsbaade anskaffedes ved private bidrag; men det viste sig snart, at staten her maatte træde til og tage sig af den hele sag, naar den skulle fremmes og ordnes efter en passende maalestok.

Den sum, der var fornøden til anskaffelsen af en synkefri baad efter engelsk mønster, oversteg langt den unge forenings kræfter. Dog lod man sig ikke afskrække heraf, lod forfatte tegninger, planer og overslag, udstedte en offentlig indbydelse navnlig til skibsredere til at tegne sig for bidrag, samt henvendte sig til et par af vore assuranceselskaber om understøttelse til dette foretagende.

Det viste sig ved de af foreningen udsendte opfordringer om at yde veldædige bidrag, at planen faldt i god jord.

Offervilligheden var betydelig, og de fornødne penge strømmede hurtigt ind. I spidsen for bidragyderne mødte „De private Assurandører“ og „Det kgl. octr. Søassurance-Compagni“ med 500 rbd. hver, og efter disse fulgte saa godt

som alle datidens største rederi- og handelsfirmaer med store tilskud. Alt i alt indsamledes der 2030 rbd., hvilket var mere end man først havde tænkt sig; der ville medgaa: selve baaden med tilbehør af inventarium, blokvogn og transport etc. til Jylland kom dog imidlertid til at koste ca. 2514 rbd., og foreningen maatte altsaa selv spæde ca. 475 rbd. til.

Man gik derfor straks i gang med arbejdet. Premierløjtnant N. Tuxen paatog sig velvilligst overtilsynet med bygningen og forelagde bestyrelsen nogle tegninger til saadanne baade, hvilke han havde indhentet fra Pillau i Østprøjsen, og der blev afsluttet kontrakt med skibbygmester Bonnensen om forfærdigelsen af en baad med tilhørende transportvogn efter en af ham forelagt plan og under bestyrelsens kontrol. Denne havde ogsaa forinden sat sig i forbindelse med strandingscommissair *Claudi* og med andre med redningsvæsen og localiteterne ved Jyllands vestkyst bekendte mænd for at indhøste vejledende udtalelser og erfaringer.

Mandagen den 31. august 1846 blev baaden sat i vandet og ved de af bestyrelsens medlemmer paa forskellig maade foretagne forsøg, viste den sig ganske at svare til forventningerne, idet kun smaaændringer var nødvendige; efter at disse var foretagne, blev den modtaget af foreningen, der anmodede kaptajn *Beck* om at bringe den til Aalborg, hvorfra den blev afhentet til sin fremtidige station ved Agger.

Denne vor første redningsbaad her i landet, beskrives paa følgende maade: „Den er 30 fod lang, 10 fod bred, 3 fod 9" høj paa midten og stikker naar der ingen folk eller redskab er i den 20 tommer. Den er bygget paa klink med $\frac{1}{2}$ tomme tykke ege-bord, spanter af bøjet asketræ og med kobbernagler. Tre tommer ovenfor letteste vandlinie er lagt et dæk, underenden hvilket det tomme rum er afdelt i 6 hver for sig vandtætte afdelinger, saa at om baaden stødes itu paa enkelte steder, løber kun det rum fuldt af vand, hvor beskadigelsen er sket, men ikke de andre. Det vand, som kommer i baaden ved styrtinger ovenfra, kommer ikke dybere end til dækket, men, da dette er i vand-skorpen, naar der er folk og redskab i baaden, og der tillige igennem dækket midtskibs er anbragt 8 huller med afløbsrør, der gaar lodret ned igennem baadens bund, løber det af sig selv øjeblikkelig ud igen. Foruden de luft- og vandtætte kasser i baadens bund er der paa hver side, fra dækket til op under tofterne, saavel-

som i hver ende, kasser fyldt med kork, og tillige udenbords fra rælingen 8 a 9 tommer nedefter, et bælte af kork, hvorved baaden faar den bærekraft, at den, naar der ikke er vand i den, kan bære saa mange folk, som der kan rummes i den, og naar baaden er fuld af vand med sikkerhed 30 mand. Tillige har den ved sin store bredde og ved korkudfyldningen den egenskab, at den ikke kan kæntræ, uden maaske naar den blev kastet tværs i et grundbraad, men for saameget som muligt at forhindre dette er den bygget ens i begge ender, hvorved der er vundet den fordel, at der aldrig behøver at vendes tværs paa søerne. Den styres med aare, ikke med ror, og den er forsynet med mast og sejl.

Denne redningsbaad, der var overordentlig stiv, saa at den kun med betydelig kraft ved anvendelse af gjer kunne kæntræ rundt, men som da ogsaa blev liggende med bunden ivejret ikke kunne rejses paa ret køl ved anvendelse af en ligesaa stor kraft, var saaledes meget forskjellig fra de selvrejsende baade, vi nu bygger og maa have været meget tungere end disse.

Baaden selv kom til at koste 1583 rd., inventariet 175 rd., transportvognen 538 rd. og overførelsen til Jylland 200 rd., tilsammen omtrent 2500 rd.

I Oktober maaned afsendtes baaden til Aalborg, og da det overdroges til hr. *Claudi*, at bestemme dens station, valgte han Aggerkanal, hvortil den da blev transporteret og underlagt lodsoldermandens specielle tilsyn. Om vognen hedder det, at meningen med denne var, „at baaden paa samme skulle kunne befordres langs stranden hen til det sted, ligeudfor hvilket et skib var strandet; af de indkomne beretninger havde man grund til at antage, at det paa denne maade lod sig gøre at bringe baaden, hvorhen man ville, men det har ved forsøg, som er anstillede paa den del af stranden, der er fra Aggerkanal og syd efter, vist sig, at baad og vogn er for svære til at befare den derværende grund“ saa prøvede man ved Blokhuis og andre steder, men med det samme uheldige resultat, og endelig maatte man bestemme sig til at lade baaden faa station indenfor Aggerkanalens munding, hvor hensigten var, at den skulle ligge flot altid, naar is ikke forhindrede dette, for paa hurtigste maade enten ved sejl eller aarer at sendes skibbrudne der i nærheden trængte til hjælp; men blokvognen var der ingen brug for, og denne blev derfor returneret til København, og indvundne erfaring tjente senere baadebyggere den til vejledning saaledes, at baadene ikke gjordes tungere, end at de kunne transporteres over land. Det var foreningens hensigt at lade anskaffe mortar- og raketapparater, men bestyrelsen indsaa

at dens kræfter ikke ville slaa til, og at man ikke saa sig i stand til at udvikle en saa stor virksomhed i en enkelt retning, saasom redningsvæsenets organisation. Baaden med tilbehør blev derfor stillet til Generaltoldkammerets disposition „som en gave til det offentlige, der saaledes herefter kom til at overtage bekostningerne ved dens tilsyn og vedligeholdelse“, og paa generalforsamlingen i september 1847 kunne bestyrelsen meddele forsamlingen, „at dens bestræbelser for at henlede opmærksomheden paa tilvebringelsen af redningsanstalter paa den jyske kyst allerede havde baaret frugt, idet Generaltoldkammeret havde overtaget bestyrelsen af den af foreningen og andre anskaffede redningsbaad, som nu har station ved Aggerkanalen, og tillige anvist en sum af 5000 rd. til indkøb af en ny baad med tilhørende redskab og kasteapparat i England, hvorfra den forventes endnu i dette efteraar.

Endskønt Generaltoldkammeret modtog foreningens gave med megen tak og paaskønnelse var blokvognens saga dermed ude af verden, thi denne havde man ingensomhelst brug for. Den blev derfor tilbudt generalitetet „for en pris, som dette selv maatte fastsætte“, og da disse gunstige betingelser end ikke blev modtagne, saa opgav man ævred, og først i 1848 kom vognen igen paa tapetet, idet den blev realiseret á tout prix — vistnok til ophugning.

Redningsbaad nr. 1 foreblev ved Aggerkanal til 1851, da den her blev afløst af redningsbaad nr. 14 og i 1853 blev den solgt for 205 rd.

For at gøre baadens udrustning kompelt foreskrevs endnu for foreningens regning et sæt af *Dennets* bjergningsraketter, og derefter stillede foreningen det til Det kongelige Generaltoldkammers disposition ligeledes som en gave til offentlige.

Man troede paa denne maade bedst at fremme anskaffelsen af flere lignende baade og raketapparater, og beregningen slog ogsaa til. Endnu i samme aar havde foreningen den glæde at erfare, at dens initiativ var fulgt baade af Generaltoldkammeret og af en anden privat forening, frimurerlogen *Carl til Løven* her af staden, der besjælet af samme menneskekærlige sindelag som det, der tilskyndede vor forening til at lægge første haand paa værket, havde ladet skibbygmester Bonnensen bygge en baad, som nu er færdig, forsynet med alt fornødet, og som meget snart vil blive overført til Jylland. Efterhaanden som disse baade bliver mere og mere kendte her i landet, og vore strandboere bedre lærer at bruge dem, vil deres antal forøges, saa at man tør haabe, at de sørgelige tildragelser, som hvert aar genlyder fra den farlige vestkyst af Jylland ville blive sjældnere og sjældnere.

Lidt om søkrigshandlinger ved Thy kyster i forrige århundrede

Uddrag af artikel i »Hjemmeværnet« nr. 2 - 1961

„Hjemmeværn kan nytte!“

Danmarks krig mod England 1807-14 satte sig i Thy og Han Herred spor som er ret upaaagtede, men som tydeligt fortæller, at „hjemmeværn kan nytte“. Thisted Museum har en række faner fra kystmilitser, og under dem staar en række geværformede stager med bajonetter. De faar ofte en besøgende til at smile skævt. „Piggeværerne“ ligner legetøj, men med dem blev kystmilitsen øvet, og med dem gik de i kamp, indtil et rigtigt gevær blev ledigt. Kystmilitsen var adskillige gange i ilden og klarede sig med hæder.

Der gik i disse aar en livlig trafik fra kysten af Thy og Han Herred til Norge med korn og tilbage med tømmer. Galeaser laa ud for den aabne kyst og blev losset og lastet ved hjælp af baade. De blev beskyttet mod de svært bestykkede engelske krigsskibe af kaperslupper.

30. april 1809 laa 6 norske skibe ud for Thorupstrand og lastede korn. De var bevogtet af skipper Ugland, Arendal, som havde 4 kanoner og 2 svingbasser paa sin kaperslub. En anden kaperslub fra Arendal, ført af skipper Tønsberg, laa paa stranden og blev repareret.

Kl. 5 kom den engelske fregat „The Wrangle“ strygende. Baunen paa Thorup Kløv blev tændt, og i Thorup og Klim kimedede kirkeklokkerne kystmilitsen under vaaben. 23 mand med skydevaaben kunne slutte sig til de 19 mand fra Kongens Livjægerkorps, der havde vagt paa stranden under kommando af løjtnant Suhr og korporal Elsøe. Resten af kystmilitsen holdtes i beredskab, saa de kunne overtage skydevaaben, som maaske blev ledige, og de hjalp med befæstningen. 12 mand fra kaperslupperne sluttede sig til denne styrke, mens sluppernes øvrige mandskab baksede kanoner og svingbasser i stilning paa stranden.

„The Wrangle“ havde over 40 kanoner, og de fleste var 18-pundige. Fregatten sparede hverken paa kugler eller kardæsker og løjtnant Suhr blev saaret under første angreb. Han overlod kommandoen til Hans Peder Severin Sørensen fra Thisted, som han havde tjent med i livjægerkorpset, og som var paa stranden for at overvaage udskibningen af korn.

Gang paa gang satte fregatten barkasser ud, som skulle nedkæmpe modstanden paa stranden og bemægtige sig kornskibene. Fjenden blev bekæmpet med flinteskud og skud fra kanonerne og svingbasserne fra slupperne. Foruden løjtnant Suhr blev en af kystbevogterne saaret, men det kunne tydeligt ses, at flere af fjenderne faldt, og da en af de norske kanoner traf en af barkasserne med en „skraasæk“, blev der „temmelig ryddeligt paa den“. Fregatten sejlede bort med uforrettet sag ved 10-tiden.

19. maj samme aar gik en engelsk kutterbrig ind under Stenbjerg Baune og havde allerede bordet en norsk slup med rug, da kystmilitsen naaede frem til det øde sted og fordrev fjenden fra byttet. Den engelske kutterbrig maatte gaa saa langt ind under land, at den kunne bruge sine 22- og 11-pundige kanoner, før byttet var sikret, men da var prisen stærkt beskadiget.

1. juni passerede en engelsk flaaede paa 47 skibe ud for Klitmøller. En kutterslup blev sendt ind for at tage en norsk galease. Vicekorporal Ubbe Madsen, Næstrup, havde imidlertid lagt sine mænd, jægere og næsten alle søfolk fra Klitmøller, i kæde bag klitterne, og da englænderne i to barkasser var paa skudhold, stormede militsen frem og drev baadene paa flugt. Det skete flere gange, til kutterbriggen blev kaldt tilbage til flaaeden.

I juli naaede de tyske tropper frem til Sallingsund. De prøvede endog den 11. juli at sætte signal efter færge, men først den 13. juli kom de over, efter at de selv havde bragt pontoner og baade frem til Pitnen. Kl. 11 den aften flammede baunen paa Legind Bjerge, at „nu kommer de“.

„Hamburger Nachrichten“ beskriver indgaaende sejrstoget til Mors. Øen beskrives som „meget rig, og den udgør saa at sige Jyllands kornmarker, og af kvæg og østers har den en overflodighed“. Der fortælles, hvorledes 30 husarer og dragoner uden heste blev sendt ud over øen for at skaffe sig heste ved at tage dem fra bønderne: „Ein recht lustiger Spass für die lustigen Buben“. Det staar fast, at de tyske tropper gav kvittering for ca. 120 heste, men at de tog over 200. I et tilfælde var det saa som saa med spasen.

To østriske dragoner ville tage to tøjrede heste fra en bonde, da hans karl kom farende med hævet tøjrkølle: „Da ska a dæleme lær jer te aa la æ mand behold hans hæjst!“ — og han langede soldaterne nogle drøje hug. De flygtede, og karlen var „gaaet under jorden“, da der kom en patrulje paa jagt efter ham. Bonden kom nogle dage i kachotten, til en krigsret frikendte ham.

Villie til værn om hjem og hus.

I foråret 1848 lyste baunen atter over Mors og Thy, og det var falsk alarm. Rygter om opstand blandt slaverne i Rendsborg fængsel løb Jylland igennem, og rygterne blev ikke mindre forfærdende undervejs. Tiden har samlet mange anekdoter i et tragikomisk skær over denne „slavekrig“, men skrælles sagn om anekdoter bort, staar tiibage den kerne, at tusinder af mænd i Thy og paa Mors i hast greb bondens vaaben i enig spontan villie til at værne hjem og hus.

I 1864 kom fjenden efter Dannevirkes og Dybbøls fald. General Hegermann Lindencrone trak sine tropper baglæns gennem Jylland. Der blev gjort spagfærdige forsøg paa at standse

fjenden ved Limfjorden, men de danske tropper blev trukket længere mod nord. De sidste forlod Mors over Feggesund, og i Amtoft paa Hannæs kan man endnu finde tømmer, som de danske tropper skulle bruge til havneanlæg. Nu sidder det, mærket med krone, i fiskerhusene.

Sidst fik især Thy sin del af besættelsen. Hanstholm blev en del af Vestvolden og blev det stærkest befæstede punkt fra Nordkap til Spanien. Nogle tjente store penge ved arbejde for tyskerne. Andre gik til modstand, og af denne modstand fremstod et levende og virksomt hjemmeværn, der staar stærk paa tværs af alle politiske og religiøse skel, som i denne landsdel maaske er skaaret dybere end andre steder. Med Aggersund, Oddebroen og Vildsundbroen, snart med Hanstholm Havn og Sallingsundbroen, har hjemmeværnet store opgaver ud over, hvad mange andre distrikter kan byde deres mandskab.

Kamp mod natur, kamp mod undertrykkelse, kamp mod fjender, kamp for ret og frihed. Disse kampe har hærdet disse landsdeles befolkning. Jyllands skulder vender stridigt mod havet, under skulderen banker Jyllands hjerte . . .

lci.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Sels. Gl. og V. Bre. Opsik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 196

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer

P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning

TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777

Kontorer i

Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thybørn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 504

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603

Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594

Filial: Thybørn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler

LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thybørn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

Man maa hjælpe sig som man kan —

Paa Christiansø, findes ingen heste eller køreveje, men det forhindrer ikke, at der finder hurtig udrykning sted med raketmateriellet, hvis og naar et skib kommer kysten for nær.

Saa maa man hjælpe sig som man kan, og det sker paa den maade, at man lægger materiellet paa trækvogne, for derefter i susende fart, at begive sig til strandingsstedet. Paa billederne ser man en saadan hurtig udrykning.

Sømandshjemmet i Hanstholm

Beboerne i Hanstholm har nu i fællesskab baa-ret den første sten til et ny sømandshjem i den kommende havneby. Dette skete ved afholdelse af en pakkefest, og beboerne havde skænket ikke mindre end ca. 250 pakker, der blev solgt ved en auktion, som indbragte godt 2500,- kr. Der er lang vej igen inden de mange penge som et sømandshjem vil koste, bliver skaffet til-veje, men Hanstholm-boerne har ment, at de var de nærmeste til at begynde med at løse opgaven.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

HIRTSHALS

Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI
Alt i Nybygninger
samt Reparationer,
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk
Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK
Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37
God borgelig Middag - Pæne Værelser
Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals
Frukt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation
Betjening Dag og Nat'

THYLANDS BANK
HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Marsø
Støbegods

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geismæs - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsprovantering . Etableret 1909

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

RESERVERET

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 1201

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 45
SKAGEN

AKTIESELSKABET
SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Eriandson
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen
Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Døskamaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 584 og 2263 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæreri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1482

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

A/s Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

LEDIG

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 . Omst. til Priv.

Martin Herups

Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

sommersejlonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 248

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

D **DANNEBROG** **A** **S**

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61

Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR.-LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LÆSESTUEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 5

1. maj 1961

28. Aarg.

Helikopter i aktion ved tidligere redningsaktion paa Nordsøen

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - Esbjerg

Marketenderiet

„NY HAVN“

ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Maskinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet

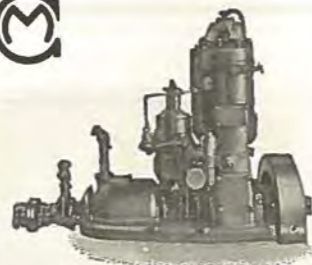
TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Motorer

i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2 August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851.00
Kontortid: 9,30 - 11,30 og 14 - 16
Fredag 9,30 - 11,30, 14 - 17,30, Lørdag 9 - 12
Thyborøn Ald. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Telefon 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 5

1. maj 1961

28. aarg.

Svensk-dansk redningsøvelse i Kattegat

En ret storstilet svensk-dansk redningsøvelse har været afholdt i Kattegat. Øvelsen holdtes paa initiativ af „Svenska Sällskapet för Raddning af Skeppsbrutne“ i samarbejde med det danske flyvevaaben, og formalet var bl. a. at afprøve effektiviteten af det saakaldte Diana-redningssystem, der i det store og hele svarer til de SARAH-sendere, som anvendes i det danske flyvevaaben.

Baggrunden for at man kan lære af hinanden.

Under øvelsen fremgik det klart, at man var imponeret over det danske flyvevaabens indsats med Catalina og helikopter — og til gengæld maatte danskerne misunde brøderfolket dets moderne baadmateriel, som svenskerne raader over. Der er saaledes baggrund for at man kan lære af hinanden, og at redningstjenesten i Kattegat koordineres mere fremover.

Centralledet redningstjeneste

Effektiviteten i den danske sø-luftsredningstjeneste ligger ikke alene i materiellet, men ogsaa i den omstændighed, at alle eftersøgninger til søs bliver ledet fra søværnskommandoen i nær kontakt med luftredningstjenesten paa Karup flyveplads.

Det samme er ikke tilfældet i Sverrig.

Søredningstjenesten, der fortsat er en privat institution, og desuden har det svenske flyvevaaben ikke en organisation, svarende til den danske luftredningstjeneste.

Ved redningsaktioner kan man naturligvis faa hjælp fra flyvevaabenet, men selve eftersøgningen bliver ikke centralledet, og det kan i visse tilfælde og situationer formindske effektiviteten.

Redningskrydsere, der gør 30 knob.

Det statslige danske sø-redningsvæsen har imidlertid i høj grad grund til at misunde de svenske kollegaer det materiel, som man derovre raader over. Svenskerne har saaledes meget moderne og hurtiggaende redningskrydsere, som man herhjemme vel ikke har drømt om at anskaffe.

Man kan blot nævne M/S „Vilh. R. Lundgreen“, der deltog i øvelsen i Kattegat. En mindre redningskrydsere, „Fritz Scheel“, der ogsaa var med, gjorde sig bemærket, bl. a. ved at kunne løbe 30 knob.

Midlerne til det kostbare søens 1. kl. materiel er skaffet tilveje ved private indsamlinger samt statstilskud.

Ikke saa faa penge er skaffet frem ved hyggelige strikkeaftener, arrangeret af kvindeorganisationerne i den vestsvenske skærgaard, saa offervillien er et af de stærkeste træk bag det svenske søredningsvæsen.

Forskellen paa dansk og svensk søredningsvæsen.

Ja, vi kan jo allerførst nævne, hvad vi omtalte sidst, at svensk redningsvæsen er et privatrevet redningsvæsen, medens vort eget er opretholdt udelukkende af staten.

Det svenske søredningsvæsen betjenes af større og store redningskrydsere, medens vort eget jo er et kystredningsvæsen, der nødvendigvis maa betjenes af mindre, passende redningsbaade, der gaar ud fra aabens kyst.

Hertil kommer jo saa vore 2-3 redningsskibe, der ikke sorterer under redningsvæsenet, men er underlagt fiskeriministeriet.

Ogsaa med den nylig afholdte svensk-danske redningsøvelse som baggrund, maa vi herhjemme glæde os over den ros og anerkendelse, som blev vort luftredningstjeneste til del.

Vi gør gerne gengæld ved at complimentere vort broderfolk for deres særdeles gode søredningsmateriel, der i moderne udstyr ligger over os.

Vi ønsker desuden at tilføje, om øvelsen i Kattegat — trods den kendsgerning, der er i forskelligartet anvendelse — ikke har hvasket os i ørerne, at vi har havne paa den jyske vestkyst og flere andre steder, hvor en dansk udgave af M/S „Vilh. R. Lundgreen“ eller „Fritz Scheel“ ville gøre sig, og finde opgaver nok.

Hvad om vi bestilte en saadan hurtiggaende redningskrydsere og stationerede den i Hirtshals, hvor man haardt savner et redningsskib.

En fællesøvelse som den, der har været afholdt i Kattegat, er til megen nytte. Vi kan faa syn for, hvad hver især formaar i redningsvæsenets medmenneskelige tjeneste, uden at vi derfor behøver at ringeagte vort eget.

Maagen.

Mit barndoms Løkken var fattigt for fiskere -

Løkkens ældste aktive fisker, Karl Jensen, der fyldte 70 aar onsdag den 12. april, fortæller om Løkken omkring aarhundredskiftet og om sin tid i redningsvæsenet.

Løkkens ældste aktive fisker, Karl Jensen, Løkkegade, fyldte onsdag den 12. april 70 aar. Karl Jensen har oplevet vestkystfiskernes haarde vilkaar som faa. Han er fortrolig med det temperamentsfulde havs stadige skiften fra det stille og indbydende til det urolige og farefulde. Han kender havet som fisker, naar han fra stranden staar og vurderer om det er havvej, og han kender det som redningsmand. Adskillige gange er han blevet banket op om natten og sammen med kammeraterne taget ud i redningsbaaden.

Stadig aktiv fisker

Karl Jensen byggede for nogle aar siden et lille hyggeligt hus i Løkkegade, og siden hans hustru døde, har han været hans egen husholder. Det er kun faa aar siden ægteparret afhændede pension „Vestkysten“, som konen passede, mens han tog paa havet.

— Jeg føler mig af og til lidt ensom, siger han, men det hjælper gevaldigt, at der lejlighedsvis kommer nogle af vore gamle sommergæster og tager mig med paa bilture.

Jeg er jo ogsaa stadig aktiv fisker, saa tiden gaar saamænd godt nok, men i kolde maaneder tager jeg ikke ud. Der var tider, hvor man ikke kunne sige saadan, det var dengang, da fattigdommen var et stadig truende spøgelse, og vestkystfiskeriet var et døgnlangt slid, for at faa den værste sult stillet.

»Mit barndoms Løkken var fattigt«.

— De forherliger ikke de saakaldte „gode, gamle dage?“

— Nej, i hvert fald ikke deres livsvilkaar for fiskerne, derimod er ethvert menneskes barne- og ungdomsminder noget, man værner om og ser tilbage paa.

Mit barndoms Løkken var fattigt. Fiskerne tjente fra 300 til 500 kroner om aaret, og vi børn maatte ofte gaa paa landet med tiggerposen for at formidle bønderne til at give os lidt mel eller kød.

Jeg erindrer, at aaret 1898 var særligt fattigt for løkkenfiskerne, det var saa galt, at der blev nedsat en komite, der sørgede for, at de fattigste børn kunne faa serveret et varmt maaltid mad paa badhotellet.

Det var i og for sig ikke fiskefangsterne det var smaat med, men mere priserne paa fisken. Der var vel dengang 12-13 smaa motorbaade,

der fittigt fiskede næsten hele døgnet, men selv om der ilandbragtes masser af kuller og torsk, hjalp det kun lidt, naar priserne kun var femseks øre pr. pund fisk.

Saa langt som op til 1932 kneb det med at afsætte fisken, der da kun kostede en halv snes øre pr. pund.

Et fiskeri som aldrig før —

Jeg har fulgt Løkken paa nærmeste hold lige fra jeg som otteaarig begyndte at arbejde paa landet om sommeren. Som ung mand fiskede jeg fra Esbjerg og Frederikshavn, og i 1913 bosatte jeg mig her.

Aldrig tidligere har der været en opgang for kystfiskeriet som den, vi oplevede nu, det gælder baade fangster og priser. Jeg mindes ikke, det nogensinde har været bedre.

— De synes altsaa ikke, det er saa daarligt at være kystfisker i dag?

— Nej, smiler Karl Jensen, men det er ikke sikkert, at alle kan forstaa den indstilling. Selv naar der ses bort fra fangst og prisbedringer, er forholdene betydelig bedret. Der er i dag ingen fiskerhjem der lugter, og det gjorde fiskerhjemmene saa sandelig dengang, da konerne sad fra tidlig morgen til sen aften og agnede muslinger til bakkefiskeriet, det var en gruligt svineri.

Tiden i redningsvæsenet —

Hvornaar blev De ansat ved redningsvæsenet, Karl Jensen?

— I 1923 var jeg med redningsbaaden ude første gang, og i 1955 trak jeg mig tilbage. I de 32 aar har jeg været med til at redde 46 søfolk fra forlis, bl. a. da den danske damper „Paris“ fra København forliste ved Rubjerg Knude. Jeg tror det var i tyverne. Omkring samme tid strandede ogsaa „Erikus“ fra Hull ved Lønstrup. Jeg mindes ogsaa den tyske bark „Hensigfall“, der strandede ved Kvarbæk.

Den mest dramatiske hændelse var da „Mercurius“. Der var saa høj sø, at redningsbaaden ikke kunne lægge til damperen. De ombordværende blev taget over i redningsbaaden, dog først efter at de alle havde været en tur i bølgerne.

— De var ogsaa med, da redningsbaaden kæntrede i 1929.

— Ja, det var den mest grufulde oplevelse, og den staar for os, der blev reddet, som en uforklarlig hændelse. Tre af kammeraterne druknede, vi andre reddede livet ved at ændre op på den kæntrede redningsbaads køl.

Anerkendelse for redningsindsatser

Karl Jensen er blevet hædret for sin indsats i redningsvæsenet. Han har modtaget en svensk guldmedalje for redningsarbejdet i forbindelse med „Mercurius“ forlis. Han har faaet redningsvæsenets 25 aars medalje, og han er ridder af Dannebrog. (fortsættes side 53)

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. betjeningsmand Christian Valdemar Jensen, Vangsaa, er afgaaet ved døden den 20. marts.

Chr. Vald. Jensen, der var født den 23. maj 1890, blev ansat som betjeningsmand ved den daværende raketstation „Vangsaa“ og afskedigedes paa grund af alder den 31. maj 1950. Han havde deltaget i redningen af 35 skibbrudne og var dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Fhv. baadmand og motorpasser Hans Jørgen Busk, Rønne, er afgaaet ved døden den 6. april.

Hans Jørgen Busk, der var født den 6. januar 1900, blev ansat ved stationen „Rønne“ den 1. april 1925 og maatte paa grund af svagelighed tage sin afsked den 30. april 1958. Busk havde deltaget i redningen af 46 skibbrudne og var dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Fhv. baadmand Niels Peter Nielsen, Skallerup Klit, er afgaaet ved døden den 9. april.

Niels Peter Nielsen, der var født den 19. septbr. 1875, blev ansat som baadmand ved den daværende redningsstation Skallerup Klit den 1. decbr. 1902 og afskedigedes paa grund af alder den 30. septbr. 1935. Han havde deltaget i redningen af 13 skibbrudne og var dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

85 aar

Fhv. baadmand Niels Thygesen, Esbjerg, fylder den 28. april 85 aar.

Efter at være flyttet fra „Klitten“ til Esbjerg i 1896, drev han i mange aar fiskeriet der, og fik senere ansættelse ved redningsvæsenet hvor han igennem mange aar udførte en dygtig redningsindsats.

Niels Thygesen er dekoreret med dannebrogskorset.

70 aar

Fhv. baadmand Bode Eli Bagger, Kirkeby, fylder den 3. maj 70 aar.

Fhv. baadmand Hans Chr. Nielsen, Gedser, fylder den 20. maj 1961.

60 aar

Baadmand ved r/st. „Esbjerg“, Poul Edv. Adam Øhien-schläger, fylder den 5. maj 60 aar.

(fortsat fra side 52)

Karl Jensen er ud af en gammel, kendt vestkystslægt, og paa et spørgsmål om han ikke tror, det besværlige kystfiskeri efterhaanden glider ud, svarer han: — Ikke saa længe, der findes fiskere med sønner eller brødre, for der er tradition for, at man fortsætter. Jeg fisker sammen med min far — den nu 94-aarige Niels Jensen, der bor paa Houmannsvej — og det var da saa ligetil, at ogsaa jeg tog ud paa det hav, der trods modgang alligevel altid har givet os brødet. Sik.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Christiansø“.

Betjeningsmand Holger Lund Bendtzen er paa grund af bortrejse afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af marts maaned d. aa.

Holger L. Bendtsen, der er født den 23. juli 1906, blev ansat ved stationen den 1. oktober 1935.

I den ledigblevne plads som betjeningsmand er midlertidig ansat fisker Niels Peter Kjær.

Redningsstationen „Vejs“.

Baadmand (midlertidig ansat) Magnus Harry Lindholm er paa grund af bortrejse afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af april d. aa.

M. H. Lindholm blev midlertidig ansat ved stationen den 1. april 1957.

I den ledigblivende plads som baadmand er midlertidig ansat fisker Kristian Christiansen fra den 1. maj d. aa.

Redningsstationen „Vester-Agger“.

I den ledigblevne plads som baadformand ved stationen Vester-Agger er midlertidig ansat hidtilværende midlertidig ansatte baadmand Aage Sørensen, og i den ledigblevne plads som midlertidig ansat baadmand er antaget fisker Arne Bach Thøgersen.

Redningsstationen „Hirtshals“.

Baadmand og motorpasser Carl Vilhelm Nielsen er paa grund af alder afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af april maaned.

Carl Nielsen, der er født den 3. april 1898, har været ansat ved stationen som baadmand og motorpasser siden 1. oktober 1929. Han har deltaget i redningen af 33 skibbrudne.

Som følge af reduktion af antallet af baadmænd ved motorbaadsstationerne har der ikke fundet nyansættelser sted af baadmand.

Redningsstationen „Slette-Strand“.

Baadmand og motorpasser Kristian Peder Sørensen r. af D., er afskediget af redningsvæsenets tjeneste paa grund af alder fra udgangen af april d. aa.

Kristian P. Sørensen, der er født den 16. april 1898, blev ansat ved stationen den 1. oktober 1922 og har deltaget i redningen af 6 skibbrudne. Han er dekoreret med ridderkorset af Dannebrog samt redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Som ny motorpasser er ansat hidtilværende reservemotorpasser, baadmand Ole Peter Andersen, og som ny reservemotorpasser er ansat midt. baadmand Ingemann Chr. Kragh.

Som følge af reduktion af antallet af baadmænd ved motorbaadsstationer har der ikke fundet nyansættelser sted af baadmand.

Redningsstationen „Hirtshals“.

I den ledigblevne plads som motorpasser er ansat baadmand og hidtilværende reservemotorpasser Ingo Aagaard Chr. Jensen, og som ny reservemotorpasser er ansat midlertidig baadmand Aksel Hejlesen, begge fra den 1. maj.

Afskrift af branddirektør i Holstebro, sagfører E. Falbe-Hansen personlig nedskrevne erindringer om strandinger i 1860.

Min første stranding

Tidlig om morgenen den 1. september 1860 kom der ridende bud fra strandfogden i Trans, at der om natten var inddrevet „et dødt skib“ i hans len lige under Bovbjergs højeste pynt; det laa i havstokken med bunden i vejret, og ingen havde endnu kunnet komme til det, fordi havet stod op mod klinten, og man vidste derfor intet om skibet, navnlig ikke om der muligt kunne være mennesker i skroget, Herredsfogden gav mig ordre til straks at rejse derud, og kort efter kørte jeg saa ud for første gang til havet i forening med toldinspektøren, kammeraad Tuchsen, strandingskommisær og konsul Møller, den sidste forsynet med et fortræffeligt flaskefo'er, som var hans specialitet. Det havde stormet i nogle dage, men var nu stille prægtigt sommervejr, og vi rullede nok saa fornøjeligt af sted under allerhaande strandingssamtaler og formodninger om det døde skib.

En fjerdingvej fra havet, hvis dumpe drøn vi allerede havde hørt i nogen tid, passerede vi en gammel hovedgaard „Herpinggaard“ lidt fra landevejen, og ved nedkørselen til samme stod en kraftig landmand, ejeren, proprietær Kastbjerg, og standsede os. Saa snart han havde set os langt borte, var han paa det rene med, hvad det var for folk, som kom kørende og med vort ærinde, og han ilede da ud til vejskillet for at raabe os an og hale os ind paa gaarden. Saa-danne fremmede fik han jo ikke hver dag, og vi skulle værsgo komme ind til ham først. Den strandede kasse laa skam godt nok dernede. Han var meget ivrig, og glæden over at have fanget os lyste ud af hele hans prægtige ansigt. Men vi var standhaftige, ville først til havet og opfylde vore pligter, undersøge skibet og træffe de fornødne foranstaltninger til bjergning især af menneskene, om saadanne maatte findes i skibet. — Naa, saa maatte vi da love at komme ind paa tilbagevejen, og den nye fuldmægtig, som han nok havde hørt om, men ikke set før i dag, maatte love at bo hos ham, saa skulle hans vogn køre mig til havet hver morgen og hente mig om aftenen. — Vi slap da fra ham og fortsatte vor vej. Landet hævede sig stærkt ud mod havet, befordingen blev sat ind til strandfogden, og denne fulgte os ud til klinten. Det panorama, der aabnede sig for mig, da vi naaede stranden og det fraadende hav laa dybt under os, glemmer jeg aldrig. — Den dejlige skrænt, som jeg ikke kan beskrive, men som nu ogsaa er saa godt kendt af de talrige turister, der nu besøger denne egn, — det storslaaede hav med sine 3 brede skumstriber, der strakte sig for vore blikke helt nede fra Thorsminde (Nissum fjords

udløb) og op til Agger, — og det mørke skibs skrog, som laa og skvulpede i havstokken, mens brændingen løb rundt omkring det ligesom flødeskum. Gennem en lang kløft (slugt), der skar sig ind i bjerget og skraanede stærkt ned mod havet, naaede vi strandbredden, som nu ved ebbedid kunne passeres, og da havet havde trukket sig noget tilbage og lagt sig noget, endskønt brændingen endnu hamrede volsomt ind mod stranden, sendte vi bud til den nærmeste strandfoged mod nord, Christen Larsen, som var tømmermand, om at komme med redskaber, at vi kunne faa slaaet hul paa skroget og undersøgt det indvendigt. — Det var en stor fladbundet hollandsk kuf og lignede nærmest en stor hvalfisk.

Da Christen Larsen kom med økse og sav, en rigtig havgasse, løb han straks ud i brændingen, kravlede op paa skroget og fik hul i agterspejlet. Han forsvandt i uhyrets bug, og da han omsider kom ud igen og i land sagde han, at skibet var ladet med tømmerstokke (saa kaldte langblokke), og at disse under deres omtumlen aldeles havde knust kahytten og alt hvad dertil hørte, og at der ikke var spor af mennesker, klædningsstykker, papirer eller andet, som kunne oplyse os om skudens navn eller hjemsted, Strandfogden havde fundet et navnebræt i nærheden, hvorpaa stod „Vrouw Wranke“.

Saa rejste konsulen hjem med uforrettet sag og tog toldinspektøren med, idet denne overlod losningen til strandridderen, der var kommet til stede, en ung net mand, Rothe, som var mig en behagelig selskabsbroder i de følgende dage. Han lever nok endnu i Lohals paa Langeland.

Bjergningen blev ordnet, forbjergeren skaffede mandskab, fiskere, som vadede ud i havet og trak langblokkene ud af kassen og op paa strandbredden, og landboere, som med heste og vogne slæbte dem gennem slugten op paa bjerget. — Paa 4 dage var alt dette besørget, men hvilke herlige dage var det dog ikke for mig. Det prægtige sommervejr, det storladne hav, hvis brænding man aldrig trættedes af at betragte, det livlige skue af bjergningsmandskabets arbejde og opsang, og arbejdet som kun væsentlig bestod i at føre regnskab morgen og aften med arbejdsstyrken og det bjergede, men som gav anledning til et nærmere bekendtskab med disse kraftige, alvorlige fiskertyper og disse gemytlige og gæstfrie bønder.

Og saa om aftenen, naar unge Kastbjerg kom med vognen og hentede os hjem til Herpinggaard, — hvilken mageløs gæstfrihed — man trak de lange vandstøvler af os og gav os tøfler paa fødderne og vidste ikke alt det gode, man ville gøre for os. — Saa et kraftigt maaltid, en stoppet pibe tobak, en varm toddy, en rask l'hombre, og tilsidst blev man puttet i en seng, som datteren til overflod havde afdampet med et bækk med gløder. Alt var gjort for at gøre det ret hyggeligt for Rothe og mig, der var in-

tet, der manglede, snarere lidt for meget. — Og saa historierne om strandinger, om jagt i klitterne, om tidligere gæsters bedrifter o. s. v., som den gamle Ole Christian Kastbjerg paa sin joviale maade fortalte. — Det kan nok være, at alt det var noget for en ung københavner paa 21 aar.

En aftenstund, hvor arbejdet trak lidt længe ud, saa jeg for første gang fiskerne gaa paa havet. Det var et fiskerlav af ældre, alvorlige kæmpeskikkelser, det store „havskib“, som det kaldtes, var trukket helt ned i den lave brænding. Folkene i de store søstøvler og med sydveste og olietøj, støttede sig langs rælingerne, bøjede hovederne ned mod denne, bad en sagte bøn og skød dernæst baaden ud i havet, idet de sprang ombord og roede ud. I den stille aftenstumring mod den røde vesthimmel og under det svage drøn af brændingen gjorde denne alvorlige scene et gribende indtryk paa mig.

— fortsættes —

Fem mand

stjal en Storebælt-færge

Bevæbnet med tromlerevolvere fra 1880 kaprede en lille sabotørgruppe Storebælt's største færge og sejlede den til Sverige for næsen af tyskerne

I krigens sidste maaneder paatog modstandsbevægelsen sig en del aktioner, hvis formaal var at redde danske værdier til tiden efter krigen. En af de mest forbløffende aktioner af denne art var, da en haandfuld unge mennesker i forstaaelse med skibsofficerer simpelthen stjal en Storebælt's-færge og sejlede den til Sverige for næsen af tyskerne.

Episoden, der i sin tid var forsidestof i amerikanske og engelske aviser — og man maa jo erindre, at det var i efteraaret 1944, hvor krigen hærgede med største voldsomhed overalt paa kloden — er fremdraget af forfatteren, redaktør Hans Edv. Teglers i bogen „Sabotage, amatørernes oprør“, som netop er udkommet paa Stig Vendelskjærs forlag. Bogen er sammensat af en række autentiske beretninger om sabotageaktioner, fortalt af folk, der selv var med til jernbanesprængninger, fabriks sabotage, vaabenrøverier, stikkerlikvideringer o. s. v., og beretningen om bortførelsen af motorfærger „Storebælt“ er skrevet af Ejgil Hauch Hatting, der selv var med paa den utraditionelle sejltur. Han fortæller bl. a.:

Sabotørerne paa sultekur —

I oktober 1944 fik jeg gennem Claus besked om, at nogle lokale folk i Korsør planlagde kapring af en færge, „M/F Storebælt“, men at de ikke kunne gøre det selv. Claus, Ole og jeg

tog derned og konfererede med en styrmand, der hed Christiansen. Han var ikke selv paa „M/F Storebælt“, men havde kontakt med den fungerende kaptajn, 1. styrmand, Hans Hansen. „Storebælt“s fører var flygtet til Sverige med isbryderen „Holger Danske“.

„Storebælt“ skulle paa værft i København, og Hauch Hatting beretter, hvordan man med frihedsraadets godkendelse planlagde at benytte denne sejltur til at føre skibet til Sverige.

Planen gik ud paa, at Hans Hansen skulle tage vore vaaben ombord, da alle færger blev kontrolleret af tyske soldater. Vor bevæbning var afpasset efter opgaven. . . . vi havde simpelthen ikke raad til at deponere gode automatiske pistoler, endsige maskinpistoler, i Sverige resten af krigen. Derfor havde vi kun taget 4 tromlerevolvere (model 1880) samt en del haandbomber og haandgranater med. Revolverne var simpelthen de mest umoderne, Holger Danske raadede over.

De 5 unge „kapergaster“ kom planmæssigt ombord, og sejladen startede planmæssigt under ledelse af en tysk ministryger. — Ud for Halsnæs ved indsejlingen til Isefjorden blev færgen imidlertid stoppet paa grund af tyske skydeøvelser i farvandet, og sabotørerne fik et døgnlangt ophold paa deres skjulested.

Ved daggry den 5. november hørte vi den vidunderlige lyd af ankeret, der blev taget, og saa sejlede vi videre. Det blev dag, og saa var vi klar over, at nu skulle det ske. Alt var roligt, vejret var fint med solskin omend lidt køligt.

Aftalen gik ud paa, at naar vi passerede minefeltet ved Hornbæk, skulle færgen, der havde svært ved at holde saa langsom fart som den ledsagende tyske ministryger, holde noget tilbage. Vi sejlede hele tiden i ryk. Naar ministrygeren var tilstrækkeligt langt bagude, maatte færgen sagtne farten og vente indtil den halede ind igen. Denne varierende hastighed benyttede vi os af. To af os gik paa broen for at overtage kommandoen. To andre skulle sørge for, at maskinpersonalet udførte vore ordrer, en femte mand blev stillet foran 1. classes salon, hvor tilfældigt omstrefjende medlemmer af besætningen blev vist ind med ordre til, at de bare skulle sidde stille.

Der blev nu givet signal fra ministrygeren om, at vi skulle sætte fuld kraft frem. . . . Jeg glemmer ikke det øjeblik, da vi saa den lille bitte ministryger foran os. Kronborg paa højre side, den svenske kyst til venstre for os med Helsingborg og mellem os og Helsingborg en svensk patruljebaad, som mærkeligt nok fulgte os og nærmede sig os. Da vi med fuld kraft nærmede os ministrygeren, gav „Skipper“ ordre til, at vi skulle dreje af mod Sverige. I det øjeblik, da vi skarpt drejede af, gik den svenske patruljebaad bag om „Storebælt“ og ind mellem færgen og den tyske ministryger. I løbet af ganske faa minutter var vi inde paa svensk

territorialfarvand og paa vej ind i Helsingborgs havn. Det var en vidunderlig fornemmelse, da den store færge gled ind i havnen. Ved kulkajen hørte vi dybt nede fra nogle danskere, der udbragte et leve for „Storebælt“. Blandt dem var færgens oprindelige fører.

Dermed var Storebælts-overfartens største og mest moderne færge bragt udenfor tyskernes rækkevidde.

Ryvangens døde

De bandt dem til pælen en morgen,
derinde i parken bag lukket
af træer, der susle tungsindigt
mod stjerner, der havvejs var slukket.

De stod der alene blandt fjender,
var revet fra venner og kære;
men stolte, som stod de beskyttet
af Gud den almægtiges hære.

De smældende salver forkyndte,
at nu var de fause og døde.
Men op af de blodige lejer
sprang lys, der for evigt skal gløde.

En flok, vore fjender har agtet,
saa ringe, som pustet i sivet,
der viste alverden, at døden
er bare en trappe til livet.

En flok af de kæreste drenge,
er blandt os med hellige minder.
En lysende garde for Danmark
og verden, mens seklørne rinder.

Hans Bakgaard.

Ordensdekoration

Baadmand og motorpasser ved redningsstationen „Slette-Strand“ Kristian Peder Sørensen er blevet dekoreret med riderkorset af Dannebrogordenen fra den 2. april 1961 at regne.

Henrik Søfareren

I anledning af 500-aaret for hans død

Prins Henrik af Portugal - senere kendt under navnet Henrik Søfareren - var søn af kong Johan I og dennes engelske dronning Filippa og droges allerede i sine ganske unge aar ind i tidens politiske liv. Saaledes deltog han i 21-aarsalderen i faderens erobring af de muhammedanske Ceuta i Marokko. Det er højst sandsynligt, at han ved denne lejlighed hørte rygter om landene mod syd, eller maaske ligefrem traf sammen med købmænd fra de karavaner, som førte guld og elfenben til Nordafrikas kyst. Maaske hørte han ogsaa her om sagnene om præstekongen Johannes. I hvert fald finder vi tre aar efter affæren ved Ceuta prins Henrik installeret paa Sagres, en af odderne til Kap St. Vincent i det sydlige Portugal. Her byggede han et palads, et observatorium og en kirke. Herfra og fra den lille havneby Lagos sendte han sine skibe ud til ubekendte egne, og her boede han resten af sit liv, omgivet af landkort og nautiske instrumenter. Han forbedrede kortene og ansatte duelige instrumentmager, som var i uafbrudt virksomhed. De portugisiske skibe, karavellerne, helligede han en meget stor del af sin interesse. De blev deres tids bedste sejlskibe, og der har næppe eksisteret bedre fartøjer, før dampskibenes tidsalder oprandt. Enkelt, asketisk og streng mod sig selv levede Henrik sit liv i ufortrødent og hengivent arbejde for den geografiske forskning. „Soleh“, siger hans biograf Azurara, „fandt han ofte paa samme plads, hvor den forlod ham dagen forud; han havde arbejdet hele natten uden at unde sig nogen hvile“. I mere end 40 aar var han en forgrundsfigur indenfor Afrikaforskning og udredte selv de omkostninger, der ikke dækkedes af Kristusordenen, hvis stormester han var.

Interessen samlede sig først og fremmest om Kap Nun og Kap Bojador paa den marokanske kyst - de to odder, hvorom den arabiske og kristne folkefantasi havde spundet et net af rædselshistorier og overtro, som nok kunne faa selv den tapreste søgut til at tabe modet.

Som saa ofte i opdagelsesrejsernes historie begyndte det med skibbrud. To adelsmænd, Juan Gonzalvos Zarco og Tristam Vaz Texeyra, som Henrik umiddelbart efter at have nedsat sig i Sagres sendte ud for at runde Kap Nun, led havari, drev skibbrudne forbi det farlige punkt og havnede omsider paa en ø, Puerto Santo, lige nord for Madeira. Da de nogen tid senere paa en ny rejse vendte tilbage til Puerto Santo, observerede de i horisonten et mørkt punkt, som forblev aldeles ubevægeligt, og de satte kursen derned imod. De kom til en skovklædt ø, Madeira, som prins Henrik straks tog i besiddelse.

Efter at Kap Nun var passeret, varede det

fjorten aar, inden den næste halvø rundedes. Det viste sig umuligt at faa kaptajnerne til at runde Kap Bojador. Thi at der ventede den, som rundede Kap Bojador, en straf af en eller anden slags, det ansaa man for at være aldeles utvivlsomt. I 1433 udrustede Henrik paany en karavel, som imidlertid vendte tilbage med uforrettet sag. Henrik sendte den afsted igen, og nu svor skipperen, Gil Eannes, at død eller levende, saa skulle han runde Kap Bojador. Og han gjorde det. Om han af den grund mistede sin sjæls salighed, forlyder der intet om.

Satans haand saa han i hvert fald ikke noget til - i det mindste ikke ved den lejlighed. Derimod blev han af prins Henrik ophøjet i adelsstanden, og straks derefter sendtes han ud paa nye opdagelsesrejser. Denne gang naaede han ca. 30 mil sønden om Kap Bojador og fandt spor af baade kameler og mennesker. De onde aander brillerede derimod ved deres fraværelse. Hver gang man trængte et skridt frem, skriver en senere kommentator, veg uhyrerne og spørgelserne høfligst et skridt tilbage.

To aar efter Gil Eannes sejlads havde man naaet Rio d'Oro. Saa fulgte der en pause i rejserne til 1441, da Henrik sendte to karaveler afsted under kommando af Antam Gonzalves og Nuno Tristam. Denne gang naaede man den øde og flade øde Kap Blanc. Hvad der særligt glædede prinsen var, at man paa denne rejse for første gang traf negere. Hans omgivelser fæstede sig mere ved lidt guldsand, som Tristam bragte med hjem. Kritikken mod Henriks i manges øjne unødvendige og kostbare eksperimenter forstummede nu pludselig. Fire aar senere naaede Dinis Diaz - af samme slægt som den senere saa berømte Bartholomus Diaz - floden Senegals munding og trængte enogsaa frem til den med yppig plantevækst beboede øde Kap Verde. Foruden meddelelsen om at landet mod syd, stik imod Herodotos' oplysninger, var baade frugtbar og vandrigt, hjembragte Diaz ogsaa de første negere, som af portugiserne førtes til Europa.

Henrik Søfarerens biograf, Azurara, fra hvis krønike disse oplysninger er hentede, slutter sin redegørelse med aaret 1448. Heldigvis staar den næste opdagelsesrejsende i rækken selv til tjeneste med alle oplysninger. Det er venetianeren Cadamosto, som har skrevet en livfuld redegørelse fra et par rejser i aarene 1455-56 med en af Søfarerens udrustet karavel, under hvilke man naaede Kap Verde og Bissago-øerne.

I november 1460 endte Henrik Søfareren sit virksomme liv. Efter sin lange arbejdsdag døde han i den trygge bevidsthed at have set sine kære karaveller overvinde de værste af de hindringer, der spærrede søvejen til Indien.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Solv. Gulds. Væb. Optik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK
TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harbøre - Thybørn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 604

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603

Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594

Filial: Thybørn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler

LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thybørn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

Sygetransport fra skibe med helikopter

1. Med indførelse af helikoptere i den danske redningsflaade, er der aabnet mulighed for i nødstilfælde at skaffe tilskadekomne eller alvorligt syge ombord i skibe under lægebehandling paa en hurtig og effektiv maade.

2. Af hensyn til begrænsninger i materiel, samt ønsket om ikke at kompromittere beredskabet, vil saadan assistance dog kun kunne forventes i tilfælde, hvor det er *absolut livsnødvendigt*, at den paagældende hurtigst muligt kommer under lægebehandling.

3. Rekvisition af assistance kan sendes over danske kystradiostationer, der via søværnskommandoen vil foranledige RCC (Rescue Coordination Center) alarmeret.

Saadan anmodning skal indeholde saa fyldestgørende oplysninger som muligt (kvæstelsernes art, evt. blodtab, blodtype m. m.). Af hensyn til hurtigst muligt at finde skibet er det af stor betydning, at oplysninger om nødsendere (SARAH m. v.) tilgaar RCC.

4. Saafremt selve optagningen paa grund af skibets konstruktion ikke kan finde sted direkte fra dæk, bro eller lignende, skal patienten anbringes i en jolle eller en flaade agter for skibet i 30-35 m's afstand, idet skibet langsomt gaar op i vinden, saaledes at der skabes en vindstyrke i forhold til flaaden/jollen paa mindst 5-10 kts. Besætningen paa helikopteren vil evt. give meddelelse om, hvorledes man skal forholde sig.

5. Det er af stor betydning, at skibet konstant holder forbindelse med den kystradiostation, hvortil den oprindelige anmodning blev givet, under hele missionen, idet helikopteren normalt ikke vil kunne komme i direkte radioforbindelse med skibet.

6. Assistance vil normalt ikke kunne ydes på afstande større end 110 SM fra den danske kyst.

7. Ankomst af helikopteren til skibet vil være 1-3 timer efter alarmering.

Patienten vil altid blive transporteret til nærmeste sygehus, der er i stand til at give den nødvendige behandling.

NYE BØGER

Alan Sillitoe: Lørdag aften - Søndag morgen. Gyldendal
Man skal helst kunne skrive en bog. Saa at sige alle maa have skrevet en bog, og det hvadenten de har haft noget virkeligt paa hjerte eller ej. Hvis den unge engelske arbejder-forfatter Sillitoe har haft noget paa hjerte, er det i hvert fald ikke lykkedes for ham at anskueliggøre, hvad det er, og det er nu engang ikke nok at „fortælle om livet, ganske saadan som det er“. Forfatteren fortæller flydende som en ung fabriksarbejder, der med en god løn skaffer sig lige saa meget øl, lige saa mange piger og lige saa mange slagsmaal, som han mener at have behov for. Bogens horisont er lukket om denne primitivitet og hovedpersonens endnu mere primitive filosofi. Skade kan denne enkle sag maaske ikke, og det har man grund til at være Sillitoe taknemlig for, for muligvis kunne han være kommet endnu værre atsted. Det er en debutbog, og hvis den ikke hist og her havde haft nogle spæde glimt af noget som ikke er dækket af ølskum, ville man med angst have imødeset et nyt forsøg. Nu er der dog vist et ganske lille haab. K. B.

HIRTSHALS
Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI
Alt i Nybygninger
samt Reparationer
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk
Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK
Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM
Telf. 37
God borgelig Middag - Pæne Værelser
Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39
Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»**VIOLA**«
Telef. 74 **CARL JENSEN - Hirtshals**
Frukt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN
Lys . Kraft . Skibsinstallation
Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK
HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Marsø
Støbegods

SKAGEN
SKAGENS FISKEAUKTION
statsautoriseret v. Aage Geismas - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1909
P. Saxberg
Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

RESERVERET

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning
Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft
Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 1201

OSCAR SKOUGAARD
aut. Installatør . Telefon 4 1345
SKAGEN

AKTIESELSKABET
SKAGEN ISVÆRK
Skagen . Telf. 4 1538

THISTED
Krogline og Fisketvist „*Nordvest*“ er bedst!
JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353

MINDESMÆRKER
Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

A. P. MØLLER . MAERSK LINE
Kgs. Nytorv 8 - København K
Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG
N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK
Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Eriandson
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg
Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen
Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dæksmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 584 og 2283 - Privat 718
anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN
Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 388

H. J. CHRISTENSEN & SØN
Vaadbinderi og Tovtjæveri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER
Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN
Maskinværksted

Ny Havn Telf. 387

Gravmonumenter
Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise
Grundlagt 1833
KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.
CENTRAL 5195 - UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

LEDIG

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen

Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups

Vaadbinderi

Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15

„ „ „ Rønne „ 22,45

sommersæsonen tillige dagture flere af ugens
dege sam' hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik

Torvet 1 - Telefon 245

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHÅVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havarit-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

$\frac{D}{S}$ DANNEBROG $\frac{A}{S}$

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61

Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

★

Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby, Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LÆSESTUEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 6

1. juni 1961

28. Aarg.

Efter maleri af Carl Locher

Fiskere lægger fra land

REJS MED D. F. D. S.
DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - Esbjerg

Marketenderiet
„NY HAVN“

ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992

Esbjerg Skibsværft
& Maskinfabrik

v. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og Reparation

Damp-
skibsselskabet

TORM

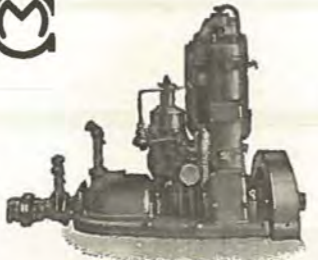
København

Brugsforeningen
„FREM“

Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

  Motorer
i Størrelserne
25 - 330 HK
Grenaa Motorfabrik
Telf. (063) 20666

DANMARKS
HANDELS- & SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2 August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851.00
Kontortid: 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyboren Afd. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

VIKINGEN

Havets - Havens - Handels og Hjemmets Ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.

Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Hirtshals
Fiskeriauktion

N. C. Jensen

— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERG

Jørgen Hansens
Skibssmedie

v. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

Esbjerg **Vestjysk Krystal Isværk** a/s Telefon 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 6

1. juni 1961

28. aarg.

Opsynsmand Gustav Hallgreen, Esbjerg, fylder 65 aar

En af vestkystens kendte redningsmænd, opsynsmand Gustav Hallgreen, Esbjerg, fylder den 11. juni 65 aar. Han er født i Skagen, men kom allerede som ung fisker til Esbjerg, hvor han i en aarrække drev fiskeriet. Mest kendt udadtil vil hans navn være indenfor redningsvæsenet, som i ham har haft og stadig har en af sine stoute og gode mænd. Han blev ansat som baadmand ved redningsstationen Esbjerg i 1933, blev baadformand to aar senere og forfremmedes til opsynsmand den 1.

januar 1940, idet han overtog stillingen efter Frederik Lambertsen, der forulykkede med redningsbaaden, ved hvilken lejlighed Gustav Hallgreen ogsaa var med.

Siden sin ansættelse har han været med til at redde 112 skibbrudne.

Gustav Hallgreens navn har en god klang blandt danske redningsmænd, hvis problemer af forskellig art han i en længere aarrække end nogen anden har været med til at søge løst. „Foreningen af danske Redningsmænd“, skylder ham tak for trofast og langt virke her i et samarbejde, som altid har haft og stadig har hans varmeste interesse, hvad enten det har drejet sig om bedre kaar for redningsmandskaberne, eller bedre materiel til disses disposition.

At der — trods alt — hvad der endnu mangler, er sket forbedringer i de seneste aar, skyl-

des ikke mindst denne mands indsats.

Naar Gustav Hallgreen nu den 11. juni runder sin 65 aars dag, saa vil dette ikke gaa upaaagtet hen over hovedet paa denne beskedne mand, men det vil hans næste mærkedag heller ikke, der ligger nogle dage længere fremme i maaneden.

Det er den 27. juni, da har han siddet i bestyrelsen for „Foreningen af danske Redningsmænd“ i 25 aar, heraf i en lang aarrække som kasserer, senere

i en aarrække som formand, og nu som bestyrelsesmedlem, efter at han selv bestemt havde ønsket at afgive formandshvervet grundet paa voksende privat virksomhed.

Gustav Hallgreen var medlem af den sidst nedsatte redningskommission, og han er medlem af det staaende udvalg, der har til opgave at følge fornyelses- og nybygningsprogrammet iflg. kommissionsbetænkningen.

Vi indenfor redningsvæsenet takker Gustav Hallgreen for hans store arbejde for sine kammerater, for hans altid fine og hensynsfulde medarbejderskab, som man først af alt kunne lide paa. — Ogsaa vort blad skylder ham saa meget, og vi er med i lykønskningen paa 65 + 25 aarsdagen.

Gustav Hallgreen er en af de mænd, der har skabt respekt omkring vort redningsvæsen.

Maagen.

Ung Hvide Sande fisker trukket ud med vodtovet —

Blev reddet ved forenede kræfter. Arbejdede i næsten 2 timer med genoplivningsforsøg af en kammerat, der var trukket i havet af vodtov - Redningsbaad med læge kom i møde - Lemvig Folkeblad fort. om hændelsen.

Med spændte ansigtstræk og bankende hjerter lyttede næsten samtlige beboere i Hvide Sande lørdag eftermiddag den 20. maj intenst til de sparsomme meldinger, der over radioens kutterbølger satte dem i stand til at følge en nervepirrende redningsdaad. Den 18-årige fisker Leif Dige Jensen, Bjerregaard ved Hvide Sande, blev kl. ca. 11.30 revet over bord fra kutter RI 196 „Anni Mjökkind“ af Hvide Sande udfor Henne Strand, og kun takket være to mænds hurtige handlinger og nøje viden om, hvad de skulle foretage sig i den overhængende situation, reddede han livet.

„Anni Mjökkind“, en 18-tons fiskekutter tilhørende Hans Mjökkin, Aargab, fiskede rødspætter omtrent ud for Henne Strand. Der var kun to mand om bord, nemlig Leif Dige og skipperen, Hans Mjökinds 23-årige svigersøn Thyge Thygesen, Aargab, der har ført baaden, siden blev søsat for ca. et halvt år siden.

De to fiskere havde været ude fra om morgenen og var i færd med at sætte snurrevod, da ulykken skete. En løkke paa vodtovet greb fat om Dige Jensens fod, og han slyngedes ud over baadens ræling gennem luften.

Thygesen, der stod ved roret, slog omgaaende bak. Kutteren standsede ca. 20 favne fra den forulykkede, der straks var blevet trukket ned under vandet. Den naaede hurtigt tilbage til stedet, hvor han var faldet i, og Thygesen forsøgte at hale ham om bord.

Forfærdelige minutter —

Det var forfærdelige minutter, fortæller han. Jeg fik Leif op til rælingen, men kunne ikke trække ham op over kanten. Mens jeg laa der, lænet ud over skibssiden med hænderne fast om tovet, skreg jeg af mine lungers fulde kraft om hjælp. Løkken havde fat om hans fod, og uden at jeg er klar over hvorledes, fik jeg rebet slaaet ind under hans arme, saa han fik hovedet op over vandkanten.

Omkring 100 favne borte laa en anden Hv. Sande-kutter, „Bethania“, som førtes af skipper Jens Sørensen, og her blev man hurtigt klar over, hvad der var sket. Først troede man, det var voddet, der var gaet over bord, men ved nærmere eftersyn fik man øje paa Leif Dige. „Bethania“ lagde til ved siden af „Anni Mjökkind“ med et stød, der rystede de to kuttere, og mens bølgerne slog mod skibssiderne sprang fisker Jens Søren Enevoldsen, den forulykkedes morbroder, til hjælp paa „Anni Mjökkind“.

Det syn, der mødte mig, var temmelig opri- vende, siger han. Min nevø hang i et tov ud over skibssiden, mens Thyge forgæves søgte at hale ham ind over rælingen.

Svage livstegn —

Ved fælles anstrengelser fik de to mænd den bevidstløse ind paa dækket, hvor de straks gik i gang med at give ham kunstigt aandedræt, hvilket Enevoldsen har lært i sin egenskab af redningsmand, mens Thygesen havde sine kundskaber fra skolen.

Først efter ca. tyve minutters forløb begyndte svage livstegn at vise sig hos Dige Jensen. De to mænd fik ham ned i kahytten, hvor de flaaede kedeldragten af ham, mens de fortsatte med genoplivningsarbejdet. Først efter at de havde givet ham kunstigt aandedræt i halvanden time vendte bevidstheden atter tilbage. Fra „Bethania“ havde man over Blaa vand Radio tilkaldt hjælp, og ved 12-tiden stævnedes redningsbaaden „Hvide Sande“ ud med læge Josephsen, Hvide Sande, om bord. Samtidig kørte en Falck-ambulance fra Ringkøbing til havnen i Hvide Sande, hvor den holdt klar til at tage mod den forulykkede.

Redningsaktionen fulgt fra Hv. Sande

Over radioens kutterbølger fulgte man i Hv. Sande redningsaktionen paa Vesterhavet, men det varede længe, før man blev klar over, hvem den nødstedte var. Den første melding efter „Bethania“'s alarmering kom fra Thygesen, som tilkaldte læge og ambulance. Disse var paa det tidspunkt dog allerede paa vej.

De to mænd om bord paa „Anni Mjökkind“ oplevede en forfærdede time. Under enerverende pres arbejdede de begge med Leif Dige, der kun langsomt vendte tilbage til livet. Og mindst lige saa enerverende var det for de utallige Hvide Sande-boere, der sad ved radioen og lyttede efter nyt fra baaden. Mange havde samlet sig ved havnen og paa molerne, men langt flere var de, der sad i hjemmene og her fulgte situationen.

Mens kutteren med otte miles fart støt styrede mod Hvide Sande havn, med roret fastgjort, saa de to mænd ombord kunne hellige sig arbejdet med den bevidstløse, arbejdede redningsbaaden sig ud mod dem. Først efter næsten en times forløb mødtes de to skibe udfor Bjerregaard-Aargab. Lægen blev sat om bord, og den nødstedte fik to indsprøjtninger. Der er ingen tvivl om, at lægens ankomst skete i sidste øjeblik.

Kort efter kunne man over radioen give meddelelse til Leif Diges forældre, samt de mange andre lyttende Hvide Sande-boere om, at den unge mand nu tilsyneladende var uden for fare.

Mens læge Josephsen fortsatte behandlingen af Leif Dige Jensen, stævnedes kutteren videre mod havnen, og de to redningsmænd kunne hvile deres overanstrengte muskler og nerver.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. baadmand Peter Støvring Simoni Petersen, Slettestrand, afgik ved døden den 23. april.

Peter Støvring S. Petersen, der var født den 5. decbr. 1883, blev ansat som baadmand ved redningsstationen „Slette Strand“ den 1. juli 1928 og afskedigedes p. g. a. svagelighed den 30 septbr. 1945. Han havde deltaget i redningen af 6 skibbr.

Fhv. baadmand Marinus Christensen, Kandestederne, afgik ved døden den 30. april.

Marinus Christensen, der var født den 12. april 1893, var ansat som baadmand ved Kandestederne redningsstation fra den 1. oktbr. 1922 til den 30. novbr. 1952, da han p. g. a. svagelighed afskedigedes af tjenesten. Han havde deltaget i redningen af 33 skibbrudne og var dekoreret med redningssvæsenets jubilæumsmedalje. —

Fhv. opsynsmand Christian Rosendahl Christophersen, DM., Lønstrup, afgik ved døden den 30 april.

Chr. R. Christophersen, der var født den 24. januar 1877, blev ansat som baadmand ved r/st. „Lønstrup“ den 1. maj 1901, baadformand blev han den 1. decbr. 1919 og opsynsmand den 1. oktbr. 1929. Han tog sin afsked paa grund af svagelighed den 30. novbr. 1945.

Christophersen havde deltaget i redningen af 67 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset og redningssvæsenets jubilæumsmedalje. —

Fhv. baadmand Marinus Pedersen Bruun, Vedersø, afgik ved døden den 2. maj.

M. P. Bruun, der var født den 27. aug. 1885, blev ansat som baadmand ved r/st. „Vedersø“ den 1. oktbr. 1919 og afskedigedes p. g. a. alder den 30. septbr. 1945. Han havde deltaget i redningen af 26 skibbrudne og var dekoreret med redningssvæsenets jubilæumsmedalje. —

25 aars jubilæum

Opsynsmand ved redningsstationen „Gudhjem“ Hans Chr. Lind kan i dag, den 1. juni, fejre 25 aars jubilæum i redningssvæsenets tjeneste.

70 aar

Fhv. betjeningsmand Niels Chr. Jacobsen, Stevns, fylder i dag, den 15. juni, 70 aar.

Fra havnen førtes den stærkt forkomne unge mand i Falcks ambulance til Ringkøbing sygehus, hvor man i dag oplyser, at han efter omstændighederne har det godt.

Redningsbaaden kunne ikke følge med

„Anni Mjökkind“'s sejlads til Hvide Sande foregik som nævnt med ca. otte miles fart. Redningsbaaden sejlede kun 7½. Var lægen kommet til stede bare faa minutter senere, havde det maaske været for sent.

— Det skulle være tilstrækkeligt bevis for, siger fiskeriforeningsformanden Otto Heide, at det er paa tide, vi faar en ny redningsbaad.

Lars A. Kruse

Omkring hundreaaret for det søgaaende fiskeri ved Skagen

Det fiskeri, som fra de ældste tider udførtes i Norden, blev drevet saa godt som i forbindelse med kysten eller i dens umiddelbare nærhed og fra aabne baade. Men efterhaanden som fiskebestanden aftog langs kysterne, rettedes opmærksomheden paa de ydre farvande, og den svenske fisker var den første, som forsøgte sig paa det store hav, og til dette formaal fik de bygget nogle tremastede aabne fartøjer, som de kaldte „Bankeskuter“, og naar vestenstormene drev dem fra fiskepladserne i Nordsøen, kunne der komme en hel eskadre paa reden, dels for at søge læ, og for at komplettere provianten. Disse baade blev her paa pladsen benævnt som „rokkepinere“, velsagtens fordi de gik helt op i Nordsøen under Scetlandsørerne efter langer og torsk, og fik vel saa en del rokker i købet.

Fin tjans for Skagen-drengene som færgemænd

Ved slige lejligheder var der mulighed for raske drenge for at tjene nogle smaamønter ved at fæрге disse fiskere i land med deres ankre og flasker til paafyldning af brændevin, som var den væsentligste proviantering, der foretoges her.

Nogen tumult kunne der nok opstaa, efter at der, før de gik ombord, var indtaget rigelig af denne vare.

Af de mange, som jævnligt besøgte byen, var ogsaa Tallesons baadelaug, som var ene gamle gubber paa omkring de 80, og en dag de var inde i Møllers butik, bebrejdede Simon Sørensen ham, at han ingen lanterne havde oppe, folk kunne komme for skade at sejle paa ham, hvortil Tollesen svarede: Ja, kære Sørensen, vi har haft en, men hun sprak alt ifjor.

Foruden denne baadtype havde de en mindre dæksbaad med halvanden mast, som de kaldte „sjøbaatar“.

Ogsaa her i Skagen kom denne tanke frem.

at søge fiskepladser paa det store hav — maa ske efter paavirkning af det svenske initiativ, og det maa nok tilskrives rigsraadsmedlem Tuteins fortjenester, at der i aaret 1861 søgtes om statsstøtte til at iværksætte forsøg med søgaaende fiskeri fra Skagen, som iøvrigt indenrigsministeren bevilgede den nødvendige sum til, hvorefter det overlodes baadebygger Ole Johansson Brøchen i Kongsviken at bygge en af sine „sjøbaatar“, som i daaben fik navnet „D. G. Monrad“, og man maa vel tillægge det alvoren i forsøget naar ministeren gav baaden sit navn.

Baaden havde en drægtighed paa 15 comerse hæster, eller ca. 39 ton, og kostede den formidable pris af 2900 kr. Den blev bemanded med 12 mand af Skagens fiskere under skipper Jens Chr. Jensens ledelse.

Forsøgene blev med stor iver fulgt op og udvidet

I foraaet 1862 tog de paa fiskeri med tørsketroge paa jyske rev, hvor udbyttet imidlertid ikke stod i forhold til anstrengelserne — og for baadens fører, der tillige var fører for Skagens redningsbaad, fik dette en brat afslutning, idet han tillige med 7 af redningsbaadens mandskab druknede den 27. december 1862, ved redningsbaadens kæntring under forsøget paa redning af besætningen paa den norske brig „Daphne“ af Gøteborg.

Forsøgsfiskeriet blev nu overdraget Lars A. Kruse, som efter „Daphne“-ulykken havde overtaget førerskabet af Skagens redningsbaad, og af redningsbaadens faste mandskab fulgte ham Søren A. Kruse, Niels Jensenius Christensen, Niels Henriksen, Bent Ole Svendsen Thunberg, paa den traditionelle fiskerorlov fra redningsbaaden, og nu forlagde man fiskepladsen til den norske vestkyst, nærmere betegnet „Steggebanken“.

Til støtte for forsøgsfiskeriet havde rigsraadsmedlem Tutein anlagt en fiskekonserveringsanstalt paa Fyrbakken, idet han købte et af det nedlagte hvide fyrs huse og genopførte det paa Fyrbakken. Huset var indrettet saaledes, at i tilfælde af ugunstigt vejr kunne de rensede torsk hænge i huset og tildels tørre, idet der i husets sider var anbragt lemme, som ved aabning kunne befordre gennemtræk.

Rigsraaden, som havde været ejer af „Vaagholt“ i Vensyssel, havde bosat sig i Skagen, og var tillige medstifter af Sparekassen for Skagen og omegn.

Det første forsøg blev senere fulgt op af Ole Christian Christoffersen i Gl. Skagen, der selv var fisker og havde udøvet sit erhverv fra Højen-strand, med krogfiskeri efter torsk og kuller. Denne, der var en fremsynet mand, financierede købet af to svenske dæksbaade, som kom ud at sejle fra Skagen under navnene „Norden“ og „Forsøget“ med henholdsvis Thomas Sorig og Lars Sorig som skippere.

Da man tog fejl i bedømmelsen af Ole Christian

Ole Christian Christoffersens interesser strakte sig videre end til fiskeriet, idet han startede et interessentskab under navnet „Højen dykkerselskab“, der foretog vrugbjergning langs kysten helt op til Thyborøn kanal.

En enkelt tildragelse kan fremdrages omkring denne personlighed, da han engang kom til strandingsauktion i Hanstholm over en der strandet damper, som var blevet sat helt op paa stranden.

Ingen kendte den fremmede, mindre godt klædte mand, der stille gik omkring og saa sig godt for, og fulgte auktionen, der først blev afholdt over det løse gods; da dette saa var solgt, siger herredsfuldmægtigen: Saa kommer vi til vraget — hvem byder her? Et konsortium af herrer fra Thisted var dannet, og en mand af deres midte bød saa 200 kr. Saa var det at den fremmede mand, der altsaa var Ole Christian, bød 250, hvad der fik folk til at se paa ham og smile, og da interessentskabet ikke forment, at denne mand kunne have saa mange penge paa sig, holdt de sig tilbage i fornem værdighed og undlod at byde over, sikker som de var paa deres taksation af manden med budet.

Herredsfogeden siger: Ingen bedre? — Og da dette ikke var tilfældet, slog han til, og budet var Ole Christians. — Medens nu alle øjne er rettede mod den stille, beskedne fremmede, siger herredsfogeden: Kan De stille kaution, min gode mand? Hvortil Ole Christian svarede: „E fremmed mai i e fremmed lai, æ de val ingen der ve kautionere for“.

Saa maa budet op igen, svarede herredsfogeden. Og i alle blikke stod der tydeligt at læse: Var det ikke det, vi sagde?

Men Ole bemærkede roligt: Dæ hvo a er fra ka vi fo lov a betaael kontant, og den lov gæller val osse her?

Kan De betale kontant, ellers skal budet op igen, gentog herredsfogeden.

Ja, a ka da saa, men vi ka da it sto herude i det blæsevejr, ka vi et gaa ind i restaurationsteltet, hvad de saa gjorde, og man fandt saa ind til tegnebogen, der var meget tyk. — Han havde nemlig taget 5000 kr. med, som maatte bruges til vraget.

Men efter den tid kendte man Ole Christian i Thisted amt.

Hvad de øvede, vil vi mindes

Men initiativet smittede, en pensioneret fyrskibskaptajn, Johan Peter Larsen, som havde været fører af Læsø-Rende fyrskib, havde slaet sig ned i Gl. Skagen, for at nyde sit otium der, og boede hos Ole Christian Christoffersen, viste ogsaa fiskeriet sin interesse ved at lade bygge en robaad paa orlogsværftet, som han

Søren Lauritzen

40 aar i redningsvæsenets tjeneste

En kendt mand i det danske redningsvæsen, overass. Søren Lauritzen, Kbh., runder en mærkebøje d. 1. juli, idet han har været ansat i redningsvæsenet i 40 aar.

Det kan som kuriosum i denne forbindelse nævnes, at i redningsvæsenets 110 aarige hi-

forærede en af stedets fiskere, vel for om muligt at ændre den bestaaende baadtype.

Denne lod nu bygge en dæksbaad for søgaaende fiskeri, hvormed nogle af Skagens fiskere kom ud paa krogfiskeri. Samme kaptajn var iøvrigt frivilligt deltager i begge de slesvigske krige, og i 1864 var han kanonbaadsfører og havde bl. a. det hverv, at kaste iland det berømte „Aarøs flyvende korps“, som ved natte-tid overraskede fjenden paa de mindst tænkelige steder.

Med snurrevodets opfindelse og indførelse her paa pladsen omkring 1880, var det dog først der kom gang i det søgaaende fiskeri med de store halvanden-mastede kuttere, som blev bygget i Frederikshavn, og med denne havn som basis fiskede ca. 60 baade hjemmehørende i Skagen.

Naar derfor Skagen-fiskeren idag staar udfra en god og tidssvarende havn med deres baade af saavel træ som staal, vejledet af radio, decca og eccolod, og søger fangstfelter snart sagt overalt i Nordsøen, saa er det hele saa selvfølgelig, som om det aldrig har kunnet være anderledes, og naar baadene lander, til tider lastet næsten til uanstændighed med glinsende sild fra fangstfelter ved Norges vestkyst, og efter auktionen straks kan hente udbytte af den overstaaede rejse, saa er det hele i sin gode orden. Ikke destomindre er der tale om en hundreaarig udvikling af det søgaaende fiskeri ved Skagen, og dermed for landet i sin helhed, og selv om alt nu er saa selvfølgelig, saa kan der vel nok være grund til at sende en venlig tanke til pionererne paa denne erhvervets udviklings brydsomme vej.

Chr. Thagaard.

storie, er Søren Lauritzen den tredje i administrationen, der har rundet 40-tallet, de andre to forudgaaende var konsul Andersen 1909, og fuldmægtig Eisenreich i 1925. Blandt personalet ved redningsstationerne har der derimod været adskillige i aarenes løb.

Overassistent Søren Lauritzen hylder den klassiske sætning: „Den lever godt der lever stille“. Det ved vi meget vel, der kender manden, men af flere grunde maa han denne gang ud af buksen.

For det første fordi han jo er blevet en veteran indenfor det „Væsen“, han paa en ærefuld maade har tjent i 40 aar, og ogsaa fordi at vi denne gang faar en passende lejlighed til at præsentere ham for læsekredsen som den mand, der praktisk talt saalænge vort blad „Tidsskrift for Redningsvæsen“ har eksisteret, har staaet som formidleren af det stof, der har sin plads under rubrikken „Mands minde“.

Der har han igennem aarene placeret vore redningsmænd og mærkedage med al den viden og punktelighed, som er saa karakteristisk for ham.

Denne gang maa han altsaa finde sig i, at det er os, der stiller ham i relief, hvad vi gerne gør, ogsaa som nævnt for at faa en anledning til at takke ham for et godt og venskabeligt samarbejde igennem mange aar.

Overassistent Søren Lauritzen er skagbodreng, og det maa alene med denne baggrund formodes, at han i drengesaarene har hørt et eller andet om det „Væsen“, som han senere skulle komme til at tjene i en menneskealder.

Han er født den 17. marts 1901 og blev efter ansættelse ved handels- og shippingvirksomhed af forsk. art, herunder navnlig strandings- og havariforretning, samt konsulatvirksomhed, den 1. juli ansat som kontormedhjælper ved det „Nørrejyske Redningsvæsen“. Den 1. juni 1929 som assistent ved redningsvæsenet og den 1. april 1950 som overassistent. s

De, der kender Søren Lauritzen, og det gør flertallet af redningsvæsenets folk fra Skagen til Gedser, over Blaa vand til Christianssø, har paa mangfoldige maader følt, at man i tjenestesager hos ham, ikke blot mødte embedsmanden, men ogsaa vennen, der med et godt raad og et venligt ord, altid tilstræbte at etablere bølgelængden mellem administrationen og redningsvæsenets stationer og redningsmandskaber.

Dette er paaskønnet ogsaa paa den maade, at overassistent Lauritzens dygtige virke har bragt ham opmærksomheder i form af ordenen Ridder af Dannebrog og tildelingen af Redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Paa 40-aarsdagen kipper vi med flaget kysten rundt, — vi ønsker tillykke med dagen og god sejlads fremover, idet vi takker for et mangeaarigt kært samarbejde, som vi haaber maa vedvare. - -

- n.

Faldt overbord fra Esbjerg-kutteren

»Clee« i svær sø — men blev reddet

Den 22-årige fisker Pauli Therkildsen, Esbjerg, faldt forleden over bord i rum sø - men reddedes under usædvanligt heldige omstændigheder.

Herom fortalte han til Gibli, Vestkysten

Vi havde haft vrøvl med kølevandspumpen, og til sidst gik den i stykker, siger Pauli Therkildsen i formiddag, da vi havde en samtale med ham.

Kutteren „Inge Grethe“, E. 382, tog os paa slæb. Sammen med en af mine kammerater om bord stod jeg ved middagstid i gaar, da vi havde passeret ER fyrskib, og satte en bøjse paa plads. Det blæste helt godt og der gik svære dønninger. Jeg mistede balancen og faldt over rælingen. Min kammerat fik tag i mig, men da han havde handsker paa, kunne han ikke holde fast. Jeg havde ogsaa selv handsker paa, men selv om jeg havde en haand i rælingen, maatte jeg ogsaa give slip.

Fornuften sejrede over panikken —

Det første jeg tænkte paa, var at faa sparket gummisøvlerne af. Heldigvis var de et nr. for store. Det gik derfor let at faa dem af.

Jeg svømmer nogenlunde godt, men jeg maa indrømme, at der gik panik i mig. Jeg vidste, at min egen kutter ikke kunne sejle selv, og den forsvandt med støt fart fremefter, og det skulle jo gaa mærkeligt til, hvis „Inge Grethe“ kunne blive alarmeret i en fart.

Jeg svømmede paa livet løs, men efterhaanden vendte fornuften tilbage, og jeg begyndte at spare paa kræfterne. Jeg svømmede kun saa meget, at jeg kunne holde mig oppe i vandet, og efter nogle minutters forløb kunne jeg fra toppen af bølgekammene se, at „Inge Grethe“ var vendt og paa vej imod mig.

Heldet var ude

Om bord var der sket det, at min skipper, Hilbert Eriksen, øjeblikkeligt var sprunget til radioen og havde kaldt „Inge Grethe“ med råbet: Mand overbord. Heldet var ude. Paa kutteren havde man aaben for radioen og lyttede saa der gik ikke et minut til spilde. Kutteren vendte omgaaende, stadigvæk med „Clee“ i slæbetrossen.

Mine klæder var efterhaanden blevet dyngvaade, og jeg havde det største besvær med at holde mig oppe i vandet. Til sidst troede jeg ikke mere paa, at jeg kunne klare det. Jeg havde svømmet rundt i søen i ti minutter da „Inge

Grethe“ endelig kom paa saa nært hold, at jeg kunne naas med en line og en redningskrans.

Det var med opbydelse af mine sidste kræfter, at jeg kunne faa tag i redningskransen. Havde det blot været to minutter længere, saa havde det hele været forbi.

— Man kan vist roligt sige, at det er kun i et tilfælde af tusind, det lykkes at faa en mand med levende i land under saadanne omstændigheder.

— Det skal være sjældent. Jeg har været usædvanlig heldig, og jeg er i særlig grad kammeraterne paa „Inge Grethe“ taknemmelig. Havde de ikke reageret saa hurtigt, og udført saa dygtige manøvrer, saa havde jeg ikke været i live i dag.

Oplevede hele livet paa 10 min.

— Det hævdes, at man kan opleve et helt liv i tankerne, naar døden er saa nær?

— Ja, og det er rigtigt. Det er helt utroligt alt det, der vælter ind over en i den situation. Jeg følte det, som varede det et aar, inden kutteren naaede frem, og jeg oplevede hele mit liv i de ti minutter, der gik. Det er forbløffende saa meget, man kan naa at tænke.

Vandet var meget koldt, men det var først efter at jeg var kommet ombord igen, at jeg rigtig kunne mærke, hvor medtaget jeg var.

Naa, men det hele gik udmærket, og jeg er saamænd ikke engang blevet forkølet.

— Og heller ikke blevet saa forskrækket, at fiskeriet forlades?

— Nej, det kan jo ikke hjælpe noget. — Et uheld er et uheld, og det maa man tage med, og saa være taknemmelig over, at det gik saa godt. Jed er glad ved, at jeg er en habil svømmer — ellers var det aldrig gaaet.

Redningsmandskabets lønningsforhold.

Foreningen af danske Redningsmænd har fra forsvarsministeriet modtaget meddelelse om, at der er tillagt opsynsmænd ved baadstationer, hvorfra der udsættes strandvagt, en lønforhøjelse, saaledes at der i maanederne 1. septbr. til 30. maj udbetales 33,00 kr. pr. maaned — den sidste forhøjelse vil blive udbetalt med tilbagevirkende kraft fra 1. septbr. 1960.

Samtidig meddeles at timebetalingen for strandvagt pr. 1. marts er forhøjet til kr. 5,55 i timen.

Hvis Bladet udebliver,

bedes de Holdere, der modtager det gennem Posten straks klage til Postbudet.

Hvis Stationerne ikke modtager Bladet regelmæssigt, bedes dette paa et Brevkort meddelt til Gadgaard Nielsens Bogtrykkeri, Lemvig.

De store strandinger

Her følger den anden af branddirektør, sagfører Falbe-Hansen. Artiklen omhandler strandinger i 1860.

Den 2. oktober 1860 rejste sig en orkanagtig storm af syd-vest, som i de følgende dage drejede sig gennem vest og nordvest til nord og rejste søen voldsomt. I disse 3 dage strandede der paa Lemvig jurisdiktrets forstrand fra Thyborøn til Thorsminde 14 skibe, og mange mennesker omkom, uhyre værdier gik til grunde. Disse begivenheder foregik for en stor del for mine øjne. — Jeg har haft en levende erindring herom med alle enkeltheder — noget er dog nu nok tabt — men jeg vil nu optegne, hvad der er tilbage.

Om eftermiddagen den 2. oktober kom der bud om 2 strandinger for Fjaltring, og min principal, justitsraad Møller, tog selv derud. Om natten vækkes jeg af min kollega, fuldmægtig Jørgensen, som meldte mig, at han nu rejste ud til Bovbjerg, hvor der var strandet 2 andre skibe, og næste dag ved middagstid kom en fisker fra Harboøre paa en usadlet hest i flyvende fart og meldte om 2 strandinger nord paa nær Thyborøn. Mens jeg gjorde mig i stand til at tage derud, kom atter en fisker paa usadlet hest farende ind i byen med melding om flere strandinger sydligere paa Harboøretangen og med tilføje, at der saas flere skibe paa havet, som ikke ville kunne klare kysten. — Jeg kom saa afsted, saa hurtigt som hestene kunne kæmpe sig frem mod den voldsomme storm, som nu var paa det højeste. Jeg glemmer aldrig det syn, der mødte mig, da vi naaede Engbjerg bakke, hvorfra man overskuede hele det lave Harboøre med klitrækken fra Bovbjerg i syd til Agger i nord, og derudenfor det fraadende hav, der stod som flødeskum mellem klitterne og allerede flere steder oversvømmede den lave tange. Man øjnedede allerede de 4 strandede skibe, som væltede sig i havstokken langt mod nord. En brig og en meget stor damper var nær inde under kysten og ville øjensynlig snart støde lige ud for os, og flere andre skibe drev langs kysten for takkel og toug og tildels med kappede master — alle dødsdømte. Vi kørte lige ud til klitterne og ankom samtidig med, at briggen strandede. Kysten var fuld af folk som stod omkring paa klithøjene, mens havskummet fyldte alle lavninger, og de voldsomme brændinger brødes mod landet. Det var flodtid, omtrent kl. 2 á 3 om eftermiddagen. Der var ingen forstrand mere, det skummende og brølende hav opfyldte alt lige op i klitterne og banede sig, hvor disse var lavere lidt længere mod nord, vej tværs over tangen ud til fjorden. — Da briggen, der havde drevet langs landet nord paa, naaede ud for os, drejede den stævnen lige mod land, og ved hjælp af et lille bramsejl satte den med stor kraft ind paa kysten, svajede rundt og stod med bredsiden mod landet. Havboerne udrød i et raab: „Den fyr har været her før, han kender rumlen, det saa man straks“ — Redningsinspektøren, ju-

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Sole. Guld. Ørr. Optik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777
Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thyborøn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret
v. P. Trillingsgaard
Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 804

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603
Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thyborøn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246
Filialer i Thyborøn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere
HOLM & WONSILD

stitsraad CLAUDI, var selv til stede med hele redningsmandskabet og raketapparatet fra Fyvhølm. Det gjordes straks klart paa den højeste klitbakke, og kort efter susede raketten med den smækre line udover det strandede skib, vel omtrent et par hundrede alen fra os. Forbindelse opnaaedes straks, den tykke line halede ud, men nu gjorde de skibsbrudne sig skyldige i en fejl, idet de fastgjorde touget i vandet nede ved rælingen i stedet for oppe i mærsen, Derved var intet at gøre, ingen menneskelig stemme kunne naa derud, man maatte brøle hinanden ind i ørene for at høres under havets vældige buldren og stormens hyl.

Redningsstolen halede nu ud, og den første reddede matros stod kort efter hos os paa klitten, men følgen af at touget var fastgjort saa lavt paa skibet var, at han og alle de efterfølgende blev trukne i land gennem bølgerne, naar disse hævede sig, thi vægten tyngede redningsstolen dybt ned. De reddede, som maatte klynge sig krampagtigt til stolen og omtumledes af brændingen, var meget forkomne, naar de pillede ud af redningsstolen, og enkelte laa halvt besvime i sandet. Sidst kom styrmanden og kaptajnen, der straks genkendtes af nogle havboere, han var strandet et par aar tidligere paa samme kyst. Det viste sig, at de reddede næsten alle var halvt eller helt berusede. Kaptajnen havde før strandingen sat modet op hos besætningen ved at give dem brændevin i store mængder, og det var ret pudsigt at se genstande, som folkene havde taget med i land, og som de hver især havde sat mest pris paa. Een kom med en stor lirekasse i futteral, fladtrykt og gennemblødt, en anden med en paraply o.s.v. —

Det strandede skib var briggen „Hedevig“ af Memel, kapt. Schultz, i ballast. Havboerne, strandfogeden Chr. Mærsk, tog sig af de reddede, men vi havde ikke tid til at se mere efter dem, thi imidlertid var den store damper kommen ind mod kysten lidt nordligere i Chr. Pedersen Knoppers lehn. Den havde trukket ankrene efter sig et langt stykke, huggede et øjeblik paa yderste revle, men ankrene tog bunden paa den yderste revle, og efter at det vældige skib havde hugget en kort tid, sank det pludseligt mellem begge revler, og et jammerskrig naaede land gennem brændingen og stormen. Vi saa folkene entre op ad vanterne, og surre sig fast i masterne, men om end disse for det meste var over vandet, slog dog af og til de sværeste bølger op over mærsene, og de skibsbrudne havde aabenbart ondt ved at klamre sig fast, ligesom det var klart, at de tildels var let paaklædte. —

(fortsættes)

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

HIRTSHALS
**Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI**

 Alt i Nybygninger
samt Reparationer
Hirtshals . Telefon 132

**A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk**

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK
 Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244
HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgelig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Aldrig 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«Telef. 74 **CARL JENSEN - Hirtshals**

Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK**HURUP**

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

SKAGEN**SKAGENS FISKEAUKTION**
 statsautoriseret v. Aage Geismas — Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1808

P. Saxberg
 indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

RESERVERET

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft
 Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 12 01
OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 45

SKAGEN
 AKTIESELSKABET
SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353
MINDESMÆRKER
 Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94
A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG**N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK**

Esbjerg . Telf. 429

v. E. Nielsen og G. Erlandsen

Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen

Statsautoriseret

Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dækmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn

Telefoner: 664 og 2263 - Privat 718

 anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation
BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn

Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæveri

Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere

Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter
 Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838
^/s Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A

TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

LEDIG

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups

Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15

„ „ „ Rønne „ 22,45

sommeræssonen tillige dagture flere af ugens
dage saml. hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB**DANSK****ESBJERG****TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

$\frac{D}{S}$ DANNEBROG $\frac{A}{S}$

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61

Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

*

Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR.-LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK

LÆSESTUEN

TIDSSKRIFT
FOR

REDNINGSVÆSEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 7

1. juli 1961

28. Aarg.

Parti fra Lemvig havn

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Væsen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - Esbjerg

Marketenderiet

„NY HAVN“
ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Makinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabetTORM
KøbenhavnBrugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

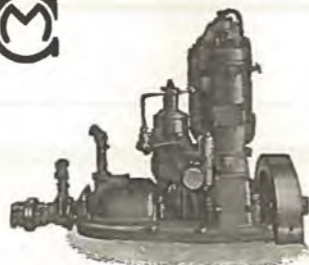
AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk ^{Å/S}

Telefon 66

Motorer
i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig.
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851,00
Kontortid: 9,30 - 11,30 og 14 - 16
Fredag 9,30 - 11,30, 14 - 17,30, Lørdag 9 - 12
Thyborøn Afd. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen
— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGJørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handels og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 7

1. juli 1961

28. aarg.

Vi tager damerne med
til aarsmødet

Lørdag den 15. juli

er saa vor generalforsamling berammet til afholdelse i Lemvig, og det er henlagt til mig at slaa et slag for, at ikke blot mændene bestemmer sig for aarsmødet, men ogsaa — damerne.

Lad det blive en god tradition, at vi tager konen med paa denne sædvanlig gode tur, for saa ved vi jo, at den bliver dobbelt saa god. Det ved vi jo, at det dog er hende, der trofast og udholdende staar bagved alle de haarde vagt- og redningsaktioner, som finder sted fra vore kyster.

Det er hende, der binder halsklædet og finder vanterne, naar far skal ud paa de haarde ture paa strand og ved hav. Det er hende, der prøver paa at trøste baade sig selv og ungerne, naar far ligger derude og giver alt, hvad han har, for at bringe hjælp til nødstedte — og det er hende, der har varmt tøj parat og godt mad færdig, naar striden er ovre og redningsmanden atter er hjemme.

Ja — det er faktisk saadan, at bag ved enhver god redningsmand staar en endnu bedre redningsmands kone.

Og naar dette er sagt, saa ligger der bag ordene en ganske særlig indbydelse til redningsmændenes koner.

Invitationen er herved bragt.

Hvad nu angaar den forventede tilslutning omkring aarsmødet, ja, saa er der jo sædvanen for at redningsmændene møder talrigt frem til drøftelse af de mange problemer omkring deres stilling. Derfor vil vi hver især gøre vort

til, at Aarsmødet i Lemvig den 15. juli maa faa et vellykket forløb. —n.

Foreningen
af danske Redningsmænd

afholder aarsmøde i Lemvig paa Jespersens hotel lørdag den 15. juli kl. 10.

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer.
2. Formandens beretning.
3. Afregning af det reviderede regnskab.
4. Behandling af indkomne forslag.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer og suppleanter. Følgende afgaar efter tur: Gustav Hallgreen, Esbjerg. Peder Munk Pedersen, Nørre Vorupør, Kr. Styrbæk, Thorup Strand, og da Aage Pedersen, Bornholm, er aftraadt, skal der vælges et nyt medlem for Bornholm.
6. Eventuelt.
7. Næste aars mødested.

Bestyrelsen afholder møde samme dag og sted kl. 9.

Forslag, som ønskes behandlet paa aarsmødet, maa være formanden i hænde senest 3 dage før mødet.

Da aarsmødet kun bekendtgøres her i bladet, vil jeg gerne herved indbyde alle stationer til at lade sig repræsentere ved vort møde, da bestyrelsen gerne ser saa mange, som muligt, komme med.

Tag damerne med, og vel mødt i Lemvig den 15. juli.

Venlig hilsen
Wenzel Rasmussen.

Hvide Sande redningsbaads motorpasser stærkt kvæstet

Et trist ulykkestilfælde fandt forleden sted i redningshuset i Hvide Sande, hvorved redningsbaadens motorpasser, fisker Harald Jensen paa drog sig saa svære kvæstelser i hovedet, at han maatte indlægges paa Aarhus kommune-hospitals reurokirurgiske afdeling.

Harald Jensen opholdt sig alene i redningshuset for at foretage det rutinemæssige eftersyn og afprøvning af motoren. En teltligger i nærheden af redningshuset hørte da en eksplosion, og da vedkommende kom ud af sit telt, fandt hun redningshuset stærkt beskadiget, saaledes var taget delvis revet af, og dele af murværket og porten blæst ud. Der blev omgaaende slaaet alarm, og i redningshuset fandt man Harald Jensen bevidstløs og stærkt blødende, og han blev straks i ambulance fra Ringkøbing kørt til sygehuset der og siden overført til Aarhus, hvor man, da disse linier skrives, havde haab om at kunne redde hans liv, selvom tilstanden paa dette tidspunkt var alvorlig.

Der blev selvfølgelig straks tilkaldt sagkyndig assistance af politiet til nærmere undersøgelse, og selvom der intet i øjeblikket kan siges, maa det vel forudses som sandsynligst at eksplosionen hidrører fra benzindampe, der er ansamlet og antændt af en gnist under motorens start.

Selve redningsbaaden tog ingen nævneværdig skade, medens altsaa huset, som nævnt, blev slemt molestret.

Redningsbestyrer Niels Hansen befandt sig, da ulykken indtraf, netop paa kysten i Ferring, og han tog straks til Hvide Sande, da han blev gjort bekendt med ulykkestilfældet.

Her havde vi en samtale med bestyreren, der udtalte sin beklagelse og medfølelse over det, der var sket, og som maa betegnes som et hændeligt uheld, hvor trist det end er, at sligt sker.

Radio ombord

Redningsbaadene ved kyststationerne „Hanstholm“ og „Klitmøller“ har nu ogsaa faaet installeret radiosender og -modtager ombord.

Det er en nyinstallation, som man ved paa-gældende stationer er tilfreds med, idet den jo sætter redningsbaaden i stand til at komme i kontakt med saavel stationen paa land som far-tøjer paa søen.

Med de to omtalte stationer vil nu de fleste motor-redningsbaade være forsynet med radio, hvad fiskerflaaden jo længe har været.

En redningsdaad ved Læsø i 1836

Den 8. august om morgenen, efter et døgn's haard storm, bemærkede man, at der var strandet et kufskib paa det farlige nordvestrev, hvor mangfoldige skibe baade før og siden er blevet slaaet i stykker.

Trods den vedvarende storm var man ogsaa i dette tilfælde parat til at hjælpe, og lods Claus Bouet og nogle flere, deriblandt strandingskommissionær Rafn, tog ud med en stor og god jolle.

Første forsøg mislykkedes —

Trods de ihærdige anstrengelser var det ganske umuligt at forcere den svære sø og haarde storm og under den haabløse kamp bemærkede man ombord i jollen, at strandingsbaad under forsøg paa at komme fra skibet blev knust mod vraget. Men lodsens og hans mandskab maatte altsaa vende om med uforrettet sag, medens søerne ude over revet, ca. 1 mil fra land, styrtede uopholdelig ind over det strandende skib.

Det næste forsøg gav det ønskede resultat. —

Aldrig saa snart man i land havde observeret, at det første forsøg var mislykket, var et nyt forsøg under forberedelse, under en anden uforsagt lods ledelse, nemlig Lars Stedholdt, der uden at afskrækkes af den rasende storms tiltagen og vestligere retning, med sin storbaad der førtes af ham selv i forening med den bekendte og kyndige herboende sømand L. S. Smith, der meget opmuntrede til et nyt forsøg.

Heri deltog den igen landede Claus Bouet, samt mandskab han selv udvalgte, deriblandt ogsaa hr. Rafn — og det var ikke svært at faa tilstrækkeligt mandskab iøvrigt, for alle stillede sig parate til hjælp.

En haard tøm og skade paa baaden

Efter omtrent 4 timers kamp mod den frygtelige storm, bølger og stik modvind, og efter at have haft det uheld at baaden ved udsejlingen gennem brændingen, huggede i grunden og beskadigedes saa betydelig, at den blev meget læk og sejlene blev delvis ødelagte, lykkedes det baaden at komme i nærheden af vraget, hvor den ankrede op, mens kuffens besætning, 5 personer, der havde taget plads paa kahytten, mand for mand ved hjælp af en meget lang trosse og en lodslinje, igennem bølgerne for at blive halet over i baaden, hvorefter denne lykkelig landede med den dyre last, som det havde kostet baade mandsmod og sømandskab at faa bjerget.

Kuffen var hjemmehørende Eisfleth i Oldenburg, den kom fra Stettin med egetømmer, bestemt for St. Malø.

Skibet blev paa revet, medens ladningen blev bjerget.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. baadmand Mads Peter Andersen, Stenbjerg, er den 13. juni afgaaet ved døden.

M. P. Andersen, der er født den 30. septbr. 1891, blev ansat som baadmand ved redningsstationen Stenbjerg den 1. oktbr. 1923 og afskediget paa grund af svagelighed den 30. septbr. 1951. Han havde deltaget i redningen af 43 skibbrudne og var dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

90 aar

Fhv. betjeningsmand Mads Jensen, DM., Skagen, fylder den 7. juli 99 aar.

80 aar

Fhv. opsynsmand ved r/st. „Stevns“, pens. fyrmester Hjalmar A. H. Nielsen, Østermagle v. Køge, fylder d. 28. juli 80 aar.

75 aar

Fhv. betjeningsmand Søren Sørensen Mose, Fjand, fylder den 2. juli 75 aar.

70 aar

Fhv. baadformand Ole Nielsen Krogh, R., Klitmøller, fylder den 14. juli 70 aar.

60 aar

Fhv. betjeningsmand Peter Arnold Nielsen, Aalebæk, fylder den 8. juli 60 aar.

Baadformand v. r/st. „Flyvholm“ Jens Kirk Nygaard fylder den 12. juli 60 aar.

Opsynsmand v. r/st. „Nørre-Vorupør“ Niels Jensen fylder den 29. juli 60 aar.

50 aar

Baadmand og motorpasser v. r/st. „Ojden Havn“ Ejner Gustav Andersen fylder den 14. juli 50 aar.

Betjeningsmand v. r/st. „Svaneke“ Aksel L. Jeppesen fylder den 14. juli 50 aar.

Betjeningsmand v. r/st. „Bjerregaard“ Sigfred Robert Jensen fylder den 29. juli 50 aar.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Snogebæk“.

Baadmand Knud Andreas Thyge Pedersen er efter eget ønske paa grund af bortrejse afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af maj maaned.

Knud A. Th. Pedersen, der er født den 7. jan. 1914, blev ansat ved stationen den 1. febr. 1947. Han har deltaget i redningen af 21 skibbrudne.

I den ledigblevne plads som baadmand er midlertidig ansat fisker Robert Busk Kristensen.

Redningsstationen „Vigsø“.

Opsynsmand Lambert Lambertsen er p. g. a. alder og svagelighed afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af maj maaned.

L. Lambertsen, der er født den 11. marts 1895, blev ansat som betjeningsmand ved r/st. Vigsø den 1. septbr. 1922 og som opsynsmand den 1. jan. 1925. Han er dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Som ny opsynsmand ved stationen er fra 1. juni konstitueret betjeningsmand Vilhelm Andersen og i den ledigblevne plads som betjeningsmand er midlertidig ansat fisker Karl Chr. Slot.

Redningsstationen „Vester-Agger“.

Baadmand Hjalmar Kristensen er p. g. a. svagelighed afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af juni maaned.

Hjalmar Kristensen, der er født den 19. september 1907, blev ansat ved stationen den 1. juni 1935. Han har deltaget i redningen af 14 skibbrudne.

I den ledigblevne plads som baadmand er midlertidig ansat fisker Poul Erik K. Kristensen.

Det tyske redningsvæsen

De tyske søgaaende redningsbaade er foran de fleste andre landes med h. t. moderne udstyr. — Billedet fortæller bedre end ord herom.

De store strandinger

Her følger den anden af branddirektør, sagerfører Falbe-Hansens artikler der omhandler strandinger i 1860.

(Fortsat).

Der var mange hundrede tilskuere ved stranden, men man kunne intet foretage sig. Paa en gang viste der sig som en stor hvid faareflok, som kom af havet ved damperen og drev mod land. Hvad var dog det? De nærmeste søfolk forklarede mig, at det maatte være dækket, som var sprunget, og lasten som flød ud. Den viste sig at bestaa af bomuldsballer, der fordelte sig langs kysten tillige med allerhaande andre genstande fra skibet.

Ebben indtraadte efterhaanden, saa at man kunne komme ned paa forstranden ved aftenstid, og det blev forsøgt at naa vraget med raketterne, men det stod for langt ude. At gaa ud med redningsbaaden var ganske umuligt. Vi maatte som ørkesløse tilskuere høre de skibbrudnes skrig, som af og til brød igennem bulderet — det var frygteligt. Mørket var i færd med at bryde frem, toldinspektør Tüchsen og jeg fulgtes langs stranden og besaa det opdrevne, der var masser af bomuldsballer og alt slags inventar og husgeraad, der var fjerkræ og gæs, og til sidst fandt vi liget af et spædt barn, som havde været fint paaklædt. Vi bar det op til stranfogden. —

Forinden vi forlod stranden, kom der lige ud for os en større hollandsk kuf ind omtrent som den præsiske brig. Det var erfarne søfolk, og de satte skuden saa højt og fast op i havstokken, at den stod ganske støt, og raketapparatet var straks tilredt, og saavidt erindres blev der ogsaa tilvebragt forbindelse, men de skibbrudne udnyttede den ikke, det var blevet for mørkt, og de folk tog det med stor ro og vinkede os af. De blev paa skuden hele natten, og ved daggry blev de alle reddede (5-6 mand) ved raketten uden besvær.

Det var kuffen „Barend“, kaptajn Bothe af Harlem, ladet med hørfrøkager. Nogle mærkværdige rolige folk, store, svære, tavse mænd. De sagde, at fartøjet var nyt og stærkt, saa det holdt nok den tårn ud, og det gjorde det ogsaa, for saa vidt at det holdt sammen, men læk var det, og ladningen ødeligt.

Atter drog vi i mørket og stormen til stranden, hvor der var vagter opsat, men intet at se, og til sidst gik vi hjem i seng og forsøgte at faa lidt søvn, men denne nats uhygge glemmer jeg ikke. Jeg foer op af søvne flere gange og syntes at høre de ulykkeligtes skrig, og billedet af deres jammerfulde tilstande derude blev til urolige drømme.

Ved første daggry var vi igen ved havet. Tilstandene var uforandret, stormen syntes dog noget aftagende og mere nordlig, men havet var lige frygtelig, og der var intet at udrette. Man forsøgte atter ved raketapparat at faa forbindelse med damperen ved hjælp af nogle nye

stærkere og dobbelte raketter, idet vi haabede at vraget havde flyttet sig lidt længere ind mod land, men alle forsøg mislykkedes. Hvordan tiden gik, begriber jeg ikke, vi var fængslede til stedet, og der var kommet mange tilskuere fra Lemvig og omegnen, men uagtet vi intet kunne foretage, var det umuligt at løsrive sig.

Jeg opgav foreløbig ganske at komme nord paa til de andre strandinger, hvor vi hørte, at mandskabet var bjerget fra redningsstationen i Thyborøn, og desuden var det besværligt, ja, farligt at komme dertil, da tangen var oversvømmet nord for Knopper.

Under presset af publikum forlangte redningsinspektøren nu, at redningsmandskabet skulle forsøge at gaa ud med redningsbaaden, men de erklærede det for umuligt, og de værgede sig bestemt. Det var ellers dristige og tapre folk, men de fleste var familiefædre, og de erklærede, at det kun var at sætte livet til til unytte. Der var intet at stille op med dem.

Redningsinspektørens assistent, en ung skibsbygger Andersen — (han blev Claudis eftermand, har nu i mange aar været chef for det jyske redningsvæsen, er konsul og smykket med mange ordner og ærestegn. Han var i de aar stadig min kammerat ved strandingerne, og vi var trofaste venner, men siden jeg kom bort fra Lemvig, ses vi sjældent. Naar det sker lyser dog øjnene af vore smil, og mangen gammel historie opfriskes.) — gik om blandt fiskerne og forsøgte at faa frivillige mellem de unge fra orlogstjenesten hjemkomne fiskere til at gaa ud med baaden, idet han tilbød sig selv. Ligeledes var der en gammel engelskmand, ingeniør Earle, ansat ved et større aktieselskab ved Nissum fjord, som var meget ivrig for sine landsmænds redning, og som ogsaa tilbød sig som ledsager, han var en gammel sømand. Pengebelønninger blev ogsaa udlovet. — Endelig blev der skrabt en halv snes mand sammen ved firetiden om eftermiddagen, som forsynede med redningsbælter efter flere forgæves anstrengelser fik baaden ud over brændingen og klavrede ind i den og roede ud mod vraget, saavidt jeg ved med Andersen som styrmand. Han havde været jorden rundt som skibstømrer. Det gik helt godt, men man kunne ikke nærme sig skibet fra læsiden, fordi der svømmede rundholdte og takkelage om, der endnu fastholdtes af vraget, man maatte derfor uden om og lægge sig paa vindsiden. De skibbrudne sprang derefter enkeltvis i søen, blev fiskede op og kastede i bunden af baaden, som derefter roede i land, saavidt det erindres med 10 af de skibbrudne. Redningsbaaden var forsynet med lufttætte kasser af zink under tofterne og med bundventiler, som var aabnede, saa at vandet stod op i bunden — der har ikke været rart at ligge nede i bunden. — Tilbageturen gik heldigt over den ydre revle, og da baaden naaede ind mod brændingen i havstokken, blev mandskabet liggende paa aarerne for at afvente

det gunstige øjeblik, da en saa høj sø nærmede sig, saa roede man paa styrmandens vink til af fuld kraft, da det gjalt om at komme ind med søen, inden den brød. Det var spændende øjeblikke, men det lykkedes. I baaden var bundet et langt tov, som var naaet helt ud til vraget med baaden, og samtidig med at folkene i baaden med yderste kraft roede ind med den store sø, halede ogsaa de paa land staaende fiskere i fuldt løb og af al kraft i tovet, og saaledes lykkedes det at slæbe baaden i behold helt op paa tørt land uden uheld. De skibbrudne blev nu løftede ud og henlagte i klitterne, de var dels besvimele, dels saa medtagne, at de faldt i søvn og laa som døde kroppe henslængte i marehalmen.

Efter et kort hvil og en slurk af dunken forsøgte det paany at faa baaden ud. Det kostede megen anstrengelse, mislykkedes flere gange og var højest livsfarligt, men endelig gled baaden paany ud mod vraget og fik resten af de skibbrudne — 10 eller 11 — paa samme maade som før i baaden og roede indad, men denne gang gik det ikke saa heldigt. Fremgangsmaaden var den samme, men det lykkedes ikke at følge hurtigt nok med ind med søen, den brød over baaden og væltede den, saa at alle ombordværende styrtede i havet, mens mandskabet paa land halede baaden op med bunden i vejret. Nu begyndte der en spændende kamp. I brændingen laa en halv snes mennesker og tumlede om paa den frygteligste maade. Havboerne dannede kæde og gik ud i braaddet, og de halede efterhaanden den ene efter den anden i land, og det blev naturligvis først de med regningsbælter forsynede mænd af besætningen, som flød længere op og var kraftigst, dog fik man de fleste skibbrudne frelste, kun to var der, som gik bort. Strømmen drev dem stadig syd paa, og kæden forfulgte dem og gjorde de yderste anstrengelser for at naa dem, men forgæves. Det var et uhyggeligt syn, at se disse stakkels mennesker rulles rundt i den voldsomme brænding, undertiden saa man et gruligt forvrænget ansigt, undertiden kun en arm eller et ben rage op over vandet. De kom først 2 dage efter i land inde i Nissum fjord, hvor de som lig var ført ind af strømmen. —

Imidlertid raabte den unge ingeniør Earle, en søn af den gamle frivillige, som var blandt tilskuerne, at hans far var omkommet, ikke blandt de reddede. Først da man fandt paa at rejse den væltede redningsbaad, og der fandt man den gamle Earle liggende, idet en af tofterne laa over hans bryst og synes at have kvalt ham. Det var en rystende scene at se sønnens sorg over den elskede fader. Distriktslægen fra Lemvig var mellem tilskuerne, og han undersøgte den forulykkede, men døden var indtraadt. Jeg kan næsten ikke holde ud længere med at genkalde disse begivenheder i min erindring — jeg maa vente med at fortsætte til i morgen — og dog, nej — jeg kan ikke løsrive mig alligevel.

Det indtryk disse erindringer gør paa mig nu efter saa mange aars forløb, kan jeg ikke beskrive. Hele sceneriet staar saa levende for mig men min fattige pen har naturligvis langt fra formaet at gengive det passerede med de farver, det har for mit indre øje: Havet i sit raseri, stormen, fiskerne, tilskuerne, stemningen hos os alle. Solen brød nu frem, de tilsyneladende livløse kroppe af de reddede var blevet baaret

Mellem himmel og hav

Det lyder som titlen paa en film, men det er det ikke. Det er et forsøg paa ved hjælp af fire ord at indkredse en gruppe mennesker, der lever i og med naturen. Der kan være sol eller storm, der kan være is eller regntunge skyer, men rigtig slemt, ja, rigtig slemt bliver det vel først, dersom taagen lukker sig omkring fartøjet, rejser en mur omkring een, for hvad saa?

Jeg har siddet og talt med en gammel sømand om disse ting. „Rigtig slemt“, sagde han, „blev det først, naar vi ikke kunne se en haand for os, og saadan har jeg det nu, for i dag er jeg blind“.

Han er i dag børstenbinder. Han er ogsaa konsulent for Dansk Blindesamfund, det vil sige at han besøger mennesker, der mister synet og behøver en haandsrækning. Han forstaar, hvad de har mistet, for hvem har brugt synet mere end han. Det er en kendsgerning, en ubarmhertig kendsgerning, at blindheden kan sætte ind i alle aldre og alle samfundslag, men det er ogsaa en kendsgerning, at slaget kan afbødes, omlægning af tilværelsen kan finde sted, nye erhverv kan læres osv. osv., saafremt Dansk Blinde-samfund har økonomiske kræfter dertil.

En blind behøver økonomisk hjælp, støtte i sit arbejde f. eks. med afsætning af sine børster, kurve eller vævede ting, rekreation eller en mere hensigtsmæssig bolig. En blind behøver hjælp til at opveje det tab, han har lidt, tabet af det frie liv, tabet af de mange sysler. Vi kan i dag sikre ham bøger, indlæst paa baand. Vi kan i dag sikre ham en førerhund, saa lidt af uafhængigheden vender tilbage, men det koster penge, mange penge.

Det er min tro, at ingen forstaar vort problem bedre end søens folk, der hvert eneste øjeblik af døgnen føler værdien af synets vidunderlige gave. Intet under derfor, at mange af søens folk tænker paa os, naar vi beder om en „solgave“, og det siger vi tak for, samtidig med at vi erindrer om dette aars „solgave“ til de blinde, der kan sendes paa giro 337.

H. C. Seierup.

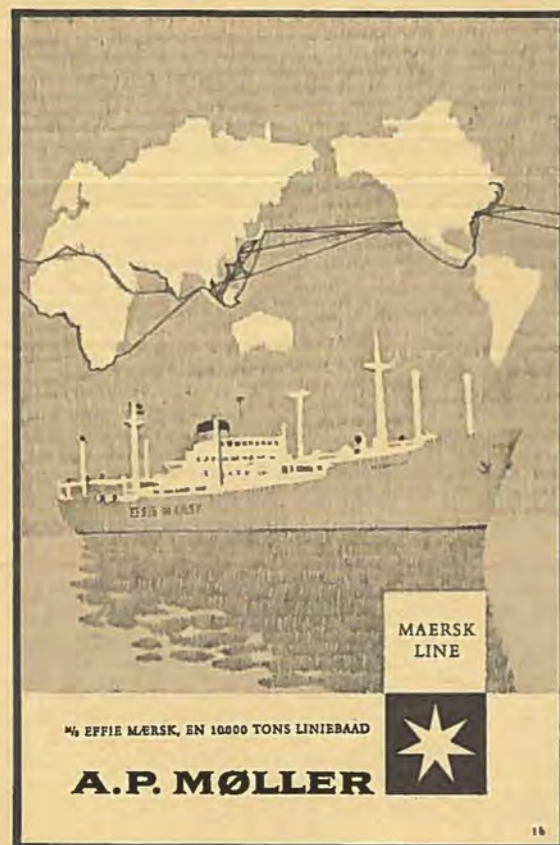
op til strandfogden. Den strandede kaptajn kom frem og fortalte foreløbig, at skibets navn var „Arctic“, hjemmehørende i Hull, hans eget navn John Bowes. Ladningen var meget kostbar, assurance 600.000 pund, bestod af bomuldsballer, tvundet tvist i baller, engelske manufakturvarer, isenkram og andet stykgods, bestemt til St. Petersborg. Der var kun een passager om bord, en dame, som var gift med en diplomat ved gesandtskabet i Petersborg, og hendes lille datter og en kammerpige, de var alle omkomne. Kaptajnen fortalte, at han efter de engelske sølove havde forsøgt at standse driften ved at udkaste ankrene, men da han nærmede sig stranden og saa situationen, beordrede han 2. styrmand og 2 matroser ned for at stikke ankrene fra sig, for at skibet kunne flyde ind over revlerne. Disse 3 mand druknede ogsaa, da skibet sank, inden de kunne komme op. - Endvidere druknede kahyttsjomfruen og en steward, samt de 2 mand, som drev bort fra os. Kaptajnen, 1. styrmand og 17 mand var i live. Jeg bad kaptajnen følge med til strandfogden for at indskrive forklaringen i protokollen. Her mødte os et syn, som især paa grund af modsætningen til alt det grufulde, vi nylig havde haft for øje, var af stor virkning og gjorde et uudsletteligt indtryk. Da døren aabnedes ind til den store lave stue, som gik tværs igennem hele huset, slog en frygtelig hede og dunst os imøde. Stuen var fuld af engelske søfolk, som foer om næsten helt

nøgne, højest med et par bukser paa den bare krop og gjorde en uhyrlig støj, mens tøj hang til tørring paa snore, og i dette hurlumhej gik strandfogdens 2 voksne døtre om med store bækker fuld af dampende kaffepunsche.

Disse mennesker, som nylig var udrevet af dødens favntag, og nu ligesom fluer i varmen var vaagnede til et nyt liv, var ganske ellevilde og det kneb for kaptajnen og mig at bane os vej imellem dem til hans værelse. Ved justitsraad Claudis hjælp fik jeg saa af kaptajnen og styrmanden en søforklaring om det forefaldne.

Næste morgen fik jeg strandfogdens vogn og drog nord paa gennem oversvømmelsen, som man næsten frygtede ville danne et nyt kanalløb mellem havet og fjorden, til de andre strandinger. - Der stod nordligst ved Pælediget en meget stor ballastet bark „Kronprins Frederik“ af Drøbak, kapt. Haakonsen, en rigtig gammel norsk søulk, tætbygget, ganske hvidhaaret og vejrbidt, i pjækkert og sydvest, en prægtig gammel hjertevarm mand, men humøret var borte, han tabte næsten alt ved strandingen, da skibet var hans eget, og paa grund af dets alder ikke forsikret.

Lige ved siden af barken stod en smuk skonert „Marie“ af Stockholm, kapt. Martinson, ladet med jern eller jernbaneskiner. Kaptajnen var en net, dannet mand. Mandskabet var faldet til ro og hyggeligt indkvarterede i de 2 ensomme gaarde, der laa deroppe i de nøgne klitter mellem hav og fjord. - Faa steder havde man dog det bedre end der hos disse gæstfri og venlige folk, det var dygtige og propre koner og de forstod at lave god mad, og der var velstand. Faa aar efter kom havet og tog det hele, marker og huse og alt, de var bragt til betlestaven, men der samledes ind til dem over hele landet, og de kom igen paa det tørre. - Jeg fik saa søforklaring og bjergningen blev ordnet og drog atter sydpaa til Anders Kruses strandlehn, der var om muligt endnu mere øde, kun 3 fattige fiskerhuse. Her var indstrandet et fransk skib, skonert-galieten „Trois-Soeurs“ af Auray, ladningen husker jeg ikke. Kaptajnen, W. le Borrigaux, var en lille livlig franskmand, som var meget mismodig og følte sig saa ensomt mellem de fattige fiskere, der ikke forstod et ord af, hvad han sagde. Han blev derfor synlig oplivet ved min ankomst og modtog mig med en strøm af ord og gestus, hvoraf jeg ogsaa forstod meget lidt, da han talte uhyre hurtigt og i uforstaaelig normannisk dialekt blandet med engelske sømandsudtryk. Jeg havde jo glemt det meste af det franske vi lærte i skolen og kunne ikke finde ud af deres kaudervælsk, maatte opsætte søforklaringen til jeg nogle dage senere fik en fransk ordbog fra min principal og hjælp af justitsraad Claudi, som vel ikke kunne fransk, men var drevnen i sømandsengelsk. Ved grundstødningen gik den ene mast overbord og dræbte en mand af besætningen. Liget var indlagt i et

udhus og blev besigtiget, det var en meget smuk blomstrende ung mand med ganske blondt fuldskæg, lignende som de andre af besætningen aldeles de jydsk fiskere. Han havde faaet hjerne-skallen knust.

I nærheden stod paa stranden en kufskonert „Emanuel“ af Heringsfehn, Kapt. Buss, højt i havstokken. Jeg erindrer intet særligt om denne stranding. Paa denne del af kysten var der kun nogle faa fattige fiskerhytter, hvis beboere gjorde det bedste, de formaaede for de strandede, men lokalerne var smaa og svært optagne. Kosten var mere end tarvelig og maden daarligt tillavet. - Mørket var faldet paa, at vandre milevidt over de store oversvømmelser var ikke at tænke paa, jeg maatte overnatte her, men hos strandfogden og havboerne var alt optaget. Der var en ældre toldassistent, Bøberg, tror jeg, han hed, som var sendt herop for at føre tilsyn paa toldvæsenets vegne ved disse to strandinger, hvis ladning jeg ikke husker; han kom til mig og tilbød mig at dele seng med ham den nat i en fraliggende fiskerhytte. Der var intet valg, jeg krøb med tak i seng hos tolderen, og formedelst dagens anstrengelser sov jeg ret godt, uagtet vi laa i uldne ikke for propre lagner, saakaldte hylds klæder, og havde nogen indkvartering af sorte husarer, om disse var Harboereboere eller muligt i familie med tolderen, ved jeg ikke, deres anfald vækkede mig tidligt og saa drog jeg paa en kop daarlig kaffe af sted syd paa til fods med en fisker som ledsager til mit kvarter hos strandfoged Christian Langer i nærheden af Flyvholm. - Der fik jeg det godt. Der var flere større gaarde og god plads. Chr. Langer havde en venlig, proper og dygtig kone, og man levede udmærket hos de folk. Her boede jeg da hele maaneden ud og gik eller kørte daglig langs stranden mellem de 7 strandinger for at føre tilsyn og regnskab med bjergningsforetagenderne. -

Der var jo beskæftiget mange mennesker og idelige konferencer med de strandede kaptajner og toldofficerer, strandingskommisærer o.s.v., og der var gode drikkevarer hos Chr. Langer og ofte kom kjendinge fra Lemvig ud for at se til strandingerne og faa en toddy eller kaffepunch med os. - Præsten, pastor Vaupell var ogsaa en hyggelig mand, men præstegaarden laa for langt borte, der naaede vi ikke hen, hvorimod præsten ofte spadserede ned til os paa stranden.

Om indstrandningen af disse 14 skibe, en ulykke saa stor, at den ingensinde før eller siden er indtruffet paa vestkysten, kom næsten intet offentlig frem - dog tror jeg, at kaptajn Jagd en del aar senere skrev noget derom i et blad, men det var nok mest om nordligere strandinger, han boede jo i Thy. - Nej, dengang var enen herovre et rent terra incognita.

De fleste havboere kunne brække lidt baade paa tysken og engelsken, men især var Chr.

HIRTSHALS

**Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI**

Alt i Nybygninger
samt Reparationer
Hirtshals . Telefon 132

**A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk**

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK
Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM
Telf. 37
God borgelig Middag - Pæne Værelser
Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39
Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«
Telef. 74 **CARL JENSEN - Hirtshals**
Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN
Lys . Kraft . Skibsinstallation
Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK
HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

**Morsø
Støbegods**

Langer morsom, han pratete væk paa alle verdens tungemaal, og naar han havde opfattet en brugelig sætning, anvendte han den med største flid. Saaledes havde han hørt en strandet engelsk kaptajn sige til sin hund: „Sit down, Sir speak nothing“. Og til sin nye gæst sagde han saa: „Walkommen, sit daun, Sir, speak nothing“ - til stor forbavelse for denne, som dog straks blev klar over meningen og morede sig derover. - *- fortsættes -*

NYE BØGER

Vikingens aarshæfte er for nogle dage siden udsendt. Det indeholder, om muligt, endnu mere læseværdigt stof og billedmateriale end tidligere af alle det foregaaende aars nye danske skibe og danskbyggede skibe til udlandet. Civilingeniør Axel Berg, Nakskov Skibsværft, har skrevet en interessant artikel om „Atomskibe“. Der er et interview med direktør Helge Jerne fra skibstilsynet, der fortæller om Sikkerhedskonventionen af 1960 og kravet til danske skibe. — Danmarks Rederforening giver oversigt over „Den danske handelsflaade i 1960“. — Ingeniør Aa. Jul. Larsen har en artikel om „Thrigekutter-dynamoer“. — Ingeniør Ole Pedersen bidrager med en artikel om „Moderne skibsmotoranlæg“.

Der findes i heftet pragtfulde helside illustrationer, foto-graferet af Herman Hammer.

Vikingens aarshæfte har forlængst vundet anerkendelse i internationale søfarts- og skibsbygningskredse, er redigeret af Axel Bærentzen. — Pris 4,00.

»Jylland«s historie.

Nationalmuseet har i anledning af Helgolandsdagen udsendt et skrift om fregatten „Jylland“, forfattet af kommandørkaptajn R. Steen Steensen, der er kendt som forfatter til en række kyndige marinehistoriske værker.

Fregatten „Jylland“ blev til i den periode af krigsskibenes historie, hvor baade byggematerialet og fremdrivningsmiddelet ændredes totalt. Træet blev afløst af jern og sejlene af damp. „Jylland“ tilhører som flaadens sidste store træ-sejlskib endnu mest den periode, der var ved at forsvinde, men den indvarsler samtidig den nye tid ved at være forsynet med skrue og dampmaskine.

Ogsaa om fregattens skæbne i de følgende aar giver bogen os besked, bl. a. om dens talrige orlogstogter, der bragte det gamle træskib viden om paa havene.

I 1908 købte et tysk firma skibet til opbygning. I sidste øjeblik lykkedes det at forhindre dette, og „Jylland“ maatte i de følgende aar prøve lidt af hvert som udstillingsskib og hjem for provinsbørn under deres ophold i København m. v.

Den 21. septbr. 1960 overførtes fregatten fra København til Ebeltoft, den 20. novbr. 1960 — paa hundredaarsdagen for stabelaføsningen — aabnedes skibet for offentligheden, og fra og med Helgolandsdagen den 9. maj 1961 er det permanent tilgængeligt, alt imens restaureringen skrider fremad.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Sølv - Guld - Øhr. Opsik
1838
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

Tlf. 708 . 108

A. HONORÉ

I senkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK
Tlf. 777

Kontorer i

Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thybøen

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen Tlf. 338 - Auktionskontoret Tlf. 613 - Privat 804

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603
Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thybøen . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thybøen og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere
HOLM & WONSILD

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geismær - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1809

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 12 01

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 48
SKAGEN

AKTIESELSKABET SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

KROG & CHRISTENSEN

Skibsværft
Thisted . Telf. 361

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Tlf. 80 00

Dæksmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 664 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 388

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæreri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1482

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 69
Telefon 838

A/s Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

LEDIG

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen

Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups

Vaadbinderi

Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15

„ „ „ Rønne „ 22,45

sommeræsonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPSKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 248

KØB

DANSK

ESBJERG**TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN

Telefon Central 72 (20 Ledninger)

Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010

Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

$\frac{D}{S}$ DANNEBROG $\frac{A}{S}$

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61

Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

★

Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LÆSESTUEN

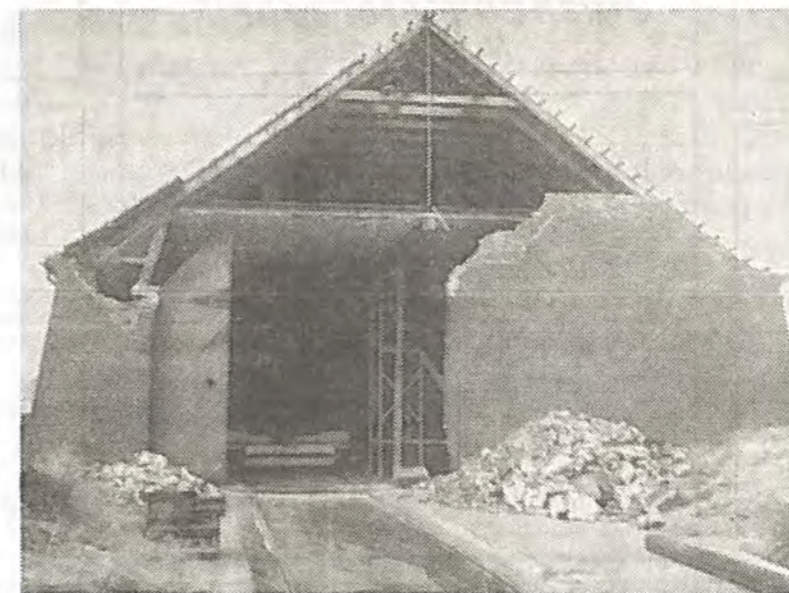

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 8

1. august 1961

28. Aarg.

Hvide Sande Redningsstation efter eksplosionen forleden

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - EsbjergMarketeriet
„NY HAVN“
ESBJERGIndeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Maskinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet

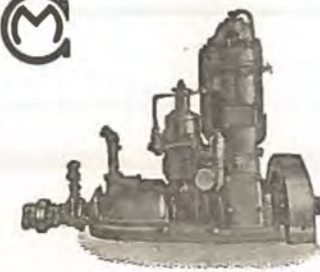
TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Motorer

i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

Hirtshals

Fiskeriauktion

N. C. Jensen

- statsaut. -

Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERG

DANMARKS

HANDELS- & SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284Jørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2 August 1847 Telefon 131 - Postgros 851.00
Kontortid: 9,30 - 11,30 og 14 - 16
Fredag 9,30 - 11,30, 14 - 17,30, Lørdag 9 - 12
Thyboren Afd., Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

VIKINGEN

Havets - Havens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 18,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Telefon 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 8

1. august 1961

28. aarg.

Samfundets ansvar over for landets redningsmænd

Lemvig-egnen er redningsvæsenets vugge.

Paa kysten her traadte mænd som Claudi og konsul Andersen frem som ildnende forkæmpere for det redningsvæsen, som siden kastede megen hæder over vort land, og som med livet som indsats bjergede tusinder ind paa den faste strand over revlernes kogende braad.

Lemvig tog ogsaa smukt mod vore redningsmænds repræsentanter, da de lørdag den 15. juli afholdt deres landsmøde i byen. Dannebrog vajede som velkomst. Det blev bemærket og paaskønnet.

Men for den opmærksomme iagttager, der fulgte redningsmændenes drøftelse af deres problemer, fik man et bestemt indtryk af, at disse ellers saa stille og beskedne folk, med modige og djærve handlinger bag sig, som vor historie er saa rig paa, og som fortsætter ogsaa i vor generation, de føler sig narret for en udvikling, der synes at skulle gaa redningsvæsenets dør forbi.

Jo, de bliver nu og da lovet noget, men løfterne bliver ikke holdt, og de siger det saadan: „At argumentere for dette eller hint, er som at slaa i en dyne“.

Der sker intet af det, som vi vil skal ske. Det er som om intet haster indenfor redningsvæsen. Vore erfaringer, vi som skal vove livet i vore redningsbaade, er der ingen brug for — man kan selv i København.

Men det er dog os, der skal sejle rednings-

baaden ud og ind over revlerne. Det er os, der maa „føle“ paa en redningsbaad, hvad den har, eller hvad den mangler.

Vi er ved at tabe modet over al den modgang — — —

Ja, det er indholdet af den danske redningsmands tale i dag. Og det er vor overbevisning, at vil vi bevare ham og hans fortjenstfulde indslag i vort samfundsbillede, saa maa „vi alene vide“-politikken lægges paa hylden, og hans indsigt og velmente raad tages mere til indtægt, end hidtil er sket.

Der er intet at dadle nutidens moderne fisker og redningsmand for, om han bliver gram i hu og taber modet, naar man sender haandværkere til vestkystens redningsstationer for i ugevis at sysle med at lægge ny bund i en gammel ro-redningsbaad, iøvrigt bygget i forrige aarhundrede.

Det kan man ikke byde et redningsmandskab at gaa i søen med, under de farligst mulige forhold.

Vi vil tro, at danske redningsmænd med deres udtalelser har sagt tingene saa tydeligt, at det kan høres.

Vi finder, at vil vi have et redningsvæsen, saa maa vi byde et materiel, som ingen maa pege fingre ad, og som vore redningsmænd ikke behøver at skamme sig for at sætte i søen.

For redningsmændene har dog ogsaa et ansvar baade over for sig selv og familie.

Maagen.

Redningsmændenes aarsmøde i Lemvig

Den langsommelige udbygning af redningsvæsenets materiel tager modet fra redningsmandskabet, der kræver sig taget med paa raad ved redningsbaadens konstruktion.

Det er en haan mod redningsmandskaberne, at forlange af dem at gaa ud i ro-redningsbaade.

Formanden, opsynsmand Wenzel Rasmussen, Grenaa, aabnede aarsmødet med paa Foreningens af danske Redningsmænds vegne at byde alle kammerater velkommen. — Velkommen til redningsbestyrer Niels Hansen, København, og æresmedlem Peder Eriksen, Harboøre, de indbudte gæster samt pressen.

Formanden udbad sig forsamlingens tilslutning til at sende Hans Majestæt Kongen et telegram med følgende ordlyd: „Foreningen af danske Redningsmænd, samlet til aarsmøde i Lemvig, sender vor hjerteligste hilsen til Deres Majestæt med gode ønsker om en lykkelig kongeførelse“.

Forsamlingen gav tilslutning ved at rejse sig. Formanden fortsatte derefter og udtalte følgende: Siden vi sidst var samlet — for 2 aar siden — har vi indenfor det danske redningsvæsen gudskelov været forskaanet for ulykker, som har kostet menneskeliv. — Dog har der fornøjet fundet en trist ulykke sted i Hvide Sande, idet motorpasser, fisker Harald Jensen ved en eksplosion, som indtraf ved den rutinemæssige afprøvning af motoren, har paadraget sig svære kvæstelser i hovedet, og hans tilstand var alvorlig. — Vi vil her fra mødet sende Harald Jensen en hilsen.

Mange af vore gode venner og kammerater er gaaet bort i de 2 aar, siden vi sidst var samlet, og vi vil savne dem. Det var gode redningsmænd og vi standser her en kort stund for at ære deres minde. — Æret være deres minde. (Forsamlingen rejste sig).

Ser til, at ingen gaar glip af Guds naades tilbud

P. Eriksen, Harboøre, fik derefter overgivet ordet for den andagt, som saa smukt er bleven en tradition før redningsmændene gaar til deres forhandlinger.

„Alt er under forandringens tegn omkring os — tiderne skifter, slægter skifter, og nu bliver ogsaa jeg gammel. Men vore problemer vil Gud hjælpe os med. Han siger det selv: Kald paa mig paa nødens dag“.

Det er der mange, der har prøvet, og de er aldrig gaaet uhjulpent bort.

Vi skal kaste vore bekymringer paa Gud, vi faar hjælp, selv om ikke alting gaar som vi vil det — fordi Guds veje ikke er vore veje. Lad os ikke gaa glip af Guds naades tilbud til hver og en af os“.

Formanden takkede P. Eriksen: Det er os en glæde at høre et ord fra dig, P. Eriksen, og vi vil haabe at se og høre dig paa vore møder fremover.

Efter at opsynsmand N. I. Paulsen, Stenbjerg, var valgt til ordstyrer, gav han ordet til formanden, der aflagde følgende beretning:

Atter gik der 2 aar. — Sidste gang vi var til Aarsmøde, var i Thisted i 1959, og i dette tidsrum er m/redningsbaadene „Lildstrand“ og „Slettestrand“ blevet moderniseret og ombygget. — Ligeledes er m/redningsbaaden „Esbjerg“ moderniseret og ombygget, og dette program er nu saaledes afsluttet.

Vedr. radio er der nu installeret radiosendere og -modtagere i de fleste af m/redningsbaadene — en ting, som var stærkt paakrævet. Disse radiosendere har, selv om de er smaa, en stor praktisk betydning, baade i tilfælde af strandning og ikke mindst ved eftersøgning, som der jo er en del af.

Vedr. lønspørgsmaalene

er der i de sidste 2 aar sket følgende: Paa sidste generalforsamling blev der meddelt, at der for tiden var ansøgning inde hos forsvarsministeren om en forhøjelse af vor grundløn. Dette gav til følge at foreningen den 1. juli 1959 fra redningsbestyreren fik meddelelse om, at forsvarsministeriet kunne tiltræde en forhøjelse af 25 pct. paa vederlagets grundbeløb med forhøjelse af det for tiden gældende tillæg — 115 pct. af grundbeløbene — og med tilbagevirkende kraft for 4 maaneder. Dette var jo ganske vist ikke det beløb, vi havde søgt om, men jeg tror, at vi med denne forhøjelse naaede et tilfredsstillende resultat.

Ang. vagttjenesten

er der efter flere indgaaende forhandlinger opnaaet det resultat, at finansministeriet over for forsvarsministeriet har tiltraadt en ensartet betaling for strandvagtstjenesten paa kr. 5,50 i timen i alle døgnets timer — nu forhøjet til 5,55 — idet denne timeløn fremtidig dyrtidsreguleres.

Vedr. det maanedlige vederlag, der ydes til opsynsmænd ved baadstationer, hvor der udsættes strandvagt, er vederlaget fra 1. april d. a. forhøjet til 33 kr. pr. maaned, — nemlig et maanedligt vederlag paa 15 kr. + sædvanligt procenttillæg.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. redningsmand Niels Thomsen Thornby, er afgaaet ved døden 71 aar gammel. Han var i en aarrække dykker indenfor Svitzers bjergnings selskab med station i Frederikshavn og Hirtshals.

40 aars jubilæum

Opsynsmand ved redningsstationen „Hals“, havnefoged Niels Nielsen, DM., kan i dag den 1. august fejre 40 aars jubilæum.

80 aar

Fhv. baadmand Kristen Jensen, Thorupstrand, fylder den 1. august 80 aar.

Fhv. betjeningsmand Hans Christensen Pedersen, Christiansø, fylder den 22. august 80 aar.

75 aar

Fhv. baadmand Mads Klitten, Skallerup Klit, fylder den 12. august 75 aar.

50 aar

Baadformand ved r/st. „Nørre-Vorupør“ Kristian Baltesen, fylder den 8. august 50 aar.

Betjeningsmand ved r/st. „Stevns“ Thorvald Nielsen fylder den 14. august 50 aar.

Baadmand ved r/st. „Vejsr“ Hans Marius Bloch Jørgensen fylder den 15. august 50 aar.

Baadmand ved r/st. „Sønderho“ Erik Nielsen fylder den 22. august 50 aar.

Til redningsmændenes generalforsamling i Lemvig indløb følgende hilsen:

Hjertelig tak for den venlige hilsen.

sign.: Frederik R.

For den smukke opmærksomhed, som „Foreningen af danske Redningsmænd“ glædede mig med paa min jubilæumsdag, bringer jeg hermed min hjerteligste tak.

Samtidig hjertelig tak for blomster og lykønskninger, som jeg modtog enkeltvis fra saavel tjenstgørende som afgaaede opsynsmænd og redningsmandskaber.

København, juli 1961.

Venlig hilsen
Søren Lauritzen.

Til

Foreningen af danske Redningsmænd

Hjertelig tak for den smukke opmærksomhed i anledning af 25 aars dagen som bestyrelsesmedlem i vor forening.

Jeg benytter samtidig lejligheden til at takke jer alle for den tillid, I har vist mig gennem de 25 aar, dels som kasserer og formand.

Tak til bestyrelsen og Jørgen Pedersen for godt kammeratskab, for godt og trofast samarbejde. — Mit ønske for fremtiden skal være: Slut fortsat op om vor forening og medlemsblad, som er vort eneste bindeled. Og iøvrigt god vind fremover.

Med venlig hilsen
Gustav Hallgreen.

En hilsen til generalforsamlingen fra motorpasser Harald Jensen, Hvide Sande, der var ude for ulykkestilfældet i redningshuset.

Hermed sender jeg de bedste ønsker for et godt møde og hjertelig hilsen til redningsbestyrer Niels Hansen og alle kollegaer, som jeg har faaet hilsen fra under min ufrivillige sygdom.

Jeg er nu kommet til Ringkøbing sygehus og har det efter omstændighederne ret godt. Jeg har paa hospitalet haft nogle urolige nætter, idet jeg har haft følelsen af, at jeg har gjort noget meget forkert, men trods alt mener jeg, at jeg har gjort alt saa samvittighedsfuldt, som vel muligt, idet redningsvæsenet er min store interesse.

Hermed vil jeg slutte med de bedste ønsker for det danske redningsvæsen, dets ledelse og dets udøvere, idet jeg selv glæder mig til at tage aktivt del i arbejdet igen.

Kærlig hilsen
Harald Jensen,
p. t. sygehuset, Ringkøbing.

Ret skal være ret —

Paa forsiden af vort blads juni nr. bragte vi et dejligt billede, men med en underskrift, der ikke dækkede de faktiske forhold, hvorfor vi skynder os at give en uforbeholden undskyldning paa dens vegne, der har begaaet fejlen.

Det var ikke fiskere, der lægger fra land, og ikke malet af Carl Locher, men teksten skulle have været: Redningsbaaden sættes ud. Maleri af Michael Ancher.

Bygningsprogrammet

Vedr. det af skibsbyggerne Krog og Christensen, Thisted, fremstillede projekt til en ny redningsbaad til stationen i Klitmøller, kan nu siges at være saa langt fremme, at efter at skibsbyggerne har accepteret et krav ang. motorens placering, maa det nu anses for givet, at dette projekt staar foran en løsning.

Med hensyn til det øvrige og meget vigtige nybygningsprogram, kan jeg paa nuværende tidspunkt meddele, at dette nu har taget form, idet en m/redningsbaad paa ca. 16 tons er paa-begyndt, og at der i det sidste udvalgsmøde i ministeriet i København, hvori Gustav Hallgreen og jeg deltog, blev taget stilling til tegning til en ny 9 tons baad. Disse tegninger blev af redningsudvalget enstemmigt godkendt og vil nu blive udarbejdet i detailtegninger, og naar disse er færdige og godkendt, kan det regnes med at arbejdet paa 9 tons baaden, som jo skal bygges i flertal, paa-begyndes. Motoren i disse baade vil antagelig blive en 100 hk. Scania Vabis-dieselmotor.

En m/redningsbaad paa 3 tons til Frederikshavn er under bygning.

Dette er i korte træk hvad der er sket i de 2 aar, der er gaaet, og jeg slutter hermed min beretning med at rette en tak til vor redningsbestyrer for godt og loyal samarbejde — saavel indenfor den almindelige, som i vor forening. — Tak til den danske presse for dens aldrig svigtende interesse, naar det gælder de danske redningsmænds ve og vel.

Der skal ligeledes lyde en tak til de mænd udenfor redningsvæsenet, som altid har talt vor sag saa varmt. — Tak til medlemmer i redningsudvalget for godt samarbejde. — Tak til førere og mandskab paa vore redningskibe i Esbjerg og Thyborøn for godt samarbejde.

Endelig skal der lyde en varm tak til vor gode ven, redaktør Jørgen Pedersen, for hans store interesse og arbejde med udgivelsen af vort blad, og til bogtrykker Gadgaard Nielsen for bladets pæne udførelse.

Til sidst retter jeg en tak til mine bestyrelseskammerater for godt samarbejde, og slutter med ønsket om at vi maa faa et godt møde her i dag, saa vi kan gaa her fra med fornyet virkelyst for vor forening og det danske redningsvæsen.

Forhandlingen

N. I. Poulsen, Stenbjerg:

Hvad angaar vor station, saa venter vi med utaalmodighed paa en ny redningsbaad til afløsning af vor nuværende ro-redningsbaad. I gaar laa vi ude i 5 timer med vor baad, og vore folk var gennemblødt og fuldstændig opslidte, da de kom ind. — Jeg vil sige til vor bestyrer: Sørg for noget tidssvarende materiel.

Tak for vagtforbedringen og for forbedring til opsynsmænd for udsætning af vagt, men det er jo alt for lidt for det store arbejde, der gøres.

Raad til alt — kun ikke ordentligt redningsmateriel

A. Brandi, Klitmøller:

Naar der ikke gaar menneskeliv tabt ved

brug af vore redningsbaade og dem, vi er sat til at hjælpe, saa skal takken herfor gaa opad.

Her er stedet at sige vor mening. Vi haaber og haaber, vi trygler og trygler om nye og bedre redningsbaade, men bliver ikke hørt. — Hvad er der sket de sidste 10 aar? Det er dog alt for galt.

Kendsgerningen er at vi skal have større og bedre baade, ellers kan vi ikke hjælpe. Vi kan intet udrette med det forhaandenværende materiel i vindstyrke 10—11. Selv de, der er i fare under landing, vil ikke have med os at gøre fordi ingen stoler paa vort baadmateriel.

Vi forstaar det ikke, for det er da menneskeliv, det drejer sig om.

Der kan blive penge til at rette et farligt vevsving ud, der er til fare for færdselen, men naar der er tale om en ny redningsbaad, saa er der ingen muligheder. Vi haaber og haaber, men det er lig nul. Der er ingen, der hører os. Man forlanger af os, at vi skal gaa ud, men vi har intet, der er værd at tilbyde hjælp med.

Udskift benzin-motorer og sæt diesel i stedet, saa undgaar I ulykker

Opsynsmand Kyera Odder, Klitmøller:

Det vil blive bekræftet her, at danske redningsmænd staar alene. Hvad angaar de benzin-motorer vi har, saa er der talrige beviser paa, at de er farlige i en redningsbaad. Vi har nu set det sidst i Hvide Sande. Lad os da faa diesel-motorer, før flere ulykker indtræffer.

Paa orlogsværftet ville man „ikke tage ansvaret for Thisted-værftets plasering af motoren i den redningsbaad, vi skal have bygget der, men forlangte den placeret 17 cm længere fremme i baaden, skønt det er vor erfaring og den bygmesters erfaring, der skal bygge baaden, at det først af alt drejer sig om at faa vægten tilbage for lænsningens skyld.

Men man sagde noget om ansvar. —

Hvor er ansvaret henne, naar det drejer sig om de benzindrevne eksplosionsfarlige motorer eller de gamle ro-redningsbaade?

Jeg finder det ufatteligt, at man har godkendt den nyprojekterede 9 tons redningsbaad, der skal bygges paa orlogsværftet, der i konstruktion ikke er anderledes end dem vi har, og som vi er utilfredse med.

En invitation til forsvarsministeren

Jens Hjermitz, Lønstrup:

Jeg vil gerne foreslaa, at vi ogsaa inviterer vor minister til vore aarsmøder. Der er meget der tyder paa, at der ikke regnes med os redningsmænd, og at det nærmest er ligegyldigt, hvad materiel der bydes os.

Hjemme hos os har vi en motor-redningsbaad, der næsten ikke kan følge en 12 hk motorjolle. Det er nærmest frygteligt. Tilsyneladende er skruen anbragt i den forkerte ende

af baaden. Den arbejder i fri luft i stedet for i vandet, fordi ogsaa vor baad ifølge konstruktionen vil ned med forstavnen og op med agterstævnen — det stik modsatte af hvad den skal.

Det er rigtigt, hvad der er sagt — der er noget, der hikker.

Hvis redningskorpset kørte med stude

N. A. Christensen, Thorup Strand:

Jeg undres paa, hvad man idag i 1961 ville sige, hvis ambulancen kom kørende med studeforspand. Mon ikke man ville undres en smule.

Ja, men ved Stenbjerg og Thorup strand (begge betydelige fiskerlejer) har vi stationeret ro-redningsbaade fra forrige aarhundrede, som ingen kan ro. Det siger man intet til, til trods for, at vi redningsmænd skal ud med dem, naar mennesker er i nød.

(Der er i sommer sat ny bund i Thorup strands gamle ro-redningsbaad — red.)

Gustav Hallgren, Esbjerg:

Jeg vil nok have at vide, hvad det er Odder kritiserer ved de ny-projekterede 9 tons motor-redningsbaade, der er 3 tons større og med en 100 hk. motor.

Kyora Odder, Klitmøller:

Jeg har det imod den nykonstr. redningsbaad, at skruerakselen ligger for højt, og skruen skal være fri, saa udnyttes kræfterne langt bedre.

Det er alle redningsmænds indvending, at Orlogsværftets baade ligger for lavt med forstavnen. Lad mig bruge vor egen baad som eksempel, den ligger saa lavt at naar den lænses eller løber i en sø putter næsen ned til pulerten. Den har slet ingen sammenligning med Thisted-redningsbaaden, der er en redningsbaad der vil komme til at svare til kystens krav, naar blot vi maa faa den bygget efter vore ønsker og de erfaringer fiskere og redningsmænd har gjort igennem aartier.

Hallgren, Esbjerg:

Jeg ville ikke ønske at faa den ny Klitmøller redningsbaad til Esbjerg, men forholdene er jo ogsaa uensartede.

Vi har aldrig smadder med vor nuværende redningsbaad efter ombygningen og vil ønske, at vi bliver lige saa godt tilfredse med de nye og det tror vi paa. — Den nye er mere fyldig foran. — Jeg skal iøvrigt indrømme at nybygningsprogrammet trækker i langdrag.

(Esbjerg motor-redningsbaad fik for en aarrække siden paasat en blykøl paa 1500 pund, der stabiliserede den, — Red.)

Vi ser forskelligt paa det, men der er jo ogsaa forskel paa havne og aaben strand. Jeg ville ikke have jeres baad.

Ny havneredningsbaade til Hanstholm, Rømø og Neksø havne.

Redningsbestyrer Niels Hansen takkede for

indbydelsen til at overvære redningsmændenes aarsmøde.

Han replicerede til forskellige talere og sagde m. h. t. tunnel i redningsbaade, at hverken England eller en række andre lande ønskede at gaa fra disse, fordi de betød en sikkerhed imod skibbrudne og drivende vragestykker.

Der er nu gang i arbejdet med 16 tons redningsbaaden og de 9 tons baade vil følge efter. Disse redningsbaade vil alle blive afprøvet ved forskellige pladser og derefter findes deres endelige placering.

Det er usikkert, hvor de placeres og intet er bestemt herom.

Der arbejdes med planer om bygning af nye redningsbaade til stationering i Hanstholm, Neksø og Rømø havne, sidstnævnte sted en 3 tons baad.

Redningsbestyreren sluttede med at sige, at der nu var radio i alle motor-redningsbaade.

P. Brandi, Klitmøller:

Vi er glad for radio i redningsbaadene — iøvrigt fandt han det mærkeligt, at redningsmændene, der skal anvende baadmateriellet ikke bliver spurgt, selv om vi jo ikke er saa kloge, som de der bestemmer, saa har vi dog erfaring, der burde tages med paa raad.

Jeg vil gerne sige til alle i denne forsamling, at hvis nogen underkender det firma i Thisted, der er betroet at bygge den nye redningsbaad til os, saa tror man forkert. Det er folk der ved, hvad der er brug for og ved hvordan vi ønsker det. Og faar vi den baad — men det trækker ud — saa siger vi tak.

Opsynsmand Niels Jensen, Vorupør:

Omtalte eksplosionsulykkerne og stillede spm., hvorfor der skulle ske ulykker før et forhold blev ændret.

I 1956 søgte vi om en ny og større baad, vi har ingen faaet endnu, men har faaet „trimmet“ den gamle op, og siden da har vi faaet tillid til baaden.

Hvis den nye 9 tons baad bliver ligesaa god, og fri for benzin-motor, saa send den bare til vor station.

Klitmøller burde forlængst have haft deres baad —

P. Munk Pedersen, Vorupør:

Det er rigtigt, hvad der er sagt at man mere burde kontakte de redningsmænd, der skal have ny baad.

Naar Klitmøller nu selv vil tage ansvaret for deres nye baad, saa er der slet ingen mening i, at sagen trækkes ud i en uendelighed.

Vi har som vor opsynsmand sagde det, tillid til baaden efter omtrimningen, da blev den god, før den tid var den ubrugelig, skønt det var en ny baad.

Det er naturligt at Hanstholm og de andre havne faar nye redningsbaade, ligesom det er

beklageligt, at skulle se ro-redningsbaade paa 2 udsatte steder paa Vestkysten, Stenbjerg og Thorup Strand. Jeg siger, at dette er beklageligt at se i 1961 — som det ogsaa er fremført af pladsens folk. Sker der katastrofer under landing saa maa det siges herfra, saa har de stationer intet at sætte ind for at redde.

Hvad angaar lønnen saa er der jo sket en vis stigning — selv om den er for utilstrækkelig. Jeg vil sige til de opsynsmænd, der har sendt ansøgning om lønforhøjelse, udenom foreningen, at dette ikke er rigtig gjort. — De bør gaa om ad vor egen forening, der har en formand der dygtig kan tale medlemmernes sag. Og vi skal staa sammen for at faa resultater frem.

Opsynsmand Harbo, Hanstholm:

Der er stor forskel paa de redningsbaade, der gaar ud fra Orlogsværftet. Vi har haft 3, bl. a. en fra Klintholm — tag hensyn til erfarne fiskere og redningsmænd paa kysten.

Jeg har været baadfører i 22 aar og ved noget om den fare der lurer, naar baaden ligger saa højt med bagstavnen i en sø, at det trækker roret op over vandet. Det er her den store fejl ligger ved vore redningsbaade. — De skal trimmes mere agter ned.

Harbo sagde videre, at den betaling opsynsmænd fik for udsætning af vagt var urimelig lille i forhold til arbejdet.

Nygaard, Harboøre:

Understregede, at man aldrig bør gaa uden om sin forening. Opsynsmænd ved raketstationer burde have samme vederlag for vagtudsætning, arbejdet er jo ens. Jeg hørte, at redningsbestyreren sagde, at det tyske redningsvæsen er privatdrevet. Det hævder sig godt ved siden af det danske, særlig da ro-redningsbaadene, er „grov lidt værd“.

Jeg er ved at tro, at vi var bedre stillet med privat drift.

N. J. Poulsen, Stenbjerg:

Naar vi sendte ansøgningen ind udenom foreningen, vil jeg stærkt understrege, at det ikke maa tydes som manglende tillid til foreningens bestyrelse — slet ikke!

Vi tager dens bemærkning til efterretning.

Orlogsværftet tager det ikke saa nøje

Opsynsmand Søren Madsen, Thorsminde:

Jeg kan nu ikke se — og det er der fra flere sider idag ogsaa givet udtryk for — at de paa Orlogsværftet tager det saa nøje med trimningen af vore redningsbaade, at de 17 cm skulle spille nogen rolle m. h. t. godkendelsen af den projekterede redningsbaad i Thisted.

Da vor redningsbaad fra Thorsminde for 3 aar siden var til ombygning paa Orlogsværftet flyttede man benzintanken om fra agter til forskibet, foran overbygningen og dette bevirkede, at redningsbaaden gaar forover under sejlads, og derved ikke kan holde forenden oven vande

under indsejling og lænsning. Der er ca. 350 kg benzin i tanken. Var benzintanken forbleven agter i baaden, som tilfældet var før, giver det jo dobbelt vægt med lige saa mange kg, som der flyttes med fra den ene ende af baaden til den anden. Hvis tanken var forblevet agter i redningsbaaden var baaden kommet til at ligge ret i søen under alle forhold.

Nu har skibsfirmaet i Thisted i samraad med redningsmandskabet i Klitmøller haft for øje, netop at lægge motorens vægt tilbage for, at skabe den stabilisering, som alle redningsmænd anser for rigtigt — men man forlanger kategorisk i København motoren flyttet 17 cm, den stik modsatte vej.

Der er jo noget, der hedder revler langs Vestkysten og hvis redningsbaadene skal kunne klare sig i søerne maa de trimmes agter ned.

Det er hele sagen, som der tilsyneladende er uenighed om blandt erfarne redningsmænd og anden sagkundskab.

Naar man har tiltænkt en kun 3 tons redningsbaad til Rømø, saa forstaar man ikke rigtig, hvad en 3 tons redningsbaad skal have for opgaver i Nordsøen.

Chr. Lauritsen, Hv. Sande:

Talte ogsaa om de eksisterende redningsbaade, der var fuldkommen umulige at læse i høj søgang med, hvis slæbet sprang. Skift dem ud og ro-redningsbaadene er jo i vor tid kun beregnet paa turisme.

De midlertidig ansatte redningsmænd

P. Munk Pedersen, Vorupør:

Hvad er grunden til, at en redningsmand i flere aar staar i tjenesten og i hele hans tid, som „midlertidig ansat“.

Redningsbest. N. Hansen:

Dette har vi i de senere aar praktiseret, bl. a. af hensyn til pensioneringen, (de midlertidig ansatte er ikke pensionsberettigede), og dette forhold kommer bl. a. i anvendelse ved baadstationer der ifølge kommissionsbetænkningen forventes nedlagt.

De ønsker som er fremsat ang. Thorsminde redningsbaad, vil vi søge at faa rettet.

En forandring, der ikke kan beskrives, men skal opleves.

Jens Jensen, Hirtshals:

Vi fremsendte i sin tid en ansøgning om at faa vores motor-redningsbaad trimmet ned agter, og vi foreslog en blykøl indsat. — Der blev saa anbragt 1500 pund i kølen, og siden da — ja, beskrive forandringen til det gode, det kan jeg ikke, det skal man, som vi opleve. — Siden løber baaden fint i en svær sø, uden slæb.

Opsynsmand Kyora, Odder beklagede ogsaa at man var gaaet udenom bestyrelsen. Det maa ikke tages som nogen form

for desauering. — Havde jeg tænkt paa dette, var det ikke sket.

Derefter godkendtes formandens beretning enstemmigt.

Regnskabet

Kass. P. Munk Pedersen oplæste det reviderede regnskab, der var gaaet frem med 1200 kr.

Foreningens formue udgør kr. 6.533,00 hjælpefondet er paa kr. 18.524,00. — Regnskabet godkendtes enst.

Valgene

P. Munk Pedersen, Vorupør, genvalgte med akklamation. Gustav Hallgren, Esbjerg, ønskede efter 25 aar i bestyrelsen ikke genvalg, ogsaa Chr. Styrbæk, Thorup Strand, ønskede at trække sig tilbage. — Nyvalgt blev følgende: Baadmand Diers, Esbjerg, baadmand Jørgen Hejlesen, Hirtshals og Carl Olsen, Bornholm — til suppleant nyvalgte Johs. Christensen, Thorup Strand.

Eventuelt

Venxel Rasmussen ref. til fremsatte udtalelser om redningsbaade, som vi vil lægge os paa sinde, ogsaa hvad angaar nybygningerne af 9 og 16 tons redningsbaadene.

Jeg tror ikke at vi ved vor station ville ønske en Thisted-redningsbaad, der ikke vil passe os, som Klitmøller. Jeg skal drage omsorg for, at forsvarsministeren bliver indbudt til næste aarsmøde.

Jeg vil gerne bringe Hallgren en tak for hans arbejde for danske redningsmænd igennem 25 aar, hvor han har lagt et stort arbejde. — Jeg kunne have ønsket, at han havde ventet at se resultatet af nybygningsprogrammet, som han har været med til at udforme. — Ligeledes en stor tak til Styrbæk, Thorup Strand, der ogsaa gaar ud af bestyrelsen. Vi takker for godt samarbejde.

Forsamlingen rejste sig.

Hallgreen, tak for tillid gennem aarene!

Et lille intermesso

indtraf under en mere lokalpatriotisk ordveksling mellem Hallgreen, Esbjerg, Søren Madsen, Thorsminde og Lauritsen, Hv. Sande om placeringen af den første 16 tons redningsbaad, som der endnu hersker nogen usikkerhed om, hvorvidt kølen er lagt eller ej.

Hvis Bladet udebliver,

bedes de Holdere, der modtager det gennem Posten straks klage til Postbudet.

Hvis Stationerne ikke modtager Bladet regelmæssigt, bedes dette paa et Brevkort meddelt til Gadgaard Nielsens Bogtrykkeri, Lemvig.

HIRTSHALS

Hans Svendsens SKIBSBYGGERI

Alt i Nybygninger
samt Reparationer,
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus Hirtshals Isværk

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK

Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgelig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals

Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK

HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Marsø
Støbegods

Hallgreen ansaa det som baade givet og rimeligt, at Esbjerg faar baaden. Søren Madsen mente Hv. Sande redningsstation havde flere udrykninger og derfor. Lauritsen, Hv. Sande: I Esbjerg har I redningsdamperen, mens vi kun har en redningsbaad, der har en altfor stor bagstav, ingen forstav og er skarp som en kniv. Men det vil vi nu ikke strides om her — for enten maa det vel blive nr. 1 eller 2.

P. Munk Pedersen forstod paa en maade nok det, at der var stor trang overalt for nyt, men byg flere redningsbaade, det er den eneste maade at løse problemet paa.

Jeg har spekuleret en del paa om det er fordi vort redningsvæsen er inde under et forkert ministerium.

Niels Jensen: Jeg tror ikke det var bedre at skifte. Vor forsvarsminister plejer jo at sidde under skiftende omplaceringer, medens fiskeriministre jo mere kommer og gaar.

Foreningens næste generalforsamling blev bestemt til afholdelse i Grenaa.

Formd. sluttede generalforsamlingen med en tak for de faldne udtalelser.

Efter frokosten var generalforsamlingens deltagere paa biltur til Thyborøn, hvor foreningen var vært ved et fælles kaffebord paa Sømandshjemmet. Paa tilbageturen aflagdes besøg paa Harboøre kirkegaard.

LEMVIG

E. SMEDGAARD
Sølv . Guld . Søbrø . Opsik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

I senkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

RESERVERET

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thyborøn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen Th. 335 - Auktionskontoret Th. 613 - Privat 504

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603
Al Slags Vaad og Travl leveres omgaende

Brdr. Andersens

MASKINVERKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thyborøn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thyborøn og Thorsminde

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere
HOLM & WONSILD

MAERSK LINE

1/4 EFFIE MÆRSK, EN 10000 TONS LINIEBAAD

A.P. MØLLER

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geismæs - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1809

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 12 01

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 45
SKAGEN

AKTIESELSKABET

SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED

Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

KROG & CHRISTENSEN

Skibsværft
Thisted . Telf. 361

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 - København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Th. 60 00

Dækmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 564 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
Th. Kontor og Lager 47, privat 388

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæreri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1482

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

1/5 Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A

TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI 1/2

Esbjerg — Telefon 253

Nybygninger - Reparationer - Smedie

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 · Omst. til Priv.

Martin Herups

Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

sommeræsonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgående forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMP SKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB**DANSK****ESBJERG****TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

DANNEBROG

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn · Tlf. 61

Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

★
Thyborøn · Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR.-LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LESESTUEN

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 9

1. september 1961

28. Aarg.

Gensyn efter 53 aar

Albert Krabel fra Berlin sammen med to af sine redningsmænd

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

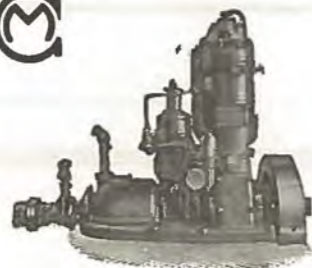
Væsen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - EsbjergMarketerieret
„NY HAVN“ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Maskinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationMotorer
i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGDANMARKS
HANDELS- og SÆFARTS-TIDENDEUafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig.
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284Jørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postgiro 851.00
Kontortid: 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyborøn Afd. Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00. Lørdag 10,30-12

Carlsen & Aaens

Vædbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

Damp-
skibsselskabet

TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

VIKINGEN

Havets - Havens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk ⁴/_s Telefon 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 9

1. september 1961

28. aarg.

Den reddedes møde med sine redningsmænd

53 aar efter

Albert Krabel fra Berlin, der ferierer paa Bovbjerg, var 15 aar,
da han blev reddet af Liløre redningsbaad fra det strandede barkskib »Noah«

Det usædvanlige møde paa Bovbjerg mellem tyskeren, der i 1908 blev reddet fra det svenske barkskib „Noah“'s dramatiske stranding og forlis, og to af de mænd, der var med i redningsbaaden, der under største fare for mandskabet reddede hele „Noah“'s besætning — 8 mand — blev lidt forsømt, men derfor ikke mindre hjertelig.

Albert Krabel og frue fra Vest-Berlin kom til Bovbjerg klokken godt 15, og de to gamle redningsmænd, brødrene Hans Lilleøre, Vejlbj, der er 86 aar, og Niels Chr. Lilleøre, Lemvig, der er 84 aar, var da parate til at modtage manden, de havde reddet for 53 aar siden.

Efterfulgte de 12 omkomne
redningsmænd

I ventetiden opriskede de to brødre ved kaffebordet paa Bovbjerg erindringen om den dramatiske stranding.

Niels Chr. Lilleøre kom med i redningsvæsenet allerede i 1897, efter at hele redningsbaadens mandskab — 12 mand — var omkommet ved Liløre redningsbaads kæntring under en redningsaktion, den største ulykke, der har ramt det danske redningsvæsen. Hans Lilleøre kom ind i redningsvæsenet i 1902. De havde mistet flere paarørende ved redningsbaads-ulykken, idet to af deres brødre, deres søsters mand og hans fader druknede ved ulykken.

De to brødre var med til at redde mange mennesker, før „Noah“-redningsaktionen ved Bovbjerg — alene i 1906 reddedes saaledes 15 mand fra den tyske damper „Ludvig“ og 13 mand fra den engelske damper „Knaresbro“.

Hvad redningsmændene husker
om strandingen

Om selve redningsaktionen, hvorved Albert Krabel og syv andre søfolk blev reddet fra barkskibet „Noah“, lige før det blev vrag, fortæller de, udover hvad der allerede har været fremme, at det var Chr. Ovesen, Nees, der ka-

stede linen, hvormed man ved det tredje forsøg fik forbindelse med det nødstedste skib. Han kunne kaste den ca. 15 favne. „Noah“ havde mistet to af sine master efter at være strandet, og der var overhængende fare for, at den sidste mast ville gaa udenbords, saa det var forbundet med stor risiko for redningsbaaden at gaa saa tæt ind under skibet, som det blev nødvendigt.

— Da vi fik forbindelse med skibet, begyndte en af søfolkene at binde den klejne line om livet for at lade sig hale over til redningsbaaden i den, fortæller redningsmændene, men vi vinkede og gjorde dem forstaaeligt, at de skulle hale en sværere line over. Det gjorde de, og derefter sprang de ud en efter en og blev hallet over til redningsbaaden, Ingen af dem var i vandet mere end omkring et minut, og i løbet af en halv time var de alle bjærget. Det var ogsaa i sidste øjeblik, for der gik ikke mere end 5 minutter derefter, før skibet brød sammen i søerne.

Hjerteligt gensyn efter 53 aar

Medens de to brødre fordybede sig i minderne, dukkede bilen med de tyske gæster pludselig op. Gensynet foran badehotelfet var meget hjerteligt, selv om ingen af parterne naturligvis kunne genkende hinanden efter saa mange aars forløb.

Albert Krabel, der viste sig at være en ungdommelig og livlig mand, oplyste, at han kun var 15 aar, da han led skibbrud ved Bovbjerg. Han var forhyret som jungmand paa det svenske skib.

Efter at han havde udtrykt sin taknemmelighed overfor sine redningsmænd, begav de sig ned til skrænten, hvorfra de kunne se ud over havet og udpege stedet, hvor strandingen skete. Senere fortsattes samværet paa badehotellet, hvor Albert Krabel og frue bliver boende i 10 dage.

9 kroner om maaneden i hyre

Desværre kunne redningsmændene og den reddede paa grund af sprogsvælskeligheder ikke ved direkte samtale genopfriske de begivenheder, som var anledning til, at de nu mødtes igen, men de havde alligevel baade glæde og udbytte af at ses paany, og Krabel havde mange minder med i kufferten, bl. a. sine søfartspapirer, deriblandt den svenske „motbok“, hvoraf fremgik, at han var forhyret paa „Noah“ for en maanedlig løn af 9 svenske kroner.

Han havde ogsaa flere billeder med, som han havde gemt i de mange aar, saaledes et billede fra Bovbjerg, et fotografi af „Noah“ og skibets besætning, taget i Aarhus nogen tid før forliset, og endelig et gammelt falmet situationsbillede, taget i det øjeblik, redningsbaaden kom ind til kysten efter redningsaktionen og satte de skibbrudne fra „Noah“ i land.

Det fremgik af stemplet paa billedet, at det var taget af en fotograf ved navn Christensen fra Bonnet.

Paa turen ned til skrænten ved havet fortalte Albert Krabel os om sine erindringer om den dramatiske stranding og redningsmandskabets modige og opofrende indsats.

— Der blev skudt raketter ud til skibet, fortalte han, men det var først, da redningsbaaden kom til, at der blev haab for „Noah“'s besætning om at blive reddet fra det truende forlis, som ville betyde døden for alle, der befandt sig paa skibet. En tid lang saa det ud, som det ville være umuligt for redningsbaaden at naa frem til skibet, og vi vidste ikke vort levende raad. Selv var jeg nær ved at springe i havet for at prøve paa at svømme ind til kysten. Det var godt, jeg ikke gjorde det, for saa havde jeg næppe staaet her i dag. Til sidst lykkedes det redningsmandskabet at faa forbindelse med „Noah“, og vi blev reddet og kom ind til kysten — men da var vort skib ikke mere.

Opgav søfarten efter skibbrudet

— Kom De saa ud at sejle igen?

— Nej, efter skibbruddet opgav jeg efter mine forældres indtrængende ønsker søfarten og vendte hjem til Sachsen, hvor jeg fik arbejde i en saltmine, hvor min far var ansat.

Videre fortæller Krabel om sit levnedsløb, at han i 1912 blev soldat og kom med i krig 1914—1918. Derefter blev han vagtmester og senere overvagtimester i politiet i Berlin. Efter 12 aar i statens tjeneste prøvede han forskelligt andet, hvorefter han blev ansat ved Berlins omnibusselskab og senere ved høj- og undergrundsbannerne i Berlin. Ogsaa i trafiktjenesten blev han i 12 aar, men han vendte saa i 1940 tilbage til politiet og gjorde tjeneste der under hele krig 1940, indtil han den 2. maj 1945 under slaget om Berlin blev taget til fange af

russerne. De tidligere politifolk, der vendte tilbage fra krigsfangenskab, kunne ikke faa genansættelse ved politiet, med Krabel fik paany ansættelse ved U-banen — dog kun for en kort tid, idet han i 1946 blev portner ved Tandlægeinstituttet i Berlin, og da Det frie Universitet i Berlin blev grundlagt i 1948 blev han inspektør der, indtil han nu har taget sin afsked.

Jeg har i mange aar ønsket at gense dette sted, hvortil mindet om min lykkelige redning for 53 aar siden er knyttet, siger Krabel, og da jeg nu i aar fik nogle penge ved en efterbetaling, besluttede min kone og jeg at tage herop paa en lille ferie. Jeg er glad for at gense stedet her, som jeg tydeligt husker fra dengang, og det er en særlig glæde at faa lejlighed til at hilse paa to af mine redningsmænd, som endnu er i live.

Om der er andre af de skibbrudne end mig, der er i live endnu, ved jeg ikke, da jeg ikke har haft forbindelse med nogen af dem, siden vi forlod Bovbjerg efter „Noah“'s forlis i 1908.

E. C.

Søfartsklubben

i København har udsendt aarsberetning for 1961. Heri siges der, at klubbens servicearbejde stiller større og større krav, mens skibene i den korte tid ligger i havn.

Af indtægtslisten fremgaar, at praktisk talt alle danske rederier støtter med bidrag, ligesom en stor del virksomheder, der har berøring med skibsfarten, ogsaa giver betydelige bidrag.

I beretningen meddeles det, at skibsreder Lauritsen har skænket et legat paa 20.000 kr. til løsning af paatrængende opgaver, der ikke fra anden side kan faas støtte til.

Klubbens udgifter har udgjort 76.740 kr. og regnskabet viste et underskud paa 193 kr.

Bestyrelsen ser med bekymring fremtiden imøde, hedder det, fordi alt stiger, hvad man beder bidragyderne betænke i det indværende aar.

Klubben har i aarets løb ydet service til mere end 500 skibe i form af turistmæssig vejledning, personlig haandsrækning, der supplerer den service, der ydes danske og udenlandske søfolk i klubbens lokaler i Nyhavn 63.

Der ligger til stadighed et antal udenlandske søfolk paa københavnske hospitaler, og en af servicemandens opgaver er at besøge disse mennesker, og eventuelt skabe kontakt mellem dem og folk udefra, der deler deres interesser.

Sømanden ønskede en bibel

Fra et mæglerfirma blev „Mike“, kontaktmanden, saaledes en dag anmodet om at besøge en pakistansk sømand paa hospitalet. Søman-

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. betjeningsmand *Kristian Jakob Andersen*, Aalebæk, afgik ved døden den 5. juli.

K. Jakob Andersen, der var født den 17. decbr. 1896, blev ansat som betjeningsmand den 1. juli 1927 og afskediges paa grund af alder den 31. decbr. 1959. Han havde deltaget i redningen af 4 skibbrudne.

Fhv. baadformand og opsynsmand *Thomas Pedersen Mose*, Skagen, afgik ved døden den 13. juli.

Th. Mose, der var født den 30. novbr. 1892, blev ansat som baadmand ved redningsstationen „Skagen-Havn“ den 1. oktbr. 1932, som baadformand den 1. oktbr. 1938 og som opsynsmand den 1. oktbr. 1947. Han var i en aarrække i bestyrelsen for „Foreningen af danske Redningsmænd“, hvor man husker ham som en venlig og interesseret medarbejder for kammeraterne ud over landet. Han havde i mange aar haft et vaklende helbred, og sygdom var aarsag til, at Mose ret tidligt søgte ud af tjenesten. Han havde deltaget i redningen af 55 skibbrudne.

Fhv. baadmand *Niels Johan Thomsen*, Nørre Tornby, afgik ved døden den 21. juli.

N. J. Thomsen, der var født den 10. decbr. 1889, blev 1. gang ansat som baadmand ved den daværende redningsstation „Nørre-Tornby“ den 1. oktbr. 1912 og frattraadte efter eget ønske p. g. a. bortrejse den 1. jan. 1920. 2. gang ansattes han den 1. okt. 1922 og afskediges igen p. g. a. bortrejse den 1. juni 1930, og endelig ansattes han 3. gang den 1. oktbr. 1934 og afskedigedes p. g. a. alder den 31. decbr. 1940. Han havde deltaget i redningen af 40 skibbrudne.

Fhv. baadmand *Søren Jørgensen Christensen*, Haurvig, afgik ved døden den 24. juli.

S. J. Christensen, der var født den 1. febr. 1883, blev ansat ved den daværende redningsstation „Haurvig“ den 1. oktbr. 1916 og afskediges p. g. a. svagelighed den 1. oktbr. 1933. Han havde deltaget i redningen af 4 skibbrudne.

Fhv. opsynsmand *Niels Adolf Georg Jensen*, DM., Løkken, afgik ved døden den 12. aug. i den høje alder af 94 aar.

dens engelske var, hedder det, meget mangelfuldt, men det blev efterhaanden klart, at han ønskede en bibel, skrevet paa bengalsk.

Mike kontaktede servicemand Aage Jensen, Aarhus, da han huskede, at denne havde haft en syg pakistaner paa hospitalet, og herigenem fik han forbindelse med en kvindelig missionær, der gennem santalmissionen fremskaffede den ønskede bog, og desuden satte den syge sømand i forbindelse med en missionær, der i en lang aarrække havde opholdt sig i Pakistan og nu gerne ville besøge sømanden paa hospitalet.

Niels A. G. Jensen, der var født den 21. marts 1867, blev ansat som baadmand den 1. marts 1907 og som opsynsmand den 1. oktbr. 1922. Han tog p. g. a. svagelighed sin afsked fra tjenesten den 1. oktbr. 1929. Han havde deltaget i redningen af 99 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset.

Fhv. baadmand *Frederik Valdemar Jensen*, Løkken, afgik ved døden den 12. aug.

Fr. Valdemar Jensen, der var født den 17. juli 1882, blev ansat som baadmand ved Løkken redningsstation den 1. oktbr. 1913 og afskedigedes p. g. a. alder den 31. september 1944. Han havde deltaget i redningen af 49 skibbrudne og var dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

85 aar

Fhv. baadmand *Ove Anders Theodor Hansen*, Manø, fylder den 12. septbr. 85 aar.

75 aar

Fhv. opsynsmand *Thomas Chr. Thomsen*, DM., Lildstrand, fylder den 1. septbr. 75 aar.

Fhv. baadmand *Markus Andersen*, DM., Vester-Agger, fylder den 6. septbr. 75 aar.

60 aar

Kst. opsynsmand v. r/st. „Vigso“ *Vilhelm Andersen*, fylder den 29. septbr. 60 aar.

50 aar

Baadmand v. r/st. „Thyborøn“ *Anders Kristian Kristensen* fylder den 10. septbr. 50 aar.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Gedser“.

Baadmand Poul Egon Nielsen er efter eget ønske afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af juli maaned.

P. E. Nielsen, der er født d. 13. marts 1928, blev ansat som baadmand d. 1. novbr. 1957. Han har deltaget i redningen af 2 skibbrudne.

I den ledigblevne plads er midlertidigt ansat fisker Harry Anton Hansen.

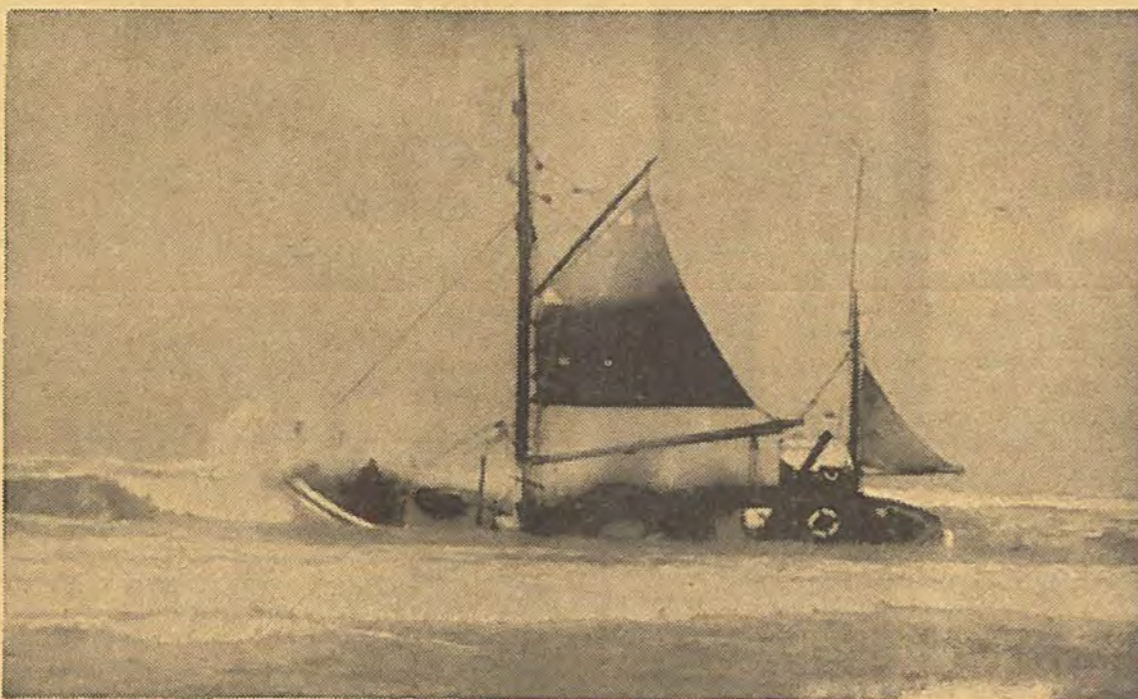
Ny M/redningsbaad til hovedfstersyn

Rønne motorredningsbaad har været paa orlogsværftet, hvor saavel baad som motor er blevet efterset fra A til Z og faaet forskelligt nyt udstyr.

Der er bl. a. installeret radio. Paa hjemturen var mandskabet i forbindelse med Lynetten engang i timen for at kontrollere, hvor langt de kunne tage baadens sender. Efter en sejlads lads paa ca. 50—60 sømil slap forbindelsen op, men derfra kontaktedes Rønne marinestation resten af turen, der iøvrigt foregik for en betydelig del i tæt taage, saa der var almindelig tilfredshed med radioen ombord.

Dramatisk sejlads paa Nordsøen med Grenaa-kutteren

»Her er vi«

Grenaa-kutteren „Her er vi“ paa stranden ved Sdr. Lyngvig

Tre Grenaa-fiskere var forleden ombord i deres kutter, A 476 „Her er vi“, ude for en yderst ubehagelig oplevelse paa Vesterhavet, hvor deres skib i en brandstorm sprang læk og slutelig strandede ved Sdr. Lyngvig, hvor besætningen, skipper Aage Rasmussen, Grenaa, fiskerne Martin Nielsen, Esbjerg og Jens Sørensen, Grenaa velbeholdent, omend selvfølgelig udkørt efter en 6 timers kamp for livet, blev bjerget i land af redningsmænd fra Hvide Sande, og efter at være kommen paa det tørre, fik en god og tiltrængt pleje hos gaardejer Chr. Vang, Sdr. Lyngvig. — Sandsynligvis er „Her er vi“ løbet paa en genstand, der har frembragt den betydelige lækage der opstod. Det skete om natten og trods det, at kutteren havde tændt projektørlys og opsendte signalketter, blev det ikke undsat af et par forbi sejrende fartøjer.

Straks klar over farens omfang, og tog redningsvestene paa —

Lækagen var saa betydelig at man straks iførte sig redningsbælterne, ligesom skibsprammen blev gjort klar, selvom man var overbevist om at med den høje søgang ville det være den sikre undergang at gaa i prammen. Der var kun en udvej aaben og den var risikofyldt, at holde lige ind paa Holmsland Klit. — Det var ugerligt at sætte kursen mod Hvide Sande, for saa skulle man op imod havet og med det vand,

der allerede var i skibet var der ingen chancer at tage.

Den sidste timestid var frygtelig —

Det var i det hele en uhyggelig situation, og den tilspidsedes jo nærmere man kom ind fra havet og den sidste time var frygtelig for de 3 mænd, der ingen steder paa skibet kunne opholde sig i nogenlunde sikkerhed — pludselig tog saa en overhaling skibsprammen, og selvom det kun kunne være et halmstraa at holde sig til under disse forhold, saa øgedes dog dens tab frygten for forliset. Man var paa dette tidspunkt holdt op med at pumpe da man skønnede det omsonst, og fiskerne Martin Nielsen og Jens Sørensen var søgt op paa styrehusets tag for herfra i givet fald at springe overbord, og i styrehuset opholdt skipperen sig, ogsaa parat til hurtigst muligt at springe fra kutteren, hvis den gik ned.

Her er vi —

Og da, seks lange timer efter lækagen, tog Grenaa-kutteren „Her er vi“ stranden med sin dyre last udfor Sdr. Lyngvig paa Holmsland Klit.

Kutteren var løbet over revlerne, heldigvis, og lagde sig nu tilrette 50 meter fra land, lige akkurat saa langt inde at redningsmandskabet fra Hvide Sande kunne springe saa langt ud, ved at danne kæde, at der fra den yderste kunne

kastes en line ombord, som skipperen fik tag i og ved hvis hjælp de tre udmattede fiskere kunne hjælpes i land — paa en strand, hvor saa mange før dem er blevet reddet — eller det modsatte.

Nødbølge for de smaa radiosendere

Saa vel lasten af rødspætter, der udgjorde ca. 8000 kg, som skibet forliste ved strandingen, men det der er vigtigere, livet blev reddet. Skipperen Aage Rasmussen udtaler efter den haarde tur,

ønsket om at der bliver gjort noget for etablering af en nødbølge for de smaa sendere, som der jo er mange af. — Havde man en saadan ville det have været muligt at tilkalde hjælp over radioen, hvad der var umuligt nu.

Og det vil jo være naturligt at tage dette op til videre undersøgelser. Nu gik det trods alt godt — livet blev reddet, og det anses som et mirakel i dette tilfælde.

— n

Carl Olsen, Rønne

Jørgen Hejlesen, Hirtshals

Verner Diers, Esbjerg

Paa »Foreningen af danske Redningsmænd« generalforsamling

der afholdtes i Lemvig den 15. juli, blev der foretaget nyvalg af 3 bestyrelsesmedlemmer. Det blev baadmand Carl Olsen, Rønne, baadmand Jørgen Hejlesen, Hirtshals, og baadmand Verner Diers, Esbjerg. Vi byder dem hjerte-

lig velkommen i bestyrelsen og haaber, at de maa faa lykke til at udføre et stykke arbejde til gavn for deres kammerater indenfor redningsvæsenet.

»Niels Juel«s klokke som gave fra tyskerne

Vragfiskerne hentede skibsklokken fra vraget ud for Egernefærde, og produkthandler skænker den til Orlogsmuseet

Det danske orlogsmuseum i Nikolaj kirke i København har modtaget en pæn gave af en tysk produkthandler, nemlig skibsklokken fra panserskibet „Niels Juel“.

Historien bag den tyske gave er ifølge „Berlingske Tidende“ den, at to sergenter fra flaadens kadetafdeling for nylig under et dansk flaaebesøg i Kiel med depotskibet „Ægir“ var i land og paa en af Kiel's gader blev tiltalt af

en mand, der sagde, at han havde noget af interesse at vise dem. Han gik sin vej og kom lidt senere tilbage med en stor malmklokke.

Han fortalte, at den stammede fra det danske panserskib „Niels Juel“, og at den efter hans mening hørte hjemme paa det danske orlogsmuseum i København. Sergenterne fik derpaa klokken overrakt. Om betaling var der ikke tale.

I forbindelse med begivenhederne d. 2. august 1943 løb „Niels Juel“ ud fra Holbæk, idet chefen ønskede at føre skibet til Sverige. Der laa imidlertid tyske skibe ud for Isefjorden, og da skibet var blevet angrebet fra luften, blev det sat paa grund, samtidig med at man ødelagde mest muligt ombord. Senere bragte tyskerne skibet flot og anvendte det bl. a. som skoleskib.

Ved krigens slutning blev „Niels Juel“ sænket under et angreb og sank paa 30 meter vand ud for Egerførde. Fra vraget har tyske vragskiskere senere hentet effekter op. Bl. a. altsaa den skibsklokke, der nu via produkthandleren i Kiel har fundet sin plads paa orlogsmuseet.

Esbjergkutteren J.J. Schested paa grund paa Tørre Bjælke

21 ombordværende
udsat af
Esbjerg
redningsbaad

Esbjerg Redningsbaad

Lørdag d. 15. august ved 16-tiden blev redningsstationen Esbjerg ringet op fra Blaavand radio med melding om, at kt. „Ulla Viola“ af Esbjerg, der var paa vej ud paa fiskeri, havde rapporteret at en kutter var strandet uden for skallingen paa den farlige grund „Tørre Bjælke“.

Redningsbaaden firedes i vandet og stod ud af havnen kl. 16.30 og sejlede mod den opgivne position sammen med redningsskibet „F. V. Mortensen“, som ogsaa var blevet alarmet. Kl. 17.30 var redningsbaaden paa siden af den strandede kutter, der viste sig at være „J. J. Schested“, der havde været paa prøve-sejls og havde 21 personer ombord foruden mandskabet.

Kutteren huggede haardt paa grunden, var slaaet læk for og agter, og vandet vaskede ind over den. Det voldte lidt vanskelighed at faa de 21 personer over i redningsbaaden, da der var smaabørn, kvinder og et par gamle folk paa 70 aar imellem, som maatte bæres over, og gennemblødte var de allesammen.

Umiddelbart efter at redningsbaaden var gaaet fra havaristen, fik den et mindre motorstop, og man maatte lade ankeret gaa for ikke at drive paa grund.

Efter at der var udskiftet nogle tændrør, startedes motoren igen og den gik paany godt. De 21 personer blev derefter sejlet op til redningsdamperen, der tog dem ombord og gik ind til Esbjerg med dem, hvortil skibet ankom kl. 19.15.

Redningsbaaden gik paany op til den stran-

dede kutter, for i paakommende tilfælde at tage de 3, som var ombord. Svitzers „Mimer“ naaede imidlertid frem til kutteren og fik forbindelse etableret, og redningsbaaden vendte derfor tilbage til havnen ved 22.30 tiden.

Overstyrmand Løschenkoll, der førte redningsskibet den 5. august, udtalte til pressen: Det er forbløffende hvordan grunstødning kunne ske i saa klart vejr. Forholdene fra redningsbaaden i den haarde brænding var saadan, at man maa forundres over, at alle blev bjerget i god behold. — Jeg vil sige, at der var kun 10 chancer mod 90 for at der ikke skete en katastrofe med tab af mange menneskeliv. Det var en sand lykke at alle blev reddet.

Diesel-motorer i redningsbaade

Lad dem blive luftafkølede

Allerførst vil jeg takke for den tillid, der vistes mig ved at indvælge mig i bestyrelsen, og samtidig vil jeg bede redaktøren af vort blad om plads for følgende:

Jeg erfarer igennem avisen, at Hvide Sandebaaden skal have en Ford Marine Diesel indlagt. Det er med glæde at se, at man langt om længe er kommen til det resultat — Gustav Hallgreen har for mange aar siden foreslaaet diesel-motorer — havde man dengang hørt paa ham, havde der idag været diesel-motorer i alle vore redningsbaade. Hvor god en Ford diesel er, skal jeg ikke udtale mig om, da jeg ikke kender den, men jeg ved, at den kommission, der var nedsat omkring redningsvæsenet, var paa studierejse i England, Holland og Tyskland, og efter deres erfaringer var Tyskland det land, der havde det mest moderne redningsvæsen.

Flere tyske redningsbaade var i Esbjerg for nogle aar siden. Der var forskellige typer, som efter min mening udmærket egnede sig til vore forhold, men det vil jeg ikke komme nærmere ind paa her. Motorerne var „Deuts Diesel“, som var luftafkølede med en blæser, og saa kunne man varme lugaren op med blæseren, og blev det for varmt, kunne man omregulere det til kold luft.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa de fordele en luftafkølet motor har, men henvise til det tyske redningsvæsen, der har mange aars erfaring og har ofret formuer paa deres baade, og som ogsaa har opnaaet det næsten fuldkomne. Personligt mener jeg, at skal vi have nye motorer, saa lad dem blive luftafkølede, og jeg vil gerne underbygge dette med den erfaring jeg har indhøstet, efter at have været med Esbjerg redningsbaad i over 20 aar.

Vandafkøling paa den ene eller anden maa- de er en ulempe i en redningsbaad, og det er aarsagen til 75 pct. af de uheld, der forekommer. Om vinteren, naar der kan ventes frost, skal der paafyldes frysevædske, andre steder skal motoren aftappes for vand, og det gør, at naar vi skal i vandet maa vi pumpe vandet igennem kølesystemet, for en tandhjulpumpe har nemt ved at tage vandet igen, naar der er luft i kølesystemet. Springer baaden i en sø, maa man ogsaa regne med at der ingen kølevand er. Kommer vi indover revet er filtret fyldt med sand, og hver gang svigter saa kølevandspumpen, indtil man faar rensat filtret for sand.

Strander vi, har vi jo heller ingen vand og motoren bliver overhedet, for vi er jo nødt til at arbejde med motoren for at komme fri af grunden.

Kommer vi igennem et tangbælte har vi heller ingen vand, idet filtret er tilstoppet med tang, og lige saa ofte man renser den, lige saa ofte tilstoppes den igen, saa længe vi er i tangen.

Om vinteren, naar vi sejler i isen, er tilførselen af vand stoppet af isen, og saa har vi heller ingen vand. Engang knækkede en not i tandhjulpumpen — ingen vand, og vi maatte saa igang med haandpumpen. Jeg kan i samme forbindelse henvise til, at da vi strandede i Vejrs, var aarsagen den, at kølesystemet svigtede. Vi gik saa igang med haandpumpen, som vi brækkede i to stykker, vel nok mest fordi vi var saa forfrosne, at vi ingen føling havde med sagerne. Motoren var blaavarm, malingen var brændt af og den gik i staa.

Vore ankergrejer kunne ikke holde i den haarde brænding, saa vi drev iland. Jeg tror, at redningsmænd fra alle vore stationer vil holde med mig i, at hvad jeg her har skrevet kan forekomme hver gang vi er ude at sejle, fordi vi maa arbejde med saavel muligt som umuligt vejrforhold. Hvad her er skrevet, er ikke tænkt som værende bebrejdelse til nogen side, hverken af vore teknikere eller ingeniører, men alligevel en paamindelse til dem om, hvad en vandafkølet motor kan, og hvad den er udsat for, hvis de ikke ved det.

Jeg har ikke ordet i min magt paa en generalforsamling eller andre steder, og derfor tror jeg, at jeg bedre skriftligt kan forklare, hvad jeg mener. — Hvad jeg her har fremført er min egen mening, og hvad jeg selv har været udsat for, og er der nogen af bladets læsere, der kan overbevise mig om, at min opfattelse omkring vandafkølede og luftafkølede motorer i redningsvæsenets baade er forkert, saa er jeg ihvertfald meget lydhør.

Til slut en venlig hilsen til alle indenfor det danske redningsvæsen.

Med hilsen

Verner Diers, motorpasser,
Baldursgade 103, Esbjerg.

HIRTSHALS

Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI

Alt i Nybygninger
samt Reparationer
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK

Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgellig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals

Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK

HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Marsø
Støbegods

En plimsoller af værste art

16 søfolks redning fra Panama-baad betragtes som et mirakel.

Dækket var fuldt af huller og kahytterne savnede vægge.

Intet signalmateriel ombord.

Paa marinelaazaret i Aden indlagdes forleden 16 sømænd, udmattede af sol og havvand, fortæller „Københavns Havneblad“. De stammede fra et fragtskib, „Giove“, som man vidste var indregistreret i Panama. At være indregistreret i Panama betyder, at saa godt som intet bliver kontrolleret, hverken skibets sødygtighed eller de hygiejniske forhold, ej heller arbejdsforskrifternes overholdelse. Mænd, som gør tjeneste om bord paa saadanne „dødssejlere“, er ogsaa i mange tilfælde af forskellige grunde heller ikke interesserede i en kontrol af deres personalier. Skibet stammede fra begyndelsen af 1900. — Dækket var fuld af huller, og kahytterne savnede vægge, saa vinden uhindret kunne suse igennem dem. Paa kommandobroen kunne man kun bevæge sig med den største forsigtighed, ligesom rælingen var fyldt med huller, som ikke blev repareret. „Giove“ var en „sjælesælger“ af værste art. Den ville — hvis den sank — indbringe sin af besætningen ukendte ejer en respektabel forsikringssum. Det forlyder, at dens egentlige opgave var at gaa ned. Man maa betragte det som et under, at skibets eneste redningsbaad i uvejret — der var skyld i forliset — naaede at komme i vandet, fik de seksten mænd ombord og efter tre dage og nætter fra Østafrika førte dem frem til Aden. Mange skibe sejlede forbi, efterladende maleriske røgskyer. De havarerede ejede intet signalmateriale og ingen radiosender. En britisk tanker kom med redningen. Dens udgivspost havde opdaget den fremmedartede plet paa vandet, og ved en hurtig indsats fik man de seksten forkomne og udmattede sømænd ombord. De havde da i tre dage ikke faaet hverken noget at spise eller drikke.

„Tidsskrift for Redningsvæsen“

Ansv. Redaktør Jørg. Pedersen, Ydby St., Telf. Ydby 70.

Ekspedition:

Forretningsfører Gadgaard Nielsen, Lemvig, Telf. Lemvig 15.

Hovedbestyrelse:

Fmd. Wenzel Rasmussen, Havnevej 223, Grenaa, Telf. 337. — Kasserer Peder Munk Pedersen, Nørre Vorupør, Tlf. Nørre Vorupør 4. — Jul. Tørbensen, Søndervig. — Jens Nygaard, Harbøre, Telf. Harbøre 71. — Jørgen Hejlesen, Vestergade 4, Hirtshals, Telf. Hirtshals 123. — Verner Diers, Havnegade 153, Esbjerg, Telf. Esbjerg 1766. — Carl Olsen, St. Søstræde 7, Rønne.

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Solv. Guld. Øvre. Opsik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

Tlf. 708 . 108

A. HONORÉ

I senkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

Tlf. 777

Kontorer i

Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harbøre - Thybørn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen Tlf. 338 - Auktionskontoret Tlf. 613 - Privat 504

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603
Al Slags Vaad og Travl leveres omgaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thybørn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thybørn og Thorsminde

hos **Hvass**

Thisted

Nordjyllands
største
BOLIGHUS

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geinæs - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1809

P. Saxberg

Indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergships«

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 12 01

OSCAR SKOUGAARD

aut. installerer . Telefon 4 13 45

SKAGEN

AKTIESELSKABET

SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

KROG & CHRISTENSEN

Skibsværft
Thisted . Telf. 361

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dæksmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 564 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæveri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1482

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

A/S Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI ½

Esbjerg — Telefon 253

Nybygninger - Reparationer - Smedie

Andersen & Jensen
Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion
(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups
Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM
med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

sommersæsonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgængende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMP SKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB

DANSK

ESBJERG
TOVVÆRKSFABRIK A/S
Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

D DANNEBROG A/S

Skaarup & Salskov
Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61
Indehaver. J. Salskov

Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant
*
Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR.-LEMVIG

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 10

1. oktober 1961

28. Aarg.

Klitmøller redningsbaad paa vej ind efter øvelse

I løbet af juli maaned har der rundt om ved landets redningsstationer været afholdt øvelser med materiellet, fra en af de mange øvelser er billedet taget, nemlig fra Klitmøller, hvor vi ser motorredningsbaaden komme indover —

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

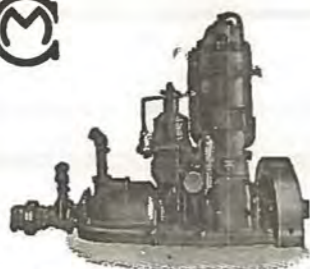
Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - EsbjergMarketenderiet
„NY HAVN“ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Makinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet
TORM
KøbenhavnBrugsforeningen
»FREM«
Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, EsbjergAKTIESELSKABET
DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk ^{a/s}

Telefon 66

Motorer
i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGDANMARKS
HANDELS- & SØFARTS-TIDENDEUafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284Jørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 - Postg. 851.00
Kontortid: 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyborøn Ald. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.
Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 10

1. oktober 1961

28. aarg.

En ældre kollegas kommentar til mødet
i Lemvig 1961

Vi, der er ældre og udenfor redningsvæsenest tjeneste, burde være meget taknemmelige for vort tidsskrift, og derunder bestyrereren, redaktionen og bestyrelsen for redningsmændenes forening, der ogsaa med stor interesse har taget mandskabernes og de ældres sag op. Men ikke mindst er det mig en glæde at kunne følge med i de forbedringer for vor motorredningsbaade, som var fremme nu ved generalforsamlingen i Lemvig.

For vi ældre af den gamle skole kniber det ofte at følge med den gode udvikling i overgangen til motorredningsmateriel, og derunder radiosender med modtager, det sidstnævnte (begge) er stærkt paakrævet; men dog synes jeg ikke der burde tales ilde om de gamle roredningsbaade, hvor der ogsaa, stadig efter vort tidsskrift, har været udført mange heltegerninger i langs de danske kyster, hvor det var de fysiske kræfter og udholdenhed i de gamle slægter, der var nerven i de heltegerninger, som blev udført.

Da jeg har anvendt motor i over 40 aar, finder jeg det ogsaa rigtigst at anvende dieselmaskiner og solarolie i stedet for benzin som føde, men at skruen skal være fri, det vil antagelig sige, at skruen i motorbaaden ikke maa være anbragt i den saakaldte brønd, hvor skruen efter min mening er skaanet for at blive ødelagt, naar redningsbaaden stødte paa revlerne; thi i mit tidligere erhverv, hvor jeg ofte kom ind paa bankerne syd og vest for Fanø, ofrede jeg dengang baade tid og penge paa maskine og skrue, og resultatet blev, at der skulle helst en hurtiggaende maskine og fin stigning paa skruen, for at den hurtigt fik sin normale kraft igen til at føre baaden frem naar baaden arbejdede i krap sø, især paa ringe vanddybde.

Vores 3 tons baad her ved Sønderho er efter min mening ideel paa dette omraade, og jeg har forstaaet, at mandskabet her er særdeles glad for denne art motorredningsbaade; men, som der blev udtalt paa mødet i Lemvig, kan der være forskellige vanskeligheder ved nogle stationers landingspladser, og derunder baadens indretning, som kan kræve den stedlige stations udtalelse, naar baaden bliver bygget til en bestemt station; thi en saglig udtalelse af mænd, der har arbejdet i tjenesten i nogle aar, har sin store værdi.

Efter de oplysninger, jeg kan huske, er det en ældre styrmand, Anthonius Madsen, herfra, som jeg mener i sin tid fik den tanke, at det var fordelagtigt for motorredningsbaade, der skulle sejle i svær sø paa ringe vanddybde, at have en dertil indrettet skruegang under baaden, hvor den samtidig havde den konstruktion, at skruen fik tilført den naturlige tryk af vandet for at gøre fart.

Madsen, husker jeg, arbejdede i mange aar paa et værft i København, der byggede redningsflaader og redningsbaade til skibe, hvor han havde den manuelle ledelse, og derved fik han selv lyst til at eksperimentere med modeller, der gav en god konstruktion for fartøjer med ringe dybtgaaende (jeg har selv haft en baad, bygget efter hans tegninger, uden motor og tunnel til skrue, og som gav en stor fart som sejlførende).

Anthonis Madsen døde under en rejse til Sjælland, hvor han var rejst med et modelskib til en kirke.

Sønderho, 1 august 1961.

Hans Pedersen,
tidl. baadformand.

Den store fiskerikommission har begyndt arbejdet —

Som det vil være kendt, har fiskeriminister Normann taget initiativet til nedsættelse af en fiskerikommission, hvis opgave er at undersøge alle fiskeriets forhold.

Der er nedsat 8 underkommissioner, der hver for sig har faaet sin særlige opgave —

Underkommissionerne —

De 8 underkommissioners sammensætning er i øvrigt følgende: Underkommission om rentabilitet og fiskeriets laaneforhold, hvorunder bl. a. skal behandles oprettelsen af et fiskerikøkonomisk driftsbureau, mindstepriser og fiskeriets skatteproblemer. Frederik Lodberg Jensen (formand), departementschef B. Dinesen, kontorchef Mourier, kontorchef J. Nørgaard, kontorchef fru R. Bruun-Petersen, statsministeriet, dir. Axel Jensen, dir. J. C. C. Dyekjær, fiskeskipper Adolf Jørgensen og dir. Orla Davidsen, fuldmægtig N. Sørensen (sekretær).

Underkommission om fiskerigrænser

Departementschef B. Dinesen (formand), prof. dr. jur. Max Sørensen, udenrigsministeriet, kontorchef G. L. Mourier, kontorchef J. Nørgaard, kontorchef K. Budde-Larsen, ministeriet for Grønland, kontorchef fru R. Bruun-Petersen, fiskeauktionsmester Niels Bjerregaard, fiskeskipper Lodberg Jensen, ekspeditionssekretær J. Hertoft (sekretær).

Afsætningsforhold og propaganda

Kontorchef J. Nørgaard (formand), kontorchef K. Budde-Larsen, kontorchef R. Bruun-Petersen, fiskeskipper Adolf Jørgensen, fiskeauktionsmester Alb. Steen, dir. A. M. Vendsyssel, dir. Orla Davidsen, fiskehandler K. Schilder Knudsen, dir. Axel Jensen, dir. J. C. C. Dyekjær, forretningsfører V. Mathiasen, samt tillige en suppleant for prof. Max Sørensen som repræsentant for udenrigsministeriet, ekspeditionssekretær J. Hertoft (sekretær).

Saltvandsfiskeriloven

Kontorchef G. L. Mourier (formand), ekspeditionssekretær J. Graff-Nielsen, landbrugsministeriet, fuldmægtig Poul Andersen, ministeriet for offentlige arbejder, fiskeauktionsmester Niels Bjerregaard, fiskeskipper Lodberg Jensen, fisker Ludvig Petersen, fisker Karl Hansen, fiskeskipper Jørgen Heilesen, ekspeditionssekretær C. Flensborg (sekretær).

Redningstjenesten

Departementschef B. Dinesen (formand), kontorchef G. L. Mourier, fiskeauktionsmester Niels

Bjerregaard, fiskeskipper Lodberg Jensen, fiskeskipper Adolf Jørgensen, fiskeauktionsmester Alb. Steen, fisker Ludvig Pedersen.

Fiskerikontrollen

Departementschef Dinesen (formand), kontorchef G. L. Mourier, kontorchef J. Nørgaard, ekspeditionssekretær S. Kirkmann-Møller, handelsministeriet, kontorchef K. Budde-Larsen, fiskeskipper Adolf Jørgensen, fiskeauktionsmester Albert Steen, fiskehandler K. Schilder Knudsen, dir. A. M. Vendsyssel, fiskeriejer H. Reinholdt Rasmussen, fuldmægtig J. F. Simony (sekretær).

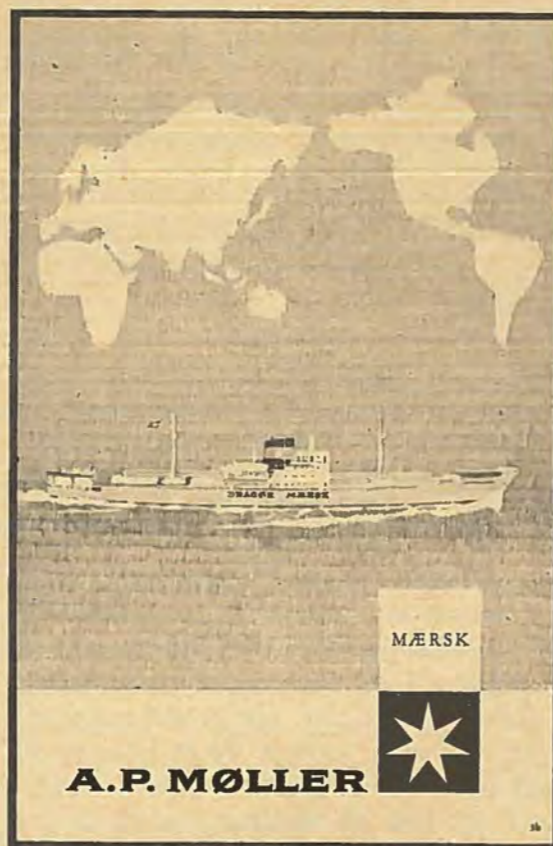
Fiskeriets driftsformer

Herunder skal bl. a. behandles fjernfiskeriet ved Grønland og Færøerne, fiskeriforsøg, havneforhold, redskabslaboratorium og tilgangen til fiskerierhvervet.

Fiskeauktionsmester Niels Bjerregaard (fmd.) fiskeauktionsmester Albert Steen, fisker Ludvig Pedersen, fuldmægtig Poul Andersen, ministeriet for offentlige arbejder, kontorchef Budde-Larsen, kontorchef fru R. Bruun-Petersen, kontorchef G. L. Mourier, fuldmægtig J. F. Simony, (sekretær).

Ferskvandsfiskeriloven

Kontorchef G. L. Mourier (formand), ekspeditionssekretær J. Graff-Nielsen, landbrugsministeriet, fiskeriejer H. Reinholdt Rasmussen, ekspeditionssekretær C. Flensborg, (sekretær).

Mands Minde

40 aars jubilæum

Opsynsmand ved redningsstationen „Bjerregaard“ Peter Chr. Dahl, R. af D. og kst. opsynsmand ved redningsstationen „Vigso“ Vilhelm Andersen kan den 1. oktober fejre 40 aars jubilæum i redningssvæsenets tjeneste.

25 aars jubilæum

Følgende kan den 1. oktober fejre 25 aars jubilæum: Opsynsmand v. r/st. „Vester-Agger“ Niels Kristian Ruby. Opsynsmand v. r/st. „Vedersø“ Kristian P. Bank. Opsynsmand v. r/st. „Blaavand“ Ove Thøstesen. Opsynsmand v. r/st. „Blaavand“ Niels Peter Jacobsen. Baadmand v. r/st. „Grenaa-Havn“ Anker Bachmann.

90 aar

Fhv. baadmand Knud Christensen Stage, Søndervig, fylder 90 aar den 19. oktober.

85 aar

Fhv. betjeningsmand Laurits Chr. Hansen, Svaneke, fylder 85 aar den 10. oktober.

Fhv. baadmand Niels Chr. Lilleøre, DM., Liløre, fylder 85 aar den 15. oktober.

80 aar

Fhv. baadmand Søren Peter Baun, DM., Esbjerg, fylder 80 aar den 16. oktober.

75 aar

Fhv. baadmand Peder P. Sand, MD., Vedersø, fylder 75 aar den 11. oktober.

70 aar

Fhv. baadmand Chr. Bernhard Steffensen, Tversted, fylder 70 aar den 18. oktober.

Fhv. baadmand Hjalmar H. O. Christensen, R., Anholt, fylder 70 aar den 21. oktober.

60 aar

Fhv. baadmand Anders Peder Pedersbæk, Thorupstrand, fylder 60 aar den 19. oktober.

50 aar

Baadmand v. r/st. „Rindby“ Jens Harald Sørensen fylder 50 aar den 13. oktober.

Fhv. baadmand Anker Larsen, Aalbæk, fylder 50 aar den 18. oktober.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Hals“.

Opsynsmand Niels Marius Nielsen har paa grund af alder søgt og faaet sin afsked af redningssvæsenets tjeneste fra udgangen af december maaned.

Niels M. Nielsen, der er født den 26. august 1893, blev

ansat som baadmand ved stationen ved dens oprettelse d. 1. aug. 1921, han blev opsynsmand den 1. nov. 1928. — Niels M. Nielsen har deltaget i redningen af 110 skibbrudne og er dekoreret med Dannebrogskorset og redningssvæsenets jubilæumsmedalje.

Som opsynsmand er fra 1. oktober ansat baadformand Aage Jørgensen, der har været ansat ved stationen fra 1. oktober 1942, deraf som baadmand fra 1. oktober 1951.

Som ny baadformand er ansat baadmand Søren Otto Sørensen, der har været ansat som baadmand fra 1. februar 1944.

I den ledigblevne plads som baadmand er midlertidig ansat fisker Aksel Olsen.

Redningsstationen «Manø» nedlægges

I den af „Udvalget vedr. redningssvæsenets forhold af 1953“ afgivne betænkning blev det bl. a. foreslaaet, at redningsstationen „Manø“, forsynet alene med ro-redningsbaad, skulle nedlægges.

I henhold hertil har forsvarsministeriet nu bestemt, at den nævnte station nedlægges fra den 1. oktober 1961 at regne.

Det ved stationen fast ansatte mandskab forbliver i redningssvæsenets tjeneste indtil udgangen af den maaned, hvori de paagældende fylder 60 aar — for opsynsmandens vedkommende dog det fyldte 65 aar — mod at udføre sædvanlig strandvagtstjeneste uden anden betaling end det til enhver tid gældende vederlag herfor.

Det ved stationen midlertidigt ansatte personale afskediges med 3 maaneders varsel fra 1. septbr. 1961 at regne. — Det drejer sig om tre mand.

Stationen blev oprettet fra 1. oktober 1912 og forsynet med en ro-redningsbaad, der er 1,25 m kortere end de sædvanlige ro-redningsbaade, bygget i 1891 og først stationeret i Karred og i Sæby.

Der har i de forløbne 49 aar kun forefaldet 4 redningsforetagender ved stationen.

Stationens første opsynsmand var Jesper Whit der afskediges 1.-10. 1924 p. g. a. alder og sva gelighed. Han efterfulgtes af baadformand Peder Hansen Nielsen, der afskediges p. g. a. alder den 31.-10. 1935 og efterfulgtes af baadformand Niels P. Lindberg, der afskediges p. g. a. alder den 30.-9. 1949. Derefter blev fra 1.-10. 1949 stationens nuværende opsynsmand, hidtilværende baadmand Edvard Hansen ansat.

Stationens personale bestod af opsynsmand, baadformand og 9 baadmænd.

Hvis Bladet udebliver,

bedes de Holdere, der modtager det gennem Posten, straks klage til Postbudet.

Hvis Stationerne ikke modtager Bladet regelmæssigt, bedes dette paa et Brevkort meddelt til Gadgaard Nielsens Bogtrykkeri, Lemvig.

Der blæste en storm

Den gamle hedegaard ved Grenaa, hvor helten Søren Kanne levede, maa vige for moderne boligbyggeri.

Grenaa byraad har nu fældet dødsdom over den gamle hedegaard, der engang var den bekendte redningsmand Søren Kannes hjem.

Gaarden har staaet upaaagtet i henved 100 aar; men i vore dage er Grenaa en by i rivende udvikling, og det hedeareal, hvor gaarden ligger og som blot for faa aar siden laa langt fra alfarvej, spiller nu en stor rolle i de kommunale byggeplaner. Her skal skabes et helt nyt boligkvarter med hundrede af lejligheder, og saa maa den gamle gaard vige.

Byraadet har truffet sin beslutning efter en hidsig debat i de lokale dagblade. Da planerne om nedrivningen kom frem, hvæssedes utallige penne, og der har været livlig læser-diskussion for og imod.

En ny storm

Søren Kannes redningsdaad i første halvdel af forrige aarhundrede var vel et smukt stykke mandfolkearbejde; men det er tvivlsomt, om hans navn ville være blevet erindret i vore dage, hvis ikke St. St. Blichers magtfulde digt havde udeliggjort ham. „Der blæser i storm udi Kattedgat“ er blevet kendt af hvert skolebarn i de forløbne aar og har altsaa i bogstaveligste forstand ved denne lejlighed formaaet at rejse en storm — omend denne gang i avisspalterne.

Da den gamle gaard kom i farezonen, blev der røre, og der rejste sig mange røster for at bevare bygningen, eventuelt i et lille anlæg i det ny kvarter. Ja, nogle gik endda ud paa, at Søren Kannes gaard skulle omdannes til en æbleskivebod, og det ville jo i hvert fald have været et særpræget arrangement. Men efterhaanden er sagen belyst fra flere sider, og de fleste gaar nu ind for kommunens plan om at nedrive gaarden for at skaffe plads til det ny kvarter, der maaske saa kunne komme til at bære byheltens navn.

En kvindelig læser har i et af de lokale blade oplyst, at ejendommen var en fæstegaard under et nærliggende gods, og at Søren Kanne som fæster ikke har haft spor med opførelsen eller vedligeholdelse at gøre. — Gaarden har i den tid, jeg har kendt den, været en faldefærdig rønne, saa lad den endelig forsvinde, hedder det.

Mere haandgribelige minder

Det maa ogsaa indrømmes, at det er tvivlsomt, om „Kannesgaarden“, som den gamle ejendom hedder — og som ærlig talt ikke er blevet holdt med synderlig pietet i aarenes løb — har ret meget med Søren Kanne at gøre. Udbygningerne er sunket i grus, hovedbygningen er paa flere omraader stærkt ændret, og

omgivelserne er forfaldne. — Men navnet er altsaa bevaret.

Der er imidlertid i Grenaa andre og maaske nok saa haandgribelige minder fra folkehelten. Ved Grenaa havn er saaledes rejst en sten ud for det sted paa stranden, hvor Søren øvede sin daad, og i 1949 rejstes paa byens torv billedhuggeren Johannes Bjergs kraftfulde statue af Søren Kanne. — Lad saa være, at onde tunger hævder, at statuen mere ligner en muskel-svulmende nævekæmper end en forsagt hedebonde.

I Djurslands museum, der har til huse i en prægtig bindingsværkskøbmansgaard, er indrettet en mindestue for Søren Kanne. Den forsøger man at møblere med almuemøbler fra tiden, og her findes ogsaa kopier af medalje og sølvbæger, som Søren fik overrakt efter redningsdaaden. Originalerne befinder sig forøvrigt stadig i Kanne-slægtens eje, og en ung jetpilot i flyvevaabnet, der ogsaa bærer navnet Søren Kanne, er nærmeste arving.

Hvad der skete

Og saa er det vist paa sin plads her kort at genopfriske historien om, hvad der egentlig hændte en stormfuld februardag i 1835.

Langs strandbredden syd for Grenaa kom tidligt om morgenen en hestevogn kørende. Paa bukken sad boelsmand Mikkel Sørensen Kanne sammen med sønnen Søren, og pludselig fik de øje paa et vrage, der stod paa en revle et stykke fra stranden. Det var yachten „Bente Marie“ af Hornbæk, der med tre mand ombord var strandet om natten, efter at en forrygende øststorm havde sat skibet ind mod kysten. En af matroserne blev skyllet overbord, og en anden klarede sig selv i land, da det gryede; men skipperen, Ole Jensen, Jyde, var for afkræftet og tøjrede sig ombord.

Mikkel Kanne og hans søn forsøgte at sætte en jolle ud fra stranden, men uden held. Stormen havde pisket havet op til et skummende braad, og baaden fyldtes omgaaende med vand.

Saa fattede bondeknøsen da den beslutning, der skulle sikre ham et eftermæle op i tiden. Han sprang op paa ryggen af den ene hest og drev den anden med sig ud i brændingen. Søerne slog ind over ham og bæsterne, men det lykkedes ham at holde dem sammen, og ude paa revlen ved vrageet fik de bund under hoven og kunne staa i læ af skibssiden. Søren langede en solid næve ud og greb fat i skipperen, som blev halet over paa hesteryggen — og saa gik det atter mod landjorden, som naaedes i god behold.

Sørens præstation vakte begejstring i det ganske land og rygtes fra hytte til slot. Sjette Frederik lod sig bevæge af slig dannerfærd og skænkede den fattige bondesøn en medalje samt en dusør paa 40 rigsdaler, hvad der ikke var at kimse af de dage. I Aarhus skillingede borgere sammen til et sølvbæger med svulstig inskription, og som kronen paa værket kom dig-

teren Blichers hyldest, der mere end noget andet har holdt beretningen levende gennem generationer.

Nu er det næsten som at strø salt i et saar, naar vi kommer til slutningen paa denne beretning — men den hører nu engang med.

„Søhelten“ fik nemlig en baade tragisk og paradoksal skæbne. Han, der havde trodset elementerne, faldt i den lavvandede Grenaa — en sen aften i 1860, da han var ude og lede efter en bortløben ko. Hans tunge støvler trak ham ned, og næste morgen blev han fundet druknet. *Med tilladelse af Venstres pressebureau.*

Redningssagens far i Norge var konsul Tønnes Hauge Puntervold, hvis minde blev hædret ved mindestensafsløring.

Herom fortæller „Kystvakt“.

Det var ægte jær-ver, nordenvinden stod frisk og sol og regn veksled søndag den 20. august, da mindesmærket over konsul Tønnes Hauge Puntervold blev afsløret paa varden ved Ognabugten, akkurat da folk paa den stærkt trafikerede Rigsvej 40, med et faar Jerhavet brusende imod sig. Det enkle monument er en baad, som brydes ned ad Tungsøen i mørksynet. Bag den rejser sig en bautasten i rødlig granit med broncerelief af „Consul Tønnes Hauge Puntervold“ og „Minde om redningssagens far i Norge“ paa bagsiden. Slig fortæller jær-buen, billedhugger Staale Kyllingstad, enkelt og gribende, hele den dramatiske historie om havet og redningssagen. Nordsøen. skibskirkegaarden gennem tusinde aar er baggrunden. Udenfor laa redningskrydseren „Olav Ringdal jr.“ som æresvagt.

Først var der mindegudstjeneste i den ærværdige Ognakirke, som var fyldt til sidste plads, da biskop Fridtjof Berkiki talte med udgangspunkt i den kendsgerning, at der ikke i dag er mange, der kender navnet Tønnes Puntervold, men den gode borger af Egersund havde hjertelag. Han ville redde liv, men maatte staa hjælpeløs og se folk omkomme i bølgerne for 109 aar siden. Man kan vel sige at det var optakten til redningsselskabet, som kom 39 aar senere. I sin 70 aarige historie har det reddet over 4.000 liv — et ædelt blad af vor historie. Der er altid noget betagende ved livredning, sagde biskoppen, og nævnte Roald Amundsens sidste færd efter Nobile, Nansens redning af millioner flygtninge og Folke Bernadottes redning af vore egne krigsfanger — alt dette var i traad med den tanke, som besjælede Tønnes Puntervold. Og Jesus gav liv for at redde liv. Han hjælper i vort yderste livs- og dødsfare. Det er selve kristendommens kerne — Hans kors er menneskehedens største redningsstation.

Redaktør Per Thomsen, Stavanger aftenblad, talte som komiteens formand ude ved mindesmærket. Paa dette sted, ved den vejrhærgede men storslaaede jærstrand, blev tanken født om at organisere et redningsarbejde for søfolk i havsnød. Man er samlet for at afsløre et monument, der skal minde og mane alle til eftertanke og omtanke, saaledes at redningstanken fortsat skal have det norske folks levende støtte. Mindesmærket her er rejst som en hæder for en mand, som her paa dette sted fik tanken og gjorde tanken til handling. Her har naturen givet plads for at de vejfarende kan standse ved dette monument, dvæle ved mødet med den vældige natur, og tænke over livets konfrontation med døden.

Redaktør Thomsen fortalte om hvordan komiteen: skibsreder A. Gowart-Olsen, distriktssekretær Leiv Celius og han selv igrunder selvbetalte havde søgt kontakt med billedhuggeren, at terrænet var ordnet af brødrene Skjærpe og deres far August Skjærpe, at Rogalands vejvæsen gjorde pladsen istand, at grundejeren Varen gav grunden — og at de overalt havde mødt en aaben haand.

Det havde regnet, men da fylkesmand Poul Ingebretsen lod flagene falde og afdækkede det vakre mindesmærke, lettede det. — Egersund musikkorps spillede fædrelandssangen. Vicegeneralsekretær, kaptajn Olaf Bjørnstad talte paa „Norsk selskab til skibbrudnes redning“s vegne. — Det var naturligt, sagde han bl. a., at det var her paa Jæren vi fik den første optakt til et organiseret redningsvæsen i Norge, og nu afdækker vi et mindesmærke over den indsats, norske redningsmænd har gjort i de 107 aar, som er gaaet siden de første redningsstationer blev oprettet. Det er baade rigtigt og naturligt at mindesmærket bærer konsul Tønnes Puntervolds navn og billede, maatte hans ide altid besjæle os i den store, landsomfattende sag, som redningssagen er. Han takkede komiteen, som fik rejst monumentet.

Ognas ordfører, Otto Kvalbein, sagde, at en stor del af Ognafolket var knyttet til havet som søfolk og fiskere, og har paa nært hold faaet kendskab til det arbejde, redningsselskabet driver. De har ogsaa selv været med ved redningsstationerne her, og ved at selskabet i dag staar bedre rustet end før til at bjerge folk i havsnød. Det er naturligt, at redningsselskabet og dets sag staar højt hos bygdfolket. Paa Ognakommunes vegne tog han imod mindesmærket og lovede at værne om det.

En meget stor forsamling var kommet til stede, bl. de indbudte var konsul Puntervolds barnebarn, fru Anna Sundt Mowinckel, Bergen, og hendes datter fru Mildrid Winther, Oslo, redningsselskabets centralstyre var repræsenteret ved dets styrelsesmedlem, disp. Jan H. Bentzon, Bergen.

Ved tredje stormvarsel

ved Christian Houkjær

Mørke skyer var begyndt at trække op.

Man saa ikke hvorfra de kom; men det blev længere og længere imellem, at solen skinnede igennem skydækket. Det havde ellers været en smuk sensommer søndag; men hen paa eftermiddagen var der kommet uro i vejret.

Sandet hvivledes af og til op langs stranden, saa man maatte vende ryggen mod vinden for at undgaa de smaa, skarpe korns sviende stik i ansigtet.

Bølgerne faldt med tiltagende styrke over den inderste revle.

„Se en masse sæbevand!“ udrød præstens lille pige, hun havde ikke før set Vesterhavet i oprør. Fiskerlejets børn sagde ikke noget. De vidste, at der var tre baadelag ude at røgte hummertejner.

Af og til skottede man op til stormsignalet. Der var kun hejst en kurv endnu; men stormen tog til, og braaddet stod hvidt og skummende over revlerne.

Et fiskerhus, hvis nordlige gavl havde været udsat for bølgernes hammerslag med det resultat, at muren var slaaet ind, stod som et tavst vidne om søernes styrke. Vovede man at bygge huse her? Vidste man ikke, at ved højvande og storm væltede havet ind og slog till!

En klynge strandboere stod inde i det aabne hus. Lidt læ var her dog, selvom gavlen var revet ud.

Der blev talt om de tre baadelag, der endnu var ude. De havde deres tejner langt fra land, saa de ville ikke fra fiskepladsen være i stand til at se, at der var sat stormvarsel. Ville de mon komme tilbage tids nok til at kunne redde sig over revlerne, eller maatte de ride stormen af paa havet?

I ansigterne aftegnede der sig noget af klit-sognets barskhed. Sindene var gennem generationer blevet indstillet paa livets alvor.

Sognets præst holdt netop gudstjeneste i fiskerlejets skolestue. Der var en mil til sognekirken, derfor havde den ny præst begyndt at holde gudstjeneste her ude med visse mellemrum. Denne søndag var der ikke saa mange strandboere forsamlet i skolestuen, som der plejede at være. Man følte den uro i sig, som kendes, naar havet rejser sig. Det var bedst at slaa et slag ned til stranden og se.

Redningsbaadens mandskab var blevet fra andagten. Vor Herre maatte have dem undskyldt. Og de kunne jo da ogsaa sende en bøn op til himlen, det var de ikke ukendt med. De fleste af dem plejede at være i skolestuen; men under haardt vejr har en redningsmand ikke ro paa sig. Man maa ordne saa meget. Der er det med den ny motorredningsbaad, at den er tungere end den gamle robaad, og endnu har man

ikke været ude saa ofte med den. Det er ellers en fin baad, og motoren er upaaklagelig. Mandskabet er stolte af den.

Saa er der ogsaa det med olietøjet, gummi-støvlerne og redningsbælterne. Man bryder sig ikke om at iføre sig alt dette, medmindre man skal ud.

Stormsignalet stod oppe i klitterne mellem havet og den lille by. Til daglig ænsede man det ikke meget. Det var da ogsaa blot en høj mast med en tværgaaende raa et stykke over mastens midte. Masten var godt afstivet med solide barduner, og saavel i toppen som ude paa raanokkerne var der blokke til ophejsning af store runde kurve, som ved dagslys kunne ses langt til havs. Naar det saa blæste op, og søen begyndte at bryde faretruende over revlerne, blev der hejst en kurv op i masten. Tog blæsten til i styrke, satte manden, der havde til opgave at betjene stormsignalet, endnu en kurv. Sattes den tredje og sidste, var faresignalet givet til mændene paa havet sammen med ordren til redningsmandskabet om at begive sig ud til undsætning. Saavel ude paa havet som her inde paa stranden maatte man tage sine forholdsregler.

Nu var den anden kurv sat!

Kun faa havde set den gaa op. Alle var optaget af at se paa havet, der nu larmede ildvarslen i havstokken. Under himlen hang et tæt skydække, der gav havet en dyster farve, saa de hvide braadsøer aftegnede sig skarpt over revlerne.

„Der!“ blev der sagt.

Horisontlinien blev brudt. Der saas et punkt derude, og man vidste, at det var en af baadene, der nærmede sig stranden.

Paa mindre end en halv time ville den være inde.

Lidt efter saas endnu et punkt derude. To baade var paa vej ind. Nu maatte de kunne se stormvarslet der ude fra, saa de vidste, der ventede dem en haard tørn ind over revlerne.

Nu var den første baad mellem de to inderste revler.

I strygende fart gik det med søerne ind. Baadene her ved Vestkysten er bygget paa en særlig maade med henblik paa at kunne klare sig gennem haard brænding. Baaden her flød som en lille æske paa det oprørte hav. De to ombordværende fiskere kendte havet, og de kendte deres baad. Mange aars kampe med Vesterhavet for at fravriste det lidt af dets rigdom havde hærdet dem.

Nu tog kølen bunden og i det samme øjeblik baaden stod fast, væltede en voldsom braadsø ind over den. Den ene af de to fiskere ombord var allerede sprunget ud ved baadens stævn for at fastgøre en wire fra ophalingspillet til stævnen. Nogle fiskere paa stranden gav et tag med, og snart stod baaden ophalet i god behold.

Der blev ikke talt mange ord. Storm var ikke just nogen sjælden foreteelse her. Lidt efter gentog scenen sig med den anden baad. Og saa var der blot een tilbage fra denne by.

Manden, der passede stormsignalet, lod nu den tredje kurv gaa op i signalmasten. Man vidste, det betød, at redningsbaaden snart ville gaa ud gennem vandfraaden over revlerne for at være klar til at yde hjælp, dersom det blev nødvendigt ved den sidste baads landing.

Redningsmandskabet havde allerede iført sig olietøj. De var beskæftiget med at gøre klar ved baaden, der stod paa ruller i redningshuset.

Ved det tredje stormvarsel blev deres bevægelser hurtigere. Baadføreren gav ordrer, som straks blev udført. Nogle andre fiskere hjalp til med at faa den store røde baad transporteret fra huset ned over stranden. Rullerne blev hurtigt skiftet, efterhaanden som baaden kom frem, og snart var den nede ved havet. Her, hvor rullerne ikke mere kunne anvendes, gik det langsomt med at faa baaden ud i brændingen. Mændene satte ryggen mod baadens sider, og nu blev den løftet ud i smaa tag til førerens opgang. Agterstævnen med det hævede rør var allerede ude i brændingen, og søen drøede imod baaden, der en tid endnu stod fast. Ofte brød en sø ind over baaden og over de mænd, der arbejdede med at sætte den ud; men man ænsede det ikke.

Ligesom fædrene her ved Jyllands barske kyst havde anset det for deres pligt at gøre alt, hvad der stod i deres magt for at hjælpe nødstedte paa havet, saaledes ogsaa nu. Der var sket den ændring, at man havde motor som drivmiddel i redningsbaaden i stedet for aarer; men alligevel er redningsbaadene stadig aabne, saa der ydes ikke anden beskyttelse mod havvandet, end hvad olietøjet og sydvesten kan yde. Men sindelaget hos mændene i byen er det samme som forhen. Man tager sin tørn i redningsbaaden, uanset om det var søfolk fra fjerne lande eller det var fiskere fra hjemlige strande, der var i havsnød.

Redningsbaaden begyndte at flyde. Rask æntrede de syv redningsmænd op i baaden, som endnu et øjeblik kastedes hid og did af de brølende vandmasser. Men snart fik skruen fat og saa var føreren herre over baaden.

Forstavnen blev drejet op imod søen.

Ofte var baaden helt skjult for dem, der stod paa stranden. Naar den var nede i en bølgedal, saas den ikke; men et øjeblik efter red den smukke baad paa toppen af en sø for atter at blive borte i brændingen.

Strandboerne fulgte spændt baadens manøvrer i det oprørte hav. Selv om de fleste af dem nok havde set redningsbaaden ude før, saa var det dog en sjælden begivenhed, efter at de søgaaende skibe havde faaet motorkraft. Før den tid var en stranding ikke saa sjælden, naar ef-

HIRTSHALS

Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI

Alt i Nybygninger
samt Reparationer,
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK

Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgelig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals

Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK

HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

Marsø
Støbegods

teraarsstormene satte sejlskibe ind over revlerne. Gudstjenesten i skolestuen var sluttet, og de af strandboerne, der havde været med, var ogsaa kommet til stranden, og blandt dem stod sognets præst. Redningsbaaden sejlede nu mellem anden og tredje revle med kurs mod nord. Selv om den ofte tilsyneladende blev borte i braaddet, dukkede den dog altid frem igen.

De mest skarpsynede i klyngen paa strandbredden pegede ud over havet. De havde set en baad.

Det varede ikke længe, inden alle kunne se den, naar den blev løftet op af en sø. Det var snart tydeligt, at det var den tredje af fiskerbaadene, der kom fra hummerfiskeri.

(fortsættes i næste nr.)

En ikke helt almindelig stranding ved Manø -

Som det er omtalt andetsteds i bladet, ophører Manø-redningsstation med at eksistere fra den 1. oktober. I den anledning har vi vekslet nogle ord med stationens opsynsmand, Edv. Hansen, som vi bad om at fortælle en eller anden hændelse ved stationen siden dets oprettelse, og en saadan har han beredvillig givet os. Vi takker for hilsen og ogsaa for den indsats Manø-redningsstation igennem aarene fik lov til at udrette — og her er saa hvad opsynsmanden fortalte:

Søndag den 28. september 1947 var det rigtig efteraarsvejr med haard blæst af vest og regnbyger. Da kl. var 10 spillede jeg som det var sædvane orgelet i Manø kirke.

Vi havde faaet baade præledium og første samle, og var begyndt paa anden salme, da kirkedøren gik op og ind kom den daværende opsynsmand Niels Lindberg, gik lige op til orgelet, slog mig paa skulderen og sagde „Vi skal ud med æ baad“.

Jeg holdt op med at spille og lod kirkesangeren „sejle sin egen sø“, løb hjem og kom i andet tøj og lange støvler, og mødte derefter ved redningsstationen, hvor alle mand og heste var mødt. - Vi kørte redningsbaaden de 3 km tværs over Manø til Andelsbanken, hvor baaden blev sat i vandet, og vi roede saa ca. 2 sømil, og var saa ved strandingen — det var en lastbil — paa vej fra fastlandet til Manø, som paa grund af for høj flodvand havde faaet motorstop. De ombordværende 7 personer var begyndt at gaa mod Manø og vadede rundt i 1 meter vand, men da floden kom stærk var det i rette tid, at redningsbaaden kom til hjælp, fik dem indenbords og med hjem til Manø, hvor de ved hjælp af varmt tøj og noget mad lavede op igen.

LEMVIG

E. SMEDGAARD
Sels. Gl. og Hvre. Opsik
1863
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

I senkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thybørn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 804

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 803
Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thybørn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thybørn og Thorsminde

hos **Hvass**

Thisted

Nordjyllands
største
BOLIGHUS

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geismas - Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1909

P. Saxberg

indehaver: Paul Saxberg . Skagen
Telefon 4 11 44 (7 Linier)
Adresse: Havneplads 18-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 1201

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 1345
SKAGEN

AKTIESELSKABET

SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 1538

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED

Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

KROG & CHRISTENSEN

Skibsværft
Thisted . Telf. 361

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . TH. 6000

Dækmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 564 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
TH. Kontor og Lager 47, privat 388

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæreri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

1/5 Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A

TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI 1/2

Esbjerg — Telefon 253

Nybygninger - Reparationer - Smedie

Andersen & Jensen

Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion

(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups

Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15
" " " Rønne " 22,45

sommeræsonen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPKIBSSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB**DANSK****ESBJERG****TOVVÆRKSFABRIK A/S**

Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

D DANNEBROG A S

Skaarup & Salskov

Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61

Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**

★
Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR. LEMVIG

LEMVIG
CENTRALBIBLIOTEK
LÆSESTUEN

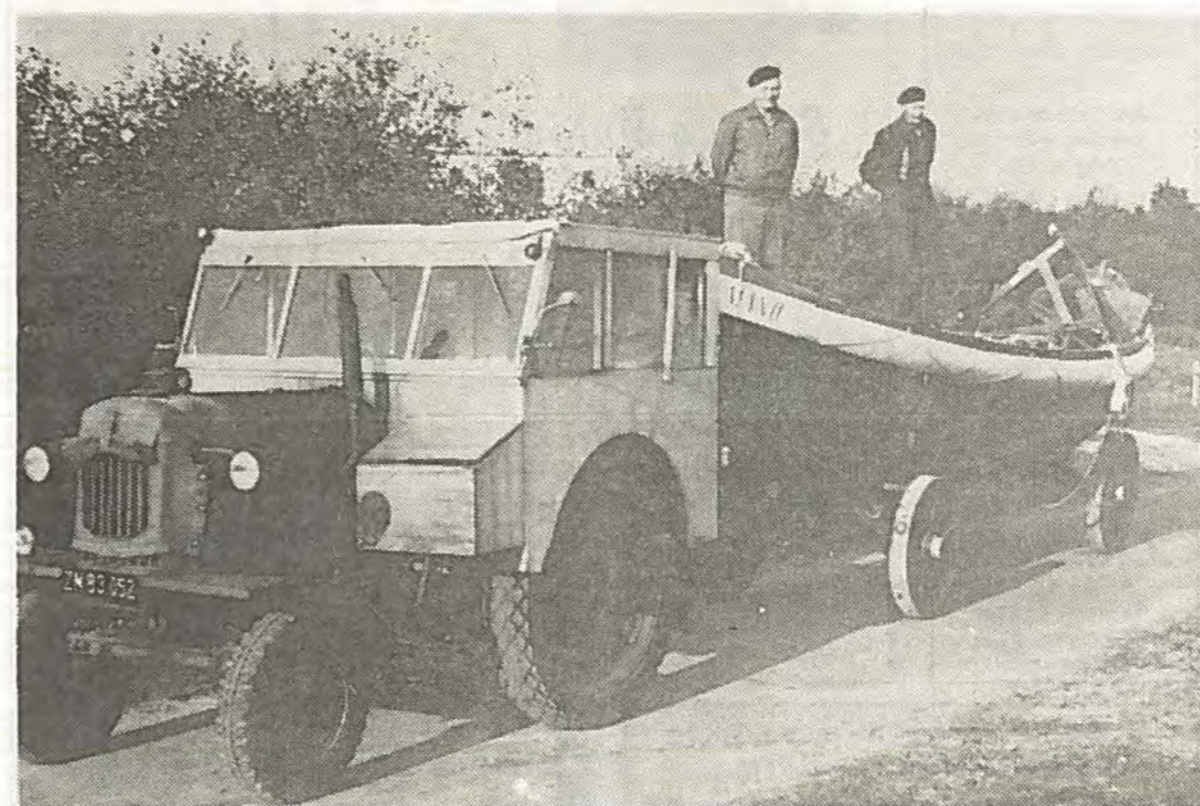

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 11

1. november 1961

28. Aarg.

Da redningsbaaden førtes fra Manø

Manøs gamle redningsbaad er købt af Grønlandske Handel og skal til Juliane-
haab. Her ser man baaden paa vej til jernbanestationen i Ribe, hvorfra den skal
med tog til København. I redningsbaaden staar opsynsmand Edv. Hansen, Manø

REJS MED

D. F. D. S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - EsbjergMarketenderiet
„NY HAVN“ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992Esbjerg Skibsværft
& Makinfabrikv. Søren Andersen
& Søner . Esbjerg
Alt i Nybygninger
og ReparationDamp-
skibsselskabet

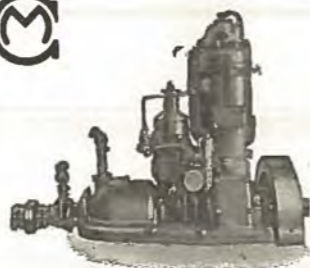
TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

Motorer

i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

DANMARKS

HANDELS- og SØFARTS-TIDENDE

Uafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K. - Telefon Central 8284

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2. August 1847 Telefon 131 . Postgiro 851.00
Kontortid: 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyborøn Ald. . Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 . Lørdag 10,30-12

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 15,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, KøbenhavnHirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen— statsaut. —
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERGJørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals . Tlf. 180

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 11

1. november 1961

28. aarg.

Skibet, der strandede to gange med 6 aars mellemrum
paa Vendsyssels vestkyst

Dampskibet „VICTORIA“, hjemskrevet i Göteborg, strandede første gang den 17. december 1874 ved den daværende redningsstation „Tversted“, anden gang den 20. december 1880 strandede samme skib — som i mellemtiden var købt til Danmark, og nu hjemskrevet i Frederikshavn — ved den daværende redningsstation „Nørre-Tornby“

I
Dampskibet „Victoria“ af Göteborg, strandet den 17de December 1874 $\frac{1}{3}$ Mil fra Stationen Tversted. Vinden var N.O. med Storm og høj Sø. Strandingen fandt Sted Kl. 6 Efterm. og Melding modtoges ved Stationen $\frac{1}{2}$ Time efter. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ ankom Redningsbaaden til Strandingstedet. Skibet stod paa anden Revle omtrent 200 Favne fra Land. Da det lykkeligvis var maanelyst, kunde Baaden strax gaa ud. Efter 3 mislykkede Forsøg, under hvilke Søerne jævnlige brød over Baaden, lykkedes det endelig efter en anstrengt Roning at faa Forbindelse med Skibet ved Hjælp af en fra dette udfiret Trosse. 9 Mand af Besætningen halede ind i Redningsbaaden, som derefter slap Forbindelsen, da den øvrige Del af Besætningen, efter at det var blevet dem betydet, at de ikke kunde medtage deres Tøj, foretrak foreløbig at blive ombord. Baaden naaede lykkelig Land. Da Stormen imidlertid kort efter tiltog, og Maanen ikke var langt fra at gaa ned, bestemte man sig til paany at gaa ud med Baaden. Denne naaede heldigt Skibet og indtog atter 2 Mand af Besætningen, medens Resten fremdeles fastholdt at ville forblive ombord, hvorfor det aftales, at de skulde vise Signal, dersom Forholdene ved Skibet forandrede sig saaledes, at de ikke kunde forblive der. Baaden blev altsaa, efter lykkelig at være landet, holdt i Beredskab Natten over; men da Vejret om Morgenen bedagede sig, og Søen faldt, saaledes at Fiskerbaade kunde gaa ud til Skibet, bragtes Redningsbaaden tilbage til Stationen.

I Redningsforetagendet deltog foruden Baadens Mandskab 2 Frivillige.

Strandingen var foranlediget ved at Skibets Kaptajn havde forvexlet Hirtshals og Skagens Fyr.

Den 20de December Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Morgen indtraf til Opsynsmanden ved Tversted Station Mel-

ding om, at der fra det foran omtalte den 17de s. M. strandede Dampskib „Victoria“ var vist Nødsignal, Mandskabet og Transportheste tilsagdes uden Ophold, men da den nærmeste Vej til Strandingstedet ikke kunde passeres, og den Vej, man maatte vælge, var baade lang og overordentlig besværlig, naaedes Strandingstedet først Kl. 4 $\frac{1}{2}$. Da Natten var mørk og Søen høj, og det derhos skjønnes, at der ikke var nogen overhængende Fare for Skibet, bestemte man sig til at afvente Dagslyset. Ved Daggry roedes altsaa Baaden ud og opnaede med nogen Vanskelighed Forbindelse med Skibet, hvis hele ombordværende Besætning, 18 Mand, indtoges fra Bovgsprydet, hvorefter man i god Bebold naaede Land.

II

— Dampskibet „Victoria“ af Frederikshavn, strandet den 20de December 1880 Kl. 6 Eftermiddag $\frac{3}{4}$ Mil fra Stationen Nørre Tornby. Strandingen blev meldt til Stationen Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag, hvorefter Redningsapparaterne Kl. 9 ankom paa Strandingstedet. Søen var meget høj og kraftig, Strøget langs Land særdeles stærkt. Forbindelsen søgtes tilvejebragt med Skibet ved tvende dobbelte Raketter, af hvilke den sidste gik ud over Agterskibet, men af Stormen førtes mod Læ. Med Redningsbaaden, som imidlertid var kommen tilstede, blev Forsøg derpaa ufortøvet foretaget, og med Anstrengelse kom man Agterskibet saa nær, at Forbindelse med dette kunde tilvejebringes ved 2 Kastedrægge, hvorpaa 4 Skibbrudne indtoges i Baaden. Den øvrige Besætning kunde paa Grund af Skibets halv kæntrerede Stilling og Søens Gang hen over Dækket ikke forlade sin Stilling og naa Agterskibet, hvorfor Redningsbaaden maatte slippe Forbindelsen og opnaede en anden midtskibs. Efter at ogsaa 4 Skibbrudne her vare indtagne, søgte Baaden Land, hvilket man heldigt naaede. Redningsbaaden gik der-

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk ^{A/S}

Telefon 66

paa paany ud til Skibet, og det lykkedes efter 1 $\frac{1}{4}$ Times anstrengende og farefuldt Arbejde at indtage Resten af Besætningen, 9 Mand, og føre dem i Land, skønt i meget forkommen Tilstand, da Søen uafbrudt brød over Skibet, der stod 550 Alen fra Landet. Skibets Fører var druknet i Kahytten under Indstrandingen.

Strandingen forårsagedes ved Storm og Læ-kage.

Ved tredje stormvarsel

ved Christian Houkjær

(Fortsat fra sidste nr.)

Redningsbaadens fører havde observeret den, og han satte kursen mere vestlig. De to baades kamp mod braadsøerne fulgtes nøje. Den aabne redningsbaad, der ganske vist var forsynet med luftkasser og lænseventiler, maatte sætte forstævnen op mod søen for at trodse det vældige braad, mens den korte fiskerbaad, der havde dæk og styrehus fik braaddet agter ind. Af og til var det, som baaden stod stille efter en vældig dukkert. Den ligesom rystede vandet af sig, inden den atter satte fart mod stranden.

Redningsbaaden var nu nær ved fiskerbaaden. De to baade fulgtes ad. I redningsbaaden sad man klar til at kaste redningsveste til de to fiskere. Nu kunne man se, at de selv holdt redningsbælter op for at vise, at de havde saadanne ombord. De agtede at gaa ind gennem det opørte hav og bjerger baaden i land.

Klyngerne paa stranden var rykket nærmere mod havet; men endnu stod der en del mennesker inde i redningshuset og i det ituslaaede fiskerhus.

Alles øjne var rettet imod de to baades bevægelse over havet.

Himlen var næsten sort.

De hvide maager, der skrigende fløj hen over stranden, syntes endnu mere hvide paa den mørke baggrund.

Med voldsom fart kom fiskerbaaden ind mod stranden. Det saa ud som om den sejlede om kap med braadsøerne, der med tordenagtige brag væltede omkring den.

I et kog af vand og skum stod baaden med eet fast i stranden. Braaddet slog ind over den mens fiskerne behændigt sprang fra borde for straks at gaa i gang med ophalingen. Deres familie stod ganske nær og saa til. Hvad de følte og tænkte, kom ikke til orde. — Det var ikke skik at give udtryk for ens sindsstemning her. Mens folk havde samlet sig om fiskerbaadens landing, var redningsbaaden sejlet lidt mod øst for at lande nær ved redningshuset. Den var allerede inde ved stranden. Redningsmændene stod og spændte deres redningsveste af. Mændene var i godt humør, og de snakkede livligt indbyrdes. De havde ikke været ude for noget særligt; men de havde gjort deres pligt.

Langsomt gik folk hjem til deres huse. Børnene var løbet forud. De var blevet frosne af at staa stille nede ved stranden, og uvejret var kommet saa overraskende, at de ikke havde faaet klæder nok paa at kunne holde varmen, og ved havet havde de været saa optaget af begivenhederne, at de næppe havde følt kulden.

Efter børnene kom kvinderne. De gik stiltfærdig i smaa klynger og snakkede. Det nede ved stranden talte man ikke gerne ret meget om. Man viser en vis tilbageholdenhed overfor det med havets farer. Af alle havboernes slægter har havet taget ofre, og man ved, at det vil gøre det igen, man ved blot aldrig, hvem der bliver den næste — eller de næste, for der var ofte flere i følge. Denne risiko er prisen for at kunne fortsætte fædreneres frie gerning paa havet og ved stranden.

Efterhaanden skiltes grupperne ad. Hver af kvinderne gik ind til sit for at tilberede aftensmaden. Sidst kom mændene — baade dem fra hummerbaadene, dem fra redningsbaaden og dem der var kommet til stranden fra gudstjenesten i skolestuen.

Husene laa spredt tilsyneladende uden nogen plan. Der saas ikke noget træ, der kunne yde lidt læ for blæsten. Marehalm var den eneste vegetation, der fandtes omkring husene. Man hørte stormens fløjten, naar den fór ind over den lille havby. Stormsignalets kurve stod i de stramme bardumer. Men den uro, de havde frembragt, da de blev sat, havde fortaget sig.

Man hørte her fra byen havets hule torden; men mændene var hjemme igen, og baadene stod paa stranden.

Man var gaaet hjem for at holde søndag aften.

Af »Kasserer Gotlieb Ølsted's Legat« vil der i december maaned 1961 blive uddelt nogle partioner til:

- 1) Gamle, afskedigede medlemmer af mandskabet ved de *nørrejydske* baad-redningsstationer.
- 2) Midlertidig hjælp til enker efter eller børn af redningsmandskabet, fortrinsvis medlemmer som er omkommet under udøvelsen af redningsarbejdet.

De, der maatte ønske at komme i betragtning ved uddelingen, vil kunne faa ansøgningskema ved henvendelse til Bestyreren af redningsvæsenet, Overgaden o/Vandet 48 C, København K., til hvem skemaerne tilbagesendes inden 15. november d. aa.

Legatbestyrelsen.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. baadmand Søren Lauritsen, Gl. Skagen er afgaaet ved døden den 20. september.

Søren Lauritsen, der var født den 30. decbr. 1877, blev ansat som baadmand ved redningsstationen „Gl. Skagen“ den 1. febr. 1898 og afskedigedes p. g. a. svagelighed den 1. oktbr. 1932. Han havde deltaget i redningen af 132 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset, redningsvæsenets jubilæumsmedalje og en spansk redningsmedalje.

Fhv. baadmand Hans Peter Eskildsen, Rønne, er afgaaet ved døden den 21. september.

Hans Peter Eskildsen, der var født den 1. jan. 1892, blev ansat som baadmand ved redningsstationen „Rønne“ den 1. nov. 1924 og afskedigedes p. g. a. svagelighed den 30. juni 1945. Han havde deltaget i redningen af 18 skibbrudne.

Fhv. baadmand Axel Govert Vestergaard Eskild Larsen, Anholt, er afgaaet ved døden den 1. oktober.

Axel G. V. E. Larsen, der var født den 9. decbr. 1880, blev ansat som baadmand ved redningsstationen paa Anholt den 1. oktbr. 1905 og afskedigedes p. g. a. alder og svagelighed den 31. decbr. 1940. Han havde deltaget i redningen af 123 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset og redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Baadmand ved redningsstationen „Sønderho“ Poul Andersen er afgaaet ved døden den 10. oktober.

Poul Andersen, der var født den 12. juli 1912, blev ansat ved stationen den 1. jan. 1940 og havde deltaget i redningen af 9 skibbrudne.

Fhv. redningsmand, dannebrogsmænd Niels Thygesen, Jyllandsgade 100, Esbjerg, er død, 85 aar gammel.

Niels Thygesen, der stammede fra Holmsland Klit, kom til Esbjerg i 1896. — Her begyndte han ved fiskeriet, men gik senere over til Vandbygningsvæsenet. I 1916 blev han ansat ved redningsvæsenet, og her arbejdede han i en aarrække og var med i mange dramatiske og farefulde redningsaktioner.

Guldbryllup

Fhv. opsynsmand Thomas Thomsen og hustru, Lildstrand, kan fejre deres guldbryllup den 10. november.

85 aar

Den 15. oktober fyldte en gammel veltjent redningsmand N. Chr. Lilleøre, Lemvig, 85 aar.

Han tilhører den Lilleøre-slægt, der siden redningsstationen Lilleøres oprettelse i 1847 har været knyttet til stationen. Faderen, Niels Lilleøre, blev opsynsmand ved redningsstationen, og var det til sin død. 6 af hans sønner blev redningsmænd, og to af dem var med i redningsbaaden, da denne kæntrade i 1897, og alle de 12 ombordværende druknede — efter denne ulykke blev Niels Lilleøre ansat ved redningsbaaden, og har i hans tid været med til at redde over 100 mennesker.

Den gamle redningsmand er dekoreret med Dannebrogsmændenes hæderstegn.

Fhv. opsynsmand Chr. Pedersen Ruby, DM., Tuskær, fylder den 26. novbr. 85 aar.

80 aar

Fhv. baadmand Jens Chr. Jensen, R., Nørre Vorupør, fylder den 26. novbr. 80 aar.

70 aar

Fhv. baadmand Kristian Kruse, Snogebæk, fylder den 23. novbr. 70 aar.

Fhv. baadmand og motorpasser Lars Froholdt Pedersen, DM., Løkken, fylder den 24. novbr. 70 aar.

Fhv. baadmand Niels Andreas Arnold Christensen, Sæby, fylder den 27. novbr. 70 aar.

60 aar

Baadformand ved redningsstationen „Løkken“ Charles P. Larsen fylder den 11. novbr. 60 aar.

Fhv. baadmand Jakob Haaber Jakobsen, Kandestederne, fylder den 20. novbr. 60 aar.

50 aar

Midlert. ansat baadmand v. r/st. „Gl. Skagen“ Hede-mann Th. Christensen fylder den 19. novbr. 50 aar.

Opsynsmand v. r/st. „Fjand“ Vilhelm Poulsen fylder d. 19. novbr. 70 aar.

25 aars jubilæum

Baadmand ved redningsstationen „Stenbjerg“ Kristian Bonde Mikkelsen kunne den 1. oktbr. fejre 25 aars jubilæum i redningsvæsenets tjeneste.

(Ved en forglemmelse, som beklages, var dette ikke kommet med paa oktoberlisten i f. nr. af bladet).

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Snogebæk“.

Baadmand Ole Hansen Pedersen er efter eget ønske afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af september maaned.

Ole Hansen Pedersen, der er født d. 7. november 1907, blev ansat ved stationen den 1. september 1932 og har deltaget i redningen af 25 skibbrudne.

I den ledigblevne plads som baadmand er midlertidig ansat fisker Arne Pedersen.

Redningsstationen „Sønderho“.

Baadmand Harry Christian Munch er p. g. a. alder afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af september maaned.

Harry Chr. Munch, der er født den 7. december 1899, blev ansat som baadmand den 1. oktober 1925 og har deltaget i redningen af 9 skibbrudne. Han er dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

I den ledigblevne plads er fra 1. oktober midlertidig ansat Marthin Sørensen.

Redningsstationen „Blaavand“.

Midlertidig ansat baadmand Karl Viggo Jensen er efter ønske afskediget af tjenesten fra udgangen af september maaned.

Karl Viggo Jensen, der er født den 21. febr. 1928, blev midlertidig ansat ved stationen som baadmand den 1. oktober 1957.

I den ledigblevne plads er midlertidig ansat fhv. fisker Preben Reinholdt Sørensen.

Redningsstationen „Lild-Strand“.

Midlertidig ansat baadmand Halvor Guldhammer er efter eget ønske afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af september maaned.

Halvor Guldhammer, der er født d. 15. novbr. 1928 blev midlertidig ansat som baadmand den 1. oktober 1955.

Som følge af reduktion af personalet ved motorbaadsstationerne har der ikke fundet nyanstættelse sted.

Sæby redningsstation har bestaaet i 50 aar.

Den 1. oktober 1911 blev Sæby redningsstation oprettet og kunne altsaa i forrige maaned fejre et rundt tal. Den egentlige baggrund for stationens oprettelse var den, at der umiddelbart forinden indstrandede ikke færre end tre skibe, som det lykkedes ved et smukt redningsarbejde at bjerge besætningerne fra.

De tre strandinger var den norske bark „Strathearn“, Thurø-skonnerten „Garibaldi“ og endelig lastefartøjet „Rasmine“ af Frederikshavn.

Svømmede gennem minefeltet

I de sidste 25 aar har behovet for bistand fra redningsstationen i Sæby været mindre. men enkelte begivenheder har til gengæld været meget dramatiske. Den 16. januar 1940 blev redningsbaaden kaldt ud. Det var DS „Bertha“ af København, der var grundstødt nord for havnen. Vindstyrken var ti, og det frøs stærkt.

Besætningen paa det strandede skib nægtede imidlertid at gaa i baaden, som derefter maatte sejle tilbage overiset fra for til agter. Næppe var man imidlertid naaet havn, før der indløb melding om, at sæbykutteren „Hjælm“ havde taget grunden tre km nord for havnen. Med en overiset baad og gennem et sydende hav lykkedes det mandskabet at naa frem til den strandede kutter, hvis mandskab paa tre mand blev bjerget.

Ikke mindre dramatisk var redningsaktionen den 12. november 1944. Det var sognefogeden i Nørre Klit, der meddelte, at der var strandet et skib ud for Lyngsaa. Da redningsbaaden naaede frem, viste det sig at være tale om et minesprængt tysk fartøj. For ikke at komme ind i minefeltet kastede redningsbaaden anker et stykke ude, og ved hjælp af linekastergevær skød man en line hen over det nødstedte fartøj. De fire overlevende fra den ti mands store besætning var imidlertid for udmattede til at fastgøre linen, hvorfor redningsbaadens fører, skipper Jens Jæger, maatte springe i havet og svømme gennem minefeltet til det strandede skib. Paa den maade lykkedes det at redde de fire mænd,

som dog var mere døde end levende, da redningsbaaden naaede til Sæby.

Af de gamle, der var med ved ovenfor nævnte strandinger, er nu kun to tilbage, nemlig Peder Christensen Jæger, der er 78 aar og Valdemar Sørensen, der snart er 85 aar gammel. Begge har de været med til at redde en snes mennesker og var aktive i ca. 25 aar.

Der er nu skrevet kontrakt om Klitmøller-redningsbaadens bygning paa Thisted Skibsværft -

Der er nu mellem forsvarsministeriet og fa. Krog & Christensen skibs- og baadebyggeri i Thisted skrevet kontrakt om bygning af en motorredningsbaad til redningsstationen i Klitmøller. Kontrakten er betinget af de nødvendige bevillinger og kontraktens ikrafttræden regnes fra den dag, hvor meddelelsen om bevilling fra finansudvalget foreligger, hvilket sikkert ikke vil vare længe.

Redningsbaaden bygges, udrustes og leveres paa grundlag af det af byggeværftet udarbejdede projekt, saaledes som dette efter gennemgang af skibskonsulent Knud E. Hansen foreligger. — Redningsbaaden skal iøvrigt opfylde følgende krav:

1. Redningsbaaden skal kunne anvendes ved bjergningsaktioner fra Klitmøller redningsstation i al slags vejr, der tillader udsætning af baaden fra aaben kyst ved hjælp af udhalerspil.

2. Konstruktionens indretning og udstyr skal være til samme standard, som er gældende for moderne kystredningsbaade.

3. I færdig og fuldt udrustet tilstand skal redningsbaaden være stabil, sø- og manøvreduktig i al slags vejr.

4. Redningsbaaden skal opfylde de sikkerhedsmæssige fordringer, som stilles til et fartøj med de angivne opgaver, herunder være synkefri, d.v.s. kunne flyde paa ret køl og i stabil tilstand alene paa egne opdriftsmidler.

5. Redningsbaaden skal bygges i lukket rum og byggeværftet garanterer, at der ved bygningen kun anvendes i enhver henseende første klasses materialer, og hvor det skønnes nødvendigt af tæringshensyn, anvendes en søvandsbestandig legering, ligesom alt arbejde i alle henseender skal være absolut første klasses.

6. Redningsbaadens hoveddimensioner: Længde overalt 11,72 m — Bredde paa spant 3,87 m — Dybgaaende (fuldt udrustet m. fulde beholdninger og 6 mands besætning for max. 0,80 m — agter max. 1,20 m.

Redningsbaaden forsynes med en 6 cyl., 4 taks dieselmotor Scania-Vabis, type D-10 med reduktionsgear ca. 1:2, kobling og gear for vridbar propeller, samt reservegear. — Kontinuerlig

ydelse 120 h. k. ved 1600 o/min. — Redningsbaadens leveringspris er 379.700,00 kr.

Hvad angaar det egentlige nybygningsprogram indenfor redningsvæsenet kan vi meddele, at man paa Orlogsværftet har rejst stævne og spalter til den nye 16 tons motorredningsbaad med to skruer.

Maagen.

Fiskeren og redningsskibet

Naar spørgsmaalet om redningsskibe er paa dagsordenen, følger samtlige fiskere fra Esbjerg til Skagen opmærksomt debatten. Det hænger sammen med den kendsgerning, at redningsskibene er fiskernes hjælpere i nøden.

Naar alle sunde er stængt, og det er gaadt saa galt, at fiskeren ikke kan klare sig selv, saa er det redningsdamperen, han ser hen til — og der findes vist ikke noget tilfælde, hvor han er blevet skuffet og har maattet vente forgæves paa hjælp, naar en saadan var menneskelig mulig.

Det er der grund til at være taknemmelig for og det glemmer fiskeren heller ikke.

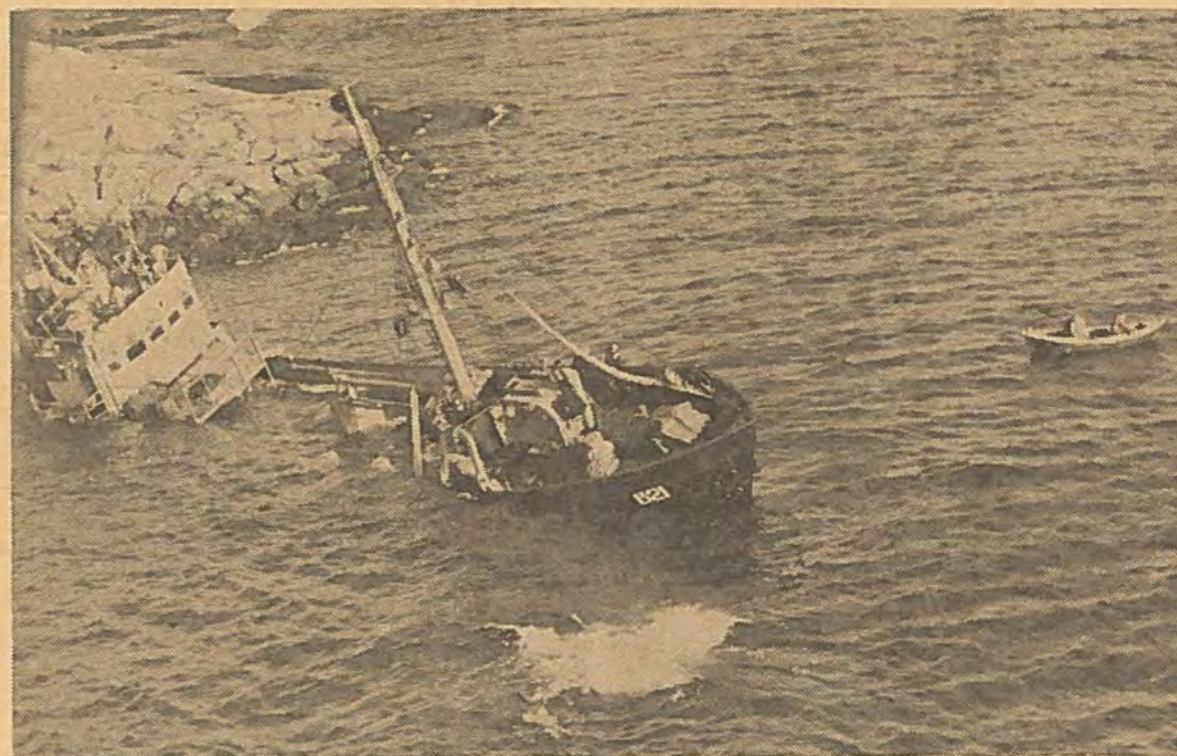
Som det er kendt, arbejdes der med planer om stationering af endnu et redningsskib i den nordlige Nordsø med hjemsted i Hirtshals, og endvidere ventileres tanken om at give det en

dobbelt opgave, saaledes at det eventuelt kan komme til at virke baade som redningsskib og bevogtningsskib til overvaagelse af fiskerigrænserne.

Der findes som bekendt allerede redningsskib med station i Esbjerg og et med station i Thyborøn, og Fiskeriministeriet har derfor ment, at det vil være lettere at faa bevilling til det ny skib, hvis det faar en opgave mere.

For at faa klaret problemet med bygning af skibet hurtigst muligt har Vestjysk Fiskeriforenings bestyrelse sagt ja til kombinationstanken med den bestemte tilføjelse, at redningsskibet, hvis der bliver bedt om hjælp fra et fiskerfartøj i nød, straks skal lade andre opgaver falde og gaa til undsætning.

Den for nylig nedsatte fiskerikommissions arbejdsomraade omfatter ogsaa redningstjenesten, og forhaabentlig vil forhandlingerne resultere i yderligere service og hjælp for erhvervet, som er vokset med nogle tusinde procent, siden de første hjælpeskibe blev bevilget før aarhundredskiftet. Med den voksende fiskeriaktivitet er opgaverne ikke blevet mindre, og de værdier i menneskeliv, fartøjer og fangster, redningsskibene i aarens løb har bjerget i havn, er saa betydelige, at spørgsmaalet om at holde redningsflaaden intakt og moderne, slet ikke burde være et problem.

Forleden strandede en russisk trawler paa et klippeskær ved Christiansø, men den russiske kaptajn afviste alle tilbud fra land om assistance. Besætningen tog, efter at være tvunget fra

borde, ophold paa en klippeafsats, og herfra blev de 20 søfolk taget ombord af to russiske redningsskibe. Her ses strandingen, der sandsynligt bliver vrage.

Med stationeringen af det omtalte rednings-skib i Vesterhavet og Nordsøen helt op til Norges kyst være dækket, saa der skulle være en reel chance for at yde hjælp til de tusinder af danske fiskekuttere, der aaret rundt driver fiskeri dér, og som hjemfører hovedparten af den fisk, der landes i danske havne.

Maagen.

Esbjerg kutter forlist -

3 fiskere druknet —
10 børn faderløse —

Esbjerg-kutteren „Ocecia“ er i en haard storm over Doggerbankeområdet gaet ned med sin 3 mands besætning onsdag aften den 18. okt.

Kutterens besætning bestod af skipperen, den 30 aarige Kaj Høst, Esbjerg, der efterlader sig hustru og 2 børn. Den 39 aarige fisker Peter Mathiassen, København, der efterlader sig hustru og 7 børn. Den 19 aarige fisker Per Ejvind Olesen, Esbjerg, der efterlader sig hustru og 1 barn.

I eftersøgningen deltog foruden redningsskibet „F. V. Mortensen“, 5 kuttere, deriblandt Esbjerg-kutterne „Edith Ebsen“ og „Quest“, 2 engelske kuttere fra Grimsby, desuden 1 catalinafly fra den danske redningstjeneste.

3 skippere, alle brødre til Kaj Høst, var med i eftersøgningen som kun resulterede i den triste kendsgerning, at man fandt de sørgelige rester af „Ocecia“, der enten har faaet en vældig braadsø, der fuldstændig har splintret kutteren, og revet de 3 fiskere i forliset, eller der maaske kan have været tale om en kollision med en drivende mine, hvilket sikkert aldrig opklares.

De omkomne fiskere skildredes som stræbsomme folk og ulykken føles smerteligt paa Vestkysten og selvfølgelig tungest i de hjem,

Af »Fru Anna Elisabeth Rørbye's Legat« til understøttelse af trængende danske kystbeboere, som har sat livet i vove ved redning af menneskeliv paa søen, og for enker eller børn efter saadanne, der ved redningsforsøg har tilsat livet, vil der i december maaned 1961 blive uddelt nogle partioner. De, der maatte ønske at komme i betragtning ved uddelingen vil kunne faa skema til udfyldning ved henvendelse til Bestyreren af redningsvæsenet, Overgaden o/Vandet 48 C, København K., til hvem skemaerne tilbagesendes inden 15. november d. aa.
Legatbestyrelsen.

hvor mødre og smaabørn maa græde over tabet af en mand og far.

Paa et bestyrelsesmøde i Vestjysk Fiskeriforening forleden, udtalte formanden Fr. Lødberg — mens bestyrelsen rejste sig — smukke mindeord over de omkomne kammerater, og sluttede med at udtale et: Æret være deres minde. — n.

Redningsrapport i al beskedenhed

Det danske Redningsvæsen hører man mest om, naar der sker dramatiske strandinger, men den mere end aarhundredgamle institution er dog i virksomhed langt hyppigere. Beretningen om redningsvæsenets arbejde i 1960 er netop kommet og fortæller noget herom.

Der er i redningsvæsenet ansat 512 personer, som er fordelt paa 55 redningsstationer og tre bistationer. Af disse stationer er 30 baad- og raketstationer. De fleste vil undre sig over at erfare, at der trods al teknisk udvikling paa andre omraader endnu er 19 ro-redningsbaade i anvendelse. Hele 13 af dem er stationeret paa den farlige kyst, vestkysten.

Der er 24 motorredningsbaade og 243 telefonstationer, som ligeledes tjener til at sætte ind mod truende farer til søs, men virksomheden er andet end selve redningsaktionerne. I aarets løb er der blevet udført 33,868 timers strandvagt-tjeneste, og mandskabet har holdt 235 øvelser, heraf 170 ved baad- og raketstationerne, resten ved raketstationerne.

Af egentlige redningsforetagender var der i fjor 10, hvorved 44 menneskeliv blev reddet, men her udover har redningsbaadene talrige gange været til søs for at assistere nødstedte fiskerbaade eller pramme eller i andre tilfælde for at ligge i beredskab, naar fiskerfartøjer ventes ind til deres hjemsted under oprækkende storm.

Statens samlede udgifter til redningsvæsenet har i finansåret 1960—61 udgjort 2.243.632 kr. Ikke noget stort beløb til en institution, som bygger paa udsøgte egenskaber hos personalet, paa frivillighed og uafsladligt beredskab dag og nat aaret rundt, og som siden oprettelsen i 1852 har reddet 12.748 menneskers liv.

Redningsvæsenets tilhørsforhold

Spørgsmaalet om redningsvæsenet tilhørsforhold, er for tiden inde i visse overvejelser, hvad jo før har været tilfældet og spørgsmaalet om, hvorvidt man vil mene det hensigtsmæssigt, at bevare det forsat under forsvarsministeriet eller eventuelt flytte det til fiskeriministeriet, saaledes som tilfældet er det med redningsskibene er under en vis ventilation.

Foranlediget heraf blev problemet omtalt paa

det sidste bestyrelsesmøde i Vestjysk Fiskeriforening, hvor formanden, Fr. Lødberg, ønskede at høre udtalelser, der var for eller imod en evt. omplacering af redningsvæsenet. Han var selv stemt for, at man i første række forhørte redningsmændene om deres mening om sagen — og denne linie blev da ogsaa stærkt understreget, at man afventer redningsmændenes synspunkter før Vestjysk Fiskeriforening tager endelig stilling til sagen.

Svenske søredningsfolk ser paa dansk redningsmateriel.

Den svenske søredningskrydser „Vilhelm R. Lundgren“ af Røer, har aflagt besøg i Skagen, under en demonstrationstur, i hvilket der deltog 25 gæster, bl. a. den svenske søredningsdirektør i Göteborg - repræsentanter for Göteborg kystradio, samt den amerikanske generalkonsul i Göteborg.

De svenske gæster besøgte Skagen kystradio-station, hvor de blev vist rundt og derpaa gik turen til Skagen redningsstation.

De svenske søredningsfolk havde ifølge Vensyssel Tidende ros tilovers for den danske redningsbaadstype som velegnet til kystredning.

Fyrvæsenet i 1960

Fyrdirektoratet giver i sin aarsberetning en særdeles interessant oversigt over det forløbne aars omfattende virksomhed. Vi lader tallene fortælle i al deres nøgterhed om institutionen, der paa en saa paaskønnelsesværdig maade sikrer os betryggende navigering i vore hjemlige farvande.

Fyrvæsenet raader over ialt 264 fyr, heraf 20 paa Færøerne og 48 i Grønland. Hertil kommer 14 fyrskibe og 28 radiofyr. Der er 4 loranstationer i drift, 2 paa Færøerne og 2 i Grønland.

Materiellet omfatter 222 lystønder af forskellig art samt godt 600 baaker, hvoraf alene 500 i Grønland.

Det rullende materiel bestaar af 2 traktorer, 4 lastbiler, 6 jeeps og 2 personbiler.

Søværts er inspektion og transport varetaget af 5 inspektionsskibe, der tilsammen har udsejlet 56.000 sm., 2 inspektionsskuttere med udsejlet distance paa 19.200 sm. samt 3 mindre kuttere.

I beretningen nævnes det iøvrigt, at der i vore farvande er udlagt vagere og prikker i et antal paa 4250, herunder ogsaa henregnet materiel tilhørende kommunale havne og private rederier.

Fyrvæsenet beskæftigede ved aarets udgang 768 personer, heraf 424 tjenestemænd og aspiranter.

LEMVIG

E. SMEDEGAARD
Solv. Gulv. Børn. Opsik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 209

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

Aktieselskabet
LEMVIG BANK
TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thybørn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH. 613 - Privat 504

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603

Al Slags Vaad og Travl leveres omgaaende

Brdr. Andersens

MASKINVÆRSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thybørn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thybørn og Thoraminde

hos **Hvass**

Thisted

Nordjyllands
største
BOLIGHUS

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

Udgifterne androg knap 14 mill. kr. Udgift til lønninger, honorarer og vederlag udgjorde godt 8 mill. Indtægterne beløb sig til 1 mill. kr., heri indbefattet udenlandske bidrag til drift af de to loranstationer.

Anlægsarbejderne beløb sig i 1960 til godt 4 mill. kr.

NYE BØGER

Arne Falk-Rønne: Djævelens Diamanter.
Denne rejseroman fra Britisk Guiana, skrevet af den danske globetrotter, er en spændende jagt efter diamanter. Foruden at være en spændende rejsebog — illustreret med 32 farvefotografier og forsynet med kort over de beskrevne områder — giver den et rids af de ædle stenes historie, en anekdotisk beretning om de mange blodige, tragiske og groteske begivenheder, som har fulgt diamantjagten i århundreder.

Bogen er udsendt fra Gyldendal.

Erik Bertelsen: Skuder paa Limfjorden.
I de sidste aar har Limfjords-digteren Erik Bertelsen og hans malende kone sejlet Limfjordens vande tvndt i deres dejlige „Dorthea“ af Gilleleje, og naturligvis blev det til en bog om mennesker og havnebyer langs den blaa strøm. Hovedpersonen i den nye bog, der er udkommet paa Jespersen og Pios forlag, er en Thisted-dreng, der gerne vil til søs, men ikke maa komme det for sin mor. Han prøver saa evnerne ved landbrug og senere ved handelen, men der er han ikke saa heldig. Først da han som skibsdreng faar ønsket opfyldt, følger vi hans færd paa søen og i Limfjordens havnebyer, hvor han udfolder sig og finder melodien.

Der er alvor, lune og varme i denne bog, saaledes som disse egenskaber kendes i denne forfatters øvrige produktion, som med rette har givet Erik Bertelsen navnet: Limfjordens digter. Der er altid spænding om en ny bog af Bertelsen, men det er hele 10 aar siden, vi sidst fik en bog fra hans værksted, og forhaabentlig skal der ikke være tradition for saa lang en interval.

Steinbech (Gyldendal): Der var engang en Krig er en samling krigsreportager fra England, Afrika og Italien, skrevet i 1943, da forfatteren var krigskorrespondent for en række amerikanske aviser og magasiner.

Med en rigdom af portrætter og situationer giver Steinbech et billede af stemningen og livet fra troppetransporten, blitzen paa London og de begejstrede italieneres modtagelse af invasionshæren.

Det er en bog, som fortjener at blive læst. —n.

Paa Falderebet er titlen paa et hæfte, hvis forfatter er sømandsmissionær P. Lodberg Jensen, Esbjerg. En smuk bog at se paa, og en herlig bog at læse. Smaatræk — som perler trukket paa snor, alle med rig glans.

Der indledes med en versificeret prælude og sluttes med en dito postludium, og mellem de to, kan vi sige pøler, høres fine toner, hvis formaal er bud til mennesker og tjeneste for Gud.

Omtalte hæfte er udkommet hos Lohse i nyt oplag og burde ligge allerøverst i enhver køjesæk, naar der lægges fra kaj. —n.

»Jul paa Havet«, Vikingens forlag.
Under red. af Axel Bærentzen foreligger dette aars maritime julehæfte „Jul paa Havet“. — Det er i klasse med, hvad man er vant til at se fra dette forlag. Der er saltvandssprøjt og frisk vind over tekst og de herlige billeder. — Vi anbefaler det varmt. —n.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

HIRTSHALS

**Hans Svendsens
SKIBSBYGGERI**

Alt i Nybygninger
samt Reparationer

Hirtshals . Telefon 132

**A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus
Hirtshals Isværk**

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK
Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM
Telf. 37
God borgelig Middag - Pæne Værelser
Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39
Altid 1. Kl.s Kød og Paalæg

»VIOLA«
Telef. 74 **CARL JENSEN - Hirtshals**
Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN
Lys . Kraft . Skibsinstallation
Betjening Dag og Nat

**THYLANDS BANK
HURUP**
Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION
statautoriseret v. Aage Geisnæs — Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibsproviantering . Etableret 1909

P. Saxberg A/S

Telf. 4 11 44 (7 Lin.) . Telex 9799
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning
Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft
Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 12 01

OSCAR SKOUGAARD
aut. installerer . Telefon 4 13 45
SKAGEN

**AKTIESELSKABET
SKAGEN ISVÆRK**
Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED
Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED
Telf. 353

MINDESMÆRKER
Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

KROG & CHRISTENSEN
Skibsværft
Thisted . Telf. 361

A. P. MØLLER . MAERSK LINE
Kgs. Nytorv 8 — København K
Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK
Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg
Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen
Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00
Dækmaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri
Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 564 og 2283 - Privat 718
anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN
Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 388

H. J. CHRISTENSEN & SØN
Vaadbinderi og Tovtjæveri
Ny Havn - Telefon 2153
H. J. Christensen privat Telefon 1482

HANS AA & SØNNER
Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN
Maskinværksted
Ny Havn . Telf. 387

Gravmonumenter
Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

1/5 Em. Z. Svitzers Bjergnings-Entreprise
Grundlagt 1833
KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.
CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A
TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI 1/2
Esbjerg — Telefon 253
Nybygninger - Reparationer - Smedie

Andersen & Jensen
Skibs- og Baadebyggeri
Gl. Havn - ESBJERG - Tlf. 3395

Thyborøn Fiskeauktion
(Statsautoriseret)
v. Alb. Steen
Tlf. Thyborøn 57 Omst. til Priv.

Martin Herups
Vaadbinderi
Thyborøn Havn

SEJL TIL BORNHOLM

med „66“-bådene

„Kongedybet“, „Rotna“,
„Hammershus“ og „Østersøen“

Daglig afg. fra København Kl. 23,15

„ „ „ Rønne „ 22,45

sommermønsen tillige dagture flere af ugens
dage samt hver dag gennemgaaende forbindel-
se via Sverige.

Aktieselskabet
DAMPSKIBSELSKABET
PAA BORNHOLM
af 1866

LEMVIG TANDTEKNIK

J. Holmstrup

Alt i moderne Teknik
Torvet 1 - Telefon 245

KØB

DANSK

ESBJERG
TOVVÆRKSFABRIK A/S
Telefon 4000

C.K. HANSEN

1856

Skibsreder og -Mægler

AMALIEGADE 35 KØBENHAVN
Telefon Central 72 (20 Ledninger)
Havari-Telefon Dag og Nat Central 53010
Telegram-Adresse: HANSEN

Korresponderende Reder for

DANNEBROG A/S

Skaarup & Salskov
Smede- & Maskinværksted
Thyborøn . Tlf. 61
Indehaver. J. Salskov

**Sømandshjemmet
& Afholdsrestaurant**
*
Thyborøn . Telefon 4

RESERVERET

Redaktør: Jørgen Pedersen, Ydby. Forretningsfører: Bogtrykker Gadgaard Nielsen, Lemvig

GADGAARD NIELSENS BOGTR.-LEMVIG

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 12

1. december 1961

28. Aarg.

Mindekorset paa Nørhaa Kirkegaard

over de omkomne ved »Carl den XV« stranding paa Thykysten for 100 aar siden.

REJS MED

D. F. D. S.

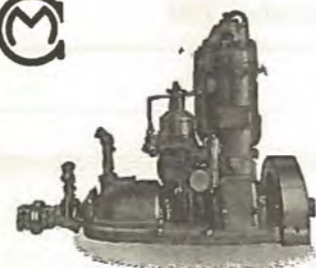
DET FORENEDE DAMPSKIBS-SÆLSKAB A/S

Tryksager af enhver Art faas hurtigt og billigt

Vasen 5 - Telf. 15*

GADGAARD NIELSENS BOGTRYKKERI - LEMVIG

Brødr. Lauridsen

Skibsbyggeri
Tlf. 2053
ESBJERGMotorer
i Størrelserne
25 - 330 HK

Grenaa Motorfabrik

Telf. (063) 20666

Hirtshals
Fiskeriauktion
N. C. Jensen- statsaut. -
Telefon 34 Privat 54

J. GRUMSEN

Maskinfabrik
Tlf. 3382
ESBJERG

Mogens Andersen

Malermester
Alt Skibsmaler-
arbejde udføres
Telefon 3367
Gl. Havn - Esbjerg

Marketenderiet

„NY HAVN“

ESBJERG
Indeh. Svend Jørgensen
Kaffe og Smørrebrød
Telefon 1992DANMARKS
HANDELS- og SØFARTS-TIDENDEUafhængigt Ugeblad for Udenrigshandel og Shipping
Abonnement: 20 Kr. aarlig,
bestilles paa ethvert Posthus samt paa Ekspeditionen
Fiolstræde 24 - København K - Telefon Central 8284Jørgen Hansens
Skibssmediev. K. Nielsen
Smedens Gang
Gl. Havn
Telf. Esbjerg 1233Esbjerg Skibsværft
& Makinfabrikv. Søren Andersen
& Sønner - Esbjerg
Alt i Nybygninger
og Reparation

Sparekassen for Lemvig og Omegn

Stiftet 2 August 1847 Telefon 131 - Postgros 851.00
Kontortid 9,30-11,30 og 14-16
Fredag 9,30-11,30, 14-17,30, Lørdag 9-12
Thyboren Afd. - Tlf. 148
Kontortid: 10,30-12 og 16,00-17,00 - Lørdag 10,30-12

Carlsen & Aaens

Vaadbinderi

Hirtshals - Tlf. 180

Damp-
skibsselskabet

TORM

København

Brugsforeningen
»FREM«Kolonial- & Skibshandel
Telefon 372 - 872
Skolegade 40, Esbjerg

AKTIESELSKABET

DET ØSTASIATISKE KOMPAGNI

VIKINGEN

Havets - Havnens - Handelens og Hjemmets ill. Magasin

Skandinaviens største mest læseværdige
og rigt illustrerede maritime Magasin.Abonnement Kr. 18,00 aarl., Kr. 3,75 kvartaarlig
Kontorer: Christiansborggade 1, København

Esbjerg

Vestjysk Krystal Isværk A/S

Telefon 66

Tidsskrift for Redningsvæsen

Medlemsblad for Foreningen af danske Redningsmænd

Nr. 12

1. december 1961

28. aarg.

Hædersgæsten blev glemt

I 1952 fik alle, der havde været femogtyve aar i Redningsvæsenets tjeneste, mindemedalje. Far fik det ogsaa, og var nok en smule stolt af det. Det maatte han og I andre ogsaa godt være. Forhaabentlig begik ingen opsynsmand den samme fejl, som man kunne læse om i avisen for et par aar siden.

En kendt H. C. Andersen skulle hædres med en medalje for sit arbejde.

I ministeriet havde man haft travlt med at ordne alt til festdagen. Undervisningsministeren og universitetets rektor var kommen til stede for at holde tale i den anledning. Klokkeren 13 skulle højtideligheden begynde. Det trak lidt ud med arrangementets afvikling. Der gik ti minutter og der gik femten. De høje herrer begyndte at blive nervøse. Hvad var der dog sket med den gode professor siden han ikke var kommet for at faa sin medalje. Sagen blev nøjere undersøgt og gaaden løst. — Ak, ja, man havde haft saa travlt med at ordne rammerne for festen,

at man helt havde glemt at indbyde hovedpersonen.

Nu er det ikke for at ribbe op i en af fortidens smaa forsømmelser, denne begivenhed drages frem, men for at ingen af os dog skal gøre os skyld i en lignende undladelse, naar det gælder julens hovedperson. Vi har alle saa travlt med at faa de ydre rammer omkring julen i orden. Huset gøres rent, gaverne købes ind og hilsner skrives til nær og fjern. Altsammen saare godt, naar blot vi ikke i travlheden glemmer den egentlige anledning til at feste. For at frelse os af nøden, steg herved, kærlighed, stærkere end døden. — Hvis den tone er med i juleforberedelsernes kor, skal hjertet kende en evig glæde den stund klokkerne kalder os til Guds hus for at høre om ordet, der blev kød og tog bolig iblandt os, da skal vi ogsaa kunne sige „Vi saa hans herlighed“.

Robert Christensen,
sognepræst. Olsker pr. Tejn.

Nyt motoranlæg Hvide Sande motor-redningsbaad

Samtidig med reparationen paa orlogsværftet af redningsbaaden „Hvide Sande“ efter benzinekspllosionen den 22. juni 1961 fremstod ønsket om at benytte lejligheden til at prøve, om en af de letbyggende dieselmotortyper, der i de sidste aar var kommet paa markedet til udskiftning af lastvognsbenzinmotorerne, egnede sig til anvendelse i redningsvæsenets store type redningsbaade (12,3) og da forsvarsministeriet gav sin tilslutning hertil efter indstilling fra redningsvæsenet, blev et projekt udarbejdet af orlogsværftet.

Af de typer, der kunne komme paa tale, naar vægt, pladsforhold, leveringstid, pris og driftserfaringer som baadmotor blev taget i betragtning, blev en Ford dieselmotor, type 590 E, valgt. Dieselmotoren har følgende tekniske data:

6 cyl. 4-takts topventileret dieselmotor, der ved 2250 o/m yder 86 BHK. Cylindervolumen 5,4 liter, boring 100 mm, slaglængde 115 mm og kompression 16:1.

Dieselmotoren har ferskvandskøling med paabygget ferskvandskøler og ferskvandscirkulationspumpe. Ferskvandskøleren køles af saltvand, der pumpes fra sø gennem ferskvandskøleren til sø af en kølepumpe, der trækkes af dieselmotoren. Pumpens tilgang fra sø er forsynet med et stort filter, der kan renses for tang og is uden at stoppe motoren.

Dieselmotoren er forsynet med paabygget 12 volt dynamo med spændingsregulering, 12 V startmotor og 12 volt akkumulatorbatteri.

Dieselmotoren er paamonteret kobling og et AHK reservegear, og drivskruen har faste blade. Drivskruens omdrejninger ved fuld kraft er 900 o/m, og det har været muligt at anvende baadens tidligere drivskruer, aksel og stævnrør uændret. Da dieselmotorens brændstofforbrug er ca. 33 pct. lavere end benzinsmotorens, kan man reducere baadens brændstofbeholdning tilsvarende for samme aktionsradius.

Man har imidlertid foreløbig undladt at forminske baadens tankvolumen for at se, om det har nogen praktisk betydning, at besætningen kan trimme baaden ved hjælp af brændstofbeholdningen.

Redningsbaaden blev efter tilfredsstillende prøvetur i Sundet afleveret til redningsvæsenet den 9. november og ankom i god behold til sin station den 13. november 1961.

Redningsvæsenet afventer nu med stor interesse driftserfaringer fra Hvide Sande, idet disse vil være en nyttig vejledning ved projektering af kommende motoranlæg til redningsbaadene.

Motorredningsbaaden er samtidig blevet udstyret med forskellige forbedringer samt forsynet med et ekkolod af typen „Elka“, og endvidere vil den i nær fremtid blive udstyret med r. elektrisk megafon (højttaler).

12 sømænd gik ned med „Teddy“ af København

Den 13. novbr. fandt der en sørgelig skibsuplykke sted i dansk farvand, der kostede 12 sømænd livet.

Det var det danske fragtskib „Teddy“, hjemmehørende i København, der paa Kriegers Flak udfør Møn, blev ramt af en svær braadsø, der efter ca. 2 minutter forløb sendte skibet tilbunds. Det lykkedes kun 4 mand af besætningen, at redde sig op i en gummiredningsflaade. Disse 4 mand blev, efter at have drevet rundt i et døgn uden at blive opdaget, optaget af sejl motorskibet „Gnibben“ og landsat i Hammershavn.

De 4 reddede er 1. styrmand Rudolf Christensen, matros Peder Jensen, letmatros Poul Jensen og jungmand Viggo Jensen.

Paa samme tid som der hersker dyb sorg over ulykkens omfang og den kendsgerning, at eftersøgningsarbejdet ikke synes at have været intakt, betegnes det som overraskende i søfartskredse, at den lille gummiredningsflaade, i det haarde vejr, var i stand til at klare sig, og man tager dette eksempel som et godt bevis paa effektiviteten af gummiredningsflaader.

Af renterne af »Fhv. farmer Christian Mumme Bondo og hustru Christiane, født Hartmann's legat« vil der d. 6. marts 1962 kunne uddeles nogle portioner til værdige og trængende fiskere ansatte eller forhen ansatte under redningsvæsenet i Nørrejylland og deres enker og uforsørgede børn.

De, der maatte komme i betragtning ved uddelingen, vil kunne faa skema til udfyldning ved henvendelse til **legatbestyrelsens formand, kontorchef H. Fog, Fyns Stiftamt, Slottet, Odense**, til hvem skemaerne vil være at indsende **inden d. 15. januar 1962.**

Legatbestyrelsen.

Vi bringer alle, saavel vore læsere som vore annoncører, de bedste ønsker om en glædelig jul og et godt nytår.

Redaktion og ekspedition.

Mands Minde

Dødsfald

Fhv. baadmand *Niels Thygesen*, Esbjerg, er afgaaet ved døden den 23. oktbr.

Niels Thygesen, der var født den 29. april 1876, blev ansat som baadmand ved stationen Esbjerg d. 1. juli 1916 og afskedigedes p. g. a. alder og svagelighed den 30. september 1936. Han har deltaget i redningen af 66 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset.

Fhv. baadmand *Anton Jensen*, Jerup, er afgaaet ved døden den 28. oktbr.

Anton Jensen, der var født den 23. novbr. 1887, blev ansat som baadmand ved den daværende redningsstation i Jerup den 1. oktbr. 1915 og afskedigedes p. g. a. vagt-tjenestens ophør den 31. juli 1945. (Stationen var nedlagt i 1932.) Anton Jensen var dekoreret med redningsvæsenets jubilæumsmedalje.

Fhv. baadmand *Mads Jensen*, Skagen, er afgaaet ved døden den 1. novbr.

Mads Jensen, der var født den 7. juli 1871, blev ansat 1. gang ved redningsstationen Skagen den 1. oktbr. 1901 og afskedigedes efter eget ønske den 1. oktbr. 1919. Han ansattes 2. gang den 1. oktbr. 1920 og afskedigedes p. g. a. alder den 31. marts 1936. Han har deltaget i redningen af 216 skibbrudne og var dekoreret med Dannebrogskorset, redningsvæsenets jubilæumsmedalje, en hollandsk og en spansk redningsmedalje.

Fhv. baadmand *Gravers Jensen*, Stenbjerg, er afgaaet ved døden den 2. novbr.

Gravers Jensen, der var født den 14. maj 1883 blev ansat som baadmand den 1. oktbr. 1919 og afskedigedes p. g. a. alder den 30. septbr. 1943. Han har deltaget i redningen af 43 skibbrudne.

80 aar

Fhv. baadmand *Rasmus Julius Nielsen*, Kandestederne, fylder den 2. decbr. 80 aar.

Fhv. baadmand *Jens Chr. Jensen*, DM, Tuskær, fylder den 28. decbr. 80 aar.

70 aar

Fhv. baadmand *Chr. Hausgaard Hede*, Klitmøller, fylder den 7. decbr. 70 aar.

Fhv. baadmand *Jens Sørensen Kristensen*, R. af D., Hv. Sande, fylder den 31. decbr. 70 aar.

50 aar

Betjeningsmand ved r/st. „Søndervig“, *Anders Juul Torbensen*, fylder den 5. decbr. 50 aar.

Betjeningsmand ved r/st. „Bjerregaard“ *Iver Chr. M. Rauhe*, fylder den 7. decbr. 50 aar.

Opsynsmand ved r/st. „Løkken“ *Georg Damgaard*, fylder den 9. decbr. 50 aar.

Baadmand ved r/st. „Kirkeby“ *Marius Iversen*, fylder d. 12. decbr. 50 aar.

Midlt. baadmand ved r/st. „Snogebæk“ *Edgar Oluf Poulsen*, fylder den 24. decbr. 50 aar.

Midlt. baadformand ved r/st. „Nymindegab“ *Simon Enevold Andersen*, fylder den 25. decbr. 50 aar.

Afskedigelser og ansættelser

Redningsstationen „Skagen-Havn“.

Baadmand og reservemotormand *Simon Oskar P. Mose* er efter eget ønske afskediget af redningsvæsenets tjeneste fra udgangen af oktober.

Simon Oskar Mose, der er født den 10. oktober 1907, blev ansat ved stationen den 1. oktbr. 1939 og har deltaget i redningen af 31 skibbrudne.

Som følge af reduktion af personalet ved motorbaadstationerne har der ikke fundet nyansættelse sted. Som ny reservemotormand er midlertidigt ansat baadmand P. G. Hallgreen.

Redningsstationen „Hals“.

Som ny reservemotormand er fra 1. oktober ansat baadmand *Oskar Toftlund Madsen*.

Redningsstationen „Sønderho“.

I den ledigblevne plads som baadmænd er fra 1. november midlertidigt ansat *Niels Fischer Pedersen*.

De midlertidigt ansatte redningsmænd

Der findes to „slags“ redningsmænd indenfor det danske redningsvæsen — ikke saadan at forstaa, at den ene slags er bedre, dygtigere eller modigere end den anden, men alligevel er der to kategorier, og det mærker den ene art mest bittert, jo, for der er noget bittert med i klassifikationen naar alderen melder sig, og man takker af og gaar fra borde, da svier forskellen.

Og det skal vi nu lige snakke lidt om, og snakke saa højt tillige, at forsvarsminister Poul Hansen kan høre det — og maaske redde lidt af retfærdigheden og demokratiet iland, for det har længe været tiltrængt og kan det gøres, saa tror vi paa hans vilje.

Der kommer tid efter anden noget nyt frem og det er en skarn der vil paastaa, at det alt sammen er lige godt, og saaledes er det blandt andet ikke godt, at der indenfor en redningsstation er antaget et mandskab, hvis kvalifikationer, man ikke engang med lup kan skelne imellem, medens deres status, den dag da de er slidt op i deres gerning er forskellig som nat og dag, paa den maade forstaaet, at den ene bliver benaaded med 1.068 kr. i pension, medens den anden — som jeg faktisk har ondt af — ikke faar en rød øre.

Nu vil vi alle af hjertet ønske den redningsmand der fik pensionen, fordi han var fastansat, lykke og helbred til i mange aar sammen med mor, at glædes over den — og saa vil vi beskæftige os lidt med kollegaen, der kun fik skulderklappen paa falderebet, men derimod ingen pension og vi vil stille spørgsmaalet, hvorfor han ikke fik den.

Det hænger sammen med, at han ikke var pensionsberettiget efter reglementet. Han har nemlig været „midlertidigt“ ansat, og det er ikke som man fornuftsvis skulle tro, noget en redningsmand er i 1 aar eller 2, nej det er noget man kan være i baade 15 og 20 aar, ja, igennem hele sin lange og tro tjeneste — ogsaa kan man altsaa derefter være uden pension saalænge man lever og enken efter sig.

Er vi da virkelig saa fattige, at staten for at undgaa en lille besked efterlønning til en iøvrigt veltjent redningsmand, skal forfordele mandskaberne ved vore stationer.

Skulle der ingen muligheder være for at faa denne grimme „midlertidigt ansatte“-betegnelse sat ud af spillet saa vore redningsmænd kan se sig ens behandlet, den dag da de ikke kan mere i den smukkeste og ædleste tjeneste et menneske kan sættes til at bestride.

Den ene redningsmand oppebærer sine godt 1.000,00 kroner om aaret i pension, og „skam faa den der tænker ilde derom“ som det hedder i den anden forbindelse.

Den anden redningsmand, den „midlertidigt ansatte“, som dog har strakt sig over en lang

aarrække, han maa nøjes med den rødme, han mærkede paa kinden da han gik.

Jo, da de gik sammen i aarevis paa de lange stormfulde vagtture, hvor sand og sne piskede i ansigtet — de sad sammen paa toften i redningsbaaden, naar liv var i fare og skulle reddes — faktisk delte de ondt og godt sammen, indtil den dag kom, der kun var pensionen til forskel.

Redningsmændenes forening, ved jeg, har arbejdet og argumenteret for at faa taget livet af denne meningsløshed, uden foreløbig held.

Vi prøver igen udfra den betragtning, at man aldrig skal blive træt af at virke for rettens sejr.

Vi kunne eventuelt tænke os, en redningsmand ansat som „midlertidigt“, i 1 eller 2 aar — men i 15 aar eller mere med, hvad derefter følger eller rettere ikke følger, det strider imod vor opfattelse af ret og rimelighed.

Maagen.

Redningsmændene tages med paa raad ved nybygninger —

Foreningen af danske Redningsmænd har fra forsvarsministeriet modtaget en skrivelse, hvori det meddeles, at konstruktionsarbejdet paa den nye motorredningsbaad paa ca. 16 tons nu er saa fremskreden, at man paa orlogsværftet står foran udarbejdelsen af de nærmere enkeltheder vedrørende baadens installationer m. m.

Da man fra orlogsværftets side finder det ønskeligt, at disse arbejder saa vidt muligt udføres paa den maade, som redningsmandskaberne af hensyn til fartøjets betjening anses for mest praktisk, har den tekniske konsulent anmodet om, at der i lighed med den fremgangsmaade som følges, naar orlogsværftet bygger nye skibe til søværnet og fyrvæsenet, udpeges en redningsmand med hvem orlogsværftet og redningsvæsenet nærmere kan drøfte spørgsmaalet vedrørende fartøjets installationer m. m.

Man anmoder derfor hovedforeningen om snarest, at udpege en erfaren redningsmand, som efter nærmere aftale med redningsvæsenet kan yde omhandlende bistand. — Vedkommende vil faa dækning for rejse og opholdsudgifter efter statens almindelige regler, ligesom man i rimelig omfang vil yde den paagældende kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Foranlediget heraf har Foreningen af danske Redningsmænd i en svarskrivelse til forsvarsministeriet, takket for et tilbud som man er meget tilfreds med, og til den omtalte post har man valgt opsynsmanden for Esbjerg redningsstation, Gustav Hallgreen.

— STØT BLADETS ANNONCØRER —

Redningsvæsenets tilhørsforhold

Det danske redningsvæsen har i sin mere end hundreedaarige bestaaen sorteret under flere forskellige ministerier, og nu i de sidste mange aar under forsvarsministeriet, hvor „væsenet“ — lad os sige det med det samme — befinder sig godt.

Imidlertid har der gennem de sidste 10 aar med mellemrum været røster og rygter fremme om, det gamle ærværdige redningsvæsenes flytning endnu engang, til et andet departement, et andet ministerium, og denne gang tales der om, at tilhørsforholdet skulle etableres under fiskeriministeriet, som i forvejen jo har en række skibe underlagt, saaledes havundersøgelsesskibene og redningsdamperne.

Paa et bestyrelsesmøde for noget tid siden i „Vestjysk Fiskeriforening“ bragte formanden spørgsmaalet om redningsvæsenets fremtidige tilhørsforhold paa bane og vi gætter vist ikke helt forkert naar vi antager, at spørgsmaalet forinden har været fremme i den store fiskerikommission, der for tiden kulegraver fiskeriproblemer og andre nærtbeslægtede spørgsmål.

Bestyrelsen for V. F. var dog i det væsentlige enige om, at det var en sag som man først ville have de aktive redningsmænd til at udtale sig om, før V. F. ville tage sin stilling til problemets løsning.

Hvis man spørger om den menige redningsmands stillingstagen, saa er der ingen tvivl om at han ønsker at forblive der hvor han er, nemlig under forsvarsministeriet.

Der er ingensomhelst grund til at skjule, at redningsvæsenets folk endnu har en række uopfyldte ønsker, og at de i mangt og meget har ment og ogsaa givet udtryk for, at lidt mere fart over feltet ingen skade var til, selvom der er sket betragtelige fremskridt i den ene og anden retning, som ogsaa redningsvæsenets mandskaber kan sige tak for. — Og saa har de i deres forhold mødt en linie, der er anlagt af den nuværende forsvarsminister Poul Hansen, som ikke alene er paaskønnet, men som ogsaa gør sit store til at man ønsker tilhørsforholdet fortsat, for om muligt at bevare stillingen, der uden tvivl vil være til fordel, saavel for mandskabets hele stilling, som selve redningsvæsenets videre opbygning og struktur.

Den omtalte linieændring som fortjener at nævnes er den, at forsvarsministeren har taget den menige redningsmand med paa raad naar materiellet enten skal ændres eller nyt skal bygges, og her ligger der — mener vi — mere end en god vilje bag, der er ogsaa forstaaelse af de vilkaar og den indsats, som ydes af redningsmanden.

Som særlige eksempler paa forsvarsministerens ønsker, om at lade redningsmandskabets praktiske erfaring indgaa i nybygningsplanerne, kan nævnes Klitmøller-redningsbaaden, der bygges paa Thisted Skibsværft — desuden har Forenin-

gen af danske Redningsmænd, for kort tid siden, hvad vi iøvrigt omtaler andet sted i bladet, modtaget anmodning fra forsvarsministeriet om at stille en tjenestegørende redningsmand til raadighed for den nye 16 tons redningsbaad, der er under bygning paa orlogsværftet.

Vi skal ikke nægte, at blandt andet denne linie, som den menige redningsmand længe har imødeset, er velegnet til at styrke tilhørsforholdet mellem redningsvæsenet og forsvarsministeriet.

Hertil kan jo saa føjes, at man ved hvad man har, men ikke hvad man faar - og det gamle redningsvæsen, der nok er gammelt af aar, men sandelig ikke ønsker at være det af indhold eller ydre, har ikke ønske om at være kastebold mellem skiftende ministerier, hvis dette kan undgaaes. Sker dette, saa er vi alvorlig bange for, at der kan ske skade, i stedet for gavn.

Disse linier er slet ikke udtryk for nogen kærlighedserklæring til nogen side, men snarere en tilkendegivelse af at redningsvæsenet ikke ønsker at bytte gaarde — kender vi den ret. Det er tilfreds med tilhørsforholdet under forsvarsministeriet.

Den jævne redningsmand der skal sætte livet ind i den gerning der er betroet ham, har følt, at dette store ministerium, dog ikke er større end at dets chef tager sig tid til at høre paa de ønsker som redningsmanden gaar og sysler med — og ogsaa stundom opfylder en del af.

Der er haab om at denne rigtige linie vil fortsætte — og hvorfor saa løbe hjemme fra, naar der ingen grund er til det.

Selvfølgelig har vi ønsker, stolte ønsker og berettigede ønsker om tilvejebringelse af mere tip-top moderne materiel indenfor den nærmeste fremtid, og de resterende ro-redningsbaade anbragt paa et eller andet museum, der er i nød for virkelig gammelt - men det kan vi forhandle videre med Poul Hansen om, for under hans tag er en million fra eller til, jo stort set smaa- penge.

Men altsaa — for at sige det med den klassiske vending: Iøvrigt mener vi, at vi bør blive hvor vi er.

Maagen.

Glædelig jul!

Godt nyttaar!

Hermed bringer jeg alle i det danske redningsvæsen, vore foresatte i ministeriet, redningsbestyreren og kontorpersonalet samt alle ved redningsstationerne ansatte en hjertelig hilsen med gode ønsker om en glædelig jul og et godt nyttaar.

Grenaa i december 1961.

W. Rasmussen,

Fmd. f. Foren. af danske Redningsmænd.

Barkskibet »Carl den XV«s stranding ved Vester-Agger den 27. november 1861

Den 27. november 1861 om natten indstrandede barkskibet „Carl den XV“ udfør Vester-Agger paa Thykysten. Barken var hjemmehørende i Stockholm og var med en last bomuld fra Bombay paa rejse til Christiania.

Af skibets besætning blev 9 mand reddet af raketapparatet fra redningsstationen „Vester-Agger“, mens andre 2 mand af besætningen bjergede sig ind paa stranden ved egen hjælp. Den øvrige del af besætningen, 6 mand, druknede.

Disse ret knappe oplysninger omkring denne stranding findes i redningsvæsenets aarsberet for 1861.

En stranding, der mindes paa Aggerkysten

Selvom der i forrige aarhundrede indstrandede i snesevis af skibe hvert aar paa den jyske vestkyst, saa vil der dog altid, paa grund af særlige omstændigheder ved enkelte skibes stranding, være minder om dette eller hint, der lever i erindringen fra slægt til slægt, og saaledes ogsaa her, hvor det drejer sig om det svenske skib „Carl den XV“.

Paa en ret tilfældig maade blev denne stranding os bekendt, men dette forhold skal vi vende tilbage til senere — men for at faa eventuelle egnsoplysninger, henvendte vi os til forhv. opsynsmand Laur. Laursen, Agger, der venligst fortalte følgende i tilknytning til begivenheden, som han som dreng havde faaet fortalt, han er nu over de 70 aar.

Humoristiske glimt fra søforhøret —

„Carl den XV“ tog grunden — fortæller Laur- sen — udfør Nr. Aalum ved Trædholm om nat- ten og selvom der intet er anført herom, kan det formodes, at baade vejr og sø har været medvirkende aarsager til strandingen, maaske har kaptajnen ogsaa været lovlig selvsikker, hvad man forudsat at overleveringen holder stik kan slutte.

Under et efterfølgende forhør kom det frem, at kaptajnen hverken havde loddet eller været særlig agtpaaagivende — at han ogsaa har været en af sin tids raske kaptajner, forstaar man af den ordveksling, der har fundet sted under det omtalte søforhør.

Da der blev spurgt: Hvorfor han ikke havde loddet, svarede han: Jag dar hår sejlet over alt på verdenshaverna — skulla jag lodde i slig pisserende“.

Om han da ikke kunne se maanen? — Nej dar var gået en banke for maanen, svarede han

— og det mener man nok kan passe, idet den høje bakke Trædholm, kunne være banken, der var kommet imellem skibet og maanen efter, at det var kommen saa tæt under land.

En riffel blev borte i virvarret —

Under det virvar der kan opstaa under en slig lejlighed, var der blevet en riffel borte, som tilhørte kaptajnen, og der blev ledt og ledt, men uden resultat, og det skal være gaaet kaptajnen meget nær, den ville han have igen, for den havde engang reddet hans liv. Det fik han ogsaa, idet man den følgende morgen, fandt skyderen i et hjulspor — tabt fra en vogn, eller maaske forsigtigt anbragt af en „ærlig“ finder, der kan have faaet kolde fødder, eller samvittighedsnag.

»Carl den XV« var kobberforhudet, et smukt skib.

Hvad selve barken angik, saa blev den totalt vrag, men det skal have været et baade smukt og fint skib. Det var blandt andet kobberforhudet, og man mindes, at mesanmasten gik ned i kahytten, hvor den var formet 8 kantet, og paa hver af de 8 flader var spejlglas. Da kobber og saa i hine tider var en god salgsvare, som var eftertragtet af mange andre end strandfogeden, saa fortælles der, at naar Aggerboerne siden hen fandt en saadan kobberplade, fra strandingens vrag, saa vikledede man fundet om livet, under tøjet, for paa den maade uset, at bjerge det fundne vel i hus.

Saa vidt overleveringen.

Et jernkors mellem to tjørn paa kirke- gaarden.

Den der gav stødet til, at „Carl den XV“'s stranding blev mindet, nu lige akkurat paa hundredaarsdagen, for det tragiske møde med Agger kysten, var Pastor Wagner, den nuværende præst i Nørhaa, og det gik til paa følgende maade.

Man havde paa hans kirkegaard, været ifærd med at sætte kirkegaarden istand paa forskellig maade, og var naaet ud til det nordvestligste hjørne, hvor der stod et gammelt jernkors, flankeret af to ludende tjørn, helt ude opad kirke- gaardsmuren.

Pastor Wagner, læste indskriften paa korset, der altsaa var ca. 100 aar gammel, og bemærkede da, at det var en sømandsbegravelse — at begravelsen af søfolk var foregaaet her i et landsogn, hænger sammen med, at man for 100 aar siden ingen kirke havde i Stenbjerg, men denne havsogns døde, og de søfolk der drev ind paa stranden, blev derfor begravet i Nørhaa. — Pastor Wagners interesse var nu vakt, og han undersøgte kirkebøgerne, og fandt da frem til sikre oplysninger om den hengemte grav, og det viste sig, at der under det gamle rustne kors, laa begravet de 5 af de 6 omkomne sømænd fra Bark-

skibet „Carl den XV“. Om den 6. af de omkomne er kommet i land ved ingen noget om, men der er kirkebogen som bevis paa, hvem der hviler paa Nørhaa kirkegaard.

De omkomne søfolk var drevet ind Thykysten.

De forulykkede svenske søfolk, der skal være druknet under forsøg paa at sætte en skibsbaad i søen fra det strandede skib, inddrev ved Stenbjerg, Vorupør, Vangsaa og Klitmøller. Den 8. December 1861, blev de begravet i en stor fællesgrav i det nordvestlige hjørne paa kirke- gaarden.

De omkomnes navne: Mathias Østerberg — styrmand, broder til kaptajnen, ugift. Hjalmar Höökenberg — baron, søofficers-aspirant, ugift. Wilhelm Mouritz Höggren — søofficers-aspirant, ugift. Mathias Petterson — matros, ugift. O. O. Flodin — tømmersmand, ugift.

Som en anmærkning i kirkebogen staar: De vare alle svenske, af den evangelisk-lutherske trosbekendelse. Skibet, til hvis besætning de hørte, var paa rejse fra Bombay til Christiania.

Korsets Indskrift.

Det jernkors, der nu i de første hundreder har staaet som et minde over graven, er forbavsende velholdt, og dets indskrift træder tydeligt frem — paa dets forside læser man: Her hviler styrmand Mathias Østerberg med sine 4 skibskammerater druknet den 27. november 1861, ved forliset af „Carl den XV“ paa rejsen fra Ostindien i en alder af 24 aar.

Paa korsets bagside staar: Dybt begravet og savnet af søskende og venner.

Som omtalt findes sømandsgraven i det nordvestlige hjørne paa Nørhaa kirkegaard, hvor den henlaa noget hengemt, og ikke var let at faa øje paa.

Pastor Wagner tog da det smukke initiativ at lade korset flytte ind paa en smuk plads umiddelbart foran kirkens nordmur ved indgangen til kirken — pastor Wagner siger det saadan: Jeg syntes det var synd, at lade korset staa derovre ubemærket — som det nu er anbragt, med beplantning omkring, har vi det mere hos os.

Men ovre mod kirkegaardsmuren ligger stadig uberørt fællesgraven, flankeret af de to af vestenvinden kuede gamle tjørn. Jeg ved ikke om de blomstrer om forsommeren, men jeg ved, at i præstegaarden i Nørhaa paa hundredaarsdagen æres sømandsgravens minde. *Maagen.*

NYE BØGER

Gyldendals Forlag har udsendt aarets lommekalender og den vil i aar som altid være en god støtte for hukommelsen med den rigdom af nyttige ting den indeholder.

Eyvind Johnsen: Hans naades tid. — Gyldendal. Det er en historisk roman, der foregaa omkring aar 800, da Karl den Store havde samlet det mægtige Frankerrige — En spændende roman, der er oversat til dansk af Ib Kruuse Rasmussen.

HIRTSHALS

Hans Svendsens SKIBSBYGGERI

Alt i Nybygninger
samt Reparationer,
Hirtshals . Telefon 132

A/S Hirtshals Fryse- & Kølehus Hirtshals Isværk

Telefon 70

A/S HIRTSHALS BANK

Filial af A/S Hjørring Diskontobank
Tlf. 44 . 244

HIRTSHALS SØMANDSHJEM

Telf. 37

God borgelig Middag - Pæne Værelser

Bestyrer Niels Samuel

CHR. JEPSEN - Telefon 39

Altid 1. Kl. s Kød og Paalæg

»VIOLA«

Telef. 74 CARL JENSEN - Hirtshals

Frugt Blomster - Kranse

LEVORSEN & JØRGENSEN

Lys . Kraft . Skibsinstallation

Betjening Dag og Nat

THYLANDS BANK

HURUP

Bedsted . Hørdum . Koldby . Vestervig

*Marsø
Støbegods*

Karl Eskelund: Sort kaviar og rød optimisme. - Gyldendal. — Denne kendte og dygtige forfatter har ialt gennemrejst og beskrevet 14 lande, og denne gang følger vi med ham og hans kinesiske frue til og igennem Rusland. Bogen indeholder et væld af iagttagelser og oplevelser — en rigtig Eskelund-bog.

Marco Polos rejser — genfortalt af *Aage Krarup Nielsen*. Gyldendal. — Det siges at blandt alle verdens store opdagelsesrejsende, skal Marco Polos fra Venedig, være blandt de største og mest berømte. — Han var den første rejsende, der gjorde vejen ind igennem Asien og gennem Persiens ørkener og oaser.

Hans egen skæbne blev eventyrlig som hans rejser, en af de gode og store rejsebeskrivelser.

Hjælpefonden

De, som ønsker at komme i betragtning ved uddeling af hjælpefondets midler, vil kunne faa ansøgningsskemaer ved henvendelse til: Opsynsmand **Wenzel Rasmussen**, Havnegade 223, Grenaa, til hvem skemaer tilbage sendes snarest muligt og helst inden 8. dec. NB. Husk venligst at udfylde skemaerne korrekt.

P. b. v.
Wenzel Rasmussen,
fmd.

NB. Da tidspunktet er fremskredet, og anmodning om skemaer herfra og indsendelse af samme hertil, ikke i aar taaler blot den mindste forsinkelse for at faa hjælpefondens midler ud til jul, vil vi meget indtrængende bede om, at denne meddelelse i vort blad maa komme ud saa hurtigt, som bladet er stationerne i hænde. Jeg takker paa forhaand mine kollegaer for venlig hjælp.
Wenzel Rasmussen.

Der staar en stjerne

*Der staar en stjerne skøn og gylden gul,
og drager øjet opad mod det fjerne,
den fylder os med barnlig fryd om jul,
det er den evigt skønne julestjerne.*

*Dens klare skær har bud til os fra Gud,
og taler om hans store, rige naade.
Ja, bringer flammende alverden bud
om julenattens underfulde gaade.*

*Nu styrer vi mod Bethlehem vor gang,
dertil vil stjernen lede fod og øje,
der favner vi et barn med jubelsang —
den verdensfrelser, sendt os fra det høje.*

Hans Bakgaard

LEMVIG

E. SMEDEGAARD

Sale - Guld - Sølv - Optik
Telefon 194 LEMVIG Telefon 194

LEMVIG SKIBSVÆRFT

Nybygninger og Reparationer
P. Poulsen - Telefon 208

LEMVIG SVINESLAGTERI A/S

TH. 708 . 108

A. HONORÉ

Isenkram og Udstyrsforretning
TORVET 3 - LEMVIG - TELF. 408

Aktieselskabet

LEMVIG BANK

TH. 777

Kontorer i
Bækmarksbro - Bøvlingbjerg - Harboøre - Thyborøn

LEMVIG FISKEAUKTION

statsautoriseret

v. P. Trillingsgaard

Auktionshallen TH. 335 - Auktionskontoret TH 613 - Privat 504

LEMVIG VAADBINDERI

Viggo Jeppesen . Telf. 603
Al Slags Vaad og Travl leveres omgaende

Brdr. Andersens

MASKINVERKSTED

Lemvig Havn . Telf. 594
Filial: Thyborøn . Telf. 29

JESPER PEITERSEN

Fiskeri- og Skibsartikler
LEMVIG - - - TELEFON 246

Filialer i Thyborøn og Thorsminde

hos **Hvass**

Thisted

Nordjyllands
største
BOLIGHUS

Dampskibs-Aktieselskabet

»Myren«

Korresponderende Redere

HOLM & WONSILD

SKAGEN

SKAGENS FISKEAUKTION

statsautoriseret v. Aage Geisnæs — Telegr.-Adr.: Fiskeauktion
Telefoner: Kontor 41200 (Statst.) Privat 41029 (Statst.)

Skibeproviandring . Etableret 1909

P. Saxberg A/S

Telf. 4 11 44 (7 Lin.) . Telex 9799
Adresse: Havneplads 16-18
Telegramadresse: »Saxbergship«

A/S Skagens Kul- og Trælastforretning

Telefon 4 1277 . 2 Lin.

Karstensens Skibsværft

Skibs- og Baadbyggeri
Telefon 4 1201

OSCAR SKOUGAARD

aut. Installatør . Telefon 4 13 48

SKAGEN

Aktieselskabet

SKAGEN ISVÆRK

Skagen . Telf. 4 15 38

THISTED

Krogline og Fisketvist „Nordvest“ er bedst!

JOHS. HAANING . THISTED

Telf. 353

MINDESMÆRKER

Brdr. Jensen . Sten- og Billedhuggeri
Thisted . Telefon 94

KROG & CHRISTENSEN

Skibsværft
Thisted . Telf. 361

A. P. MØLLER . MAERSK LINE

Kgs. Nytorv 8 — København K

Telf.: Central 514 . Telg.adr.: MAERSK

ESBJERG

N. N. NIELSEN . MASKINFABRIK

Esbjerg . Telf. 429
v. E. Nielsen og G. Erlandsen
Repræsentant for »TUXHAM«

Christiansens Fiskeauktion . Esbjerg

Indehaver: Chr. P. Christiansen
Statsautoriseret
Telefon 293 & 736 . Telegr. Adr. Fiskemose

C. M. Nørskov Laursen

Maskinfabrik I/S . Tlf. 60 00

Dækamaskineri spec. for Fiskefartøjer

N. P. Jensens Skibs- og Baadebyggeri

Esbjerg gl. Havn
Telefoner: 684 og 2283 - Privat 718

anbefales med saavel Nybygning
samt Reparation

BRØDRENE MATHIASSEN

Ny Havn
Tlf. Kontor og Lager 47, privat 386

H. J. CHRISTENSEN & SØN

Vaadbinderi og Tovtjæreri
Ny Havn - Telefon 2153

H. J. Christensen privat Telefon 1462

HANS AA & SØNNER

Sejlmagere
Ny Havn . Esbjerg . Telefon 3288

ROUST & NIELSEN

Maskinværksted

Ny Havn

Telf. 387

Gravmonumenter

Martin Billeschou
Stormgade 59
Telefon 838

1/5 Em. Z. Svitzers Bjergrings-Entreprise

Grundlagt 1833

KVÆSTHUSGADE 1 - KØBENHAVN K.

CENTRAL 5195 — UDENFOR KONTORTID CENTRAL 5195 A

TLGR.-ADR.: SVITZERSALVAGE

RAUN BYBERGS SKIBSBYGGERI 1/2

Esbjerg — Telefon 253

Nybygninger - Reparationer - Smedie